

**T.C.
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI
YAKINÇAĞ TARİHİ PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**242 NUMARALI MANİSA ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ TRANSKRİPSİYONU
VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

(1223-1224/1808-1809)

ÖMER KARATAŞ

**TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. SİNAN MARUFOĞLU**

MANİSA

2005

**YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ
GİRİŞ FORMU**

Tez no:

Konu:

Üniversite kodu:

Tezin yazarının

Soyadı: KARATAŞ

Adı: ÖMER

Tezin adı : 242 no'lu Manisa Şer'iyye sicili defteri transkripsiyonu ve
değerlendirilmesi

Tezin Yapıldığı

Üniversite : T.C. Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Enstitü: Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yılı : 2005

Diğer kuruluşlar:

Tezin Türü: 1- Yüksek lisans ☐

Dili: Türkçe

2- Doktora ☐

Sayfa sayısı:

3- Tıpta uzmanlık ☐

4- Sanatta yeterlilik ☐

Tez danışmanının

Unvanı: Yrd. Doç. Dr.

Adı: SİNAN

Soyadı: MARUFOĞLU

1. Tezimin dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir. ☐
2. Tezimin dipnot gösterilmek şartıyla tamamının fotokopisi alınabilir ☐

Yüksek lisans / Doktora tezi olarak sunduğum “ 242 no’lu Manisa şer’iyye sicil defteri transkripsiyonu ve değerlendirilmesi “ adlı çalışmamın tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada belirtilen eserlerden oluştuğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.....-.....-2005

ÖMER KARATAŞ

TUTANAK

Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nün / / 2005 tarih ve

..... / sayılı toplantısında oluşturulan jüri , lisansüstü öğretim yönetmeliğinin 8. maddesine göre Tarih Anabilim dalı Yakınçağ Tarihi Programı Yüksek Lisans öğrencisi ÖMER KARATAŞ’ın “242 no’lu Manisa şer’iyye sicili defteri Tanskripsiyonu ve değerlendirilmesi” konulu tezi incelenmiş ve aday / / 200... tarihinde saat’da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel savunmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu gerekse tezin dayanağı olan ana bilim dallarından jüri üyelerince sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin olduğuna oy ile karar verildi.

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

ÖZET

Şer'iyye sicilleri, kadıların görevleri gereği mahkemelerde verdikleri hükümleri, merkezden gelen belgeleri ve sorumlu oldukları yerlerdeki önemli olayları kaydettikleri defterlerdir. Şer'iyye Sicilleri kadı ve naiblerin mahkemelerde hüccet, ilâm, maruz, mürasele şeklinde kaydettikleri hükümleri, tayin beratlarını, buyruldu, tezkire, tahrirleri geçtikleri kaza, kasaba ve köylerde olan önemli olaylara dair kayıtları ihtiva etmektedir..

Şer'iyye Sicillerindeki konular bir kaza idaresinde meydana gelebilecek her türlü olay ve düzenlemeler ile tarihi gerçekleri kapsar.

Şer'iyye sicillerinden, o dönemin ekonomik, sosyal, kültürel ve hukuki durumunu, askerlikle ilgili bilgileri, savaş öncesi ve sonrası toplumsal olaylarını çıkarmak mümkündür.

Bu çalışmada ise, 242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicil Defterinin tanıtımı, sicilin kaydedildiği Manisa hakkında değerlendirme, hükümlerin özeti ve hükümlerin konulara göre tasnifi yapılmıştır.

242 No 'lu defterden yararlanılarak 1223–1224 (1808–1809), Bir yıl içerisindeki Manisa'nın sosyal, kültürel, ekonomik, hukuki ve siyasi hayatı hakkında bilgi sahibi olabiliriz.

ÖMER KARATAŞ
MANİSA-2005

ABSTRACT

Court registers are the notebooks in which Moslem judges recorded the orders they gave at the courts, the documents that came from the center and the important incidents they were responsible for. Court registers include the orders, nomination certificates, imperial orders, the registers of the important incidents that happened in the county, towns and villages where essays were traversed as scripts, verdicts by the court register judges and regents at the courts.

The subjects in the court registers include all kinds of incidents, regulations, historical facts that can happen in a county administration.

It is possible to reveal out the economical, social, cultural and legal conditions, the information related to military service of that period, the social incidents before and after the war .

In this work, the introduction of Manisa Court Register Notebook that has the number 242, the evaluation of Manisa in which the register is recorded, the summary of the orders and the classification of these orders according to their subjects are done.

You can have an idea about the the social, cultural, economical, legal and political life of Manisa in a year, by using the register that has the number 242.

ÖMER KARATAŞ
MANİSA-2005

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	IV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
KISALTMALAR	X
TABLOLAR.....	XI
ÖNSÖZ.....	XIV

GİRİŞ

I-MANİSA TARİHÇESİ.....	2
A-Coğrafi Durumu.....	2
B-Manisa'nın Eski İsimleri.....	2
C-Saruhanogulları Dönemi.....	3
D-Osmanlı Dönemi.....	5
II-MANİSA'NIN GENEL OSMANLI İDARESİ İÇİNDEKİ DURUMU (1808-1809)..	7

I.BÖLÜM

OSMANLI DEVLETİ'NDE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

I- OSMANLI DEVLETİ'NDE KAZA, KADILIK VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	10
II- ARŞİV MALZEMESİ OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TARİHİ	
DEĞERLERİ VE AİT OLDUKLARI YERLER İÇİN ÖNEMLERİ	17
A- Genel Tarih Açısından.....	17
B- İdari ve İçtimai Hayat Açısından	19
C-İktisat Tarihi Açısından.....	20
D-Askeri Hayat Açısından.....	20
E-Hukuk Tarihi Açısından.....	21

III-TANZİMAT SONRASI GELİŞMELER VE ŞER'İYYE MAHKEMELERİNİN YENİ STATÜSÜ.....	22
IV-MANİSA ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN MAHİYETİ VE ÖNEMİ.....	25
V-242 NOLU 1808-1809 TARİHLİ MANİSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TANITIMI...	28
A-Defter Hakkında Genel Bilgiler.....	28
B-Hükümlerin Tasnifi.....	28
1-Tereke kaydı.....	28
2-Mürâsele.....	29
3-Tezkire.....	30
4-Hüccetler.....	31
5-İ'lâm.....	32
6-Padişah'tan Gelen Emir ve Fermanlar.....	34
7-Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyrulduklar.....	35
VI-DEFTERDE GEÇEN HÜKÜMLERİN ÖZETİ.....	36

II. BÖLÜM

242 NOLU 1808-1809 TARİHLİ MANİSA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I.MANİSA'NIN İDARİ DURUMU.....	45
A-Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen İlçe İsimleri.....	45
B- Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Nahiye İsimleri.....	46
C- Köy İsimleri ve Avarız Hane Sayıları.....	46
D-Manisa ve Turgutlu Mahalleleri ve Mahallelerde Yaşam.....	51
E-Askeriye İle İlgili Kayıtlar.....	55
F-Tayin (Tevcihat) İle İlgili Kayıtlar.....	55
G-Kadı'nın Yardımcıları İle İlgili Kayıtlar.....	56
H-Merkez Köy İlişkileri İle İlgili Kayıtlar.....	57
II. MANİSA'DA SOSYAL HAYAT	58

A-Miras Paylaşımı İle İlgili Kayıtlar.....	58
B-Manisa’da İnanış İle İlgili Kayıtlar.....	59
C-Evlilik İle İlgili Kayıtlar.....	60
D-Vakıf İle İlgili Kayıtlar.....	61
E- Cariye Ve Kölelik İle İlgili Kayıtlar.....	62
F- Adam Öldürme (Keşif) İle İlgili Kayıtlar.....	64
G- Malların Emanete Alınması İle İlgili Kayıtlar.....	65
H- Vasi Ve Vasiye Tayini İle İlgili Kayıtlar.....	65
I- Mirasçısı Olmayanlar İle İlgili Kayıtlar.....	66
İ- Defterde İsmi Geçen Ev Eşyaları....	67
J-Defterde İsmi Geçen Mutfak Eşyaları.....	67
K-Defterde İsmi Geçen Giyim Eşyaları.....	68
 III.MANİSA’DA EKONOMİK HAYAT.....	69
A-İmalat Tesisleri İle İlgili Kayıtlar.....	69
B-Tarım İle İlgili Kayıtlar.....	70
C-Hayvancılık İle İlgili Kayıtlar.....	71
D-Esnaflar İle İlgili Kayıtlar.....	72
E-Arsa-Bağ Meselesi İle İlgili Kayıtlar.....	75
F-Çarşı ve Hanlar İle İlgili Kayıtlar.....	77
G-Kumaş Çeşitleri İle İlgili Kayıtlar.....	79
H-Paralar ve Takılar İle İlgili Kayıtlar.....	81
I-Vergiler İle İlgili Kayıtlar.....	81
 IV.MANİSA’DA EĞİTİM İLE İLGİLİ KAYITLAR.....	88
A-Eğitim Kurumları İle İlgili Kayıtlar.....	88

B-Kitaplar İle İlgili Kayıtlar.....	88
SONUÇ.....	90

III. BÖLÜM

242 NOLU 1808-1809 TARİHLİ MANİSA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYON.....	92

KAYNAKÇA.....	312

EKLER

242 NOLU MANİSA ŞER'İYYE SİCİLİNDEN BELGELER

KISALTMALAR

MŞS: Manisa Şer'iyye Sicili

grş.: Gurus

ad.: Aded

a.g.e.: Adı geçen eser

a.g.m.:Adı geçen makale

s.: sayfa

c. : cilt

bkz: Bakınız

hkm:hüküm

TABLÖLAR

Tablo:1

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen ilçe İsimleri

Tablo:2

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Nahiye İsimleri

Tablo:3

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Köy İsimleri

Tablo:4

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Turgutlu Köy İsimleri

Tablo:5

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Manisa Mahalleleri ve Bugünkü Adları

Tablo:6

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Turgutlu Mahalleleri ve Bugünkü Adları

Tablo:7

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Tayin Ve Tevcihat Kayıtları

Tablo:8

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Şühûdü'l- Hâl Listesi

Tablo:9

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Çok eşlilik İle ilgili Kayıt

Tablo:10**242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Ev Eşyaları İle ilgili Kayıt****Tablo:11****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Mutfak Eşyaları İle ilgili Kayıt****Tablo:12****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Giyim Eşyaları İle ilgili Kayıt****Tablo: 13****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen İmalat Tesisleri****Tablo:14****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Tarım İle İlgili Terimler****Tablo:15****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Hayvan Türleri****Tablo:16****242 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Geçen Müslîman Şahısların İsimleri,Geçtiği Yer ve Meslekleri****Tablo:17****242 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Geçen Gayr-î Müslîm Şahısların İsimleri, Geçtiği Yer ve Meslekleri****Tablo:18****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Çarşılar****Tablo:19****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Hanlar**

Tablo:20**242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Kumaş Çeşitleri****Tablo:21****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Paralar ve Takılar****Tablo:22****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Zıkr Edilen Vergi Türleri****Tablo:23****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Eğitim Kurumları****Tablo:24****242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Kitap İsimleri,Geçtiği Yer Ve Fiatları**

ÖNSÖZ

Şer'iyye Sicilleri, kadıların görevleri gereği, mahkemelerde verdikleri hükümleri, merkezden kendilerine gelen belgelerin bir suretini ve sorumlu bulundukları kaza, kasaba ve köylerde olan önemli olayları kaydettikleri çeşitli kayıtları ihtiva eden defterlerdir.

Bunlarda padişah'tan gelen fermânlardan, kadıların sorumlu oldukları kazalara bağlı en ufak bir köydeki alışverişe dair kayıtlara rastlamak mümkündür. Bu sebeple hem yerel tarih araştırmacılarının, hem de Osmanlı Devleti'nin siyasi, toplumsal, idari, askeri, hukuk ve kültürel alandaki araştırmacılarının en önemli başvuru kaynaklarından bir tanesi şer'iyye sicilleridir.

Manisa'nın 242 numaralı defterinin incelendiği bu çalışmanın "Giriş" bölümünde Manisa Tarihçesi hakkında bilgi verilmiş ve Manisa'nın Osmanlı Devleti genel idaresi içindeki durumu ele alınmıştır.

Giriş bölümünden sonra, çalışma üç ana bölüm altında toplanmıştır. Birinci bölümde, Osmanlı Devleti ve Manisa Şer'iyye Sicillerinin mahiyeti ve önemi üzerinde durulmuştur. Kayıtlar incelenmiş ve tasnif edilmiştir. İncelenilen defterde merkezden gönderilen fermân, berât, buyruldu ile yerel mahkemede kaydedilen hüccet, ilam, mürasele, tereke kayıtları bulunmaktadır. Bu kayıtlar tasnif içerisinde gösterilmiştir. Ayrıca kayıtların içeriği kısaca özetlenmiştir.

İkinci bölümde ise, 242 numaralı defterin değerlendirilmesi yapılarak H.1223-1224 M.1808-1809 arasındaki bir yıllık sürede Manisa'nın; idari durumu, Sosyal Hayatı, Ekonomik Hayatı ve Eğitim durumu hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde ise, 242 nolu defterin transkripsiyonu verilmiştir. Ayrıca kaynakça ve ekler kısmı bu bölümde yer almıştır. Ekler bölümünde ise, orijinal metinden örnekler verilmiştir.

Bu çalışmada transkripsiyon yapılırken uzun okunan a'lar (â), u'lar (û) , i'ler ise (î) harfleriyle gösterilmiştir. Arapça kelimelerin aslına dokunulmamış (d), (b) ve (c) harfleri aynen yazılmıştır. Fakat isimler günümüzde okunduğu gibi yazılmıştır. Yine sicil kayıtlarında geçen (idüb), (iden), (olunub) ve (olub) gibi Türkçe kökenli kelimeler, günümüzde kullanıldığı gibi (edip), (eden), (olunup) ve (olup) şeklinde yazılmıştır. Bundan başka ayın harfi (‘) sembolüyle, hemze ise, (') sembolü ile gösterilmiştir.

Burada, bu çalışmayı hazırlarken, gerekli yönlendirmeleri yaparak yardımlarını hiç esirgemeyen, tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Sinan MARUFOĞLU'na teşekkürü bir borç bilirim.

Ömer KARATAŞ
MANİSA -2005

GİRİŞ

I-MANİSA TARİHÇESİ

II-MANİSA'NIN GENEL OSMANLI İDARESİ İÇİNDEKİ DURUMU

I- MANİSA TARİHÇESİ

A- Coğrafi Durumu:

Batı Anadolu yerleşim bölgesinde bulunan Manisa, 27° 27 ‘ doğu boylam, 38° 36’ kuzey enlemi üzerinde bulunmaktadır. Kuzeyde Balıkesir, kuzeydoğu ve doğuda Kütahya, güneydoğuda Denizli, batıda ise İzmir illeri ile çevrilmiştir. Şehrin deniz seviyesinden yüksekliği 50-70 m arasında değişmektedir. Manisa ili genellikle Gediz Vadisi ovaları ile, kısmen de dağlık bir alan üzerine yayılmıştır. Sırtını sert kireçli kayalardan oluşmuş Manisa dağının (Spilyos) kuzey eteğine dayamış olan şehir Gediz Nehrinin suladığı zemini düz ve alüvyonlarla dolmuş ovanın güney kısmında kurulmuştur¹.

B- Manisa’nın Eski İsimleri

Şemsettin Sami’nin “Kamusü’l-A’lâm” adlı eserinde eskiden Manisa’nın civarında mıknatıslı demir madeni bulunduğu ve Yunan dilinde de mıknatısa Mağnites denildiğinden Mağnesia adının kökeninin bundan geldiği yazılıdır. Mağnesia adının Frigya veya başka bir ön Asya ülkesinin dilinde anlamı bilinmeyen başka bir kelimeden türemiş olabileceğini söyleyen kaynaklar da vardır.

Manisa Saruhan Bey tarafından Bizanslılardan alınmış, 1313 yılına kadar Mağnesia adıyla tınmıştır. Saruhanlılar buraya Mağnesiyye demişler. Arap Seyyahı İbn-i Batuta da Saruhan Bey zamanında geldiği bu kentten Mağnesiyye diye bahsetmektedir. Şehrin adı bütün bu aşamalardan geçtikten sonra Osmanlılar zamanında Mağnisa, Cumhuriyet devrinde Manisa olmuştur².

Manisa’nın MÖ II. Yüzyılda Tantalıs adını taşıdığı ve Lydia’nın başşehri olduğu hakkında bilgilerde vardır. Daha sonra ise kısa süre olmakla birlikte, şehir MÖ XIV. Yüzyıl ortalarında Hititlerin egemenliğinde yaşamıştır³.

Manisa’da sırasıyla Hititler, Akalar, Frigyalılar, Persler, Büyük İskender ve Bergama Krallığı hüküm sürmüştür. Daha sonra bu yerleşim yeri Roma İmparatorluğu’na bağlanmıştır. Roma İmparatorluğu, 395 tarihinde, imparator Teodosyus tarafından ikiye ayrılınca Manisa, Doğu Roma yani Bizans sınırları içinde kalmıştır. Manisa şehir Latinlerin eline geçip burada

¹ Teoman Ergül,” Mitolojide Manisa”, Manisa Dergisi, Manisa Turizm Derneği Yayınları,1988 s. 15;

Oktay Akşit, Manisa Tarihi (Başlangıçtan MS. 395 yılına kadar), Edebiyat Fak. Yay. İstanbul 1983, s. 18,

² Zekeriya Yurdoğlu, Manisa Tarihi(Kuruluştan Cumhuriyete kadar) , Manisa Barosu Kültür Yay.Emek Mat.1994,s. 22-23

³ Oktay Akşit, a.g.e, s. 35

bir Latin Krallığı kurulunca, Bizans İmparatorluk merkezi İznik'e taşınmıştır. Bununla birlikte, İmparator Jan Dukas her zaman İznik'te oturmuyor, zamanının çoğunu Manisa' da geçiriyordu.1222'den sonra Manisa , Bizans imparatorluğu'nun adeta merkezi olmuştur⁴.

C- Saruhanoğulları Dönemi

Orta Anadolu'daki İlhanlı baskısı ve Anadolu Selçuklularının otoritesinin kaybolması, uçlara yığılan Türkmenlerin oluşturdukları bağımsız siyasi oluşumların, kendilerine hayat alanları olarak Bizans'ın elindeki kale ve şehirleri seçmelerine yol açtı. Saruhan Bey önderliğindeki bir Türkmen grubu da Alaşehir ve çevresini ele geçirmeye çalıştı. Bizans İmparatoru II. Andranikos Paleologos ise oğlu Mihael'in Saruhan Bey'in saldırılarına karşı koyması için görevlendirdi. Fakat Türkler karşısında tutunamayan Mihael Manisa'ya kaçtı. Saruhan Bey ise Alaşehir ve Salihli civarını alarak, muhtemelen 1300 yılı civarında beyliğini kurdu. Saruhan Bey'in Manisa çevresinde ilk hakimiyet kurduğu yerlerin başta Demirci ve çevresi olmak üzere bugünkü Manisa il topraklarının kuzey ve kuzeydoğu kısımları olduğu tahmin edilmektedir⁵.

Türkmenlerin Anadolu'nun çeşitli bölgelerine yayıldığı dönemde, 24 Oğuz boyundan biri olan ve Anadolu' ya kalabalık gruplar halinde gelen Salur boyundan bir grubun Manisa ve çevresine gelip yerleştiği görülür. Bu bölgeye asıl yerleşim, XIII. yüzyılın sonlarına doğru Anadolu Selçuklu Devleti'nin gücünü kaybettiği dönemde Germiyan Beyliği komutanlarından olan Saruhan Bey'in 1313 yılında Manisa'yı Bizanslılardan alarak⁶ kendi adıyla anılan beyliğini kurması ve Manisa'yı beyliğin merkezi yapmasıyla başlar. Bu tarihten itibaren Saruhanoğulları'nın Manisa ve yöresinde, Türk örf ve adetlerinin, kültür ve medeniyetinin yerleşmesinde oldukça etkili olduklarını söyleyebiliriz⁷.

Saruhan Bey Manisa'yı zapt ettikten sonra kardeşi Ali Bey'i "Nif (Kemalpaşa) Beyliği"ne, diğer kardeşi Çuğu Bey'i de eski yeri olan Demirci Beyliği'ne gönderdi⁸. Demirci, Çuğu Bey'in ölümünden sonra oğlu Devlethan, onun da ölümünden sonra Yakuphan tarafından yönetildi. Gördes ise Budak Paşa'nın yönetimine bırakıldı⁹.

Kuruluşundan itibaren 1390 yılına kadar sırası ile Saruhan Bey, Fahreddin İlyas Bey, Muzaffereddin İshak Bey tarafından idare edilen Saruhanoğulları Beyliği kısa bir süre İshak

⁴ Çağatay Ulucay- İbrahim Gökçen, Manisa Tarihi, İstanbul, 1939, s. 10

⁵ Manisa 2000, (Necdet Bilgi, Ünal Şenel ve diğerleri), Valilik Yay., R.K Stüdyo Ajans, s. 35

⁶ Çağatay Ulucay- İbrahim Gökçen, a.g.e, s. 77

⁷ İbrahim Gökçen, Saruhan'da Yörük ve Türkmenler, İstanbul 1946, s. 10-11

⁸ Zekeriya Yurdoğlu, a.g.e, s. 55

⁹ Manisa 2000, s. 37

Bey'in oğlu Orhan Bey tarafından idare olunmuş ve Kosova Muhaberesi'nden sonra Yıldırım Beyazid'in 1390'da Anadolu'ya geçerek Germiyan, Aydın ve Saruhan Beylikleri üzerine yürümesi ile Orhan Bey kaçmış, memleketi, Karesi sancağı ile beraber Beyazid'in oğlu Ertuğrul'a verilmiş ve beylik ilk defa Osmanlı idaresine dahil edilmiştir¹⁰.

Yıldırım Beyazid'in 1402'de Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilmesinden sonra Osmanlı tarafından kaldırılan beylikler Timur eliyle yeniden hayat buldu. Timur, 17 Ağustos 1402 tarihinde geldiği Manisa' da kendisine sığınan Saruhanoğlu Orhan Bey'e ülkesini geri verdi. Ancak Orhan Bey'in Manisa'ya tam hakim olması, Timur'un bölgeden ayrılması ile gerçekleşmiştir. Timur Manisa'ya geldikten sonra buraya bir karargah kurmuş ve İzmir üzerine yürüyene kadar burada kalmıştır. Manisa' da kışlayan oğlu Miranşah ve torunu Muhammed Sultan, İzmir kuşatmasına katılınca, Manisa Emir Şemseddin Abbas'ın korumasına bırakılmıştır. Timur Denizli'ye ulaşınca, Manisa'daki kuvvetler de şehirden ayrılarak orduya dahil olmuşlardır. Böylece Orhan Bey uzun bir aradan sonra yeniden iktidarını elde ettiği gibi, ülkesini de Osmanlı hakimiyetinden kurtarmış oldu¹¹.

Ankara Savaşı'ndan sonra başlayan ve 1413 yılına kadar devam eden Osmanlı Fetret Devrinde, Yıldırım Beyazid'in oğulları arasında süren taht kavgaları sırasında taraf tutarak İsa Çelebi'ye yardım eden Saruhanoğullarından Hızırşah, Fetret Devrinin sonuna doğru, bu davranıştan dolayı güç durumda kalmış 1410 tarihinde Manisa'ya taarruz eden Çelebi Mehmed, Hızırşah'ı ortadan kaldırarak Saruhanoğulları Beyliği'ni Yıldırım Beyazid'ten sonra ikinci defa Osmanlı idaresine bağlamıştır¹².

Saruhanogulları Beyliği, Manisa'dan başka Güzelhisar (Menemen), Akhisar, Tarhanyat, Marmara, Gördük, Gördes, Kayacık, Adala, Demirci, Nif, Ilıca, Turgutlu(Kasaba), Karacalar ve Foça gibi merkezlere sahip olmuştur¹³.

Saruhanogulları Manisa ve yöresine, Demirci'den Foça'ya, Nif (Kemalpaşa)'den Menemen'e kadar on beş ilçe topraklarına yüzyıla yakın bir süre hükmetmişlerdir. Bıraktıkları abidevi eserlerle Manisa'ya ve bu ilçelere damgalarını vurmuşlardır¹⁴.

¹⁰ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, C.1, TTK. Ankara 1982,s.74 ; Çağatay Ulucay- İbrahim Gökçen,a.g.e,s. 76

¹¹ Manisa 2000, a.g.e, s. 39

¹² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, a.g.e, s. 74

¹³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, a.g.e, s. 74

¹⁴ Zekeriya Yurdoğlu, a.g.e, s. 62

D- Osmanlı Dönemi

Osmanlı Devleti'nde idari taksimat eyalet, sancak, kaza ve köy düzeninde idi. Önceleri tek eyaleti var iken XIV. Yüzyılda iki eyalete (Anadolu ve Rumeli) sahip olan Osmanlı Devleti Yavuz Sultan Selim'e kadar Karaman ve Rum eyaletlerinin oluşturulması ile dört eyaletli bir devlet haline geldi¹⁵.

Osmanlı Devleti, 1410 yılında Saruhan Beyliği'ni kendi toprağına ilhak edince, bu bölgeyi Anadolu Eyaleti'ne bağı Saruhan Sancağı olarak teşkilatlandırmış ve sancağı Manisa, Menemen, Marmara, Adala, Nif, Ilıca, Güzelhisar, Gördük, Kayacık, Tarhaniye, Akhisar, Gördes ve Demirci olmak üzere 13 kazaya ayırmıştır. Saruhan Sancağı Fatih Sultan Mehmed ve Kanuni Sultan Süleyman gibi kudretli padişahların şehzadelikerinde sancak beyi olarak tayin edildikleri "Şehzade Sancağı" olmuş ve bu dönemlerde en parlak devirlerini yaşayarak, Anadolu'nun müstesna bir ilim ve kültür merkezi haline gelmiştir¹⁶.

Saruhan Sancağı'nın Osmanlı tarihinde şehzade taht şehri olması ve Saruhan tahtındaki birçok şehzadenin daha sonra Osmanlı padişahı olması bakımından önemi büyüktür. Şehzade Ertuğrul, Süleyman, Alaaddin, Fatih Mehmed, Mustafa, Abdullah, Şahinşah, Korkut, Alemşah, Mahmud, Kanuni Süleyman, Mustafa, Mehmed, Selim, Murat, Mehmed Saruhan sancağı tahtına oturmuş ve bunlardan Fatih Mehmed, Kanuni Süleyman, II. Selim, III. Murat, III. Mehmed daha sonra Osmanlı padişahlığına yükselmiştir.

1437 – 1595 tarihleri arasında Manisa ve yöresi şehzadeler tarafından yönetildi. III. Mehmed 1595'te padişah olunca, padişah çocuklarının vali olma geleneğı kaldırıldı. Bu tarihten sonra Manisa'nın yönetimi Anadolu Beylerbeyi'ne bağı sancak beylerine bırakıldı¹⁷.

Manisa ile birlikte, sancağı bağı bütün kazaların genel idaresinde ve asayişinde yetkili ve sorumlu olan sancak beyidir. Sancakbeyleri, Padişah tarafından tayin edilir ve onunla devamlı temas halindedir. Sancağın en büyük askeri ve mülki amiridir¹⁸.

1627 yılından sonra Saruhan Sancağı "arpalık" olarak İstanbul'da oturan yüksek bürokratlara verilerek mütesellimler tarafından idare edilmeye başlandı¹⁹.

17. yüzyılın başlarından itibaren kuraklıklar, çekirge afetleri, zelzeleler, yangınlar ve bilhassa devlet otoritesinin zayıflamasından yararlanarak türeyen eşkiyalar, Manisa halkını çok sıkıntıya sokmuş ve Manisa'nın gerilemesine sebep olmuştur.

¹⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, a.g.e, s. 74

¹⁶ Yuzo Nagata, Tarihte Ayanlar, TTK Ankara 1997, s. 23

¹⁷ Manisa 2000, a.g.e, s. 64

¹⁸ Zekariya Yurdoğılu, a.g.e, s. 115

¹⁹ Yuzo Nagata, a.g.e, s. 23

1609 yılından itibaren Manisa ve civarını kasıp kavuran, halkın canını ve kanını emen eşkiyaların en ünlüleri Kalenderoğlu Mehmed, Kara Seyit, Cennetoğlu Mustafa, Uzun Halil, Yusuf Paşa ve İlyas Paşa eşkiyaları idi.

Bunlardan başka Haydaroğlu Kızık Halil, Kaşıkçıoğlu, Divanoğlu, Kazıklı Mukbil, Köse Ahmet, Topal Mil namındaki irili ufaklı eşkiyalar da Saruhan sancağı içinde faaliyette idiler. 18. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Manisa, Karaosmanoğulları nüfuzu ve idaresi altına girdiğinden isyanlar ve eşkiyalar azaldı. Kısmen de olsa Manisa'ya huzur gelmiş, asayiş düzelmiştir.²⁰

1743 yılında Karaosmanoğlu Hacı Mustafa Ağa Saruhan Sancağı mütesellimi tayin edilince yine bu aileden Hacı Hüseyin Ağa'nın vefat tarihi olan 1816 yılına kadar Saruhan Mütesellimliği çoğu zaman bu aile mensuplarının elinde kalmıştır.²¹

II. Mahmud'un Padişah olmasından itibaren Manisa'ya, buradaki hakim aile olan Karaosmanoğulları'nın hakimiyetine son vermek için güçlü valiler gönderilmiş ve bu tarihten sonra Manisa valiler tarafından idare edilmiştir.

Manisa Yunanlılar tarafından 26 Mayıs 1919' da işgal edilmiş, 8 Eylül 1922 tarihinde düşman işgalinden kurtarılmıştır.

Manisa 1922' de bağımsız sancak, 1923 yılında da il olmuştur.

²⁰ Zekeriya Yurdoğlu, a.g.e, s. 116-117

²¹ Manisa 2000, a.g.e, s. 64

II- MANİSA'NIN OSMANLI GENEL İDARESİ İÇİNDEKİ DURUMU(1808-1809)

1595 yılından itibaren Şehzadelerin sancağa gönderilmeleri usulü değişince, Saruhan sancağının statüsü de değişmiştir. 1627 yılından sonra ise Saruhan Sancağı “ber-vech-i arpalık” olarak İstanbul’da oturanlara verilerek, mütesellimler tarafından idare edilmeye başlanmıştır. Bu suretle Saruhan Sancağı İstanbul’dan gönderilen paşaların elinden çıkmış ve yerli mütegalibeler mütesellim tayin edilmeye başlanmıştır. 1743 yılında Karaosmanoğlu Hacı Mustafa Ağa Saruhan Sancağı mütesellimi tayin edilince , yine bu aileden Hacı Hüseyin Ağanın vefat tarihi olan 1816 yılına kadar Saruhan mütesellimliği, çoğu zaman bu aile mensuplarının elinde kalmıştır²².

Osmanlı İmparatorluğu yönetim bakımından Rumeli ve Anadolu olmak üzere iki eyalete bölünmüştü. Eyaletler sancaklara, Sancaklar kazalara ayrılmıştı. Manisa bu yönetim düzeni içinde 1595- 1836 tarihleri arasında merkezi Kütahya olan Anadolu Eyaletine bağlı Saruhan Sancağı idi. İncelemiş olduğumuz defterde bu durum Kütahya valisinin göndermiş olduğu buyruldu’da açıkça görülmektedir²³.

İncelemiş olduğumuz 242 Numaralı M.Ş.S. defterinde 1808-1809 yıllarında Manisa Mütesellimi Hacı Hüseyin Ağa idi²⁴.

Mütesellimin vazifesi: Bulunduğu yerdeki mukaataların asayiş ve inzibatını temin etmek, sefer ve eşkiya takibine memur olduğunda gitmek, halktan kendilerine ait olan rusum ve teklifleri toplamak, hükümetin emrettiği zahire, asker, hayvan ve saireyi tedarik etmektir.

Manisa mütesellimliği, Karaosmanoğulları ailesi tarafından yapılmaktaydı. Ölen Hacı Mehmed Ağa yerine Manisa mütesellimliğine ve Aydın muhasıllığına, Hacı Ahmet Ağa’nın oğlu Hacı Hüseyin Ağa tayin olmuştu. Daha sonra da İzmir ve Kuşadası mübayacılığını ele geçirdi. 5-6 sene mübayacılık ve muhasıllık üzerine kaldı, daha sonraları yalnız Manisa mütesellimliği ile iktifa etti²⁵. Manisa, Karaosmanoğullarının mütesellimliği ile idare ediliyordu. Bunun yanında Manisa’ya merkezden gönderilen kadılar da bulunmaktaydı.

Manisa merkez kazâsının baş idarecisi kadı idi. Kadı Osmanlı Devletinde Eyaletlerdeki kazalarda devleti temsil eden idarecilerdir.

Yargı denince akla ilk önce kadılar gelir. Bunlar, çalışmaları esnasında birçok kişinin yardımına ihtiyaç duyarlar. Kadı, yargılama görevini yürüten asıl memurdur. Kadının her

²² Yuzo Nagata, Tarihte Ayanlar (Karaosmanoğulları Üzerine Bir inceleme),TTK.Ank.1997,s. 23

²³ bkz 242 Nolu MŞS hkm 87

²⁴bkz 242 Nr.MŞS Hkm 2

²⁵ Uluçay M. Çağatay, Manisa Ünlüleri,Lise Matbası, Manisa 1946, s. 57-58

yönüyle güvenilir olması, görevini yaparken maddi ve manevi baskılardan uzak olması gerekir ²⁶. İncelemiş olduğumuz 242 numaralı M.Ş.S. defterine göre Manisa Kadısı Mevlana (Sarı) Mehmed Emin Efendi'dir²⁷.

Hacı Hüseyin Ağa'nın Manisa mütesellimi olduğunu daha önce belirtmiştik. Kayıtlara göre mahkemede Hacı Hüseyin Ağa'nın vekili el- Hac Süleyman Ağa'dır²⁸.

²⁶ Abdülaziz Bayındır," Osmanlı (Teşkilat)", Ankara, 1999, Yeni Türkiye Yayınları, c. 6 s. 429

²⁷ bkz 242 Nr.MŞS Hkm-1

²⁸ bkz 242 Nr.MŞS Hkm-2

I.BÖLÜM

OSMANLI DEVLETİ'NDE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

I- OSMANLI DEVLETİ'DE KAZA, KADILIK VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

İslamın başlangıcından bu yana devam edegelen anlaşmazlıkların çözülmesi ve ihtilafların ortadan kaldırılması için kurulan kadılık müessesesi, insanlık tarihi kadar eskidir. Çünkü insan, varoluşundan itibaren kendisi ile başkaları arasında meydana gelen anlaşmazlıkları çözecek başka bir insana daima ihtiyaç hisseder olmuştur.

Fertlerin, toplulukların veya müesseselerin, gerek kendi aralarında gerekse biri ile ötekisi arasında meydana gelen her türlü anlaşmazlıkların çözülmesine hukuk dilinde kaza denir. İslam tarihinde ve özellikle bizim tarihimizde uzun ve ehemmiyetli bir dönemi işgal eden Osmanlılarda kaza faaliyetini kadılar yürütmüşler ve aynı zamanda bu faaliyetleri tespit edip; kayda ve zapta geçirmişlerdir²⁹.

Osmanlılar, kendilerinden önceki Müslüman devletlerin geleneklerine uyarak kadı tayininde çok titiz davrandılar. Zira İslamî anlayışa göre adaletle hükmetmek bu dinin en önemli prensiplerinden biridir. Bu bakımdan Osmanlılar, herhangi bir kimseyi değil, her yönü ile tanınmış ve güvenilir kimseleri bu makama getiriyorlardı. Kuruluş döneminden itibaren İslam dünyasının tanınmış aileleri bir taraftan Anadolu'ya gelirken bir taraftan da açılan medreseler kadılığı seçecek olanları yetiştiriyordu. Hatta başlangıçta kaza işinin İslam an'anesine uygun olarak camilerde görülmesi için Bursa'daki Yeşil Cami ile Yıldırım Cami'leri dava görülebilecek şekilde yaptırılmışlardı³⁰.

Bu noktadan kaza, kadı ve mahkeme ile kadı'nın nezaret ve riyasetinde tutulan kayıtlarla ilgili açıklamalar yapmak gerekmektedir. Gayet tabii olarak buradaki açıklamalar, İslam hukuku ve Osmanlı tatbikatı çerçevesinde ele alınacaktır.

Osmanlı Devletinde çok geniş kapsamlı yetkileri bulunan ve şeriye mahkemelerinde yargı görevini ifa eden şahıslara kadı denmektedir. Bilindiği gibi kesmek ve ayırmak gibi sözlük manaları bulunan kaza, terim olarak hüküm ve hakimlik manalarını ifade eder. Osmanlı hukukçuları, kadıyı, insanlar arasında meydana gelen dava ve anlaşmazlıkları, şer'i hükümlere göre karara bağlamak için devletin en yüksek icra makamı (sultanlar veya yetkili kıldığı şahıslar) tarafından tayin edilen şahıs diye tarif etmektedir. Kadılara hakim veya hakim'üş şer de denilir. Osmanlı idari taksimatında nahiye ve köyler dışında kalan diğer idari merkezler aynı zamanda birer yargı merkeziydi. Her yargı merkezinde birer kadı bulunurdu³¹.

²⁹ K. Ziya Taş, "Arşiv Malzemesi olarak Şer'iyye Sicilleri ve Taşra Üniversitelerinde Tarih Araştırmaları", Osmanlı Arşivleri ve Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul, 1985, s. 175-186.

³⁰ M. Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, İstanbul, 1971, C.2, s. 120.

³¹ Ahmet Akgündüz, "İslam Hukuku'nun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'iyye Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri", Türkler Ansiklopedisi. C.10, s. 54-68

Osmanlı Devlet teşkilatında, kadı'nın adli görevi yanında idarî, ilmî ve hatta askerî görevi de vardır. Çünkü Osmanlı şehir idaresinde beledî ve mülkî idare fonksiyonları birbirinden kesin çizgilerle ayrılmıştır. Kadı şehrin yargı mercii olduğu kadar, asayişin amiri, vakıfların deneticisi, beledî hizmet ve zabıta görevlerinin de amiridir. Bütün bu vazifeleri yerine getirmesinde kendisine yardım eden bazı yardımcıları vardır. Böylece kadının yükü hafifletilmiş olur³². Kadının olmadığı veya bulunamayacağı hallerde ona velaket eden veya onun adına vazife gören kişiye de naib denir. Mahkeme de değil de, yerinde hallonulması zaruri olan veya tahkikat ve keşif gibi işleri gerektiren hallerde kadı, her zaman mahkemeden ayrılamayacağı için, kendi adına bu işleri görmekle vazifelendirilen bir yardımcı kullanırdı. Gerek bu şekilde kullanılan yardımcı, gerekse bizzat kadı tarafından kendi kazasına gönderilip onun adına hükm eden ve kadının bütün yetkilerine sahip olan bir kişiydi naib. Genellikle kadılar, kendi kazaları dahilindeki nahiyeleri, naib ismiyle ta'yin ettiği bir şer'i memura iltizama verirdi. Bu memur, kaza kadısı adına o nahiyenin şer'i muamelelerine bakardı. Naib olacakların da mutlaka yüksek tahsil görmüş, halk arasında ahlak ve fazileti ile tanınmış kimseler olmaları gerekirdi³³.

Tarihi kaynaklarımızın en önemlilerinden birisi de şer'iyeye sicilleridir. Bu siciller, kadıların gittikçe genişleyen selahiyet ve hizmet sahalarına göre ehemmiyet kazanmışlardır. İslam tarihinde sınırların genişlemesine denk olarak "taklid-i kaza", yani kadılık vazifesinin halife adına başkası tarafından yürütülmesi usulü kabul edildikten sonra kadıların işgal sahaları genişlemiş olduğundan bunların tuttukları defterlerin de önemi artmıştır. Osmanlılar da aynı usulü benimsediklerinden Osman Gazi'den itibaren kadı tayin ettikleri, I. Murat zamanında Kadiaskerliğin ihdas edildiği, hatta hücec-i şer'iyeye'lerden alınan harç ve resimlerin tespit edildiği, Fatih Sultan Mehmed devrinde ise bilhassa "sukûk" un,yani hüccet ve ilam gibi muharrerat-ı şer'iyeye'nin usul ve tahrirlerinin öğretilmesine önem verildiği, kadiaskerliğin Rumeli ve Anadolu olmak üzere ikiye ayrıldığı ve Bursa, Edirne, İstanbul, pay-itaht kadılıklarının ileri seviyedeki ulema arasından seçildiği bilinmektedir³⁴. İstisnai sayılabilecek bazı suistimaller bir tarafa bırakılırsa, Osmanlı Devleti'nde kadıların ne gibi vazifeler ifa ettikleri şu anda elimizde mevcut olan 20.000 adet ve 500.000 küsur sayfalık Şer'iyeye sicillerinden (eski mahkeme kararlarından) daha iyi anlaşılır³⁵. Bununla birlikte yüzbinlerce sayfalık sicillerin transkriptinin ve değerlendirilmesinin yapılması bir yana daha

³² Ziya Kazıcı, İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi, s.192-193

³³ Ziya Kazıcı, a.g.e., s. 195

³⁴ Cahit Baltacı, "Şer'iyeye Sicillerinin Tarihî ve Kültürel Önemi", Osmanlı Arşivleri ve Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul, 1985, s. 127

³⁵ Ahmet Akgündüz, a.g.m., s. 55.

bir çoğunun katolok çalışmaları bile tamamlanmamış olduğundan Kanunnameler ve diğer kaynakları esas alarak kadıların görev ve yetkilerini şöyle özetleyebiliriz:

Kadılar, herşeyden önce bulundukları yerlerdeki, halkın hukuk veya cezaya taalluk eden davalarına bakarlar. Husumetleri şariat kaidelerine ve İslam hukuku prensiplerine göre hall ve faslederlerdi. Bu tip davalarda şahitler dinlenir ve yeterli vesikalar toplanarak bir karara varılırdı. Kararlar, tarih sırasına göre yazılır ve mahkemede hazır bulunanlar, “Şuhudü’l-hal” başlığı altında isimleriyle yazılırlardı. Kaza vazifesiyle mükellef olan bu memurlar, aynı zamanda velayet sıfatına da haiz olduklarından dolayı her yönden itimada layık kimselerdi. Bu itibarla kamu hukukunun korunması, kadılara düşen vazifenin başında gelirdi. Kazalara kadar yayılmış bulunan kadıların daha küçük yerleşim bölgelerindeki işleri takip etmek üzere naib tayin etme yetkileride bulduğundan bölgelerin en ücra köşelerine kadar cereyan eden bütün hadiselerden naibleri vasıtasıyla haberdar olur, özel hukuk ve kamu hukukuyla alakalı meseleleri sicillerine kaydederlerdi. Bugün noterlerce tanzim olunan kefalet, vekalet, mukavele, borçlanma gibi her nevi akidler vaktiyle kadılar veya naibler tarafından şer’iyye mahkemelerinde yapılır ve bütün bu akitler zabıt tarzında sicillerine kaydedilirdi.

Bulundukları bölgelerdeki bütün vakıf, mukataa ve tımarların da denetleyicisi olan kadılar, buralarda meydana gelen yolsuzluklar hakkında karar verirler ve gerektiğinde de Divan-ı Hümayun’a arz-ı halde bulunurlardı. Miras hukukunda yegane merci kadı veya naib idi. Ölmüş bir kimsenin mallarını hiçbir haksızlığa meydan vermeden verese arasında taksim etmek kadıların en mühim vazifelerindendi. Aile hukukunun tanzim ve takipçisi de kadılardı. Nikahlar kadı veya naibi huzurunda kıyılır veya bunların yazılı olarak verdikleri “izinname”lerle imamlar tarafından bu hizmet yerine getirilirdi.

Sefer esnasında kadı veya naibler bulundukları yerlerden ayrılmazlardı. Bununla beraber sefer esnasında bunların vazifeleri hem ağır hemde çok mesuliyetliydi. Ordunun iaşesi için gerekli yiyecek maddeleriyle barut ve sair harp mühimmatının hazırlanması, iaşe maddelerine ait bedellerin muhasebesi sonradan görülmek üzere ve hiçbir şikayete meydan verilmemek kaydıyla mültezimlere ödettirilmesi, menzil işlerinin yola konulması, sefere gitmeyenlerin haklarından gelinmesi gibi emirler çok kere doğrudan doğruya bu makama yazılırdı.

Bilindiği üzere Osmanlı Devletinde seyfiyeyi temsil eden beylerbeyi ve sancakbeyinden sonra kadılar gelirdi. İdari, mali, iktisadi, askeri bir çok işler hakkında merkezden gönderilen ve hatta her derecedeki makamlardan yazılan resmi yazıları sicillere işlerler, altlarına da çok kere kendisine vasıl olduğu tarihi kaydederlerdi. Bununla birlikte kadı

veya naibler bazen suistimali görülen sancakbeyi veya diğer bir kadı veyahut başka bir devlet adamı hakkında tahkikata memur edilebilirlerdi.

Kadıların çok önemli bir vazifeside bugünkü belediye hizmetlerini görmüş olmalarıdır. Osmanlı da 1272/1855 tarihine kadar devam eden bu hizmette kadılar, bilhassa Narhların tesbiti, esnafın teftişi, ihtikar v.b iddiaların önlenmesi hususunda önemli vazifeler ifade etmişlerdir. Bu sebeble kadı sicilleri arasında yer yer narh tesbitlerine rastladığımız gibi, bazı sicillerinde tamamen narh defteri olarak tutulmuş olduğunu görmekteyiz³⁶.

Osmanlı'da esnaf teşekkülü olan loncalar kurulmaya başladıktan sonra her meslekteki esnaf loncasının başında bir “esnaf şeyhi” bulunurdu. Bu şeyh de esnafın arzusu istikametinde kadı tarafından tayin edilirdi.

Kadıların ifa ettikleri önemli bir vazifede arazi ve emlak alım satım işleriyle meşgul olmalarıdır. Bu muameleden “Resm-i Tapu” bir de vergi alınır ve muamele zabıt tarzında kadı sicillerine kaydedilirdi.

Kadılar bulundukları bölgenin en önde gelen simalarından oldukları ve seyfiyye mensuplarından daha çok halkla haşır-neşir olduklarından yangın, zelzele, kuraklık, fazla kış, ramazan ve bayramların ilanı “Ru’yet-i Hilal” gibi mevzularla da doğal olarak ilgileniyorlardı. Bu nedenle kadı sicillerinde bu tür konular da yer almıştır.

Buraya kadar ana hatlarıyla özetlemeye çalıştığımız konulardan da anlaşılacağı üzere bu kadar kapsamlı ve önemli konuları “Kadı Defteri”, “Mahkeme Defteri” ve “Zabıt Defteri” de denilen şeriye sicilleri ihtiva etmektedir. Kadıların bu denli geniş görev ve yetkileri düşünüldüğünde şeriye sicillerinin ne denli önemli olduğu bir kez daha anlaşılmaktadır.

Siyasi tarihin yanı sıra askeri, kültürel, sosyal ve iktisadi yapı hakkında çok kıymetli bilgiler ihtiva eden Şer’iyye sicilleri, tarih araştırmalarında “Birinci Elden Kaynak” olma durumundadırlar. Çünkü Şer’iyye sicillerinden ait oldukları yerlerde yaşayan halkın; günlük hayatını, giyecek ve yiyecek fiyatlarını, çarşılarını, evlerini, camiilerini, çeşitli müesseselerini, mahalle ve köyleri örf ve adetlerini o zamanki hukuk ve tatbikatını, vakıflarını, hayat şartlarını, ödedikleri vergileri, devlet görevlileri ile olan münasebetlerini ve benzeri konularda durumlarını gösteren çok değerli bilgiler elde etmemiz mümkün olmaktadır³⁷.

³⁶Cahit Baltacı, a.g.m, s. 129

³⁷ İ. Yılmazçelik, “Şer’iyye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülâhazalar”, Osmanlı Arşivleri ve Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul, 1985, s.160.

Bütün bu açıklamalardan sonra Şer'iyye sicillerini şu şekilde tarif etmek mümkündür. Şer'i mahkemelerde mahkemenin bilgisi dahilinde tutulan, resmi statü taşıyan her türlü kayıtların toplanmış olduğu defterlere yaygın adıyla şer'iyye sicili denir. Şer'iyye sicillerine kadı defterleri, mahkeme defterleri, Def'atir-i Şer'iyye, zabıt defterleri denildiği gibi, kısaca defter denilmektedir.

Osmanlılarda olduğu gibi, Ortaçağda Yakın Şarkın bütün Müslüman Türk devletlerinde merkezi idare tarafından tayin edilen kadıların hususi arşivleri olduğu ve mahkemede cereyan eden bütün işler hakkındaki karar suretlerini, bu defterlere kaydettikleri malumdur. M. Fuat Köprülü, Abbasiler, Selçuklular ve İlhanlılar da, Şer'iyye sicillerinin bulunduğunu bildirmektedir³⁸. Ancak bunların büyük bir çoğunluğu zamanımıza intikal etmemiştir. Aynı zamanda, Selçuklular devrini ihtiva eden, defterlerde tamamıyla mahvolmuştur. Anadolu Selçuklu Devleti zamanında da bu sicillerin ne dereceye kadar muhafaza edildiği hakkında herhangi bir bilginiz yoktur. Kendisinden önceki devletlerden daha muntazam ve merkeziyetçi bir idare kuran Osmanlı Devletinde ise, bu defterlerin büyük bir kısmı muhafaza edilmiş ve zamanımıza kadar gelmiştir. Ancak savaş, yangın, su baskını, uzun zaman bakımsız kaldığı için meydana gelen çürümeler ve insan eliyle yapılan tahribatlar sonucunda, bunların da bazıları zamanımıza intikal edememiştir.

Mahkemelerde mahkeme sonuçlarını sicillere yazma görevi "Mukayyid" denilen görevlilere verilmişti. Mahkemeye intikal eden her türlü yazı, belirli bir disiplin içerisinde bu defterlere kaydedilirdi. Kayıtlarda "Sakk-ı şer-i" usulü uygulanırdı³⁹. Mahalli konulara ilişkin olarak, kadıların veya naiblerin verdikleri kararlar sicilin bir tarafına, merkezden gelen her türlü resmi yazılar ise sicilin öbür tarafına yazılırdı. Mahalli konuların yazıldığı bölüme "Sicill-i Mahfuz", merkezden gelen emirlerin yazıldığı bölüme ise "Sicill-i Mahfuz Defteri" denilirdi⁴⁰.

Zabt-ı Vekayi sicilleri veya sicillat defteri de denilen bu defterlere Şer'i mahkemeler tarafından verilen her çeşit ilam, hüccet ve şer'i evrak istisnasız asıllarına uygun olarak kaydedilirdi. Hakim mahkemede mutlaka bir sicillat defteri bulundurmak ve vereceği ilam ve hüccetleri, tahrifden korunacak şekilde muntazam olarak sözkonusu deftere kaydetmek zorundaydı⁴¹.

³⁸ Fuad Köprülü, "Anadolu Selçukluları Tarihinin Yerli Kaynakları", Belleten, C. VII, sayı:27, s. 409-410

³⁹ Şer'i mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verdiği her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen yazım usulüne veya bu çeşit yazılı belgelere "Sakkı şer'i" denmektedir.

⁴⁰ Yılmazçelik, a.g.m., s. 160.

⁴¹ Abdülaziz Bayındır, İslam Muhakeme Hukuku, İstanbul 1986, s.1; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, Ankara, 1988, s. 116.

Bu defterler belli bir usule göre uzun boylu, dar ve enli olurlardı. Mesela 40 cm. boyunda olan bir sicillat defterinin 16-17 cm. eni olurdu. Ancak bütün sicil defterlerinin aynı ölçülerde olduğu söylenemez. Mahkemelere bazen de hakimlere göre defterlerin ebatları da değişmiştir. Yazıları çok zaman ta'lik kırması denilen yazı şeklidir. Kağıt çok sağlam, parlak ve mürekkepleri de bugün bile parlaklığını muhafaza edecek kadar sabittir⁴².

Eski defterler, kadı'nın cübbesinin cebine girecek şekilde küçük, dar ve uzuncadır. Ancak Tanzimat'tan sonraki şer'iyye mahkemelerine ait sicil defterlerinde, şahitleri tezkiye eden şahısların isim ve adresleride yazıldığı ve verilen kararların gerekçeleri daha geniş tutulduğu için ilam ve hüccetler daha çok yer kaplamış ve dolayısıyla bu dönemdeki şer'iyye sicil defterleri de eskilerinden daha büyük ve hacimli olmuştur⁴³.

Şer'iyye sicillerinin tetkikinden, bir kadının göreve başlar başlamaz ilk işinin adını, sanını ve vazifesi sona erince söz konusu sicil defterlerini selefinden talep eder.

Bütün sicil defterlerinin başında genellikle dili Arapça olan dibace yani bir giriş kısmı vardır. Burada şer'i hükümlere ve bunları vaz'eden Allah ve Peygamberine saygı arzedilmekte, daha sonra sicili tutan hakimin ismi ve vazife ünvanı kaydedilmektedir. Her kadı değişikliğinde bu dibacenin de değiştiğini ancak dibacelerde de belirli bir üslubun kullanıldığını görmekteyiz⁴⁴.

Kadı sicillerinin Emeviler döneminden itibaren tutulmaya başlandığını görüyoruz. Hülafa-i Raşidin döneminde bilinmeyen bu sistemin uygulanmasına hasımların birbirlerine düşman olması ve daha önce verilen kararların uygulanmasında ihtilafa düşmeleri sebep olmuştur⁴⁵. Yani Şer'iyye sicillerinin mahkemece tutulup muhafaza edilmesi hukuki bir ihtiyaçtan doğmuştur. Kadı, ilam ve hüccetleri ve bunlarla ilgili resmi yazıları, kendi koruması altında olan defterlere kaydettiği taktirde, ihtiyaç halinde onlara müracaat edebilecektir.

Milli arşivlerimiz açısından önemli olan şer'iyye sicillerinde mevcut belgeleri içerik itibatiyle iki ana grup halinde tasnif edebiliriz. Bunlardan birinci grup belgeler, defterin ait olduğu şehirde, kadınında katılmasıyla meydana gelen gelişmelerin kayıtlarıdır. Bu belgeler düzenli tutulmuş defterlerde defterin baş kısmından itibaren, kronolojiye uygun olarak yazılırdı. Birinci grup, “ilam” ve “Hüccetlerden” oluşmaktadır. İ'lamlar, kadının kararını gösteren belgelerdir. Yani kadı'nın duruşmalar neticesindeki kanaatidir. Bunlar yargı ile ilgilidir. Bunun yanında kadılar, vatandaşların çeşitli konularda ikrarda bulunmalarını da

⁴² Ahmet Akgündüz, a.g.m., s.58.

⁴³ Ahmet Akgündüz, Şer'iyye Sicilleri, Türk Dünyası Araştırmaları, İstanbul, 1988, C.1, s. 19.

⁴⁴ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 19.

⁴⁵ Ziya Kazıcı, a.g.e., s. 180

deftere kaydederlerdi. Bu belgelere hüccet denilmektedir. Bugünkü anlamda bu işlemler noterlikle ilgilidir.

Devlet merkezi ile diğer makam ve görevlilerle kadı arasında meydana gelen yazışmalardan oluşan idari belgeler ise ikinci kısım belgeleri oluşturur. Şehrin kadılığına tayin edilen kişi, vazifeye başladığı gün, kadılığı müddetince olan hadiseleri ilk günden itibaren kaydederdi. Akabinde de ferman, berat, mektup, buyruldu v.b belgelerin suretleri olan ikinci kısım dediğimiz bu belgeleri kaydederdi.

Bununla beraber, defteri iki kısım olarak kullanmadan tutulmuş kayıtlarda vardı. Burada hüccet ve ilamlar, ferman ve berat gibi belge suretlerinden ayrılmaksızın yazılmıştır⁴⁶. Bu genel tasniftan yola çıkarak şeriye sicillerinde yeralan belgeleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1)Merkezden gönderilen her türlü ferman,berat ve mektuplar
- 2)Ümera denilen mahalli yöneticilerin (Beylerbeyi, vali sancakbeyi, mutasarrıf, mütesellim v.b görevliler) çeşitli konularda, sancak veya şehir meselelerini çözmek için yayınladıkları buyruldular ile bunların icraatlarını gösterir kayıtlar.
- 3)Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilamlar ile şehir yönetimindeki kişi ya da çeşitli müesseseler arasında doğan anlaşmazlıkları çözümlmek için verdikleri hüccetler.
- 4)Şehrin mahalle listeleri, dini ve sosyal yapıların inşası, bakım ve tamirlerinin yapılması, şehirde yürütülen imar faaliyetleri ,imar işlerinde kullanılan inşaat malzemelerinin çeşit ve fiyatları ile ilgili vesikalar.
- 5)Sancak ve şehir halkından toplanan vergi miktarları, bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarız hanesi ile ilgili listeler.
- 6)Ölen kişinin meslekleriyle mal varlıklarını gösteren tereke kayıtları, bu kayıtlarda yer alan etnoğrafik eşya listeleri.
- 7)Şehir nüfusunu, nüfusun ırki ve dini yönden ayrımını, bu nüfusun zaman zaman maruz kaldığı hastalık ile tabii afetleri anlatan belgeler .
- 8)Altunve para meseleleriyle çeşitli eşya fiyatlarını gösteren kayıtlar.
- 9)Şehirdeki esnaf grupları, bunların meslekleri ile ürettikleri malların çeşitleri, çarşı ve pazarda satılan narh listeleri, usta ve ırgat yevmiyeleri ile ilgili kayıtlar.

⁴⁶ Mehmet Zeki Pakalın, Şer'iyye sicillerinin izah ederken, kayıtları üçe ayırır:

- 1- Kadı tarafından verilen hükümler
 - 2- Herhangi bir hadisenin veya şahitliğin, ikrarın yada hibenin resmiyete bağlanması talebiyle tutulan belgeler
 - 3- Devlet merkezinden gelen, bütün fermanlar, emirler ve tebliğlerin kadı tarafından incelendikten sonra, doğruluğu tespit edilerek bu defterlere yazılan suretleri.
- (M.Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.1, İstanbul, 1983, s. 343)

10) Evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele ve kefalet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralama ve öldürme ile ilgili belgeler.

Bütün bu sayılanların yanında önemi haiz her türlü sosyal olayların kaydedildiği şer'iyye sicilleri, Tahrir ve Mühimme defterlerine nazaran daha zengin bir içeriğe sahip arşivlerimizdir. Bu defterler incelenmeden İmparatorluğun idari, siyasi ve sosyal tarihini bütün boyutlarıyla meydana çıkarmak imkansızdır. Mahalli olayların tarihçiler tarafından kaydedilmediği, hatta hadiselerin gerçek sebeplerinin yeterince araştırılmadığı bilinen bir gerçektir. Şer'iyye sicilleri ise, önemli tarihi olayların, tarihi şahsiyetlerin, mahalli yer adlarının, tarihi ve hukuki müesseselerin ayrıca, bölgesel ticari hayatın ayrıntılı bir şekilde doğru olarak tespitinde birinci derecede önem arz etmektedir. Belli bir bölgeye ait birbirinin devamı olan sicil defterlerinin tamamı elde edildiği taktirde o bölgenin tarihi hayatını hiçbir kaynak bize bunlardan daha detaylı daha mevsuk bir şekilde canlandıramaz⁴⁷.

Şer'iyye sicillerinin Türk kültür tarihi açısından önemini daha iyi anlayabilmek için, tarihi, hukuki, iktisadi, sosyal, idari ve askeri hayat açısından arzettiği önemi incelemekte yarar vardır.

II- ARŞİV MALZEMESİ OLARAK ŞERİYYE SİCİLLERİNİN TARİHİ DEĞERLERİ ve AİT OLDUKLARI YERLER İÇİN ÖNEMLERİ

A- GENEL TARİH AÇISINDAN

Osmanlı Devleti'nin mahkeme tutanakları olan şer'iyye sicilleri, Türk tarihinin XV-XX. Yüzyıllar arasındaki döneminin anlaşılması bakımından başvurulacak en önemli kaynaklardır. II.Mehmed devrinden, Osmanlı Devleti'nin hayatının sona erdiği yıllara kadar devam eden dönem içerisinde, tarihinin bütün çalışma sahalarına ait bilgi bulunmaktadır. Taşınmış oldukları bu değer itibarıyla bu arşiv belgeleri Umumi Osmanlı Tarihi için ilk elden kaynak olma özelliği taşımaktadır.

Şer'iyye sicillerine suret olarak kaydedilen çeşitli fermanlar, buyruğdular, beratlar, mektuplar, divan tezkireleri gibi merkezden gelen her türlü resmi kayıtlar, eski düzenlemelerin gerçek yönlerini ortaya koyan en müsbet vesikalardır. Her ne kadar bu vesikaların asılları Başbakanlık arşivinde Mühimme, Şikayet, Tecivhat, Maliye...gibi çeşitli defterlerde kayıtlı bulunsada, bu defterler arasında noksan olanlarının görüldüğü netice

⁴⁷ Halil İnalçık, "Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak", DTCFD., C.1, sayı:1, s. 89-96.

itibariyle bu malzemelerin de tam olmadıkları bilinmektedir. Dolayısıyla saraydan sadır olan hükümlerin eksikliklerini şer'iyye sicilleri tamamlayacaktır⁴⁸.

Mahalli bir çok hadisenin tarihlere kaydedilmediği, hatta bilinen bazı hadiselerin çoğu kez teferruata girililmeyerek, hakiki sebeplerinin iyice açıklanmadığı malumdur. Halbuki memleketimizin en uzak ve küçük bir köşesinde meydana gelen en küçük hadise, her hangi bir sebeple mahkemeye aksetmiş bulunabileceğinden, bunların izleri sicillerde bulunabilir. Bu sebeple siciller, içtimai, idari, mali, iktisadi, ticari, zirai, beledî , askeri ve siyasi bakımlardan tarihimizin bilinmeyen taraflarını ve geçmiş devrelerde tabii bulunduğumuz yaşama şartlarını, doğru olarak aydınlatma imkanı veren kıymetli hazinelerimizdir⁴⁹.

Son zamanlarda artarak devam eden şehir tarihi araştırmaları ve yurdun muhtelif bölgelerindeki mahalli hayata ait ilmi araştırmaların birinci derecede kaynağı şer'iyye sicilleridir. Özellikle bir bölgenin tarihi ve iktisadi şahsiyetini ve bütünlüğünü meydana çıkarmak gayesiyle kaleme alınan bu çeşit tarihler, geçmiş bütünü canlılıklarıyla yeniden yaşatan siciller incelenerek ve bu değerli tarih malzemesi tahlil edilerek senteze gidilmedikçe daima eksik ve kısır kalmaya mahkumdur⁵⁰.

Şeriyye sicillerinde bir çok devlet adamı, müderris, alim, şâ'ir, sanatkar ve mimar adları geçer. Her ne kadar bu kalburüstü kimselerin biyografisine dair kayıtlarda geniş açıklamalar bulunmuyorsa da bunların hal tercümelerini yazmak veya yazılmış kişiler hakkındaki bilgilerin doğruluk derecesini kontrol etmekte, bu kayıtlar bize en sağlam ipuçlarını verebilir.

Devlet teşkilatının ve müesseselerinin hem sıhhatli tespit noktasında, hem de taşradaki uzantılarının veya numunelerinin işleyişini ve zaman içinde meydana gelen değişme ve gelişmeleri izleyebilmek açısından şer'iyye sicilleri bakılması mecburi kaynaklar konumundadırlar. Sadece Türkiye sınırları içinde yeralan toprakların değil, belki Osmanlı Devleti'nden ayrılan ve bugün sınırlarımız dışında bulunan topraklarında gerçek tarihi bu vesikalar incelendikten sonra yazılabilir.

Örnek olarak, yıllarca Osmanlı hakimiyeti altında kalan Bosna'ya ait doğru tarihin yazılabilmesi için, fertlerle fertler ve fertlerde devlet arasındaki bütün önemli olayların günü gününe ve hatta saati saatine kaydedildiği şeriye sicillerinin incelenmesi ilmi bir zarurettir⁵¹.

⁴⁸ Halit Halit Ongon, Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyye Sicilleri, Ankara, 1958, s. XI

⁴⁹ Halit Ongon, a.g.e., s. XI

⁵⁰ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 12

⁵¹ Halil İnalcık, a.g.m., s. 89-96

Kısaca tarihten-coğrafyaya, dilden-edebiyata, san'attan-folklorla çok geniş sahada değerli ve çok önemli bilgiler ihtiva eden bu defterlerde her araştırmacı kendini ilgilendiren az veya çok birşeyler bulabilir.

B- İDARİ ve İÇTİMAİ HAYAT AÇISINDAN

Bu arşivlerimiz, eski idari teşkilatımızın bir çok ünitelerini de aydınlatması yönüyle de araştırmaya değer vesikalardır. Özellikle kaza, sancak ve eyalet taksimatı, beylerbeyliği, sancakbeyliği, Kethudâlık ve voyvodalık gibi idari; kadılık, naiblik, muhızrlık, mübaşirlik, bostancıbaşılık, çavuşluk ve subaşılık gibi adli müesseselerin hem idari yapısını, hem de yerine getirdikleri görevleri en tafsilatlı şekilde şer'iyeye sicillerinden öğrenebiliriz.

İdari hayatta görev almış kişilerin göreve geliş şekilleri, sorumlulukları, görevden ayrılışları v.s gibi konuları detaylara kadar sicillerinden öğrenebiliriz⁵².

İdari teşkilatı meydana getiren birimlerin teşekkül şekli, hangi aşiretin nerede meskun olduğu ve nerelere dağıldığı ancak sicil kayıtlarına inilerek tespit edilebilir. Sancak merkezindeki görevlilerden mutasarrıf, mütesellim, muhassıl, kaimimakam, a'yan, şehir Kethudâsı v.b görevliler ile kazalardaki görevlilerden köy ve mahalle muhtarları ile imamlarına kadar kimler olduğunu, ne gibi görevler ifa ettikleri ve bu görevlilerle ilgili çeşitli meseleler yine sicillerden ortaya konulabilir. Söz konusu görevliler ve durumları bölge bölge değerlendirilip ele alınınca devletin genel yapısı, idari yapıdaki dalgalanmalar, aksaklıklar ve bu aksaklıkların tedavisi ile idari sistemin işleyişi gözler önüne serilmiş olacaktır⁵³.

Diğer taraftan sosyal hayatı yansıtan en canlı belgeler olması nedeniyle o devrin toplum yapısı, eğitim düzeyi, eğitim problemleri, kadının sosyal statüsü, o devirdeki sosyal olaylar hakkında en sağlıklı bilgiyi şer'iyeye sicillerinden alabiliriz.

Bütün bunların yanında halkın aile yapısı, ticari ahlakı, sosyal yapı ile alakalı meseleler müslim ve gayr-ı müslim halk arasındaki münasebetler ve halkın genel meşguliyeti sicil kayıtlarından ortaya çıkarılabilmektedir. Halkın yeme içme alışkanlığından, giyim-kuşamda meydana gelen değişiklikler ile başka milletlerden kaynaklanan kültür etkileşiminin şeyri yine bu belgelerde görülebilecektir.

⁵² Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 16

⁵³ Hasan Moğol, Şer'iyeye Sicilleri Sözlüğü, Ankara, 1997, s. 7-8

Müslüman-Türk halkı ile gayr-i müslim teb'anın nüfus durumu, ölüm afet, kıtlık,v.s gibi olaylar ve bu olaylar dolayısıyla çekilen sıkıntılar ile çeşitli eğlenceler,dini günler gibi değişik kayıtlarda bu sicillerde mevcuttur⁵⁴.

C- İKTİSAT TARİHİ AÇISINDAN

Her şer'iyye sicili bulunduğu yerin iktisadi hayatına dair birinci elden orijinal vesikalardır. XV.asırdan XX.asrın ilk çeyreğine kadar olan amanda Türk milletinin ve özellikle Anadolu halkının yetiştirdiği tarım ürünlerini, imal ettiği sanayi mamülleri Anadolu'da mevcut olan san'at ve meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği tahsilatlar, hukuk ve ceza davalarındaki tazminatların miktarları ve cinsi, para arzı ve çeşitleri, para enflasyon ve devalüasyonunun gerçek manadaki tarihi seyri, özellikle narh kayıtlarının incelenmesiyle bunun bölgelere yansıyış şekli ve tesir derecesine dair en doğru ve doyurucu bilgiyi şer'iyye sicilleri verir.

Şer'iyye sicillerinde her türlü fiyat ile ilgili kur narh mübayaa, müzayede ve raic fiyatları ile ilgili belgeler bulunmaktadır. Ayrıca kalpazanlık, fiyatların kontrolü v.b gibi hususlara ait belgeleri ihtiva etmektedir. Üstelik sicillerde diğer defterlerin aksine o kazaya ait fiyatları yıllık hatta aylık olarak takip etmek mümkün olduğu gibi, bu fiyatları diğer kazalarda mukayese etmek mümkün olmaktadır⁵⁵.

D- ASKERİ HAYAT AÇISINDAN

Sicillerdeki harp tarihi ve askeri konularla alakalı kayıtlar, hazırlıkları ve seferlerin halk üzerindeki tesirleri itibariyle önemli bir yer tutmaktadır. Ordunun geçtiği yerlerde menzillerin kurulması, erzak ve levazımın temini, maiyetiyle savaşa katılacak dirlik sahipleri ve seferle ilgili bir çok hususlara ilişkin merkezden eyaletlere gönderilen emirle, siyasi harp tarihimiz açısından ihmal edilemez arşivlerdir⁵⁶.

Mesela devrin askeri yapısını anlamak için sicillere müracaat edildiğinde, mahallinde meydana gelen askeri hadiseleri, asker toplanması, asker adedi, nereye nasıl gidecekleri, iaşeleri, sakatlık, ölüm, görevden ihraç, izin, emeklilik destek hizmetleri, ikmal,

⁵⁴ Hasan Moğol, a.g.e., s. 9

⁵⁵ Mustafa Öztürk, "Osmanlı Dönemi Fiyat Politikası ve Fiyatların Tahlili", Balleten, C.IV, sayı:212, s. 93

⁵⁶ Halit Ongon, a.g.e., s. XIII.

taktik, planlama, bedel gibi askeri tarihimize ışık tutan çok önemli bilgileri elde etmek mümkündür⁵⁷.

Osmanlı ordusu sefere çıktığında hem Anadolu hem de Rumeli'ye ait muhtelif konak yerlerinde, hem asker, hem de erzak ve benzeri ihtiyaçların tedariki yoluna gidilmiştir. Savaş yapılmadan önce, sefer hazırlıklarına dair, beylerbeyi ve Sancak beylerine yazılı emirler gönderildiği gibi ordunun ihtiyacı olan gıda maddeleri, gemi, at , kürekçi , araba, cephane ve benzeri ihtiyaçların karşılanması amacıyla kadılarda da yazılı emirler gönderilirdi. Gönderilen bu yazılı emirlerin içinde savaşın kime ve hangi sebeple açıldığı izah edilir ve konuyla ilgili Şeyhülislam fetvası hatırlatılarak halkın savaşın zaruretlerine inanmaları temin edilirdi. Kısaca 470 küsur yıllık harp tarihimizi bütün ayrıntılarıyla şer'iyye sicillerinin genellikle sonlarında yer alan ve kadılara hitaben yazılan emirlerde bulmak mümkündür⁵⁸.

Askerin o günkü sosyal yaşantısı, sosyal güvenliği, sahip olduğu mal ve haklarının korunması veya ölümünde ailesine devredilmesinin gerçekleştirilmesi gibi konularda da siciller de sayısız belgelere rastlayabiliyoruz. Böylece askerin sosyal yaşamını, toplum içindeki yerini belirleyebilmekteyiz⁵⁹. Gerçekten şer'iyye sicilleri, askeri hareketleri bütün ayrıntılarıyla aydınlatmak, ordunun teşkilat ve durumunu göstermek bakımından vak'anüvislerde ve diğer kaynaklarda rastlanmayan bir çok tafsilatı ihtiva etmektedir⁶⁰.

E- HUKUK TARİHİ AÇISINDAN

Belki de şer'iyye sicillerinin en önemli yönü hukuk tarihimizi ilgilendirir. Osmanlı Hukuku'nun menşei, İslam hukuku'nun ne derece uygulandığı, Kur'an ve sünnet'in sustuğu mübah alanda padişahların yaşama yetkilerinin sınırları v.b noktalarda sağlıklı bir neticeye varmak ancak bu sicillerin tedkikiyle mümkün olacaktır⁶¹.

Şer'iyye sicilleri, İslam Hukuku'nun uygulama sahası olarak görülen Osmanlı Şer'i Hukuku'nun en güzel örnekleriyle doludur. Vakıf veya çeşitli konulara izin verme gibi şahıs hukuku'nu ilgilendiren kararlar; nişan, evlenme, boşanma gibi aile hukukunu ilgilendiren kararlar; miras, eşya, borçlar, ticaret ve kamu hukukuna dair kayıtlar, Osmanlı Devlet'inde ki hukuki uygulamalara dair diğer belgelerdir.

⁵⁷ Mehmet Kayıran, "Şer'iyye Sicillerinin Askeri Tarih Bakımından Önemi", Birinci Askeri Tarih Semineri Bildiriler-I, Ankara, 1983, s. 131-143

⁵⁸ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s.16

⁵⁹ Mehmet Kayıran, a.g.m. s. 135

⁶⁰ Halil İnalcık, a.g.m., s. 91

⁶¹ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 13

Sicillerde zimmilerin kendi aralarındaki anlaşmazlıkları çözümleyebilmek için şer'i mahkemelere müracaat sulha kavuştukları görülmektedir. Bu durum aynı şekilde Türklerle aralarında bir mesele çıkınca da geçerli olmaktadır. Ayrıca adli teşkilat içerisindeki görevlilerin durumları ve şer'i mahkemelerin işleyiş tarzını kayıtlardan tesbit etmek mümkün olmaktadır⁶²

Büyük bir kısmının mahkeme kayıtları olması sebebiyle şer'iyye sicillerinin kaynaklık edeceği en geniş alanın uygulamalı islam hukuku olacağı tabiidir. Bu cihetten hareketle şer'iyye sicillerinin ihmal edilmesi mazur karşılanamaz. Günümüz batı hukukuna başlangıç teşkil etmesinden dolayı Roma Hukuku'nun öğretilmesi ne derece zaruret mesabesinde ise, günümüz Türk Hukuku'nun evveliyatı için de şer'iyye sicillerinin araştırılması aynı derecede zorunludur.

III- TANZİMAT SONRASI GELİŞMELER ve ŞER'İYE MAHKEMELERİNİN YENİ STATÜSÜ

Şer'iyye mahkemeleri daha önce özelliklerini ve derecelerini anlattığımız kadıların, şer'i hükümlere göre yargılama yaptıkları mahkemelerdir. Şer'iyye mahkemelerini ifade için “Mehakim-i Şer'iyye”, “Meclis-i Şer” veya “Meclis-i Şer'i Enver” gibi tabirler kullanılmaktadır.

Hanefi mezhebine göre, İslam Hukuku'nun fiilen ancak en büyük otoriteye kavuştuğu Osmanlı İmparatorluğu'nda şer'i mahkemeler, ta ilk zamandan itibaren medeni hukuk ve ceza davalarına bakmak yetkisine sahiptiler. Her kaza merkezinde bir şeriat mahkemesi var idi; bunların başında birer kadı bulunmaktaydı. Kadılar baş-müftiye, yani şeyhülislama tabi idiler. Şeyhülislam kadıların kararına karşı yapılan itirazlara bakıyor ise de, kendisi kaza-i vazife görmüyordu. Bir bütün olması istenilen kaza-i meratibde, kazaskerler başta gelmekteydiler⁶³.

Şer'iyye mahkemelerinin belli bir makam binası yoktur. Ancak bu, Şer'i meclis adıyla yargılamanın yapıldığı muayyen bir yerin olmadığı manasına alınmamalıdır. Kadıların yargı işlerini rahat yürütebilecekleri ve ilgililerin her an kadıyı bulabilecekleri belli ve mahkemenin vakalarına yakışır bir yerin bulunması şarttır. Bu, ya kadının evinin bir köşesidir veya cami, mescid, yahud medreselerin bir odasıdır.

Tanzimat Dönemi ve daha doğrusu II.Mahmud ve onu takip eden dönem yargı organları açısından da yeniden düzenlemelere sahne olan bir devredir. Tanzimat'tan önce

⁶² Hasan Moğol, a.g.e., s. 9-10.

⁶³ Halil İnalcık, “Mahkeme”, İslam Ansiklopedisi, C.6, s. 147-148.

Osmanlı ülkesindeki yargı gücünü tek başına denecek kadar müstakil olarak kullanan şer'iyeye mahkemelerinin, daha doğrusu kadıların bu yetkileri ve düzeni II.Mahmud'tan itibaren azalmaya ve yeni düzenlemelere ma'ruz kalmıştır. 1837 yılında İstanbul kadısının makamı, Bab-ı Meşihat'taki boş odalara taşınarak ilk kez resmi bir mahkeme binasında yargı görevini ifaya başlamışlarsa da 1838 tarihinde kadıların yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek ve mevcut usulsüzlükleri ortadan kaldırmak amacıyla "Tarik-i İlmiyeye dair Ceza Kanunname-i Hümayunu" yürürlüğe konmuştur.

İlk yıllardan beri kadılar kazaskerlere ve kazaskerlerde sadrazamlara bağlı ve onların namına şer'i hükümleri icra edegeldikleri halde, kazaskerler Tanzimat-ın başında Şeyhülislamlığa başlanmış ve Şeyhülislam Meclis-i Vükelaya alınmıştır. 1837 tarihinde kazaskerlikler birer mahkeme olarak Bab-ı Meşihat'a nakledilmiş ve bütün kadılar şeyhülislama bağlanmıştır.

1839 tarihli Tanzimat fermanı, her konuda hukuki düzenlemelerin yapılmasına amirdi. Buna göre Şer'iyeye Mahkemeleri de düzenleme altına alınmıştır.

1867 tarihinde Şeriye Mahkemeleri dışında bir takım idari ve adli mahkemeler kuruldu. Bunların görevleri belli alanlara inhisar ettirildi. 1867 tarihli "Divan-ı Ahkam-ı Adliye Nizamnamesi" ile aile, miras, vakıf, şahsa karşı işlenen suçlar ve cezaları gibi hukuk-u şahsiye ve aynı tarihli "Şuray-ı Devlet Nizamnamesi" ile de Şer'iyeye Mahkemelerinin idari yargı yetkileri tamamen ellerinden alındı. 1870 tarihli bir nizamname ile Nizamiye Mahkemeleri kurulunca Osmanlı adliyesinde dualizim başladı ve iki adli mahkeme ayrı ayrı sahalara yargı görevini yürütmekle görevlendirildi. 1871 tarihli nizamname ile Nizamiye Mahkemeleri yurt çapında teşkilatlandırılınca, Şer'iyeye denilen konular dışındaki bütün yargı yetkileri bunlara devredildi ve taşralarda kısmen vazifesiz kalmış olan kadılara Nizamiye mahkemelerinin reisliği verilmeye başlandı.

1913 tarihli "Kanun-u Muvakkat" ile şer'iyeye mahkemelerinin teşkilat ve görevleri yeniden düzenlendi. Buna göre Mülazemet usulü ve sınırlı süreli kadılık düzeni tamamen kaldırıldı. Kadılık için en az 25 yaşını doldurma şartı getirildi ve 1885'de Mekteb-i Kuzat ve 1909'da ise Medreset-ül Kuzat adını alan hukuk fakültesinden mezun olmayanların hakim olamayacağı hükme bağlandı.

1916 tarihinde kazaskerlik ve evkaf mahkemeleri de dahil olmak üzere bütün şer'iyeye mahkemeleri, Adliye Nezaretine bağlanmış ve Temyiz Mahkemesi'nde şer'iyeye adıyla yeni bir daire teşkil olunmuştur. 1919 tarihli kararname ile tekrar şeyhülislamlığa bağlanan şer'iyeye mahkemeleri, 1917 tarihli "Usul-i Muhakeme-i Şer'iyeye Kararnamesi" ile

sıhhatli bir yapıya kavuşturulmuşsa da 1924 tarihli Mehakim-i Şer'iyyenin ilgasına ve Mehakimin teşkilatına ait Ahkam-ı muaddil kanun ile bu mahkemelere son verilmiştir.

Sonuç olarak; XV. asrın yarısından başlayarak XX. asrın ilk çeyreğine kadar ki uzun bir zaman dilimi içinde en azından 472 yıllık Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasi, sosyal ve hukuki hayatını yakından ilgilendirmekte olan siciller Türk kültür ve tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir. Bu özellikleriyle de siciller tarih araştırmalarında “Birinci Elden Kaynak” olma durumundadırlar. Çünkü şer’iyye sicillerinden ait oldukları yerlerde yaşayan halkın; günlük hayatını, giyecek ve yiyecek fiyatlarını, çarşılarını, evlerini, camiilerini, çeşitli müesseselerini, mahalle ve köyleri, örf ve adetlerini o zamanki hukuk ve tatbikatını, vakıflarını, hayat şartlarını, ödedikleri vergilerini v.b konularda durumlarını gösteren çok değerli bilgiler elde etmemiz olmaktadır. Bu kadar büyük bir öneme sahip olan bu belgeler tetkik edilmedikçe, XV. asır arasındaki Türk kültür ve tarihine ait verilecek bilgiler ve hükümler eksik kalacaktır. Zira mahkeme kararları genellikle her devirde ve günümüzde ait olduğu devletin kültürünü ve tarihini yakından takip eden ve yansıtan önemli tarih belgeleridir.

IV- MANİSA ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN MAHİYETİ VE ÖNEMİ

Manisa şer'iyye sicillerinin günümüze kadar nasıl geldiği hakkında bilgi sahibi olmak için, Çağatay Uluçay'ın aşağıdaki makalesini okumak gerekmektedir. Ben bu makaleyi ilk gördüğümde çalışmama koymayı düşündüğüm, Manisa şer'iyye sicilleri ile ilgili değerlendirme adlı başlığın altını tamamen dolduracağını düşündüm. Çağatay Uluçay şöyle demiş:

Manisa mahkeme-i şer'iyye sicilleri, İstiklal Harbi sıralarında Muradiye Camiinin yanına kaldırılmıştır. İstiklal harbi esnasında Manisa yanma felaketine maruz kalmış, birkaç bina gibi Muradiye Cami dolayısıyla sicillerde bu felaketten kurtulmuştu. Gerçi siciller, yangın felaketinden kurtulmuş fakat çalınmak ve tahrip edilmek felaketine maruz bırakılmıştı.

Bu defterler, sahipsiz ve perişan bir halde uzun müddet orada kalmış, cami her gezenin veyahut da mütehassısların karıştırmasına vesile olmuştur. Nihayet günün birinde, bu sicillerin kıymet ve ehemmiyetinden anlayan bir mebusumuz bu camiyi gezerken tesadüfen bu perişan evrakı da görmüş, hallerine acıyarak Ankara'ya gider gitmez adliye ve maarif vekaletlerine başvurarak, bu sicillerin korunması için lazım gelen tedbirin alınmasını rica etmiştir.

Bu müracaat üzerine her iki vekalet, Manisa Müdde-i Umumiliği ve Maarif Müdürlüğüne telgrafla sicillerin muntazam sandıklar içine konulup mühürlenmesini emretmiştir. Yalnız defterler, sandıklara istif edilirken çok dikkatsiz hareket edilmiş, ıslak defterler ve parçalar gelişi güzel yerleştirildiğinden, tahrip edilemeyen birkaç yaprağın daha parçalanmasına sebep olmuştur. Bu şekilde defterler orada daha birkaç sene takriben beş altı sene evveline kadar kalmış, oradan da icra dairesine nakledilmiştir.

Manisa'ya tayin edildiğim zaman sicillerin icra dairesinde olduğunu öğrendim. Manisa Müdde-i Umumiliği'ne giderek sicillerin üzerinde çalışma izni aldım.

Bu siciller eski icra odasının arka odalarından bir tanesine yerleştirilmişti. Dört sandığa yerleştirilen sicillerin acıklı durumu daha ilk nazarda göze çarpıyordu. Kırık sandık kapaklarından asırlık küf, toz ve nem kokuları adeta burnumu ve boğazımı yakıyordu. İlk sandığı karıştırmaya başladım. Sandık içinden her asra ait muhtelif defterler, onların arasından da başta toz olmak üzere cam ve taş parçaları çıkıyordu. Bundan mada çok miktarda eski kitap çıktı. O zaman bu kitapların umumi kütüphaneye nakli için sayın valimize Müdde-i umumimiz nezdinde teşebbüste bulunmuştum. Fakat askere gitmem dolayısıyla bu kitaplar hala orada durmaktadır. Çok eski olan kitapların, Manisa kütüphanesine kaldırılması faydalı olur zannındayım. Çünkü bunların sicille hiç alakası yok hem de bir çuval

içinde fena manzara arz etmektedirler. Diğer üç sandıktaki manzara birincinin aynıydı. Çalışabilmek için bu defter ve parçaların sıralanması ve tasnif edilmesi lazım geliyordu. Bizde defterleri ve sandıkları evvela havalandırdık. Saniyen parazitlerle temizledik.

Salisen defterleri asırlara göre ayırdık. Her asır defterlerini ayrı bir sandığa koymak üzere - temizlik ameliyatından sonra bu defterleri üç sandık aldı. Yalnız II. Ve III. asır defterleri fazla olduğundan onları iki sandığa, X.ve XII. asır defterleri de az olduğundan ayrı birer sandığa yerleştirildi. Şüphesiz ihmal ve sahipsizlik yüzünden bu defterler parçalanmıştı.

Bu parçaları da yıl sırasına göre sicimle bağladık. Mevcut defterlere kopan parçaları yerine koyduk.

Bu tasnifi müteakip defterlerin gösterdiği manzara şu idi. 10 uncu asır hicri defteri kısa minen 27-28 santim boyunda 20 santim kadar genişliğinde idiler. Bu defterler içinde 973 hicri yılı defteri bir tarafa bırakılırsa diğerleri tamamen parça halindedir. Muntazam kayıtlar -parça defterlerden anlaşıldığına göre- 950 yılından itibaren başlıyor. Bunu söylemekle daha evvelki yıllara ait sicil defterleri tutulmadığını iddia etmiyorum. Fakat bunlara ait yapraklar çok az. Bu parçalar arasında bulabildiğim en eski sicil yaprağı 920 hicri yılına aitti.

11. asır defterleri uzun ve muntazamdır. Gerçi bu defterler en çok parçalanmış ve tahrip görmüş olmalarına rağmen bu yaprakları yan yana koymak ve defter haline sokmak çok mümkündür.

Bu itibarla esaslı çalışmaya bu asır defterlerinden başlamak gerektir.

12. asır defterleri hem muntazam ve hem de az parçalanmıştır. Fakat kayıp defterler oldukça fazladır.

13. ve 14. asır defterlerinde ise hacim bakımından büyüklük ve genişlik daha ziyade nazarı dikkati celbetmektir. Bu defterler en muntazam olanlarıdır. Parça ve eksikte hemen hemen yok denecek derecededir. Yalnız 13. asır defterlerinin ikinci yarısında ferman ve buyrulduklara hemen hemen rastlanmıyor.

Yukarıda biraz mазisinden ve birazda bugünkü durumundan bahsettiğimiz Manisa Mahkeme-i Şer'iyе sicilleri gerek Manisa tarihi ve gerekse memleket tarihimiz için büyük bir kıymeti haizdirler. Gerçi hicri 7.-8. asırların defterleri yoktur. Buna mukabil gerek Manisa vilayetinin ve gerekse nefis şehrin her bakımdan durumunu gösterecek vesikalar bulunmaktadır. Bunları bir tarafa bırakınız Manisa'nın 400 senelik hayatı bu defterlerin içinde uyumaktadır. Değil şehir hayatını ailelerin şecereleri ve şehir hayatında oynadıkları

*rolü dde buradan tetkik etmek ve çıkarmak mümkündür. Ki bizim memleketimiz için bilhassa bu çok lüzumlu bir şeydir. Hemen hemen hepimiz dedemizden yukarısını bilememekteyiz*⁶⁴.

Çağatay Uluçay'ın katkıları ile Manisa şer'iyye sicilleri günümüze kadar gelmiştir. Manisa il Halk Kütüphanesinde sicillerin mikro filmleri bulunmaktadır. Ayrıca Ankara Milli Kütüphanede de siciller mevcuttur. Manisa sicilleri ile ilgili çalışma yapmak isteyenler Ankara Milli Kütüphanesi'nden bu sicillerin fotokopilerini alabilirler.

Manisa Sicilleri ile ilgili yapılan çalışmalara ulaşmaya çalıştık. Araştırmacılar genelde sicillerin belirli kısımlarını kullanmışlar, defterlerin tamamının transkripsiyonlarını yaparak değerlendirmemişlerdir. Bu tür çalışmaları yapanlar:

İbrahim GÖKÇEN, Çağatay ULUÇAY

Feridun M.EMECEN (I,II,III,IV,V,VII,VIII,IX,X,XI,XVI) Numaralı MŞS

Önder BAYIR (1,5,9,52,63,93,157,167,168,169,170,171,172,173,174, 175,176,177, 178, 179, 180, 181,183,186,189,190,191,192,193,202,214,216,237) Numaralı MŞS

Yuzo NAGATA (200, 201, 202, 204, 205,206,207, 208, 209, 210, 211, 214, 218, 221, 223, 225, 227, 228, 233, 237, 240, 242, 243,244,247,248,249,250,251,252, 253,254,255, 257, 258, 259 260,262,264, 265,266,268,269, 270,271,273,274,275,277, 280,281,282, 292, 294, 295, 296,306,316,320) Numaralı MŞS

Mehmed GÜNAY (1650-1675 Yılları arası 98 ile 135 arasındaki MŞS) Doktora Tezi, XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Manisa'nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı, İstanbul, 2000

Hilal ORTAÇ (144, 270, 275, 276, 278, 282, 283, 284,285, 287, 289, 290, 293, 315 Numaralı MŞS) Doktora Tezi, Tanzimattan Meşrutiyet'e kadar Manisa'nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı.

Bu çalışmalar dışında Manisa sicillerinin tamamını transkripsiyon ederek değerlendirmelerinin yapıldığını da görmekteyiz.

Defterlerin tamamını transkripsiyon ederek değerlendirenler:

Meral HOŞBİLGİN, 228 Numaralı MŞS, Celal Bayar Üniv.

İlker Mümin ÇAĞLAR 273 Numaralı MŞS, Celal Bayar Üniv.

Caner YILMAZ 100 Numaralı MŞS, Celal Bayar Üniv.

Masum OCAK 187 Numaralı MŞS, Dokuz Eylül Üniv.

Turgut UZUN, 6 Numaralı MŞS, Niğde Üniv.

Fatih BURSA, 14 Numaralı MŞS, Niğde Üniv.

Adem AKDENİZ, 382 Numaralı MŞS, Celal Bayar Üniv.

⁶⁴ M. Çağatay ULUÇAY, "Manisa Mahkemei Şer'iyye Sicilleri". Gediz Dergisi 53.SAYI s. 9-10

V- 242 NOLU 1808-1809 TARİHLİ MANİSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TANITIMI

A- DEFTER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

İncelemiş olduğumuz defter, 45x16 ebadındadır. Çoğu defterlerde olduğu gibi bu defterin başında da "dibace" denilen, besmele ile başlayan Arapça bir dua vardır. Defterin poz numarası 55, genel numarası 242'dir. Hicri 1223-1224 Miladi 1808-1809 yılları arasındaki mahkeme tutanaklarını içermektedir. Defterin sayfa sayısı 53'tür, ancak defter 4. sayfadan itibaren başlamaktadır.

Defterdeki yazılar genellikle kırık divani ve taliktir. Bunun yanında az da olsa rika yazısının da kullanıldığı olmuştur. Defterdeki yazılar genellikle okunaklı ve düzgün yazılmıştır. Bazen sayfa sonlarında, sığmayacak olan hükümlerin bir sonraki sayfaya taşmaması için, çok karışık ve okunması zorlanacak derecede birbirlerine girdikleri olmuştur.

Defterde görülen başka bir hata ise kelime eksiklikleridir. Bu kelimeler metin içinde cümlelerin gelişine ve önceki hükümlerin kalıp cümlelerine göre, parantez içine yazılarak hatalar giderilmeye çalışılmıştır.

Defterde 94 adet hüküm vardır.

B- HÜKÜMLERİN TASNİFİ

Kadınların verdikleri i'lam ve cezalarla, görevleri gereği tuttukları çeşitli kayıtları ihtiva eden defterlere şer'iyye sicilleri, kadı defterleri, mahkeme defteri ve zabt-ı vekayi sicilleri adı verilmektedir⁶⁵. Bizim incelediğimiz defterde ma'rûzlar, i'lâmlar, hüccetler ve tereke defterleri yer almaktadır. Bunlar mahalli kayıtlar olup, ferman, berât, buyruldu gibi merkezden gelen kayıtlar da yer almaktadır. Defterde bulunan sicil kayıtlarını ve bunların kısaca ne anlama geldiklerini, şer'iyye sicilleri için ne ifade ettiklerini ve hangi hükümlerin hangi gruba girdiklerine incelemiş olduğumuz hükümlerden örnek vererek inceleyelim.

1- Tereke Kayıtları

Vefat eden kişinin bıraktığı mallara "tereke", bunların varisleri arasında paylaştırılmak üzere mahkeme tarafından tutulan kayıtlarına "tereke kayıtları" denir. Tereke kayıtlarında

⁶⁵ Abdülaziz Bayındır, İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması), İstanbul 1986, s. 1

önce vefat eden kişinin adı ve adresi açık olarak” *Medîne-i Mağnisa’da Yarhasanlar Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem müteveffîye olan Zeliha bint-i Hasan nâm hâtûnun verâseti...* “ örneğinde olduğu gibi belirtilir. Daha sonra varislerinin ismi “...sadriye kebîre kızı Aîşe ve oğlunun oğlu sağîr Mustafa ve oğlunun kızı sağîre Hadîce’ye münhasıra olduğu lede’ş-şer’-i’l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrân kıbel-i şer’den vasî nasb olunan vâlidesi Fâtîma Hâtun taleb ve ve iltimâs ...” örneğinde olduğu gibi yine açık olarak yazılır. Bundan sonra tereke defteri için başvuran varislerin ismi yazılır. Sonra bütün tereke defteri kayıtlarında aynı olmak üzere kalıplaşmış ifadelerle “... *ma’rifet-i şer’le tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba’de’l-müzâyede fûruhtve beyne’l-verese bi’l-farîzati’ş-şer’-iyye tevzî ‘ve taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fi’l-yevmü’s-sâbi ve’l-ısrin min-şehr-i Cemaziyelahir sene selâse ve ısrîyn ve mîeteyn ve elf*⁶⁶ ...” şeklinde son bulur. Burada vefat eden kişinin mallarının tek tek sayıldığı, sonra müzayedeye satıldığı ve masraflarının çıkarıldıktan sonra varislerinin arasında paylaştırıldığı anlatılmaktadır. Bundan sonra vefat eden kişinin terekesi adet ve kıymetleriyle birlikte tek tek kaydedilir. Daha sonra terekenin toplam kıymeti ve giderler çıkarıldıktan sonra, varisleri arasında paylaştırıldığı rakamsal ifadelerle anlatılır. İncelediğimiz defterdeki tereke kayıtları (2,5,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27, 28, 29, 30, 35, 36,37,38,39,40,41,43,45,46,47,,48,49,50,51,52,53,54,55,56,57)

2- Mürâsele

Mürâsele, Arapça’da haberleşmek, mektuplaşmak anlamına gelen bir kelimedir. Şer’iyye sicillerindeki manası ise, Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından kadı ve naiblere gönderilen, naiblerin tayinlerini ve salahiyetlerini açıklayan, resmi emirlerdir⁶⁷.

İncelemiş olduğumuz defterde yer alan tek mürasele kaydı, “...Hâla Medîne-i Mağnisa mahkeme-i şerîfesinde re’isü’l-küttâb umdetü’l-müderrisînü’l-kirâm el-Hâc İsmail Efendi ba’de’t-tahiyti’l-vâfiyye inhâ olunur ki erbâb-ı isti’dâddan iş-bu bâ’isü’l-mürâsele es-

⁶⁶ bkz hkm 7

⁶⁷ Mehmet Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. c.II, s. 621

Seyyid Mehmed Nuri Efendi mahkeme-i mezbûreye kâtib nasb ve ta'yîn olunub işbu mürâsele tahrîr ve yedine i'tâ olunmuşdur Bi-mennihi teâlâ gerekdir ki merkûmu hizmet-i kitâbetde ber-vech-i sadâkat ve istikâmet ve istihdâm eylesesiz ve's-selâm. Hurire fi-gurre Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Mine'l-Fakîr Sarı Kâdî Mehmed Emin bi-Medinet-i Manisa hâlâ...

Bu mürasele "... *Hâla Medine-i Manisa mahkeme-i şerifesinde re'isü'l-küttâb umdetü'l-müderresînü'l-kirâm el-Hâc İsmail Efendi ba'de'l-tahiyyetü'l-vakfiyye inhâ olunur ki...*" ibaresiyle başlar. Bundan sonra yukarıda anlattığımız gibi "...*erbâb-ı isti'dâddan iş-bu bâisetü'l-mürâsele es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi mahkeme-i mezbûreye kâtib nasb ve ta'yîn olunub işbu mürâsele tahrîr ve yedine i'tâ olunmuşdur ...*" kaydedildikten sonra, "... *Bi-mennihi teâlâ gerekdir ki merkûmu hizmet-i kitâbetinde ber-vech-i sadâket ve işti'â ve istihdâm eylesesiz ve's-selâm. Hur'ire fi-gurre Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf*⁶⁸ ..." şeklinde son bulur.

3- Tezkire

Şer'iyye sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan bir diğer belge çeşidi de tezkireler ve temessüklerdir. Osmanlı diplomatikasında, daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkire denmektedir. Şer'iyye sicillerinde yer alan birinci manadaki tezkereler, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü demek olan tezkereciler tarafından kaleme alınırdı. Merkeze gönderilen tezkirelerin bir sureti de Şer'iyye sicillerine, müstenedi olan berat ile beraber mutlaka kayıt edilirdi.

"İzzet-me'âb şer'-iat-nisâb eşrâf-ı kazâ-i kirâmdan hâlâ nâ'ibimiz Mevlanâ Kâdî-zâde Mehmed Emin Efendi kâm-yâb ba'de't-tahiyyi'l-vafiyiye inhâ olunur ki ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Mağnisa Kazası ahâlîsi ile imtizâc ve hüsn-i sülûka mebnî kazâ-i mezbûrun umûr-ı niyâbet-i şer'-iyyesi işbu sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf Zi'l-kâdeti's-şerîfesi gurrelerinden cenâbınıza ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i merkûmda ke'l-evvel beyne'l ahâlî icrây-ı ahkâm-ı şer'-î âli ve infâz-ı evâmîr-i hazret-i padişâhîde sa'y-ı cemîl ve vâki' olan muhallefât-ı mevtây-ı askeriyyeyi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-

⁶⁸ bkz hkm 44

şer'-iyye tevzî ' ve taksîm eyleyüb câdde-i şer'-îkadîmde sâbit olmaları me'mûldür ve's-selâm. El-fakîr Es-seyid Mustafa el-Kadî li-asker-i Rumeli ”⁶⁹

Temessük örneği:

*“Bâis-i tahrîr-i defter oldur ki
Ba-berat-ı alîşân iştereken uhde-i ferde olan Liva-i Saruhan ve tevbii mukataa bin
iki yüz yirmi dört senesi Muharremi gurrenden sene-i merkûme zi'l-hicce nihayetine değin
bir sene-i kâmile zabt ve nezaret eylemek üzere ve mukataa-i mezbûre mülhakatından olan
avarızı ile Nif mukataasının ve ihtisab-ı Nif mukataasının faizi ve sâir emvâl-i miriyem vakit
ve zamanıyla tarafımızdan edâ ve teslim olunmak şartıyla dergâh-ı âli Kapıcıbaşlarından
Kara Osman-zâde iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim saâdetli el-Hâc Hüseyin Ağa zîde mecdühüye
der-uhde ve iltizam ve mûmâ-ileyh dahi ben-minvâl-i muharrer kabul ve iltizam etmekle zabtı
için işbu temessük tastir ve i'tâ olundu bi-mennihi ve keremihi sübhanehü te'âlâ gerektir ki
sene-i merkûmeye mahsûben mukaata-i mezkûreden hâsıl olan aşar-i şer'iyye ve rûsumat-ı
sâiresi kanun-u kadim ve dâbb-i müstedim üzere ber-mû'ceb-i şürût der-dest-i zabt ve rabt
edib ve badehü cenab-ı halıku'l-beraba olan reaya fukarası himaye olunarak emr-i iradesine
zabt ve rabt tarafımızdan ve taraf-ı ahardan kimesne mani ve müdahil olmaya tahrîren fi'l-
tarih-i mezkûr Halisü'l-Ferrar Mehmed Arif mesarîf-i mukataa-i mezbûr ”⁷⁰.”*

Defterde geçen Tezkireler ve Temessükler:(31,68,82,85)

4- Hücetler

Hüccet, sözlükte senet, vesika,⁷¹ delil⁷² veya bir fiilin sabit olduğuna vesile olan şey anlamlarına gelir⁷³. Şer'iyye sicillerinde ise hüccet, hakimın hükmünü içermeyen, taraflardan birinin ikrarını diğerrinin tasdikini havi bulunan ve üzerinde bunu düzenleyen hakimın mühür

⁶⁹ bkz hkm 31

⁷⁰ bkz hkm 85

⁷¹ Ferit Develioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara 1986, s. 462

⁷² Şemseddin Sami, Kamus-u Türki, İstanbul, 1996,s.541

⁷³ Ahmet Akgündüz, Şeriyye Sicilleri, s. 21

ve imzasını taşıyan belge demektir ⁷⁴. Tanzimattan sonra hüccet tabiri yerine senet, şer'î hüccetlere ise senedât-ı şer'iyye denmiştir ⁷⁵.

Hüccetlerin i'lâmlardan en büyük farkı, hüccetlerde hakimın hükmünün bulunmamasıdır. Hüccetler kadıların noterlik çalışmalarının bir ürünüdür. Taraflara verilen hüccetlerin bir sureti sicile kaydolunurdu. Fakat sicil defterlerinde hakimın ismi ve mührü yer almamaktadır. Şeriyye sicillerinde hüccetlerin örneği vardır. Bizim incelediğimiz defterde yer alan hüccet: (hkm-42)

“...huccet-i şer'-iyyeye rabt olunsun dediklerinde vâki'-i-hâl minvâl-ı muharrer üzere olduğun Mevlânâ-yı mûmâileyh mahallinde istimâ' ve tahrîr ve ba'dehu me'an meb'ûs ümenâ-i şer'le mahfel-i kazâya gelüb vâki-i hâli alâ-vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğin hıfzan li'l-mekâl işbu vesika mâ-hüvel-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu hurrîre fi'l-yevmü'l-selâse ve'l-ısrîyn min- Zi'l-kade sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf...”⁷⁶

5- İ'lâm

İ'lâm, hakimın bir davada şeriata göre verdiği hükmünü ve üstünde imza ve mührünü taşıyan bir vesikadır ⁷⁷. Davacıdan ⁷⁸ davasını, dayandığı delilleri ⁷⁹, davalının cevabını ve eğer müdafaada bulunmuşsa dayandığı delilleri ve sonuç bölümünde de gerekçeli olarak, hakimın hükmünü içerir.

Eğer davacı iddiasını ispat edemezse karşı taraftan yemin istenebilir. Buna "tahlîf" denir. Davalı yemini kabul edip yemin edebilir. Fakat bazen yeminden kaçınabilir. Davalının yeminden kaçınmasına "nükûl" denir.

İ'lâmlarda görülen bir diğer önemli husus şahitler hakkında güvenlik soruşturması yapılmasıdır. Bu güvenlik soruşturması önce gizli, sonra açık olarak yapılmaktadır. Şeriyye sicillerin de bu " sirren ve ba'dehü alenen" olarak ifade edilmektedir.

Hakimın hükmünden sonra tarih atılır. Tarih genellikle Arapça olarak, bazen de günümüz tarih atma şekillerine benzer bir şekilde atılmaktadır.

⁷⁴ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 21

⁷⁵ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s.21

⁷⁶ bkz hkm 42

⁷⁷ Abdülaziz Bayındır, a.g.e. s. 3

⁷⁸ Şeriyye sicillerinde davacı " müddeî" olarak geçmektedir.

⁷⁹ Kadı tarafından davacının davasını isbatlaması istemesi " beyyine talebi" şeklinde ifade edilmektedir.

İlamlarda son olarak yer alan bölüm şahitlerin isminin yer aldığı bölümdür. "Şın" harfi sayfanın sonuna kadar uzatılarak, " Şühûdü'l-hal" ibaresi yazıldıktan sonra şahitlerin ismi yazılır. Genellikle şahitlerin birkaç tanesinin ismi yazıldıktan sonra, "ve gayrühüm" yazılır.

İlâma örnek verecek olursak:

"...Medine-i Manisa'da Attar Hoca Mahallesi'nde sâkin Muhtedi Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hayrû'l-lâzimü't-tevkîrde kable'l-islâm babası Kotonî nâm zimmiden bi'l-irsi's-şer'î isâbet eden mal-ı mevrusunu zabt ve tesvîye-i ümûruna bâ-huccet-i şer'îyye vâsî-i mensûbu işbu bâisetü'l-ferd Beraşkuh zimmi muvâcehesinde zikri âti iki kıt'a bağa bi'l-iştirâ mutasarrıfân olan Anton veled Duka ve Yorgi nâm zimmiler hâzırân-ı bi'l-meclis oldukları hâlde üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb mûrisim babam hâlik-i mezbûrun terekesinden olub Kırık Oğlu Zaviyesi dâhilinde vâki' ma'lume'l-hudûd ve mülk kiramı müştamil dokuz dönüm mikdârı bağı vâsî-i mensûbum meskûr Beraşko dimi maskûr Ranton zimmiye beş dönüm mikdârı bağı mezkûr Yorgi zimmiye bey' etmekle suâl olunub alıverilmek matlûbundur dedikde gıbbe's-suâl maskûr Beraşko zimmi cevâbında müdde-i merkûmun babası hâlik-i mezkûrun mecmû' terekesini bâ-ma'rifet-i şeri tahrîr ve zevcesi ve ber nefer-i sulbîye kızı ve müdde-i mezbûr beyinlerinde ber-muceb-i defter-i kassâm tevzî' ve taksîm olunub müdde-i merkûmun hisesisine isâbet eden mahalle-i mezbûrede vâk'î bir bâb menzil ve altı dönüm mikdârı bir kıt'a bağ ve maru'l-zikr iddiâ eylediği iki kıt'a bağlar ma'rifet-i şer'le fîrûhat olunub zevce-i mersûme ve kızı maksûre hisseleri ba'de'l-ifrâz bâkîsinden ve gereği ilâ İslâm menzil-i mezkûr icâresinden bâ-huccet-i şer'îyye nafaka ve makrûzadan ihrâc olunduktan sonra nakden zimmetinde zuhûr eden yüz elli dört gurus ba'de'l-islâm merkûm Mehmed'e cânib-şer'î enverden bâ-huccet-i şeriyye vâsî nasb olunan el-Hâc Ebu Bekir Efendi'ye tamâmen edâ ve teslîm eylediğimde ol dahi kabz ve teslîmi muş'ir yedime bir kıt'a huccet-i şer'îyye i'tâ eyledikten sonra merkûm Mehmed târih-i küttâbdan yedi sene mukaddem bülûğunu huzûr-u müslimede ba'de'l-ikrâr babası hâlik-i maksûrun terekesine müteallıka âmme-i deâviden zimmetimi ibrâ eylediğini defeatle mukabele ve def' metrûhunu zeyl-i küttâbda mestûr olan şühûd ve udûl ile mucébince mersûm Beraşkuh üzerine bi-vech-i şer'î muârizadan men' ve merkûm Mehmed bey ve def' olunub işbu vesîka ketb ve imlâ olundu Hurire fi'l-yevmü'l-sâlisü min- Cemaziyelahir sene selâsetü ve işrîyn ve mieteyn ve elfün.

Şühûdü'l-hal

Muhzır başı es-Seyyid İsmail Efendi

Katib es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi

Mesud Ahmet Efendi

Müfti Efendi-zâde es-Seyyid Ahmet Efendi

Müfti Efendi-zâde el-Hâc Mehmed Efendi

*Ve gayrühüm*⁸⁰ ...”

Diğer i'lamlar: (3,6)

6- Padişah'tan Gelen Emir ve Fermanlar

Padişah'tan gelen emir ve fermanları iki ana grupta toplayabiliriz.

Birincisi: Padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine tanınan veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer'iyye sicillerinde “evamir ve feramin” diye zikredilen hükümlerdir. Padişah ya ihtilaflı olan bir şer'i meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir, ya şer'i hükümlerin icrasını te'yid için yazılı emir gönderir veya düzenleme yetkisi bulunan sahalarda bazı düzenleyici kaideleri Divan-ı Hümayun'un telhisi üzerine tanzim eder ve durumu kadılara bildirir. Şer'iyye sicillerinde bulunan ve İstanbul kadılığında yapıldığı gibi bazen kendileri için hususi defterler tutulan bu kayıtlar, Osmanlı hukukunun da başta gelen kaynaklarından. Müstakil bir defter tutulmadığı zaman, bazen şer'iyye sicillerinin başına, bazen ortasına, bazen de diğer kayıtlardan ayrılması için ters olarak sicillere kaydedilir.

İkincisi: Yine padişah'tan sadır olan ancak birinci grutaki gibi umumu değil hususi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı v.b. konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişanlardır. Bilindiği gibi Osmanlı Devletinde kadılık, imamlık, hatiplik, mir'i arazi mutasarrıflığı veya benzeri görevler, kazaskerlik ve sadrazamlık gibi makamların inhası ve padişahın ferman ve beratları ile şahıslara tevdi edilmektedir. İşte bu ferman ve beratların bir sureti ilgili yerdeki şer'iyye sicillerine mutlaka kaydedilmektedir. Ayrıca belli şahıslara verilen muafiyet ve ticaret beratları da bu grubun içinde yüklü bir yer tutmaktadır⁸¹.

Defterde geçen Fermanlar:

(59,60,61,62,63,64,65,66,69,70,72,74,77,80,81,86,88,89,90,91,92,93,94)

⁸⁰ bkz hkm 6

⁸¹ Şer'iyye sicilleri Mahiyeti Toplu Kat.ve Seçme Hükümler,Türk Dünyası Arş.Vakfı,İst.1988,s. 39-42

7- Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyrulduklar

Osmanlı Devletinde padişahın sonra şer'i ve kanuni hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili olan sadrazamlıktır. Sadrazamlar padişahın emrine dayanarak, bazı hususları kadılara hatırlatabilirler. İşte şer'iyye sicillerinde bulunan kayıtlardan biri de sadrazamların yazılı emirleri demek olan buyrulduklardır. Aslında buyruldu, sadrazam, kaptan-ı derya, vezir, beylerbeyi ve kazasker gibi devlet erkanının yazılı emirlerine denir ⁸².

Defterde geçen Buyrulduklar: (67,71,73,75,76,78,79,83,84,87)

⁸² Şer'iyye sicilleri Mahiyeti Toplu Kat.ve Seçme Hükümler,s. 44

VI- DEFTERDE GEÇEN HÜKÜMLERİN ÖZETİ

1. Hkm :Dua ve giriş
2. Hkm :Hacı Yahya Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Şeytancı kızı?Hatice'nin miras taksimi hakkında...
3. Hkm : Gürhane Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden gayr-ı müslim Yorgi'nin oğlu Hancı Mihail'in daha önce kendisine satılan arsaların kendisine verilmediği hususunda itirazı hakkında
4. Hkm : Tekirdağ ahalisinden Abdullah oğlu Mehmed ile kardeşi İsmail'in Müslüman oldukları hakkında
5. Hkm : Ali Ağa Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Kiryako'nun oğlu Değirmenci Kara Oğlan Yani'nin mirasının taksimi hakkında
6. Hkm : Attar Hoca Mahallesi'nde ikamet eden Muhtedi Mehmed'in babasından kendisine miras kalan iki kıta bağın, Bereşkuh adlı bir gayr-ı müslim el koyduğunu ve bu bağın tekrar kendisine verildiği hakkında
7. Hkm : Yarhasanlar Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Hasan Kızı Zeliha'nın miras taksimi hakkında
8. Hkm : Oymak Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden gayr-ı müslim Todori oğlu bakkâl Masko'nun miras taksimi hakkında
- 9 . Hkm : Alaybeği Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Ahmet kızı Ayşe'nin miras taksimi hakkında
10. Hkm : Aslen Kasabalı olup Manisa'nın Bezzaz Çarşısı'nda Kuyucu-zade Hacı Ömer Efendi'nin dükkânında kiracı olarak bulunurken, firar eden Bezirgan Poli adlı gayri Müslim'in bıraktığı eşyaların sayılarak, emanete alındığı hakkında
11. Hkm : Alaybeği Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Arap cariyesi Fatıma'nın mirasının taksimi hakkında
12. Hkm : Aslen Karaman'lı olup ilim tahsili için Manisa'nın Sultaniye Medresesi'nde bulunurken Nif (Kemalpaşa)'in Ören Köyü'nde vefat eden Hafız Himmet Efendi'nin mirasçısı olmadığı için mirasının emanete teslim edildiği hakkında
13. Hkm :Serâbâd Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Hallac Hasan Oğlu Ali'nin miras taksimi hakkında
14. Hkm :Attar Hoca Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Karcılı Mustafa'nın ortada hiçbir mirasçısı olmadığı için mirasının Beytü'l-mal'e kaldığı hakkında

15. Hkm : Hüsrev Ağa Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Hüseyin Oğlu Hacı Ömer'in miras taksimi hakkında

16. Hkm : Alaybeği Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Ahmet Kızı Ayşe'nin mirasının taksimi hakkında

17. Hkm : Alaybeği Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Mehmed Oğlu Karahisarlı Mustafa'nın mirasın taksimi hakkında

18. Hkm : Alaybeği Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Abdülkerim Kızı Emine'nin mirasının taksimi hakkında

19. Hkm : Hüsrev Ağa Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Mustafa Kızı Rukiye'nin mirasının taksimi hakkında

20. Hkm : Karaköy Çarşısı'nda Hacı Mehmed'in oğlu Hacı Ali Efendi'nin dükkânında kiracı olarak bulunurken firar eden Cezayirli Oğlu Ahmet'in eşyalarının sayılarak emanete alındığı hakkında

21. Hkm : Yarhasanlar Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Yemişçi Uzun lakaplı Abdullah Oğlu İsmail'in mirasının taksimi hakkında

22. Hkm : Nişancı Paşa Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Hacı Veli Zevcesi'nin mirasının taksimi hakkında

23. Hkm : Cami-i Kebir Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden es-Seyyid Süleyman bin Süleyman'nın mirasının taksimi hakkında

24. Hkm : Hükümdeki es-Seyyid Süleyman'ın amcaoğulları Mehmed, Ahmet, İbrahim'in miras taksiminde kendilerine de pay düştüğünü belirterek, mirastan pay aldıkları hakkında

25. Hkm : Lala Paşa Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Seyyid el-Hac Halil bin el-Hac Hasan'ın mirasının taksimi hakkında

26. Hkm : Çebraslar-ı Kebîr Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Ahmet kızı Fatıma'nın mirasının taksimi hakkında

27. Hkm : Saz Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Hasan kızı Fatıma'nın mirasının taksimi hakkında

28. Hkm : Bektaş-ı Kebîr Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Abdullah Kızı Atike'nin mirasının taksimi hakkında

29. Hkm : Yarhasanlar Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Mehmed Oğlu Molla Hüseyin'in mirasının taksimi hakkında

30. Hkm : Bölice-i Atik Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Abdullah Oğlu Muhtedi Mehmed'in mirasının taksimi hakkında

31. Hkm : Manisa Kazası Naibliğine Mevlanâ Kâdî-zâde Mehmed Emin Efendi'nin tayin edildiği hakkında

32. Hkm : Attar Hoca Mahallesi'ndeki keresteci dükkânında ölü olarak bulunan Laskari oğlu Yorgaki adlı gayr-i Müslim'in yapılan inceleme sonucunda kendiliğinden öldüğünün anlaşıldığı hakkında

33-34. Hkm : Ali Bey tarafından yaptırılan caminin vakıflarından bir çeşmenin su yollarının kullanılamaz olduğu ve bunların tamiri hakkında

35. Hkm : Aslen Akşehirli olup Manisa'da Pulad Ağa Hanı'nda misafir olarak bulunurken vefat eden Hasan'ın ortada misarçısı olmadığı için mirasının beytü'l-mal'e devredildiği hakkında

36. Hkm : Göktaşlı Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Semerci Ömer Bey Oğlu Mehmed'in mirasının taksimi hakkında

37. Hkm : Sultaniye Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Boyacı Halil Karısı Fatma'nın mirasının taksimi hakkında

38. Hkm : İbrahim Çelebi Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Veli Kızı Ayşe'nin ortada mirasçısı olmadığı için mirasının beytü'l-mal'a devri hakkında

39. Hkm : Lala Paşa Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Ahmet Oğlu Mehmed'in mirasının taksimi hakkında

40. Hkm : Bektaş-ı Kebîr Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Tobkar Oğlu lakaplı İsmail Oğlu Süleyman'ın mirasının taksimi hakkında

41. Hkm : Sultaniye Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Boyacı Halil karısı Fatma'nın mirasının taksimi hakkında

42. Hkm : El-Hac İzzet Paşa tarafından meydana getirilen vakfın İstanbul ve İzmir'deki çeşitli dükkanları vakfına bağışladına dair vakfiyye kaydı.

43. Hkm : Bölcek-i Cedid Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Himmet oğlu Urgancı Ömer'in mirasının taksimi hakkında

44. Hkm : es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi'nin Manisa Mahkemesi'ne katip olarak tayin edildiğine dair mürasele kaydı

45. Hkm : Bektaş-i Sağîr Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Mustafa'nın mirasının taksimi hakkında

46. Hkm : Manisa'nın Yunddağı Nahiyesi'ne bağlı Recebli Köyü'nde ikamet etmekte iken vefat eden es-Seyyid Ahmet Ağa ibn-i Mehmed'in miras taksimi hakkında

47. Hkm : Bektaş-ı Kebir Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Kostanti Oğlu İvaz'ın mirasının taksimi hakkında

48. Hkm : Nişancı Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Abdullah kızı Ayşe'nin miras taksimi hakkında

49. Hkm : Göktaşlı Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden İbrahim kızı Râbia Hanım'ın ortada mirasçısı olmadığı için mallarının beytü'l-male devredildiği ve daha sonra kardeşlerinin çocuklarının ortaya çıkıp mirasını paylaştıklarını ortaya koyan tereke kaydı

50. Hkm : Yarhasanlar Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Hüseyin kızı Emine'nin miras taksimi hakkında tereke kaydı

51. Hkm : Gürhane Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Yorgi oğlu Esteryu adlı gayr-i müslim'in tereke kaydı

52. Hkm : Bektaş-ı Kebir Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Mısırlı Şeyh İbrahim bin Mehmed'in miras taksimini gösteren tereke kaydı

53. Hkm : Alay Beği Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Süleymanlı Oğlu İbrahim bin Ahmet'in miras taksimi hakkında

54. Hkm : Ali Ağa Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Saâdetlü Mütesellim Ağa Hazretleri'nin bölükbaşlarından Hacı-zâde Mehmed Ağa ibn-i el-Hac Mustafa'nı tereke kaydır.

55. Hkm : Attar Hoca Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden Ömer oğlu Hasan Dayı'nın mirasının taksimi hakkında tereke kaydır.

56. Hkm : Vâlide Sultan'ın havâss-ı seniyyelerinden olan Turgutlu Kasabası'nda ikamet etmekte iken İstanbul'da vefat eden Turgutlu'nun eski voyvodası Es-Seyid el-Hac İbrahim Ağa ibn-i es-Seyyid Mustafa Ağa'nın miras taksimini ihtiva eden tereke kaydı.

57. Hkm : Vâlide Sultan'ın havâss-ı seniyyelerinden olan Turgutlu Kasabası'nda ikamet etmekte iken İstanbul'da vefat eden Turgutlu'nun eski voyvodası Es-Seyid el-Hac İbrahim Ağa ibn-i es-Seyyid Mustafa Ağa'nın hizmetçilerinden Anderiye isimli gayr-i müslimin tereke kaydı

58. Hkm : Hicri 1224 senesi Muharrem ayı başından Zilhicce ayı sonuna kadar iltizam bedelinin tamamen İsmail Efendi'den tamamen alındığına dair vesika

59. Hkm : 1223 senesine ait olmak üzere Saruhan Sancağı kazalarından toplanacak olan vergiler hakkında merkezden gelen emir kaydı

60. Hkm : Akdeniz Boğazı'nda bulunan kalelerin muhafazasından görevli askerlerin giderleri için arpa, buğday ve koyun toplanması için Saruhan Sancağı mütesellimi Kara Osman-zade el-Hac Hüseyin'e merkezden gönderilen emir kaydı

61. Hkm : Bahr-i Sefid Boğazı'nda bulunan kalelerin muhafazasından görevli askerlerin giderleri için bin kile arpanın toplanması için Saruhan Sancağı mütesellimi Kara Osman-zade el-Hac Hüseyin'e merkezden gönderilen emir kaydı

62. Hkm : Manisa ve kazalarından toplanan yirmi beş bin yüz yirmi beş kile buğdayın damgalı İstanbul kileleri ile ölçülü ve tam olarak Bandırma İskeleyi' yoluyla anbar-ı amireye gönderilmesi hususunda merkezden gönderilen emir kaydı

63. Hkm : Daha önce Manisa ve kazalarından 1222 senesine ait olmak üzere toplanan yirmi bin beş yüz yirmi beş kile buğdayın gönderilmediği ve 1223 senesi mahsulünün vergisinin toplanma zamanı yaklaştığı için ikisinin birlikte gönderilmesi hususunda merkezden gönderilen emir kaydı

64. Hkm : Daha önce Rusya ile yapılan antlaşmanın sona ermek üzere olduğu, bu sebeple Edirne'de bulunan ordunu İstanbul'a geldiği, antlaşmanın sona erdiği takdirde galibiyet için hem antlaşma hem de savaşa devletin hazır olduğu ve bu emrin ulaştığı herkesin uyanık olarak bulunması hakkında merkezden gelen emir kaydı

65. Hkm : Avusturya İmparatoru'nun elçisi ile İstanbul'da yapılan anlaşmaya göre Avusturyalı tüccarlar gerek kara ve gerekse deniz yoluyla getirdikleri eşyaları %3 hesabıyla gümrük vergisi ve üç yüz akçe selamet vergisi alındıktan sonra Devlet-i aliyyenin her hangi bir yerinde satabileceklerini ve aynı şekilde Osmanlı tüccarlarının da aynı şartlarla Avusturya'da ticaret yapabileceklerini bildiren kayıt

66. Hkm : Cihanbeyli Aşireti'nden vergi olarak toplanan 30 bin civarındaki koyunlarının İstanbul'a sevki esnasında 10 bin civarında İzmir ve Bursa taraflarında koyunun dağıldığı ve bu koyunlarının bulundukları yerden hepsinin İstanbul'a gönderilmesi hususunda İzmir ve Bursa kadılarına gönderilen emir kaydı

67. Hkm : Anderiye isimli gayr-i Müslim Turgutlu Kasabası eski âyân-ı Hacı İbrahim'in hizmetinde iken, Hacı İbrahim vefat etmiş ve mirası varisleri arasında taksim edilirken Anderiye'nin malları da Hacı İbrahim'in varisleri tarafından paylaşıldığını ve bu durumun Anderiye tarafından Dersaadet'e arzuhal edildiğini ve Dersaadet'ten sadrazam hazinesi yamaklarından Mehmed mübaşir olarak görevlendirildiğini ve bu işin hak ve adalet üzere halledilmesi gerektiği hakkında merkezden gelen emir kaydı

68. Hkm : Salih-zade Efendi'nin Bahr-i Sefid Boğazı ser-askerliğine tayin olduğu, ve Ramazan-ı Şerif'in on birinci günü karargah olan Kala-i Sultaniye'ye (Çanakkale) hareket edeceğini bildiren emir kaydı

69. Hkm : Sabık Şeyhülislam Mevlana Ahmet es-Said Efendi'nin Manisa'ya nef'i hakkında padişah fermanı kaydı

70. Hkm : Anadolu'nun çeşitli yerlerinden toplanan koyunların, Dersaadet'e nakli esnasında bir kısmının zayi olduğu, bunların bulunarak, eksiksiz olarak Dersaadet'e gönderilmesi hususunda merkezden gelen emir kaydı

71. Hkm : Daha önce Manisa'ya nefy olunan Şeyh Kutumi'nin bu defa Şeyhülislam Mevlana Mehmed Arif tarafından affedildiği hususunda Manisa kadısına gönderilen emir kaydı

72. Hkm : Sultan II. Mahmud'un tahta çıktığını ve sadrazamlığa Mustafa Paşa'yı (Alemdar) tayin ettiğini bildiren ferman kaydı

73. Hkm : 1223 senesi mahsul vergilerinin imzalı ve mühürlü deftere göre toplanarak Dersaadet'e gönderilmesi hususunda Manisa kadısına gönderilen emir kaydı

74. Hkm : Enderun-u Hümayun silahdarlarından Mehmed Bey'in tekaüde ayrılıp, Manisa'ya gönderildiği ve Manisa'da rahatça oturabilmesi için Silahdar Ağa tarafından gönderilen emir kaydı

75. Hkm : 1222 senesi Saruhan Sancağı ve kazalarından Yirmi beş bin yüz yirmi beş kile buğday ve yirmi beş bin yüz yirmi beş kile arpanın toplanarak, Dersaadet'e gönderilmesi hususunda merkezden gelen emir kaydı

76. Hkm : Tahta çıkan Sultan Mahmud Han'ın (II) saltanatının ilanı için Saruhan Sancağı kalelerinden top atılması suretiyle şenlikler düzenlenmesi hususunda görevli olanlara verilecek olan hizmet bedellerine ilişkin merkezden gelen emir kaydı

77. Hkm : Rusya Devleti ile daha önce imzalanan anlaşmanın süresinin dolmak üzere olduğu, antlaşmayı yenilemek için murahhaslar tayin edildiği, fakat şu günde ne gibi bir sonuç çıkacağı belli olmadığı, fermanın ulaştığı günden itibaren on beş gün zarfında askerin tam silahlı olarak hazır hale getirilmesi hususunda merkezden gelen emir kaydı

78. Hkm : 1223 senesine mahsuben Manisa ve kazalarından padişah tarafından talep edilen dört bin dört yüz seksen sekiz guruşun, bunları toplamakla görevli Mestan Ağa'nın giderleri için iyi yüz elli guruşun, Manisa'nın çeşitli yerlerinde kaldırım ve köprü giderleri için otuz yedi bin yedi yüz elli üç guruşun, Sultan Mahmud Han'ın tahta çıkışını duyurmak için yapılan harcamalar için dört yüz seksen guruşun ve diğer giderler için yazılı miktarlardaki paraların Manisa'nın köylerinden ve mahallelerinden toplanması hususunda emir kaydı

79. Hkm : Manisa’da görevli çeşitli memurların giderlerinin karşılanması için Manisa’nın mahallelerinden vergi toplanması hususundaki emir kaydı

80. Hkm : Yeniçeri Ocağı’nın yanı sıra oluşturulan Nizam-ı Cedid Ocağı’nın kaldırıldığı, Yeniçerilerin nice muzafferiyetler kazanmış bir ocak olması hasebiyle onlara lanet edilmemesi ve eğer Nizam-ı Cedit ordusunun halen bulunduğu yerler varsa bunların tamamen kaldırılması hususunda merkezden gelen emir kaydı

81. Hkm : Daha önce seksen madde olarak gönderilen fermana göre canib-i miriden el konulan terekelerin ekserisinin yetim malı olduğu, yetim malına el koymanın Kuran-ı Kerim’de yasaklandığından bu maddenin yasaklanması gerektiğini, ancak çocuksuz ölenlerin miraslarının cihad işleri için el konulabileceği hususunda Anadolu’ya gönderilen ferman kaydı

82. Hkm : Bahr-i Sefid Boğazı’nda bulunan askerlerin tayinatları için Seyyid Mehmed Efendi tayin olmuş iken daha sonra İrfan-zade Arif Efendi’nin tayin edildiğine dair emir kaydı

83. Hkm : Manisa’da görevli ulakların ihtiyaçlarının karşılanması için, ahali rencide edilmeden Manisa’nın mahallelerinden iki bin beş yüz gurus vergiyi toplak üzere Hacı Oğlu es-Seyyid Ahmet’in görevlendirdiği hakkında merkezden gelen emir kaydı

84. Hkm : Manisa’nın kazalarından fermanla talep edilen mal-ı avarız, bedel-i nezl ve harc, ve çeşitli nahiye ve köylerin imdadiyesi için toplanması istenen verginin hane başına on sekiz gurus otuzar para isabet ettiği hususundaki merkez kaydı

85. Hkm : Bâis-i tahrir-i defter oldur ki

Saruhan Livası ve ona bağlı yerlerin bin iki yüz yirmi dört senesi avarızını toplamak üzere Kapıcıbaşlarından Kara Osman-zade el-Hac Hüseyin Ağa’nın tayin edildiğine dair merkezden gelen kayıt

86. Hkm : Osmanlı Devleti ile Rusya arasında antlaşma için murahhaslar tayin edildiği, ve barış görüşmelerinin devam ettiği, fakat barışın olumlu geçeceğinin tam olarak bilinmediği, eğer barış olumlu geçmez ise herhangi bir saldırıya karşı sınırların güvence altına alındığı, bu emrin ulaştığı kişilerin ellerinde olan mühürlü defterlere göre birer tane serdengeçti bayrağı oluşturmaları ve askerleri tam olarak silahlandırıp, on beş gün içinde hazır hale getirilmesi hususunda merkezden Yeniçeri ağasından gelen emir kaydı

87. Hkm : Anadolu Eyaleti’nin vergilerini toplamak için her bir kazaya ve nahiyeye ayrı ayrı buyruldu ve mübaşir tayin edilmenin kanun-u kadim olduğu, bu sene yine aynı şekilde her bir kazaya adamlar tayin edildiği bu işleri organize etmek için el-Hac Halil Ağa’nın tayin edildiği hususunda Kütahya Valisi Osman tarafından gönderilen kayıt

88. Hkm : Bin iki yüz yirmi üç senesi Zilhicce ayının on sekizinci Cuma günü, Fatıma Sultan'ın doğumu sebebiyle İstanbul'da yedi pare top atılması ve onun hayırlı ömür sürmesi için alimlerin ve zahidlerin mescid ve diğer mabetlerde dua etmeleri Dersaadet'te yedi gün kalelerden top atılması hususunda merkezden gelen emir kaydı

89-90-91-92. Hkm : Turgutlu Kasabası voyvodası sabık ve merhum Seyfi-zade İbrahim'in terekesinin sayılarak, borçlarının dağıtıldıktan sonra kalanını çocuklarına paylaştırılması hakkında merkezden gelen emir kaydı

93-94. Hkm : Turgutlu voyvodası Seyfi-Zade Hacı İbrahim'in Valide Sultan'ın özel hizmetinde bulunan Anderiye isimli gayr-i Müslim zimmetinde yüz yirmi bin gurus civarında alacağının bulunduğu ve bu işin halledilmesi hususunda merkezden gelen emir kaydı

II.BÖLÜM
242 NOLU 1808-1809 TARİHLİ MANİSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

I- MANİSA’NIN İDARİ DURUMU

A- Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen İlçe İsimleri

Eyalet idare biçimi Osmanlıdan önceki Türk-İslam devletlerinde belirli şekillerde uygulanmakta idi. Bu teşkilata ait unsurları Osmanlı Devleti almış ve zaman içinde geliştirilip kendine özgü eyalet idaresini kurmuştur. Buna göre Osmanlı Devletinin idari taksimatının en büyük biriminden başlayarak; eyalet sonra sancak, kaza, nahiye ve köyler şeklinde sıralayabiliriz. Köy(=karye)lerin birleşmesinden nahiyeler, nahiyelerden kazalar, kazalardan sancak(=liva)lar ve sancakların birleşmesinden ise eyaletler oluşmuştur.

Bu tanımlamalara göre incelediğimiz sicile göre Manisa , Osmanlı Devleti idari taksimatı içerisinde, Anadolu Eyaletine bağlı Saruhan Sancağının merkez kazası olarak görülmekteydi. Sicilde geçen kaza, nahiye, kasaba ve köy isimleri tablolarda gösterilmiştir.

Tablo:1

242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen İlçe İsimleri

DEFTERDEKİ İSİMLERİ	GÜNÜMÜZDEKİ İSİMLERİ
Kaza-i Nif	Kemalpaşa(İzmir’e bağlı ilçe)
Kasaba-i Turgutlu	Turgutlu(Manisa’ya bağlı ilçe)
Kaza-i Menemen	Menemen(İzmir’e bağlı ilçe)
Kaza-i Akhisar	Akhisar(Manisa’ya bağlı ilçe)
Kaza-i Kayacık	Kayacık(Gördes’e bağlı)
Kaza-ı ılıca .	-----
Kaza-i Marmara	Gölmarmara(Manisa’ya bağlı ilçe)
Kaza-i Gördük	-----
Kaza-i Adala	Adala (Salihli’ye bağlı)
Kaza-i Mendeorya	Kemaliye,Belde (Alaşehir’e bağlı)
Kaza-i Gölhisar	-----
Kaza-i Borlu .	Borlu,Belde(Demirci’ye bağlı)
Kaza-i Foçalar	Foça (İzmir’e bağlı ilçe)
Kaza-i Gördes	Gördes(Manisa’ya bağlı ilçe)
Kaza-i Demirci	Demirci(Manisa’ya bağlı ilçe)

B- Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Nahiye İsimleri

Tablo:2

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Nahiye İsimleri

Nahiye ismi	Defterde geçtiği yer
Belen	Hkm 78
Emlak	Hkm 78
Yunddağ	Hkm 78

C- Köy İsimleri ve Avarız Hane Sayıları

Tablo:3

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen köy İsimleri ve Avarız Hane Sayıları

Köy isimleri	Avarız Hane sayısı
Yaya	10 hane
Gölce	9 hane
Ahmet Paşalı	1 hane
Kalemli	1 hane
Baytara	1 hane
Sakarkaya	12 hane
Paşa	3 hane
Beşkiriş	4 hane
Memiler	1 hane
Aydınlar	1 hane
Dağanhisarı	1 hane
Şatırlar	1 hane
el-Hâc Rahmanlar	2 hane

Dere	7 hane
Sarı amlı	3 hane
Süleyman Obası	2 hane
Kepenekli	1 hane
Üç Havlu	4 hane
Arabacı Boz	6 hane
Aşık	6 hane
Erdelli	6 hane
Sindelli	2 hane
Sabancılar	2 hane
Sart	4 hane
Seydi Obası	6 hane
Balıca	10 hane
İlyaslar	10 hane
Hasan Bey	10 hane
Ali Beyli	6 hane
Gümölceli	2 hane
Beşir Ağa	6 hane
Sinirli	5 hane
Geri	1 hane
Saruhanlı	3 hane
Tatar	2 hane
Akçapınar	2 hane
Karaköy	3 hane
Ahmetli	3 hane
Karaoğlanlı	2 hane
Aladiler	2 hane
onkara	2 hane
Karasıllı	2 hane
el-Hâc İbrahim	1 hane

Selmanlar	2 hane
Sırtlanlı	3 hane
Eğri Dere	1 hane
Urasın	2 hane
Siyetli	2 hane
Menbe Pınar	2 hane
Kersen	1 hane
Tapranlı	4 hane
Çaltı	3 hane
Değirmen Dere	4 hane
Düğlek-i Sağır	1 hane
Düğlek-i Kebir	1 hane
Dere	3 hane
Kafir Boz	5 hane
Garus	8 hane
İşler	1 hane
Eğri	1 hane
Pazarcık Çullusu	1 hane
Dibek Alanı	1 hane
Sarma	1 hane
Yağcılar	1 hane
Sarı Nasuhlar	1 hane
Yorgan Şamarı	1 hane
Çiftik-i Bala	3 hane
Süleyman	1 hane
Kaba Ağaç	1 hane
Çamlıca	3 hane
Süleymanlı	3 hane
Kamaklıca	1 hane
Orta	3 hane

Siyetli	4 hane
Uzun Hasanlar	10 hane
Akçe ma'a Çatak	3 hane
Cekler	3 hane
Araslı	3 hane
İlyaslar	1 hane
Kartallar	2 hane
Dazyurt	3 hane
Karakılıçlı	1 hane
Tavtlar	1 hane
Bereketli	1 hane
Karaselli	2 hane
Kara Ahmetli	1 hane
Ahadıllar	1 hane
Menbeliler	2 hane
Maldan	1 hane
Çukur	2 hane
Kazaklı	2 hane
Hacı Musa	3 hane
Kütlayiler	-- hane
Dürziler	1 hane
Ömerler	1 hane
Yusuflar	1 hane
Erikçiler	1 hane
el-Hâc Ömerler	2 hane
Kalebek	1 hane
Demirciler	3 hane
Dere	1 hane
Köseler	2 hane
Sarılar	1 hane

Öksüz Aliler	2 hane
Sarı Ahmetli	1 hane
Beyce	1 hane
Asmacık	1 hane
Sakallı	1 hane
Rahmanlar	1 hane
Evindik	5 hane
Koca Halil	2 hane
Koca	2 hane
Bekri	1 hane
Hacılar	1 hane
Bostanlık	2 hane
Sevgünler	1 hane
Tavuk Çukuru	1 hane
Uzun Hamzalar	3 hane
Balabanlar	1 hane
Öksüzler	1 hane
İsmailli	1 hane
Bayramşah	1 hane
Hardin	2 hane
Maruflar	1 hane

Tablo:4**242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Turgutlu Köy İsimleri**

Defterdeki Adı	Bugünkü Adı
Ermenas	Irlamaz
Parsa	Bağyurdu
Derbend Karyesi	Derbent
Sinirli Karyesi	Turgutlu'da köy ⁸³

⁸³ Bu bilgileri Turgutlu eski Belediye Başkanlarından Tüzel Gökyayla'dan aldım.

D- MANİSA VE TURGUTLU MAHALLELERİ VE MAHALLELERDE YAŞAM

Şehir halkı sosyal yapılaşmanın gereği olarak mahalle adı verilen iskan ünitelerine bağlıydılar ve mahalleler sosyal birlik bakımından idarecilerle halk arasındaki münasebetlerde belirli rol oynuyorlardı. Bir Osmanlı mahallesi cami veya kilise etrafında biçimlenmiştir. Eğitim ve altyapı gibi konularda her mahalle, özellikle vakıfları ile, kendi kendine yeterli idi. Konut bölgelerini oluşturan mahalleler aynı zamanda kent yönetiminin yerleri ve kurumlarıdır.

Türk-İslam şehirlerinin başlıca unsuru olan mahalleler, umumiyetle bir mescidin etrafındaki müteaddid sayıda evlerden meydana gelirdi⁸⁴. Türk-İslam şehirlerinin temel idarî birimleri olan mahallelerin, genelde cami, mescid, zaviye ve imaret gibi dini ve sosyal kurumların çevresinde geliştiği görülmektedir⁸⁵. Şehrin manası, aynı zamanda belirli bir idari mıntıkayı da içine almaktadır. Şehir, sadece bir iskân merkezi değil, onun çevresinde onun varlığını sağlayan bir geniş mıntıkada demektir. Bu yönü ile şehir, bir iskân merkezi ve onun çevresindeki geniş bir ziraat mıntikasından ibarettir⁸⁶.

Farklı dini topluluklardan müteşekkil olan Osmanlı Devleti'nde , her farklı dini toplulukların kendi mahallelerinde oturma mecburiyeti pek yoktur. Yani sistemli bir kompartımanlaşma mevcut değildir. Ayrıca, ortak din, ekonomik hayat yada kendi komşularından ayırıcı unsurlarla yaşayan mahalleli bir diğerinden kopuk parçalar halinde bulunamazlar⁸⁷.

Mahalle teşkilatını, bir şehirdeki kurumsallaşmanın ilk basamağı olarak kabul etmek mümkündür. Osmanlı şehirlerindeki mahalleler, çoğunlukla dini ve etnik mensubiyete göre ayrılmıştır. Bir şehre başka bölgelerden getirilerek iskân edilmiş olan haneler, geldikleri yerin adıyla anılan mahalleler meydana getirmiştir. Bu duruma İstanbul'da Aksaray semti en güzel örnektir. İstanbul'un fethinden sonra Aksaray'dan buraya insanlar yerleştikleri mahalle, geldikleri yerin ismini vermişlerdir.

Kayıtlarda ismi geçen mahalleler buna örnektir.

Mahalle-i Sultaniye

⁸⁴ Feridun M. Emecen., XVI. Asırda Manisa Kazası,TTK Ankara 1989,s. 48

⁸⁵ Osmanlı şehirlerindeki mahaller hakkında bkz. Özer Ergenç, "Osmanlı şehrindeki "Mahalle"nin işlev ve nitelikleri üzerine", Osmanlı Araştırmaları, IV (İstanbul 1984) s. 69-78

⁸⁶ Tuncer Baykara, Osmanlılarda Medeniyet Kavramı ve Ondokuzuncu Yüzyıla Ait Araştırmalar, İzmir1992, s. 82

⁸⁷ Önder Bayır, XVIII. Yüzyılın ilk yarısında Manisa'nın Sosyal ve İktisadi Durumu, Basılmamış Doktora Tezi, Danışman Feridun Emecen, İstanbul, 2001

Mahalle-i Alaybeyi
Mahalle-i Dil-şikar
Mahalle-i Haki Baba
Mahalle-i Ali Ağa
Mahalle-i Nişancı Paşa
Mahalle-i Cami-i Kebir
Mahalle-i Göktaşlı
Mahalle-i Derviş Ağa
Mahalle-i Hüsrev Ağa
Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı Kebir
Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı sağır
Mahalle-i el-Hâc İvaz Paşa
Mahalle-i Lala Paşa
Mahalle-i İbrahim Çelebi
Mahalle-i Ayn-i Ali
Mahalle-i Yarhasanlar
Mahalle-i Attar Hoca
*Mahalle-i Akmescid*⁸⁸

Manisa'da Müslüman ve gayr-ı müslimlerin yaşadığı görülmektedir. Kayıtlarda gayr-i müslimlere ait 4 tane mahalle ismi yer almaktadır. Buradaki verilere göre Ermeni milletin avarız hane sayıları daha fazla olduğu görülmektedir. Avarız hane sayısı fazla olan Ermeni Milleti'nin, nüfus sayısının yada ekonomik durumunun diğer gayr-i Müslimlerden daha iyi olduğunu bize ipucu vermektedir.

Mahalle-i Rumiyan 17 hane
Mahalle-i Ermeniyan 30 hane
Mahalle-i Ermeniyan-ı Süfli 21 hane
*Mahalle-i Yahudiyan 4 hane*⁸⁹

Burada yaşayan Müslüman ve gayr-i müslümlerin aynı ve ayrı mahallelerde yaşadıkları kayıtlardan anlaşılmaktadır⁹⁰.

Bu kayıtta gördüğümüz gibi bir Gayr-ı Müslimin Ali Ağa mahallesinde oturduğu, başka bir kayıtta ise: " *Medîne-i Mağnisa'da Ali Ağa Mahallesi'nde sâkin iken*

⁸⁸ bkz hkm 78

⁸⁹ bkz hkm 78

⁹⁰ bkz hkm 5

bundan akdem vefât aden Saâdetlü Mütesellim Ağa Hazretleri'nin bölükbaşlarından Hacı-zâde Mehmed Ağa ibn-i el-Hac Mustafa nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma Kadın bint-i İbrahim nâm Hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Veli Ağa ve sağır oğulları İbrahim ve Süleyman'a ve vâlidesi Rukiye Hâtûn'a münhasıra ve ba'dehü kable't-taksîm mezbûre Rukiye dahi müteveffîye olub verâseti oğlunun oğulları merkûmân Veli ve İbrahim ve Süleyman'a münhasıra olduğu lede's-şer'u'l-enver zâhir ve nümâyan olduktan sonra sağırân-ı...

Müslüman olan zatın aynı mahallede oturduğu görülüyor. Defterde Müslüman ve Müslüman olmayan halk arasında yaşanan bir sorunun kaydına rastlamadığımız için, beraber yaşamları benimsediklerini söyleyebiliriz.

Defterde adı geçen mahalleler ve günümüzdeki isimleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Tablo:5

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Manisa Mahalleleri ve Bugünkü Adları

Alaybeği Mahallesi	Alaybey
Ali Ağa Mahallesi	I.Anafartalar
Attar Hoca Mahallesi	Topçu Asım
Ayn-ı Ali Mahallesi	Akgün
Baba Kuyusu Mahallesi	Topçu Asım,Şeyh Fenari
Bektaş Kebir Mahallesi	Arda
Hacı Yahya Mahallesi	Topçu Asım
Bölice-i Cedid Mahallesi	Dinçer
Bölice-i Atik Mahallesi	Dinçer
Cami-i Kebir Mahallesi	İshak Çelebi
Çaprazlar-ıKebir(Çepraslar-ıKebir) Mahallesi	Utku
Çaprazlar-ıSagır (Çebraslar-ıSağır) Mahallesi	Utku
Çarşı Mahallesi	Adakale
Çengi-zade Mahallesi	Göktaşlı
Danışmend Halil Mahallesi	Ege
Dere Mahallesi	Dere
Derviş Ağa Mahallesi	Peker
Deveciyan Mahallesi	Ege
Dilşikâr Mahallesi	Dilşeker
Ebe Kuyusu Mahallesi	Topçu Asım

Göktaşlı Mahallesi	Göktaşlı
Gürhane Mahallesi	Saruhan
Hacı İlyas-1 Kebir Mahallesi	Kuyualan,Akıncılar
Hacı İlyas-1 Sagir Mahallesi	Kuyualan,Akıncılar
Hacı Yahya Mahallesi	Topçu Asım
Haki Baba Mahallesi	Kaynak
Hüsrev Ağa Mahallesi	Sakarya
İbrahim Çelebi Mahallesi	İbrahim Çelebi
İsa Fakih Mahallesi	Kocatepe
İvaz Paşa Mahallesi	Mutlu
Kara Yunus Mahallesi	Mimar Sinan
Lala Paşa Mahallesi	Lalapaşa
Narlıca Mahallesi	Lalapaşa
Niflizade Mahallesi	Kocatepe,İshak Çelebi
Nişancı Paşa Mahallesi	Nişancıpaşa
Sakalar Mahallesi	Bayındırlık
Sultaniye Mahallesi	Mimar Sinan
Mahalle-i Rumiyan	-----
Mahalle-i Ermeniyan	Bayındırlık
Mahalle-i Ermeniyan-1 Süfli	Teyfikiye
Mahalle-i Yahudiyan	----- ⁹¹

Tablo:6**242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen Turgutlu Mahalleleri**

Defterdeki Adı	Bugünkü Adı
Cami-i Cedid Mahallesi	İstiklal Mahallesi
Orta Mahallle	--
Yeni Mahalle	Yeni Mahalle
Çömlekçi Mahallesi	--
Zeytuncük Mahallesi	Altay Mahallesi
Menteş Baba Mahallesi	-- ⁹²

⁹¹ Hilal Ortaç, Tanzimat’tan Birinci Meşrutiyete Manisa (İdari, Sosyal, Ekonomik, Demografik Yapı), Basılmamış Doktora Tezi, Ege ünv. İzmir 1996, s. 35-36

E- ASKERİYE İLE İLGİLİ KAYITLAR

III. Selim zamanında kurulmuş olan Nizam-ı Cedid ordusunun kaldırılması ile ilgili merkezden uyarı gelmiştir. Bu uyarı neticesinde eğer Manisa’da bu ocak ile ilgili bir kuruluş varsa Nizam-ı Cedid ocağının Kaldırılması istenmiştir. Buradan da şunu anlıyoruz ki merkezi yönetim tüm taşraya emirlerini rahatça ulaştırıp, çalışmalarını rahatça yapabiliyordu ⁹³.

Bu Fermanla Nizam-ı Cedid ordusunun tamamen kaldırıldığını ve bunu ülkenin her yerine ulaştırıldığını görmekteyiz. Ayrıca, Rusya Devleti ile daha önce imzalanan anlaşmanın süresinin dolmak üzere olduğu, antlaşmayı yenilemek için murahhaslar tayin edildiği, fakat şu günde ne gibi bir sonuç çıkacağı belli olmadığı, fermanın ulaştığı günden itibaren on beş gün zarfında askerin tam silahlı olarak hazır hale getirilmesi hususunda merkezden gelen emir de kayıtlar içerisinde. Devletin asker ihtiyacı olduğu zaman fermanla hemen sancaklara ulaşıyordu. Asker ihtiyacını böylece karşılıyordu ⁹⁴.

F- TAYİN (TEVCİHAT) İLE İLGİLİ KAYITLAR

Osmanlı Devletinde tayinler (tevcihat), herhangi bir azl gerektirecek durumu bulunmayan vezirlerde dahi bütün devlet memurları için bir sene süre ile yapıldı. Bu süre bitmeden memurun hizmette kalmasına karar verilirse buna “ibka” veya “mukarrer” fakat bu yapılmaz da vazife başkasına verilirse buna da “tevcih” denilirdi. Her türlü memuriyet tayinleri sadr-ı âzam’ın arz ve buyrulduzu ile olur, sadece ilmiye tayinlerini şeyhü’l-İslam arz eder bunun üzerine sadr-ı âzam, arzı padişaha sunar ve tayin işlemi padişahın aynen veya gerekli düzenlemeleri yaptıktan sonraki onayı ile gerçekleşir. Bundan sonra tevcih ve ibka olunanlara sadr-ı âzam ruuslarını verir ve kayıtlarını yapardı.

İncelediğimiz defterde tayin ve tevcihat ile alakalı beş tane kayıt bulunmaktadır. Tayinler çeşitleri bakımından genelde “tevcih” türündendir ancak bir kayıt “ibka” tayini niteliğini taşımaktadır.

Talo:7

242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen Tayin Ve Tevcihat Kayıtları

⁹² Bu bilgileri Turgutlu eski Belediye Başkanlarından Tüzel Gökyayla’dan aldım.

⁹³ bkz hkm 80

⁹⁴ bkz hkm 86

Kadı tayini (ibka)	Hkm.1-31
Katip tayini	Hkm. 44
Seraskerliğe tayin	Hkm. 68
Askerlerin Tayinatı için tayin	Hkm. 81
Mübaşir tayini	Hkm. 86

G- KADI YARDIMCILARI İLE İLGİLİ KAYITLAR

İncelemiş olduğumuz defterde davaların sonuna kaydedilmiş şuhûdü'l-hal listelerinden çıkarabildiğimiz kadarıyla kadının görevlerini kolaylaştıran, bulundukları yerlerde güvenilir olan ve görev alanların listesi aşağıdaki tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo:8

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Şuhûdü'l-hal Listesi

Katib es-Seyyid el-Hâc Said Efendi	Hkm. 3
Muhzır başı İsmail Efendi	Hkm. 3
Katib es-Seyyid Mehmed Efendi	Hkm. 3
Katib es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi	Hkm. 3
Katib el-Hâc İsmail Efendi	Hkm. 3
Kandilci-zâde Eş-şeyh el-Hâc Mehmed Efendi	Hkm. 3
Katib es-Seyyid Nureddin Efendi	Hkm. 3
Muhzır başı es-Seyyid İsmail Efendi	Hkm. 6
Katib es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi	Hkm. 6
Mesud Ahmet Efendi	Hkm. 6
Müfti Efendi-zâde es-Seyyid Ahmet Efendi	Hkm. 6
Müfti Efendi-zâde el-Hâc Mehmed Efendi	Hkm. 6
Dellal Mustafa	Hkm. 32
Kahveci Molla İbrahim	Hkm. 32
Hasırcı Oğlu el-Hâc Mehmed Efendi	Hkm. 32

Bağcı Terandafil zimmi	Hkm. 32
Kâtib-i defterdâr el-Hâc Mehmed Nefîd Efendi	Hkm. 34
Kâtib-i defterdâr-zâde es-Seyyid Mehmed Efendi	Hkm. 34
Kâtib-i defterdâr es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi	Hkm. 34
Ser-kâtib İsmail efendi	Hkm. 34
Kethudâ mütesellim-i Saruhan muharrerü'l-hamîd ve lâ-iyân es-Seyyid el-Hâc Ahmet Ağa	Hkm. 34
Umdetü'l-müderrişinü'l-kirâm Kudret Hafız Efendi	Hkm. 42
Umdetü'l-müderrişinü'l-kirâm İshakiye Müderrisi Es-Seyyid Veli Efendi	Hkm. 42
Umdetü'l-müderrişinü'l-kirâm Adanalı es-Seyyid Ali Efendi	Hkm. 42
İmâm-ı Hazret-i Müşârü'n-ileyh Küçük Hafız Efendi-zâde el-Hâc es-Seyyid Hafız Mehmed Efendi	Hkm. 42
Mevlevî Hacı Dede Efendi	Hkm. 42
Kethüdâ-yı Hazret-i Müşârü'n-ileyh saâdetlü el-Hâc Mehmed Efendi	Hkm. 42

H- MERKEZ KÖY İLİŞKİSİ İLE İLGİLİ KAYITLAR

Merkez ile köy ve kasaba ahalilerinin yakından ilişkileri bulunduğu, birbirlerini tanıdıklarını kayıtlardaki şehirliler ile köylüler arasındaki borç münasebetlerinden anlayabiliriz.

“Hâlik-i mezbûrun Süleymanlı Karyesi ahâlileri zimmetlerinde olan koyun akçesi zıkr ve beyan olunur ⁹⁵.” “Gördesli el-Hâc İsmail Oğlu Ahmet zimmetinde olub tahsîl olunan bâ-temessük alacak 215 guruş ⁹⁶”

“Sinirli Karyesi ’nden Hacı İvaz Oğlu zimmetinde 410 guruş

Yaka Karyeli Mustafa ’nın Oğlu İsmail zimmetinde 428 guruş

Yaka Köylü Bahçıvan zimmetinde 35 guruş

Dere Köylü Hüseyin Oğlu zimmetinde 40 guruş ⁹⁷”

“Süngülü Karyesi civârında Yeni Değirmen demekle ma’rûf bir çarkı müştemil asiyâb 600 guruş ⁹⁸”

⁹⁵ bkz hkm 37

⁹⁶ bkz hkm 23

⁹⁷ bkz hkm 25

II- MANİSA'DA SOSYAL HAYAT

A- MİRAS PAYLAŞIMI İLE İLGİLİ KAYITLAR

İncelediğimiz defterde miras paylaşımında islami esaslara uyulduğu görülmüştür. Bu durum şer'i hukuktan kaynaklanmış, kanunlara göre varislere adaletli davranıldığını görmekteyiz. Aşağıda bu paylaşım gösterilmiştir.

Hissetü'l-ibn 159 guruş , 2 pâre

Hissetü'l-ibn 159 guruş , 2 pâre

Hissetü'l-bint 79,5 guruş , 1 pâre⁹⁹

Hissetü'l-zevce 1,5 guruş ,7 pâre

Hissetü'l-ümm 2 guruş, 10 pâre

Hissetü'l-ibn 4,5 guruş , 12 pâre

Hissetü'l-bint 2 guruş , 16 pâre

Hissetü'l-bint 2 guruş , 16 pâre¹⁰⁰

Mirastan kız çocuklarının da hisse aldıklarını vereceğimiz örnekte de görmekteyiz.

“Medîne-i Mağnisa Sultaniye Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffîye olan Boyacı Halil zevcesi demekle arîfe Fâtıma bint-i Hüseyin nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûku Boyacı Halil bin Hüseyin nâm kimesne ile vâlidesi Hadîce ve sadrî sağır oğulları Hasan ve Mehmed ve sadriye sağıre kızı Fatıma'ya münhasır olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs terekesi...”¹⁰¹

Bazı durumlarda mirastan pay alacak olan kadın veya küçük yaşta olanların yerine mahkemeye vekillerinin çıktığını görmekteyiz.

“...Medîne-i Mağnisa mahallâtından Ali Ağa Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Değirmenci Kara Oğlan demekle meşhûr Yani veled-i Kırıyako nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi İnkeline bint-i Penayut nâm nasrâniye ile sulbîye-i sağıre kızları Sofile ve Gülyani ve Destina ve li-ebeveyn er karındaşı gâib Karalbelde nâm zimmiye

⁹⁸ bkz hkm 46

⁹⁹ bkz hkm 29

¹⁰⁰ bkz hkm 36

¹⁰¹ bkz hkm 37

*münhasıra olduğu lede 'ş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrân kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan sağırânın anaları mersûme İnkeline nasrâniye taleb ve ma'rifeti*¹⁰² ...”

“...Medîne-i Mağnisa'da Oymak Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan bakkâl Masko veled-i Todori nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Eleni bint-i Françeko nâm nasrâniye ile sulbî sağır oğlu Yanako ve sağıre kızları Vasila ve Astalyani nâm nasrâniye münhasıra olduğu lede 'ş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrûna cânib-i şer'-îenverden bâ-huccet-i şer'-iyye kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan anaları mesfûre Eleni nasrâniye taleb ve iltimâs ma'rifet-i şer'le¹⁰³ ...”

Yukarıda verdiğimiz örneklerde de görüleceği gibi vasi tayin etme durumu hem Müslümanlarda ve Gayr-i Müslümlerde de görülmektedir. Ayrıca 15. hükümde gördüğümüz gibi daha doğmamış olan çocuğa da mirastan pay düşmektedir.

“...Medîne-i Mağnisa'da Hüsrev Ağa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Ömer bin Hüseyin nam kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Zeliha bint-i Mehmed nâm Hâtun ile sulbî sağır oğlu Mustafa ve zevce-i mezbûre batnında mevcûd haml-i zahîre münhasıra olduğu lede 'ş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs terekesi tahrîr ve sağır-i mezbûr Mustafa'ya kibel-i şerî'at-ı garrâdan vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlidesi Aişe Hâtun nâm Hâtun ve haml-i mezbûrun vâsî-i mensûbesi ve zevce-i mezbûrenin taleb ve iltimâsları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fîruhtve bi-l-farîzatü'ş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur¹⁰⁴ ...”

B- MANİSA'DA İNANIŞ İLE İLGİLİ KAYITLAR

Defterde kayıtlı olan eşyalara bakıldığı zaman Manisa halkının dindar olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü vefat edenlerin terekelerinin arasında seccâde, abdestlik, tespih, Mushaf-ı Şerif (Kur'an -ı kerim) gibi dini simgeler yer almaktadır. Bundan başka giyim eşyası olarak ihram, cüppe, örtü, ferace, peçe gibi eşyaların bulunması sosyal hayatta dinin etkisini bize açıkça göstermektedir.

Aynı zamanda adları geçen zatların genelinin “hacı” ünvanı ile anılması, bundan başka “Seyyid”, “Molla” ve “Şeyh” gibi unvanların bulunması da hem dini inanç hemde

¹⁰² bkz hkm 5

¹⁰³ bkz hkm 8

¹⁰⁴ bkz hkm 15

sosyal statü içinde saygın kişiler olarak vasıflandırıldıklarını göstermektedir. Kullanılan isimlere bakıldığında zaman: *Mehmed, Ahmet, Hatice, Fatma, Süleyman Mustafa, Ömer, İsmail* gibi İslamiyet'te önem arz eden kişilerin adlarıdır. Bu isimlerin sıklıkla verilmiş olması dini inançlara saygı ve bağlılığı göstermektedir.

Muhtedi İslamiyet'i kabul eden gayr-ı müslimler için kullanılmaktadır. İncelemiş olduğumuz kayıtlar içerisinde İslamiyet'i kabul ettikten sonra mahkemeden sünnet olmak için izin isteğinde bulunulduğunu görmekteyiz.

“İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Cemaziye'l-evvelinin yirmi üçüncü günü Medîne-i Mağnisa Mahkemesi meclis-i şer'-i şerîfde Fi'l-asl Tekfurdağı (Tekirdağ) ahâlîsinden Mühtedi Mehmed bin Abdullah nâm kimesne ile karındaşı olan Mühtedi İsmail dahi Asitâne-i Aliye'de Mahmud Paşa Mahallesi'nde şeref-i İslâm ile müşerrefe olduğunu bi't-tav' ikrâr ve i'tirâf edüb lâkin hitân olmamağla hitân olunması için kibel-i şer'den izin verildiği işbu mahalle (.....)¹⁰⁵”

Bu kayıttan da anlayacağımız üzere, Osmanlı Devleti sosyal hayatın düzenlemesi yönünde tüm gelişmelerden haberdar olduğunu söyleyebiliriz.

C- EVLİLİK İLE İLGİLİ KAYITLAR

Evlilik türü, aile yapısını yansıtan kriterlerden bir tanesidir. Eş sayısı da evlilik biçimlerini belirleyen ölçütlerdendir. İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana kavimlerin ve toplumların erkek veya kadınlarının ne kadar hanımı veya kocası olabileceğini belirleyen kesin gelenekleri, hükümleri ve kuralları vardır.

Bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesi hali olan "polijini" yani çok eşlilik toplumsal yapı ve toplumsal işleyiş mekanizmaları ile ilgili olarak ortaya çıkmıştır. Toplumun biyolojik olarak varlığını sürdürmesi, erkeklerin gerek savaşlarda, gerekse ağır iş şartlarında kadınlara oranla ölüm oranlarının yüksek olması, tarım toplumlarında çocukların iş gücü sağlaması, erkek çocukları bazı toplumlarda fazla önem verilmesi ve sosyo-ekonomik statüsü yüksek kişilerin birden fazla kadınla evlenme yükünü daha rahat üstlenebilmeleri, polijini evliliğin en önemli etkenleridir.

¹⁰⁵ bkz hkm 4

Polijini evlilik şeklini sadece dini olmaktan öte, sosyo-ekonomik ve kültürel yapıya bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle de polijini evlilik biçimini yasaklayıcı ne kadar ağır müeyyideler konulsa da, sosyal sistem içerisinde farklar yansımalarla yer alacaktır.¹⁰⁶

İncelediğimiz defterde çok eşliliğe ait sadece iki tane kayıt mevcuttur. Buradan da anlıyoruz ki Osmanlı Devleti'nin en çok eleştirildiği çok eşlilik ile ilgili fazla bir kayıt yer almamaktadır.

Tablo:9

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Çok eşlilik İle ilgili Kayıt

EŞ SAYISI	DEFTERDE GEÇTİĞİ YER
2	Hkm 52
3	Hkm 56

D- VAKIF İLE İLGİLİ KAYITLAR

Kişilerin kendilerine ait menkul veya gayr-i menkul mallarını veya nakit paralarını cemiyetin yararına bağışlamalarına vakıf¹⁰⁷, vakfı yapan kimseye vâkıf, vakıf müessesinin nasıl çalışacağı, ne maksatla yapıldığı, kimlere ne kadar ücret verileceği, nasıl yönetileceği gibi hususların vâkıf tarafından yazılı bir metin halinde düzenlenmesine vakfiye denir¹⁰⁸.

Vakfın ilk ortaya çıkışı hakkında tam ve kesin bir bilgi söylenemese de İslam-Türk devletlerinde yaygın bir şekilde yer almıştır. Osmanlı Devleti'nde iskan ve imar faaliyetleri, şehirlerin kamu hizmetleri, sosyal dayanışma, ilmi, dini ve medeni hayatın çeşitli tezahürleri vakıf kuruluşları aracılığı ile düzenlenmiş ve idare edilmiştir.

İncelemiş olduğumuz defterde vakıf ile ilgili üç tane hüküm yer almaktadır. Bunlar 33, 34 ve 42. hükümlerdir. Bu kayıtlardan 33 ve 34. hüküm; Ali Bey tarafından yaptırılan caminin¹⁰⁹ vakıflarından bir çeşmenin su yollarının kullanılamaz olduğu ve bunların tamiri hakkında¹¹⁰, diğer kayıt olan 42. hüküm ise; El-Hac İzzet Paşa tarafından meydana getirilen

¹⁰⁶ Hayri Erten, Konya Şer'iyye Sicilleri ışığında Ailenin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı, Kültür Bak. Ankara 2001, s. 55-57

¹⁰⁷ Osman Ünal, Osmanlı Müesseseleri Tarihi, Isparta 1997, s. 245

¹⁰⁸ Osman Ünal, a.g.e., s.249

¹⁰⁹ bkz hkm 33

¹¹⁰ bkz hkm 34

vakfın İstanbul ve İzmir'deki çeşitli dükkanları vakfına bağışladığına dair vakfiyye kaydı olup, bu kayıtlar defterimizde yer almaktadır¹¹¹

E- CARIYE VE KÖLELİK İLE İLGİLİ KAYITLAR

İslam-Osmanlı hukukuna göre erkek köleye “rakik”, kadın köleye ise cariyeye denilmiş ve köleler efendisinin malı olarak kabul edildiğinden, onlara herhangi bir kanunî selahayet verilmemiştir.¹¹²

İncelediğimiz defterde bir tane cariyeye terekesi kaydı yer almaktadır.

“...Medîne-i Mağnisa'da Alaybeği Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olan Arab cariyesi Fâtıma nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûku Mehmed bin Abdullah nâm kimesne ile mu'tekanın oğlunun oğlu Hasan'a münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs terekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânide ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fî'l-yevmü's-sâminü ve'l-ısrin min-şehr-i Cemaziyelahir sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Müteveffîye-i mezbûrenin sûk-ı mezbûrda ber-vech-i tebbeyyün beyne'l-fûruht olunan terkesidirki zikr olunur.

Sülûsân menzil 120 grş

Mihrder-zimmet-izevce-i mezbûr 20 grş

Fûruht olunan silecek 8,5 grş

Yekun 148,5

..... Tencere 2 guruş

.....sahan 5 , 3 guruş

Köhne mak'ad 2,5 guruş , 10 pâre

Döşek 5 guruş , 12 pâre

Minder ve döşek 2 guruş , 7 pâre

¹¹¹ bkz hkm 42

¹¹² Hasan Tahsin Fendoğlu, Kölelik ve Cariyelik, İstanbul 1996, s108

Çarşab ve havlu ve yorgan 2,5 guruş

..... 1,5 guruş

Su tası 1 guruş

Don ve yelek 1 guruş

Yemeni ve kumaş don 3 guruş

Vâris zimmetinde kazgan ve sandık ve yorgan 29,5 guruş

Yekûn 54 guruş

Min-haysi'l-mecmû' 202,5 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Vasiyet-i müsbete berâyı techîz ve tekfîn 65 guruş

Resm-i kısmet ve Düyûn-ı müteferrika 8,5 guruş

Yekûn 73,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 129 guruş

Hissetü'l-zevcü'l-mezbûre 64,5 guruş

Hissetü'l-mezbûr Hasan 64,5 guruş ... ”¹¹³

Arab cariyesinin mal dökümü ve değerine baktığımızda diğer tereke kayıtlarına göre oldukça fakir olduğu görülmektedir.

Defterde geçen cariyeler ile ilgili diğer kayıtlar ile karşılaştırdığımızda bu cariyenin azadlı olduğunu görmekteyiz; çünkü diğer cariyeler bir mal gibi tereke dökümünde belirli bir değer ile belirtilmiştir.

“...Beyaz câriye 3 res 2500guruş

Arab câriyesi 2 res 1000guruş

Def'a Arab câriyesi 530guruş

Zevce-i merkûme zimmetinde beyaz câriye 1 res 1000guruş

Seyfizâde zimmetinde Arab câriyesi 500guruş

Sağırân-ı mezbûrânın vâlideleri Zeyba kadın zimmetinde Arab câriyesi ve gulâm 700guruş

Oğlu merkûm Ahmet Ağa zimmetinde Arab gulâmı 200grş.

¹¹³ bkz hkm 11

Bu kayıttan da görüldüğü gibi Arap cariyesi ile beyaz cariyeye arasında fiyat farkı bulunmaktadır. Beyaz cariyelerin daha değerli olduğunu anlamaktayız.

F- ADAM ÖLDÜRME İLE İLGİLİ KAYIT

İslam hukukunda, insanın hayatına veya azalarına yönelik suç teşkil eden eylemlere “cinayet”, ancak, suç insanın hayatına son veren bir netice doğurmuş ise “katil” veya “cinayet fi’n-nefs”, insanı öldürene “katil” öldürelene ise “maktul” denilmiştir¹¹⁴.

İncelediğimiz sicilde adam öldürme ile ilgili bir kayıt bulunmaktadır. Bunun için cinayet keşfine gidilmiş olduğunu görmekteyiz.

“...Husûs-u âti’l’-beyânın mahallinde keşf ve tahrîr için savb-ı şerî’at-ı garrâdan me’zûnen irsâl olunan kâtib Mevlanâ es-Seyyid Mehmed Efendi Medîne-i Mağnisa mahâllâtından Attar Hoca Mahallesi’nde vâki’ keresteci dükkânında bi-emri’l-lahi teâlâ hâlik olan Yorgaki veled-i Laskari nâm sağırin üzerine varulub a’zâsı zeyl-i vesikada masturü’l-esâmî müslimân mesfûr erbâb-ı müslime ile ilkâ-i nazar olundu babası mesfûr Laskari’den ve sâir vukûfu olanlardan harcı ? suâl olundukda sağır-i mefsûr kimesnenin darb ve cerh eylediği olmayub dükkân-ı mezkûrda istif olunmuş olan kereste sağır-i mersûmun imiğine ağac isâbet ile kazâen hâlik olduğu erbâb-ı vukûf ile sâdır ve babası mesfur Laskari dahi hâl-i minvâl-i meşrûh üzerine da’va ve takrîr-i kelâm edüb olmağla kimseden da’va ve merâim yokdur deyü tâliân ikrâr eylediği Mevlanâ-yı merkûm mahallinde keşf ve istimâ’ ve tahrîr ve ba’dehü me’ân ba’s olunan ümenâ-i şer’le mahfel-i kazâya gelüb vâki’ hâli âle-vukûihi inbâ ve takrir-i müslimâni işbu vesikâya mâ vaka’a (.....) sebt ve imla olundu. Hurrîre Fi’l-yevmi’l-hâmisaşere min-şehr-i Ramâzanü’l-Mübârek sene selâse ve ışriyn ve meteyn ve elf.

Şuhûdü’l-hal

Dellal Mustafa

Kahveci Molla İbrahim

Hasırcı Şeytan Oğlu el-Hâc Mehmed Efendi

Bağcı Terandafil zimmi ..”¹¹⁵

Şahitlerin huzurunda yapılan inceleme sonucunda Yorgaki adlı gayr-ı Müslimin kendiliğinden öldüğü anlaşılmıştır.

¹¹⁴ Ahmet Akgündüz, Kanunname,s. 118

¹¹⁵ bkz hkm 32

G- MALLARIN EMANETE ALINMASI İLE İLGİLİ KAYITLAR

Firar edenlerin mallarının sayılarak, mal sahibinin ortaya çıkmasına kadar geride kalan eşyaları emanete alınıyordu. Buradan da şunu anlıyoruz ki, Osmanlı Devleti tebaasının sorunları ile yakından ilgileniyordu.

“...Fi’l-asl Kasabalı olub Medîne-i Mağnisa’da Bezzaz Çarşusu’nda Kuyucu-zâde el-Hâc Ömer Efendi’nin dükkânında müste’ciri iken bundan akdem firâr ve gayb eden Bazirgân Poli nâm zimmînin dükkânında eşyâsı tahrîr ve bir emine vaz’ olunmadıkça eşya-i mezkûre telef ve zâyî’ olub eshâb-ı düyûn gadr olacağı zâhir olmağla gâib-i mefûrun zuhûruna değin eşyâsını hıfza cânib-i şer’-ienverden kayyum nasb olunan Bezzâzan kethüdâsı el-Hâc Ali Efendi ma’rifetive bi’l-ma’rifet-i şer’î tahrîr eşyâsının olunan defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi’l-yevmü’s-sâdistü ve’l-ışrin min-Cemâziye’l-âhir sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf¹¹⁶”.

H- VASİ VE VASIYE TAYİNİ İLE İLGİLİ KAYITLAR

Vasilik, çeşitli sebeplerden dolayı haklarını kullanma ehliyeti olmayan kişi veya kişilerin mallarını koruma ve işletme hakkını başka birisine tanınmasıdır.¹¹⁷

Kişi vasiyet ederek vasi tayin edebilirdi buna “vas-i muhtar” deniliyordu.¹¹⁸ Yetimler için vasiyi, babası veya dedesi hayatta iken seçebileceği gibi baba ve dedenin vasi tayin etmeden ölmeleri durumunda, mahkeme tarafından bir kişi vasi seçilebilir ve vasiye “vas-i mensub¹¹⁹” adı verilirdi¹²⁰.

¹¹⁶ bkz hkm 10,20

¹¹⁷ Hazma Aktan, “İslam Aile Hukuku” Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi, C.II, Ankara 1992, s. 427

¹¹⁸ bkz hkm 48 “...Medine-i Manisa’da Nişancı Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem müteveffîye olan Aişe binti Abdullah nâm hatunun verâseti zevce-i menkûhu Uşşakî Ali Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesne ile babasının li-ebeveyn ammisî oğulları es-Seyyid Ahmet ve İbrahim nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede’ş-şer’u’l-enver zâhir ve nümâyan olduktan sonra müteveffîye-i mezbûrenin sülûs malını techîz ve tekfîn ve sâir vasiyet vâsî-i muhtârı olduğu şâhideyn-i âdileyn şehâdetleriyle sâbit olan Süleymanîli Hafız Mehmed Efendi ve verese-i merkûm taleb ve ma’rifetleri ve ma’rifet-i şer’le tahrîr ve sûk-ı Sultanide ba’d-e’l-müzâyede fûrûhat ve ve ba’d-e’l-ıhrâcû’l-sülûs beyne’l-verese bi’l-farîzatü’ş-şer’iyye tevzî’ ve taksîm olunan terekesidir ki...”

¹¹⁹ bkz hkm 46 “...Medine-i Manisa’ muzâafâtından Yurtdağı Nahiyesi’ne tâbî’ Recebli Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden es-Seyyid Ahmet Ağa ibn-i Mehmed nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Medine Kadın binti el-Hâc Mehmed nâm hatun ile sulbî kebîr oğulları es-Seyyid Ali Ağa ve es-Seyyid

I- MİRASÇISI OLMAYANLAR İLE İLGİLİ KAYITLAR

Mirasçısı olmayanların malları beytü'l mala kalıyordu. İncelemiş olduğumuz defterde bunun ile ilgili kayıtlar yer almaktadır. Bu kayıtlardan bazıları Manisa dışından gelmiş misafirlerin terekelerinden oluşurken, bazılarıda Manisa'da yaşayan ama hiç kimsesi olmayan kişilerin terekelerinden meydana gelmektedir.

“...Medîne-i Mağnisa'da Cami-i Kebîr Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât eden es-Seyyid Süleyman bin Süleyman nâm kimesnenin zâhirde zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i Ali nâm hâtûndan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin rub'u zevce-i mezbûre ve sülûs-i erbâ'ı cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede'-ş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra hâla Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âimme ve hâssa emîni umdetü'l-ekâbirel-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc Süleyman Ağa ma'rîfetine bâ-ma'rîfet-i şer'tahrîr ve ve sûk-ı Sultânide ba'de'l-müzâyede Furuht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur¹²¹ ...”

Beytü'l mala kalan bu mallar için beş yıl içinde herhangi bir varis çıkmaz ise bu kalanlar tamamen devlete aid olmuş oluyordu. Ancak beş yıl içinde her hangi bir kişi ölen kişinin varisi olduğunu şahitler huzurunda ispatlarsa buradaki mirası beytü'l maldan geri alabiliyordu.

“...Müteveffâ-yı mezbûrun fi'l-asl Gördes Kazası sakininden olmağla kazâ-i mezkûr sâkinlerinden li-ebeveyn ammi-zâdeleri Mehmed ve Ahmed ibn-i İbrahim ve Numan bin Abdullah nâm kimesne zuhûr edüb Müteveffâ-yı mezbûrun min-ciheti'l-asûbetü's-seniyye vârisleri olduklarını kazâ-i mezkûr mahkemesinde lede'l-isbât ve'l-hükm i'tâ olunan huccet-i şer'-iyyenin mazmûnu mezbûr Ahmet'in bâ-huccet-i şer'-iyye vekil-i merkûm Mehmed ve Ahmet ve Numan huzûr-u şer'de vekil-i mûmâileyh muvâcehesinde isbât etmeleriyle mûcebince vekil-i mûmâileyh yedinde olan meblağ-ı sahhu'l-bâkî mezbûr iki yüz elli üç

İbrahim Ağa ve es-Seyyid İsmail Efendi ve sulbiye kebîre kızları Hatice ve Ümmühani ve Hanım ve sağîre kızları Meryem ve Hüma? Ve Sultan kadınlara münhasıra olduğu lede'-ş-şer'-u'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın cânib-i şer'-i enverden vâsî-i mensûbları es-Seyyid Ali Ağa ma'rîfetleri ve bâ-ma'rîfet-i şer'î tahrîr ve ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü'-ş-şer'-iyye tevzî' ve taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur...”

¹²⁰ Hazma Aktan, a.g.m.s. 428

¹²¹ bkz hkm 23 Ayrıca bkz hkm 3,14,17,27,35,3849

buçuk guruş on parayı merkûmân Mehmed ve Numan tamâmen edâ ve teslîmi- birle zimmetinde bir akçe ve bir cübbe bâkî kalmadığı işbu mahalle şehir verildi¹²²...

İ- DEFTERDE İSMİ GEÇEN EV EŞYALARI

Tablo:10

242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen Ev Eşyaları İle İlgili Kayıtlar

Âyine	Havlu	Seccâde
Akçe kesesi	Heybe	Sedefli kaşık
Boğça (bohça)	İskemle	Silecek
Çalar saat	Keçe	Sim mir’at (âyine)
Çarşab , (Çarşaf)	Kilim	Sofra peşkiri
Çekmece	Ma’kad	Şem’ (mum)
Çeşitli kumaştan yasdık yüzü	Mangal	Şilte
Çıkırık	Masa saati	Şilte yüzü
Çuka minder	Minder	Şişe
Dolap	Örtü	Tespîh
Dürbün	Perde	Torba
Gördes-kâri seccâde	Peşkir	Yasdık
Hasır	Sandık	Yorgan

J- DEFTERDE İSMİ GEÇEN MUTFAK EŞYALARI

Tablo:11

242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen Mutfak Eşyaları İle İlgili Kayıtlar

Bakraç	İbrik	Maşrapa
Billur bardak	Kahve ibriği	Tâbe

¹²² bkz hkm 24

Billur kadeh	Kapak	Tas
Buhurdanlık	Kase	Tava
Çorbatası	Kazgan	Tencere
Desti	Kepçe	Tepsi
Evâni bıçak	Küp	Sahan
Fincan	Leğen	Sini
Güğüm	Lengeri	Yumurta tâbesi

K- DEFTERDE İSMİ GEÇEN GİYİM EŞYALARI

Tablo:12

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Giyim Eşyaları İle İlgili Kayıtlar

Abdestlik	Gömlek	Sarı çizme
Astar	Hamamiye	Sarık
Enteri	Hamamlık	Siyah çizme
Bağlama çizme	İncili fes	Sırmalı na'lin
Bağlama Kebîr çizme	İhram	Şal
Bez ferace	İşlik	Şalvar
Boğasi	Kavuk	Telli cübbe
Cüppe	Kırmızı çizme	Terlik
Çember	Kuşak	Tülbent
Çevre (bazı kayıtlarda çevri)	Kürk (çetişli hayvanlara ait)	Uçkur
Çizme	Libade	Yağmurluk
Don	Mes pabucu	Yağlık
Entari	Peçe	Yaşmak
Ferace	Peşkir	Yelek
Fes	Peştemal	Yemeni

III- MANİSA'DA EKONOMİK HAYAT

Osmanlılarda sınaî ve ticari faaliyetler şehir ve kasabalarda toplanmıştır. Zanaatkarların ya da esnaf teşekküllerinin ürettikleri mallar, bulundukları şehrin olduğu kadar bölgenin; hatta bazı durumlarda bölge dışının ihtiyaçlarını karşılarıydı.

Büyük, zengin ve kalabalık olan Manisa, örümcek ağı gibi kendini saran yollarla kazalarına, komşu sancaklara ve hatta uzaklara kadar bağlanmıştı. Türkiye'nin coğrafi durumu göz önünde tutulursa yol yapmaya müsait, denizler ulaşmağa kolaylık gösteren kısmı, şüphesiz ki Batı Anadolu'dur ¹²³.

Bir toplumun ekonomisi, genel olarak insanlara tarafından mal ve hizmet üretimine ve bunların topluma dağılımı ve tüketilmesine dayanır. Bilindiği üzere Osmanlı Devleti'nin ekonomik yapısı içerisinde sanayi üretiminin yanı sıra tarım ve hayvancılık önemli bir paya sahip idi ¹²⁴.

XIX. yüzyılda Manisa'nın iktisadî durumuna geçmeden evvel daha önceki dönemlerdeki duruma bakmak yerinde olacaktır. Saruhanoğulları Beyliği ile İtalyan kolonilerinin tüccarları arasında 1340'da yapılan anlaşma gereğince ihraç ve ithal edilen bazı mallar Saruhanoğulları'nın ziraî ve sınaî alanındaki üretimlerini koyduğu gibi, Saruhan İli'nde ziraî faaliyetlerin iklim ile toprağın özelliklerine bağlı olarak çeşitlilik arz ettiğini de göstermektedir. Buna göre Saruhanoğullarına İtalyan tüccarlarına buğday, kuru meyveler, pirinç, zeytinyağı, kendir, şap, afyon, pamuk, orman ürünleri, halı, koyun, at ve ayrıca köle ihraç ederken, onlardan tekstil ürünleri, şarap ve sabun alıyorlardı. Bu ihraç ürünleri içerisinde Saruhan Türkmenlerinin ekonomik hayatında en etkili olanları buğday, pamuk ve halı idi. Özellikle halı ihracında Uşak ve Kula'nın yanı sıra Saruhan şehirlerinden Gördes'inde önemli bir payı vardı. ¹²⁵

A- İMALAT TESİSLERİ İLE İLGİLİ KAYITLAR

İncelediğimiz defterde Manisa'da küçük sanayi üretim faaliyetlerinin yanı sıra verimli arazi yapısına sahip olması itibarıyla de çeşitli tarım ürünlerini yetiştirildiğini ayrıca hayvancılıkla ilgili bilgilerin de olduğunu sicildeki belgelerden anlıyoruz.

¹²³ Önder Bayır, a.g.e. s. 194

¹²⁴ Caner Yılmaz, a.g.e s. 389

¹²⁵ Önder Bayır, a.g.e. s. 194-195

Tablo: 13**242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen İmalat Tesisleri**

İmalat Tesisi	Defterde Geçtiği Yer
Şîrugan yağhanesi	Hüküm 56
Değirmen	Hüküm 46, 56

B- TARIM İLE İLGİLİ KAYITLAR

Bu dönemde Manisa’da pamuk (penbe) ziraatının bolca yapıldığını ayrıca tütün (duhan), üzüm, buğday, arpa(şâir) ve sebzecilik yapıldığını kayıtlardan anlamaktayız. Bunlar ile ilgili kayıtlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo:14**242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen Tarım İle İlgili Terimler**

TERİMLER	GEÇTİĞİ YER
Tarlada mezru buğday	Hkm 5,46
Mezru penbe	Hkm 5
Has timarında bir kıta bağ	Hkm 13
Penbe kozağı	Hkm 15,29,41,45,52,54,56,57
Buğday akçesi	Hkm 15
Saman	Hkm 15
Şa’ir	Hkm 15,40,46
Topraklı buğday	Hkm 15
Vasat buğday	Hkm 15
Penbe mahsulü	Hkm 15,17,25
Kavun akçesi	Hkm 17
Yayladan bağ	Hkm 25,39,43
Kara kabuklu penbe kozağı	Hkm 29
Buğday	Hkm 40,46
Bulgur	Hkm 46

Bağ	Hkm 46,54
Mısır darısı	Hkm 52
Çekirdek	Hkm 52
Hınta akçesi	Hkm 54
Hınta	Hkm 54
Çekirdekli penbe	Hkm 57
Penbe tarlası	Hkm 57
Duhaman çubuğu	Hkm 5,8,23,25,36,56
Duhaman kesesi	Hkm 8,23,56
Sebzeler bahçesi	Hkm 56
Sebzeler hadîkası	Hkm 56

C- HAYVANCILIK İLE İLGİLİ KAYITLAR

İncelediğimiz kayıtlarda o dönemde Manisa’da öküz, camus, dana, katır vb. hayvanların yetiştirildiği ve faydalandığını söyleyebiliriz (Tablo:15).

Tablo:15

242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen Hayvan Türleri

İSİMLER	GEÇTİĞİ YER
Öküz	Hkm 5,53
Kara sığır öküzü	Hkm 15,56
Camus öküzü	Hkm 56
Kara sığır ineği	Hkm 56
Bargir	Hkm 25,29,45,47,56
Katır	Hkm 15,20,45,46,56
Dana	Hkm 46,50
Dakim	Hkm 56
Kısrak	Hkm 35,46,51,53,56
Camus düğesi	Hkm 56
Kara sığır düğesi	Hkm 25,46,56
Esb	Hkm 46,56
Camus ineği	Hkm 56
Camus celbi	Hkm 56

Merkeb	Hkm 13,20,39,52,55
Tay	Hkm 46,53,56

D- ESNAFLAR İLE İLGİLİ KAYITLAR

İncelediğimiz sicilde çeşitli meslek erbabı ve mesleklere dair çok sayıda kayıt bulunmaktadır. Meslek çeşitleri ile alakalı bilgiler genel itibariyle kayıtlarda geçen şahısların isimlerinin önündeki mesleklerle alakalı ifadelerden bilmekteyiz. Ancak bu ifadelerden o şahısların adı geçen meslekleri yaptıklarını bilmiyoruz. Bunlar lakap yerine de kullanılmış olabilir. Sonuç itibariyle bu ifadelerden, o dönemde ne tür mesleklerin mevcut olduğunu anlayabiliriz. İncelediğimiz sicildeki meslek türlerinden, Manisa’da tarım faaliyetlerini yanı sıra hemen her türlü eşya, alet ve hizmet yapıldığını anlıyoruz.

Tablo:16

242 Numaralı Şer’iyye Sicilinde Geçen Müslîman İsimleri,Geçtiği Yer ve Meslekleri

İSİMLERİ	MESLEKLERİ	GEÇTİĞİ YER
Mehmed Emin Efendi	Naib	Hkm 1,31
Hacı Hüseyin Ağa	Manisa Mütessellimi	Hkm 2
el-Hac Süleyman Ağa	Manisa Mütessellimi vekili	Hkm 17,22,27,30,35,38, 39, 49,55
es-Seyyid el-Hac Sait Efendi	Katip	Hkm 3
İsmail Efendi	Muhzır Baş	Hkm 3
es-Seyyid Mehmed Efendi	Katip	Hkm 3
Feyzullah Efendi	Katip	Hkm 3
Hasan	Hallac	Hkm 12
Mehmed Efendi	Hafız	Hkm 20
Abdurrahim	Çıkırıkçı	Hkm 20
Hüseyin	Eskici	Hkm 21
Ümera	Hattapçı	Hkm 21
Paşa	Bakkal	Hkm 25
Mahmud	Uncu	Hkm 25
Mustafa	Dellal	Hkm 32
Molla İbrahim	Kahveci	Hkm 32

Ömer Bey	Semerci	Hkm 36
Halil	Boyacı	Hkm 37
Mehmed Beşe	Bekçi	Hkm 39
es-Seyyid Halil Ağa	Tüfenkçi Başı	Hkm 40
Himmet	Urgancı	Hkm 43
Mehmed Ağa	Çukadar	Hkm 48
Hacı Mahmud	Basmacı	Hkm 49
Hacı Bekir Ağa	Hancı	Hkm 49
Hüseyin	Kalburcu	Hkm 53
Hacı-zade Mehmed Ağa	Bölükbaşı	Hkm 54
Mustafa	Hallac	Hkm 55
Ali	Kasap	Hkm 56
Mustafa	Keçeci	Hkm 56
Hacı Ali	Kireşci	Hkm 56
Hacı Bekir	Urgancı	Hkm 56
Hacı Halil	Helvacı	Hkm 56
Murad	Nalband	Hkm 56
Pehlivan	Debbah	Hkm 56
Osman	Ekmekçi	Hkm 56
Mehmed Beşe	Manav	Hkm 56
Ali	Çıkırıkçı	Hkm 56
Ömer	Kethudâ	Hkm 56
Küçük Hacı Mehmed	Katırcı	Hkm 56
Bodur Mustafa	Nalband	Hkm 56
Hacı	Kahveci	Hkm 56
Çakır	Değirmenci	Hkm 56
Yusuf	Börekçi	Hkm 56
Musa	Mahalle Kethudâsı	Hkm 56
Sefer	Debbah	Hkm 56
Hüseyin Efendi	Katip	Hkm 56
Ali	Eskici	Hkm 56
Hasan Efendi	Seyfi-zade Kethudâsı	Hkm 56

Deli Hüseyin	Kahveci	Hkm 56
Himmet	İplikçu	Hkm 56
es-Seyyid Veli	Kethudâ	Hkm 56
Şeyh oğlu Mustafa	Kethudâ	Hkm 56
el-Hac İbrahim	Nalband	Hkm 56
Hacı Mehmed	Urgancı	Hkm 56
Kara Hafız	Mutyab	Hkm 56
el-Hac İsmail	Kasap	Hkm 56
Ali	Duhancı	Hkm 56
Arap Selim	Soğancı	Hkm 56
İbrahim	Saraç	Hkm 56
Hacı Bekir	Urgancı	Hkm 56
Abdullah	Eskici	Hkm 56
Seyyid Ahmet Ağa	Ekmekçi başı	Hkm 56
Mustafa Bey	Kethudâ	Hkm 56

Tablo:17

242 Numaralı Şer'iyye Sicilinde Geçen Gayr-î Müslîm İsimleri, Geçtiği Yer ve Meslekleri

İSİMLERİ	MESLEKLERİ	GEÇTİĞİ YER
Mihail	Hancı	Hkm 3
Kiryako	Değirmenci	Hkm 5
Masko	Bakkal	Hkm 8
Gül Papazı	Papaz	Hkm 25
Hali Dimitri	Ahçı	Hkm 25
Kefere	Bakkal	Hkm 53
Kefere	Değirmenci	Hkm 56
Maniko	Ekmekçi	Hkm 56
Hristo	Ekmekçi	Hkm 56
Zizo	Duhancı	Hkm 56
İstefan(Ermeni)	Ahçı	Hkm 56
Kostandi	Sarraf	Hkm 56
Koko	Çuhacı	Hkm 56

Beyapot	Bakkalbaşı-Ahçı	Hkm 56
Kafe	Yüncü	Hkm 56
İstani	Abacı	Hkm 56
Madiko	Ekmekçi	Hkm 56
Nikola	Penbeci	Hkm 56
Yorgi	Cukacı	Hkm 56
Acı Manun	Cukacı	Hkm 56
Benahi	Cukacı	Hkm 56
Sore	Pazargan	Hkm 56
Açı Yorgi	Doncu	Hkm 56
Açı Atanaş	Terzi	Hkm 56
Açı Nikola	Pabuşçu	Hkm 56
İstendeni	Ekmekçi	Hkm 56
Mardoros	Yağcı	Hkm 56

E- ARSA-BAĞ MESELESİ İLE İLGİLİ KAYITLAR

Atar Hoca Mahallesi'nde ikamet eden Muhtedi Mehmed'in babasından kendisine miras kalan iki kıta bağın, Bereşkuh adlı bir gayr-ı müslim el koyduğunu ve bu bağın tekrar kendisine verildiği hakkında ki kayıt şöyledir:

"...Medine-i Manisa'da Attar Hoca Mahallesi'nde sâkin Muhtedi Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hayrî'l-lâzimü't-tevkîrde kable'l-islâm babası Kotonî nâm zimmiden bi'l-irsi's-şer'î isâbet eden mal-ı mevrusunu zabt ve tesvîye-i ümûruna bâ-huccet-i şer'iyye vâsî-i mensûbu işbu bâisetü'l-ferd Beraşkuh zimmi muvâcehesinde zikri âti iki kıt'a bağa bi'l-iştirâ mutasarrıfân olan Anton veled Duka ve Yorgi nâm zimmiler hâzırân-ı bi'l-meclis oldukları hâlde üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb mûrisim babam hâlik-i mezbûrun terekesinden olub Kırık Oğlu Zaviyesi dâhilinde vâki' ma'lume'l-hudûd ve mülk kiramı müştemil dokuz dönüm mikdârı bağı vâsî-i mensûbum meskûr Beraşko dimi maskûr Ranton zimmiye beş dönüm mikdârı bağı mezkûr Yorgi zimmiye bey' etmekle suâl olunub alıverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl maskûr Beraşko zimmi cevâbında müdde-i merkûmun babası hâlik-i mezkûrun mecmû' terekesini bâ-ma'rifet-i şeri tahrîr ve zevcesi ve ber nefer-i sulbîye kızı ve müdde-i mezbûr beyinlerinde ber-muceb-i defter-i kassâm tevzî' ve taksîm olunub müdde-i merkûmun hisesisine isâbet eden mahalle-i mezbûrede vâk'i bir bâb menzil ve

altı dönüm mikdârı bir kıt'a bağ ve maru'l-zikr iddiâ eylediği iki kıt'a bağlar ma'rifet-i şer'le fîrûhat olunub zevce-i mersûme ve kızı maksûre hisseleri ba'de'l-ifrâz bâkîsinden ve gereği ilâ İslâm menzil-i mezkûr icâresinden bâ-huccet-i şer'iyye nafaka ve makrûzadan ihrâc olunduktan sonra nakden zimmetinde zuhûr eden yüz elli dört gurus ba'de'l-islâm merkûm Mehmed'e cânib-şer'i enverden bâ-huccet-i şer'iyye vâsî nasb olunan el-Hâc Ebu Bekir Efendi'ye tamâmen edâ ve teslîm eylediğimde ol dahi kabz ve teslîmi muş'ir yedime bir kıt'a huccet-i şer'iyye i'tâ eyledikten sonra merkûm Mehmed târih-i küttâbdan yedi sene mukaddem bülûğunu huzûr-u müslimede ba'de'l-ikrâr babası hâlik-i maksûrun terekesine müteallıka âmme-i deâviden zimmetimi ibrâ eylediğini defeatle mukabele ve def' metrûhunu zeyl-i küttâbda mestûr olan şühûd ve udûl ile mucébince mersûm Beraşkuh üzerine bi-vech-i şer'î muârizadan men' ve merkûm Mehmed bey ve def' olunub işbu vesîka ketb ve imlâ olundu Hurire fi'l-yevmü'l-sâlisü min- Cemaziyelahire sene selâsetü ve işrîyn ve mieteyn ve elfün.

Şühûdü'l-hal

Muhzır başı es-Seyyid İsmail Efendi

Katib es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi

Mesud Ahmet Efendi

Müfti Efendi-zâde es-Seyyid Ahmet Efendi

Müfti Efendi-zâde el-Hâc Mehmed Efendi

Ve gayrühüm.

Şahitler huzurunda bağ meselesi çözülmüştür.

Gürhane Mahallesi'nde ikamet etmekte iken vefat eden gayr-ı müslim Yorgi'nin oğlu Hancı Mihail'in daha önce kendisine satılan arsaların kendisine verilmediği hususunda Mihail'in itirazı hakkındaki hüküm :

"...Medine-i Manisa Gürhane Mahallesi'nde mütemekkinlerinden iken işbu bâisetü'l-ferd Hancı Mihail veled Yorgi nâm zimmi meclis-i şer'-i şerif-i enverde üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'adan Gümüş Anraze ve Dimitri ve Zemud Oğlu menzilleri ve tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir kıt'a menzil ve arsası târih-i küttâbdan beş mâh mukaddem mezbûrân Yorgaki ve Kotine nasraniye bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile ber-vechi iştirâk bin beşyüz gurus semen-i medfû'a ve makbûz bana bey' ve teslîm ve temlîk etmişler iken el-hâlet-i hezihi arsa-i mezkûre zabt ve tasarrufda mümâneat ederler suâl olunub bi-vech-i şer'î müdâheleleri men' ve def'-i birle arsa-i mezkûrenin bana zabt ettirilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl târih-i mezkûre müddeî mersûme bâtten bey' ve teslîm etmişdim lakin zevce-i mezbûre Kotine nasraniye hisse-i ahirini adem-i bey' ile hisse-i mezkûremin dahi bey'ine mecize olmadığına binâen istirdâd murâd ederim deyü davay-ı

istirdâd ve rucû'a tasaddi etmeğin müddeî mezbûre da'vay-ı şürûasını mübâyin beyyine talep olundukda udûl ve ihrâr-ı ricâl nasâradan İsteraki veled Benapot ve Yanako veled Marika nâm zimmiler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hazirân olub eserü's-şehâdü's-şer'î fi'l-hakika arsa-i mezkureye mezbûrân Yorgaki ve Kotine ber-vech-i iştirâk mutasarrıfân iken tarih-i küttâbdan beş mâh mukaddem tav' ve raiyetleriyle bin beşyüz guru semen-i medfû' ve makbuza müdde-i mersûm Mihail dahi muvâcehesinde bâttan bey' ve teslîm eylediklerini bu husûsâ bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edây-ı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-tezkîye şehâdetleri makbûl olmağın mucebince arsa-i mezkureye ... şer'î müdâheleden mezbûrân Yorgaki ve Kotine men' ve def' olunub işbu vesîka bi'l-istid'â ketb ve imlâ olundu. Hurire fi'l-yevmü'l-hâmisü ve'l-ısrıyne min-şehr-i Cemaziyelevel li-sene selâsetü ve ısrıyn ve mieteyn ve elfün.

Şuhûdü'l-hal

Katib es-Siyyid el-Hâc Said efendi

Muhzır başı İsmail efendi

Katib es-Seyyid Mehmed Efendi

Katib es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi

Katib el-Hâc İsmail Efendi

Kandilci-zâde Eş-şeyh el-Hâc Mehmed Efendi

Katib es-Seyyid Nureddin Efendi¹²⁶ ... ”

Arsa tartışması ile ilgili mahkemeye yapılan müracat neticesinde şahidler huzurunda arsa sahibine teslim edilmiştir.

F- ÇARŞI VE HANLAR İLE İLGİLİ KAYITLAR

Osmanlı şehirlerinin ticari yapısını hanlar ve çarşılar belirliyordu. Daha önceki İslam şehirlerinde olduğu gibi Osmanlıda da esnaf grupları, belli bir kaide ve düzen içerisinde çalışarak ürettikleri mallarını, kendi mesleklerini icra edenlerle bir arada bulundukları çarşı (=sûk) ve pazarlardaki dükkanlarda satıyorlar idi.

Manisa çarşısının sınırları, Hâtûniye Camii'nden Alaca Hamam'a, Kurşunlu Han'dan Ali Bey Camii'ne uzanan hatlarla çizilmektedir. Bu alan içinde birbirine paralel uzanan ve dikine kesen sokaklar ve arastalar bir meydan ya da Pazar yeriyle sona ermekteydi. Biri Evliya Çelebi'nin eski bezestan olarak andığı, çulhaların ve bez ticaretiyle uğraşanların

¹²⁶ bkz hkm 3

mallarını sattıkları, diğeri de bunun doğusunda, Bit pazarı ya da Sipahi pazarı denilen iki bedesten vardı. Bunlardan başka, etrafında boyacıların yer aldığı boyahane ve mutafların bulunduğu kazıl hane de Manisa çarşısının binaları arasında dikkati çekmekteydi.

Ayrıca, Pazar-ı Büzürg olarak da anılan Manisa çarşısında, Saraçlar Çarşısı, Buğdaycılar Sûku, Hatab Sûku, Yemişçiler çarşısı, Pabuşçular çarşısı, Paşmakçılar çarşısı, Kürkçüler Sûku, Takyeciler Çarşısı, Bezzazlar Çarşısı, Tabbahin Çarşısı, Abacılar Çarşısı ve Moytablar Sûku, da yer almaktaydı. Genel olarak Hâtûniye camii'yle Çaşnigir Camii arasında yer alan bu ticaret bölgesi Tahtakale olarak anılmaktaydı¹²⁷.

İncelediğimiz defterde geçen çarşı isimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo:18

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Çarşı İsimleri

Bezazz çarşusu	Hkm 10	Manisa
Karaköy çarşusu	Hkm 20	Manisa
Sultaniye Suku	Hkm 54	Manisa
Saraçlar		Manisa
Semerciler		Manisa
Debbağhane	Hkm 56	Turgutlu
Dutlu Çarşı	Hkm 56	Turgutlu
Kestane Pazarı	Hkm 56	Turgutlu
Menzilhane	Hkm 56	Turgutlu
Yeni çarşı	Hkm 56	Turgutlu

Kayıtlardan anladığımıza göre o dönemde, hanlar ticaret yapılan ve tüccarların konakladıkları yerler olarak kullanılıyordu. İncelediğimiz defterde adı geçen hanlardan 2 tanesi Manisa merkezde, 4 tanesi de Turgutlu merkezde olmak üzere toplam 6 tane han ismi yer almaktadır.

Tablo:19

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Han İsimleri

Kurşunlu Han	Hkm 8	Manisa
Pulat Ağa Hanı	Hkm 35	Manisa
Halil Çelebi Hanı	Hkm 56	Turgutlu

¹²⁷ Hilal Ortaç, a.g.e, s. 37-38

Seyfizade Hanı	Hkm 56	Turgutlu
Çavuş Hanı	Hkm 56	Turgutlu
Büyük Han	Hkm 56	Turgutlu

G- KUMAŞ ÇEŞİTLERİ İLE İLGİLİ KAYITLAR

İnceldiğimiz defterde geçen kumaş isimlerine bakarak ticaretinde önemli bir yer tuttuğunu söyleyebiliriz. Tablo 17 'ye bakıldığında Osmanlı ülkesinin pek çok yöresinden getirilen kumaşların ticaretinin yapıldığı görülmektedir. Örneğin: Kıbrıs basması, Mısır hasırı, Şam alacası, Kırım alacası, Diyarbekir alacası, Amasya basması, Bursa-kari kadife gibi. Bunun yanında Osmanlı ülkesi dışından da kumaş getirilip satıldığı kayıtlardan anlaşılmaktadır (Frenk Şalı). Ayrıca Yerel kumaş üretiminin olduğunu kayıtlardaki Manisa alacası ve Gördes-kari haşe'sinden anlamaktayız.

Tablo:20

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Kumaş İsimleri

KUMAŞ İSMİ	GEÇTİĞİ YER
Siyah cuka kaput	Hkm 5
Cuka şalvar	Hkm 5,23,36,40,45,54,57
Şam alacası entari	Hkm 5,8,56
Kıbrıs basması yorgan	Hkm 8
Amasya basması	Hkm 10
Mısır bez parçası	Hkm 10
Sarplı Diyarbekir alacası	Hkm 10,19
Halep alacası	Hkm 10,56
Amasya alacası	Hkm 10
Cuka cübbe	Hkm 12,15,52,54,56,57
Kırım alaca yemeni	Hkm 15
Mısır hasırı	Hkm 15,25,57
Frenk şalı ferace	Hkm 19
Hindeba basması	Hkm 25
Şam başlığı	Hkm 25

Cedid Uşak keçesi	Hkm25
Manisa alacası	Hkm 25
Savai çiçekli cübbe	Hkm 26
Kemer ve silahlık	Hkm 40
Kutni döşek	Hkm 46,56,57
Maraş haşesi	Hkm 46,56
Cuka yemeni	Hkm54
Hind-kari kutni	Hkm 56
Savai destar	Hkm 56
Hind-kari bez	Hkm 56
Savai sarık	Hkm 56
Hind-kari sivasi	Hkm 56
Taraklı kutni	Hkm 56
Çatari	Hkm 56
Bursa-kari göz yastık yüzü	Hkm 56
Bursa-kari mikraslı yastık yüzü	Hkm 56
Bursa-kari kadife	Hkm 56
Savai entari	Hkm 56
Gördes-kari haşe	Hkm 56
Taraklı alaca	Hkm 57
Kıbrıs basması	Hkm 57
Boğasi	Hkm 57
Halep-kari alaca	Hkm 57
Kutni üzerine işleme yorgan yüzü	Hkm 57
Şam-kari haşe gömlek	Hkm 57
Cuka başlık	Hkm 57
Şam alacası entari	Hkm 57
Manisa alacası entari	Hkm 57

H- PARALAR VE TAKILAR İLE İLGİLİ KAYITLAR

İncelediğimiz sicilde geçen takı ve para isimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Özellikle ekonomik durumu iyi olan kişilerin terekelerinde takı ve para isimlerine daha fazla rastlamaktayız.

Tablo:21

242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen Paralar ve Takılar

Ecnas altun ve beyaz akçe	Hkm 2,46
Altun küpe	Hkm 2,9,16
Altun bilezik	Hkm 9,16,26,36,41
İnci	Hkm 9,1637,41
İslambol rub’iyyesi	Hkm 9,16
Fındık rub’iyyesi	Hkm 9,15,16
Arab altunu	Hkm 9,16
İslambol altunu	Hkm 9,16
Mısır nısfıyesi	Hkm 9,16
Fındı kaltunu	Hkm 15
Yaldız altunu	Hkm 15,46
Beşlik	Hkm 16,57
Altun yüzük	Hkm 26,41
Altun	Hkm 36,41,54
Fındık altunu	Hkm 46
Bıçalı altunu	Hkm 46
Çil para	Hkm 46
İnci küpe	Hkm 49
İncili bilezik	Hkm 49
Onluk,ufak akçe	Hkm 57

I- VERGİLER İLE İLGİLİ KAYITLAR

Şehirlerin farklı statüleri kanunnamelerle tespit edilmişti. Bu statü devlete karşı olan mükellefiyetler çerçevesinde şekillenmişti, ancak onların sosyal kademeleşmedeki yeri tayin

edici bir özellik taşıyordu. Şehirli toprak sahibi olmadıkça bir takım şahsi vergi ve mükellefiyetlerden muaf bulunurlardı. Ancak “avarız” denilen ve genellikle fevkalade durumlarda alınan vergileri devlete verirlerdi.

Osmanlı maliyesinde olağandışı ve düzensi vergiler avarız-ı divaniye, tekalif-i örfiye veya kısaca avarız adı altında toplanmıştır. Bu çerçevede halktan kanunlarda tespt edilmiş vergiler dışında talep edilen vergilerin hepsini bu isim altında zikredebiliriz. Avarız vergisi olağandışı bir vergi olmasına rağmen, ard arda yapılan savaşlar nedeniyle hazinenin para ihtiyacını karşılamak üzere devletin haktan bunu talep etmesiyle olağan ve düzenli vergiler halini almıştır¹²⁸.

Şehir halkının vermekle mükellef olduğu avarız vergileri,daima mahalle itibarınca toplanmaktadır.Görüldüğü gibi şehrin vazgeçilmez içtimai ve fiziki bir unsuru olan mahalleler, umumiyetle birbirini tanıyan,içtimai dayanışma yönünden bir bütün teşkil eden aynı inanışa sahip toplulukların yaşadığı yerlerdir. Nitekim Manisa’da gayr-i müslümlerin toplu halde bulundukları görülmektedir.Ancak bunun oldukça katı hudutlar çerçevesinde olmadığı da belirtilmelidir¹²⁹.

Bu bakımdan mescidin merkez olarak kabulü,mahalledeki imamın fonksiyonunu ortaya çıkarmakta, onun yanında mahalle kethudalarının ve yiğitbaçlarının bulunduğu görülmektedir. Mahalleler aynı zamanda vergi kontrolü açısından da mühümdürler¹³⁰.

Aşağıda da görüleceği gibi mahallelerdeki avarız hane sayıları verilmiştir.

Mahalle-i Sultaniye -- hane

Mahalle-i Alaybeyi 21 hane

Mahalle-i Dil-şikar 4 hane

Mahalle-i Haki Baba 11 hane

Mahalle-i Ali Ağa 11 hane

Mahalle-i Bektaş sağır 10 hane

Mahalle-i Bektaş Kebir 11 hane

Mahalle-i Nişancı Paşa 6 hane

Mahalle-i Cami-i Kebir 4 hane

Mahalle-i Bölcek-i Atık 3 hane

Mahalle-i Deveciyan 8 hane

Mahalle-i Göktaşlı 5 hane

¹²⁸ Önder Bayır, a.g.e, s. 221

¹²⁹Feridun M. Emecen,a.g.e,s. 48-49

¹³⁰Feridun M. Emecen,a.g.e,s. 48

Mahalle-i Saz 9 hane
Mahalle-i Derviş Ağa 8 hane
Mahalle-i Gürhane 8 hane
Mahalle-i Nifli-zade 4 hane
Mahalle-i Hüsrev Ağa 9 hane
Mahalle-i Çepralar-ı Kebir 8 hane
Mahalle-i Çengi-zade 3 hane
Mahalle-i Sakalar 3 hane
Mahalle-i Seydi Hoca 3 hane
Mahalle-i Danişmend Halil 5 hane
Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı Kebir 4 hane
Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı sağır 4 hane
Mahalle-i el-Hâc İvaz Paşa 4 hane
Mahalle-i Kara Yunus 7 hane
Mahalle-i Kara Hisar 1 hane
Mahalle-i Narlıca 3 hane
Mahalle-i Nasalı 2 hane
Mahalle-i Lala Paşa 4 hane
Mahalle-i Recani 5 hane
Mahalle-i Mekteb 1 hane
Mahalle-i Ebe Kuyusu 1 hane
Mahalle-i Baba Kapısı 4 hane
Mahalle-i İbrahim Çelebi 4 hane
Mahalle-i Dere 3 hane
Mahalle-i Haccacılar 3 hane
Mahalle-i İmad 3 hane
Mahalle-i Yaviler 4 hane
Mahalle-i Ayn-i Ali 4 hane
Mahalle-i Çepralar Sağır 2 hane
Mahalle-i Yarhasanlar 9 hane
Mahalle-i İsa Fakih 3 hane
Mahalle-i el-Hâc Yahya 3 hane
Mahalle-i Attar Hoca 4 hane
Mahalle-i Akmescid 1 hane

Mahalle-i Bölice-i Cedid 3 hane

Mahalle-i Rumiyan 17 hane

Mahalle-i Ermeniyan 30 hane

Mahalle-i Ermeniyan-ı Süfli 21 hane

*Mahalle-i Yahudiyan 4 hane*¹³¹

Yukarıdaki verilere bakarak en fazla avarız hane sayısının “*Mahalle-i Alaybeyi 21 hane*” olduğunu görmekteyiz bu veri bize şöyle bir yol gösterebilir, bu mahallenin ekonomik durumunun daha iyi ve nüfus sayısının diğer mahallelere oranla daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca gayr-i Müslimlere ait olan mahallelere baktığımız zaman avarız hane sayısının en fazla olan mahallenin de” *Mahalle-i Ermeniyan 30 hane ve Mahalle-i Ermeniyan-ı Süfli 21 hane*” olduğunu görmekteyiz buda bize Manisa’da yaşayan gayr-i Müslimlerden en kalabalık olan milletin Ermeniler olduğunu görmekteyiz.

İncelediğimiz defterde Manisa ve Kazalarından istenen vergilerin paylaşımı aşağıdaki gibidir:

kazâ-i Mağnisa 7000 guruş

kazâ-i Nif 1413 guruş

Kasaba-i Turgutlu 1405

kazâ-i Menemen 353 guruş

kazâ-i Akhisar 2639

kazâ-i Kayacık 900 guruş

kazâ-ı ılıca 311 guruş

kazâ-i Marmara 486 guruş

kazâ-i Gördük 1772 guruş

kazâ-i Adala 2450 guruş

kazâ-i Mendehorya 422 guruş

kazâ-i Gölhisar 1330 guruş

kazâ-i Borlu 258 guruş

kazâ-i Foçalar 258 guruş

kazâ-i Gördes 3488 guruş

kazâ-i Demirci 4433 guruş

*Yekün 32000 guruş*¹³²

¹³¹ bkz hkm 78

¹³² bkz hkm 59

Merkezden istenen bu vergi paylaşımına bakarak en çok vergi istenen Kazganın “Kaza-ı Demirci 4620 guruş “ en az verginin istendiği kazganın ise “Kaza-ı ılıca 220 guruş” Oluğunu görmekteyiz bu verilere bakarak kazaların nüfus ve ekonomik durumu hakkında bize ip uçları vermektedir.

Tablo:22

242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Zikr Edilen Vergi Türleri

VERGİNİN İSTENDİĞİ YIL	NE İÇİN İSTENDİĞİ	İSTENEN MİKTAR	DEFTERDEKİ YERİ
1223	1223 senesine ait olmak üzere Saruhan Sancağı kazalarından toplanacak olan vergiler hakkında..	Yekün 26200 g	Hkm 59
3Cemaziyelahir 1223	Akdeniz Boğazı’nda bulunan kalelerin muhafazasından görevli askerlerin giderleri	Arpa, buğday ve koyun toplanması için Saruhan Sancağı mütesellimi Kara Osman-zade el-Hac Hüseyin’e merkezden gönderilen emir kaydı	Hkm 60
3Cemaziyelahir 1223	Bahr-iSefid Boğazı’nda bulunan kalelerin muhafazasından görevli askerlerin giderleri	Bin kile arpanın toplanması için Saruhan Sancağı mütesellimi Kara Osman-zade el-Hac Hüseyin’e merkezden	Hkm 61

		gönderilen emir kaydı	
-----	Manisa ve Kazalarının hiselerine düşen vergi	yirmi beş bin yüz yirmi beş kile buğday	Hkm 62,75
1222-1223	1222 senesine ait verginin gönderilmediği ve 1223 senesi mahsulünün vergisinin toplanma zamanı yaklaştığı için ikisinin birlikte gönderilmesi	75375 guruş(Hinta veŞai'r bedelyesi)	Hkm 63
1223	Tahta çıkan Sultan Mahmud Han'ın (II) saltanatının ilanı için Saruhan Sancağı kalelerinden top atılması suretiyle şenlikler düzenlenmesi hususunda görevli olanlara verilecek olan hizmet bedellerine ilişkin	26200 guruş	Hkm 76
Recep 1223	Manisa'da görevli çeşitli memurların giderlerinin karşılanması için Manisa'nın	Hane başı yedişer guruş otuzar para	Hkm 79,83

	mahallelerinden vergi toplanması hususundaki emir kaydı		
1224	Saruhan Livası ve ona bağılı yerlerin bin iki yüz yirmi dört senesi avarızı	Hane başı on sekiz guruş otuzar para	Hkm 84

IV- MANİSA'DA EĞİTİM

A- EĞİTİM KURUMLARI İLE İLGİLİ KAYITLAR

Tablo 23 de görüldüğü gibi incelediğimiz defterde sadece iki eğitim kurumunun adı geçmektedir. Burada dikkatimizi çeken Manisa'daki medreseye dışarıdan öğrenim için gelindiği. Şöyle ki,

“Fi'l-asl Karaman-ı Nefs sakinlerinden olub li-ecli't-tahsîl Medine-i Manisa'da Sultaniye Medresesi'nde sâkin iken bundan akdem Nif Kazası'na tâbi' Ören Karyesi'nde vefât eden Hafız Himmet Efendi nâm kimesnenin¹³³ ...” buradan da Manisa'nın o dönemde eğitim için tercih edildiğini söyleyebiliriz.

Tablo:23

242 Numaralı Manisa Şer'iyye Sicilinde Geçen Eğitim Kurumları

Sultaniye Medresesi	Hkm 12
Sinan Efendi Mektebi	Hkm 56

B- KİTAPLAR İLE İLGİLİ KAYITLAR

Tablo 24'e baktığımız zaman incelemiş olduğumuz defterde geçen kitap isimleri yer almaktadır. Terekelerdeki mal sayımlarında genelde kitap isimlerinin bulunmadığını, sadece İslam'ın kutsal kitabı olan “Kalemiye Mushaf-ı Şerif” isminin zikredildiğini görmekteyiz. Adı geçen diğer kitaplar ise 12.Hkm de geçen Hafız Himmet Efendi'ye aittir. Buda bize Manisa'nın o dönemde okur-yazar oranının yüksek olmadığını, ama devletin göndermiş olduğu görevlilerin ve tahsil ile uğraşanların eğitim ile ilgisi olduğunu işaret etmektedir. Ayrıca Manisa'da Muradiye kütüphanesinin olduğunu görmekteyiz. Bu kütüphane Manisa Mutesellimi olan Karaosmanoğlu Hacı Hüseyin Ağa tarafından yaptırılmış olup günümüzde de kullanılmaktadır. Muradiye Kütüphanesine kitap bağışı olduğunu, “... *el-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli Süleyman Ağa ma'rifetiyle lede'l-isbât ve'l-hüküm yed-i beytü'l-mâldan tahlîs olunub müteveffây-ı mezbûrun hâl-i hayâtında sülûs malından techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâretten fazla olarak keteb-i mevcudesinden ma'lûmu'l-esâmî kitâblarını medine-i mezbûrede Muradiye Kütüphanesi'ne vakıf ve vaz' eylemek üzere vasiyet ve tenfzine Piyadi-zâde Ahmet Efendi nâm kimesneyi vâsî-i muhtar nasb ve ta'yîn*

¹³³ bkz hkm 12

eylediği huzûr-u şer’de vâris-i mezbûr muvâcehesinde ba’de’s-sübût zâhir olduktan sonra vâsî-i merkûm ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’i tahrîr olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur...” kayıttan görmekteyiz.

Tablo:24

242 Numaralı Manisa Şer’iyye Sicilinde Geçen Kitap İsimleri,Geçtiği Yer ve Fiatları

Kitabın Adı	Fiyatı	Defterde Geçtiği Yer
Kalemiye Mushaf-1 Şerîf	60 guruş	Hkm 12
Tefsir-i Şerîf-i Kâdî Beyzâvî 1 cild	200 guruş	Hkm 12
Kitâb-1 Hayâlî.	10 guruş	Hkm 12
Hâşiye-i Hayâlî Kul Ahmet.	5 guruş	Hkm 12
Kitâb-1 Mevzı’a	3 guruş	Hkm 12
Şerh-i Akâid.	5 guruş	Hkm 12
Kitâb-1 Misbâh	1 guruş	Hkm 12
Kitâb-1 Mülteka’l-Ebhur	6 guruş	Hkm 12
Mecâlis-i Rumî.	20 guruş	Hkm 12
Âdab mecmû’ası.	15 guruş	Hkm 12
Şatabî ve Mecmu’a-i Kavâid	6 guruş	Hkm 12
Şifâ-i Şerif 25	25 guruş	Hkm 12
Kitâb-1 İmtihân.	15 guruş	Hkm 12
Muhtasar Meânî	15 guruş	Hkm 12
Kalemiye Mushaf-1 Şerîf	70 guruş	Hkm 25
Kalemiye Mushaf-1 Şerîf	30 guruş	Hkm 29
Kalemiye Mushaf-1 Şerîf	50 guruş	Hkm 39
Kalemiye Mushaf-1 Şerîf	50 guruş	Hkm 46
Risale ve Şerh-i Birgivi	15 guruş	Hkm 46

SONUÇ

Bu araştırma ile H.1223-1224 / M.1808-1809 senesinde 242 numaralı Manisa Şer'iyye Sicili'ne göre, Manisa'nın idari, sosyo-ekonomik ve kültürel durumunu ortaya koymaya çalıştık.

Yerel tarihler için olduğu kadar, Osmanlı Devleti'nin sosyal, siyasal, hukuksal ve ekonomik yapısı hakkında da geniş ölçüde fikir edindiğimiz belgeler arasında bulunan şer'iyye sicilleri, bugün tarihçilerin en çok kullandığı malzemeler arasındadır. Çünkü tarihi müesseselerin tespitinde, sadrazam, şeyhülislam ve kazaskerler gibi devlet adamlarının görev ve sorumluluklarının araştırılmasında, merkez ve taşra idaresinin tespitinde şer'iyye sicilleri önemli kaynaklar arasında yer almaktadır.

II. Mahmud'un tahta çıkışı, Alemdar Mustafa Paşa'nın Sadrazam oluşu ile ilgili fermanı kayıtlarda görmekteyiz.

Eski idari ünitelerin açığa çıkması, beylerbeylik, sancakbeyliği, voyvodalık, Kethudâlık gibi idari, kadılık, nâiblik, muhızrlık, mübâşir çavuşluk, bostancıbaşılık gibi adlî ve bunların ifa ettikleri görevler için yine müracaat edilecek kaynakların başında şer'iyye sicilleri gelmektedir. Bu dönemde Manisa'nın Kadısı Mütessellimi ve çeşitli görevlerde bulunan devlet görevlilerinin kimler olduğunu görüyoruz. Buna göre Manisa kadısı Mevlânâ Mehmed Emin Efendi, Manisa Mütessellimi Karaosmanoğullarından Hacı Hüseyin Ağa olarak kayıtlarda yer almaktadır. Ayrıca kayıtlar içerisinde Turgutlu voyvodası olarak Seyfizâde oğullarından olan Hacı İbrahim Ağa'nın o dönemde Turgutlu'yu idare ettiğini görmekteyiz.

Yine vakıf, narh gibi sosyal müesseselerin işlevlerinin gün yüzüne çıkmasında; savaşlarda ve savaş öncesi asker toplama, mühimmat ve erzak tedariki, savaşın seyri gibi askeri konuların açığa çıkmasında şer'iyye sicilleri en önemli kaynaklar arasındadır. Örneğin; incelemiş olduğumuz defterde bu yıllarda Osmanlı-Rus Savaşı'nın olduğunu görmekteyiz. 24 Aralık 1807'de başlayan Osmanlı –Rus savaşı 16 Mayıs 1812'de yapılan Bükreş antlaşması ile sona ermiştir. Bu savaş devam ederken merkez tarafından Manisa'dan asker ve erzak istenmektedir. Bu istenen mühimmat ve askerler ile ilgili kayıtlar incelediğimiz defterde yer almaktadır.

Bundan başka, Türk halkının geçim tarzı, Anadolu'dan alınan vergiler, o dönemdeki sanat ve meslek dalları, hukuk ve ceza davalarındaki tazminat miktarları, kullanılan paraların cinsi gibi iktisat tarihinin yine en önemli kaynaklarının başında şer'iyye sicilleri gelmektedir.

Manisa'nın bu dönemde genel olarak tarım ile uğraştığını, fakat insanların çeşitli ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayan meslek dallarının da geliştiğini görmekteyiz. Bu meslek dalları bulunan coğrafyaya göre şeklenmiştir. Örnek verecek olursak; duhancı, penbeci, yağcı gibi meslekler yaşanan bölgedeki tarımsal üretime dayalı olarak ortaya çıkan mesleklerdir. İncelediğimiz defterde borçlar, eşya ve ticaret hukukuyla alakalı kayıtlardan, o dönemde, Manisa'da canlı bir ticari hayatın var olduğunu görmekteyiz. Kayıtlardaki çeşitli iş kollarına ait meslek, çarşı-pazar isimleri ve yetiştirilen ürünler bunu göstermektedir

Bu dönemde Manisa'dan istenen vergilerde kayıtlarda yer almaktadır. Bu istenen vergilere baktığımız zaman Manisa Bahr-i Sefid boğazı ve Akdenizin savunması için gerekli askeri ve asker ihtiyacını karşıladığını görmekteyiz.

Defterdeki kayıtlara göre, o dönemde, Manisa'da gayrî Müslimler kendi aralarında olduğu gibi Müslümanlarla ticari alış-verişlerde bulunuyorlardı. Gerekğinde şer'î mahkemelere başvurarak İslam hukukunun sağladığı kolaylıklardan faydalanıyorlardı.

Yerel tarih olarak, yine şer'îye sicillerinin tutulduğu şehrin idâri yapısının ortaya konulmasında, mahalle ve köy isimlerinin tesbitinde, giyim-kuşam, mutfak malzemeleri, çeşitli esnaf gruplarının kullandıkları aletler, şehirde bulunan medrese, muallimhane, cami, mescit, han, hamam ve kütüphanelerin araştırılmasında; evlenme, boşanma, ve tashihi, miras meseleleri, alım-satım, kefalet verme, tereke hesaplamaları gibi hukuki konuların tetkikinde ilk başvurulacak kaynaklar şer'îye sicilleridir. İncelediğimiz defterde Manisa merkeze ait tereke kayıtlarının yanı sıra Turgutlu voyvodası Hacı İbrahim Ağa'nın da terekesi yer almaktadır. 242 numaralı Manisa Merkez şer'îye sicili Manisa'nın ve Turgutlu'nun idari durumu hakkında bize bilgi vermektedir . Şöyle ki Manisa'da yer alan ilçe, nahiye, köy, mahalle isimleri defterimizde yer alırken ayrıca sayısal ifadeler neticesinde bize bilgi vermektedir. Manisa'ya bağlı 41 mahalle, 127 köy, 15 ilçe olduğunu, Turgutlu'da ise 4 köy, 6 mahalle ismi görmekteyiz.

Kadıların vazifelerinin biride merkezden gönderilen; Ferman, Buyruldu, Tezkire, Temessük gibi belgelerin bir nüshasını defterlere kayıd etmektir. Manisa Kadılığına, merkezden gönderilen çeşitli belgelerden, o dönemde, merkez ile olan ilişkileri öğrenebiliyoruz. Bu belgeler avarız kayıtları, II. Mahmud'un tahta çıkışı, vergiler, fermanlar, buyruldulardan meydana geliyordu. Kadı bu belgelerin bir nüshasını tutmuş oldukları deftere kaydediyordu. Ayrıca Manisa'ya istirahat için gönderilen kişiler ile ilgili kayıt da deftere kadı tarafından işlenmiştir

III. BÖLÜM

242 NOLU 1808-1809 TARİHLİ MANİSA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

1.SAYFA

HKM-1

Fetehnâ bi-ism-i Fettâh bi-fethi'l-hayr-i unvân Şekernâ'l-İlahü fe-a'vene fe-hakku'l-abd-i şükrân

Yâ Fettâh yâ Rezzâk yâ Mu'în ve bihi-neste'îyn

İzzet-me'âb şeriat-nisâb eşref-i kuzât-ı kirâm züviyi'l-hayrâtdan nâibimiz Mevlânâ Mehmed Emin Efendi ba'de't-tahiyyi'l-vâfiye inhâ olunur ki ber vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Mağnisa Kazâsı ahâlisinden hüsn-i imtizâcına binâ'en kazâ-i mezkûrun umûr-ı niyâbet-i şer'-iyyesi işbu sene selâse ve ısrin ve mîetyn ve elf Cemâziye'l-ûlâsı gurrelerinden cenâbınıza ibkâ olunmuşdur. Gerekdir ki kazâ-i merkûmda ke'l-evvel beyne'l ahâlî icrây-ı ahkâm-ı şer'-îlî ve infâz-ı evâmir-i hazreti padişâhîde bezl-i makderet ve vâki' olan muhallefât-ı mevtây-ı askeriyei dahi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî ' ve taksîm eyleyüb câdde-i şer'-îşerîfden ser-mû inhirâfa cevâz göstermeyesün ve's-selâm. El-fakîr Es-seyyid Mustafa el-Kadî li-asker-i Rumeli

HKM-2

Medîne-i Mağnisa'da Hacı Yahya Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffîye olan Şeytancı kızı ? demekle arîfe Hadîce nâm hâtûnun zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub cemî' terekesi cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâlâ Saruhan sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âmme ve hâssa emîni umdetü'l-ekâbir el-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc

Süleyman Ağa ma'rifeti ve bâ-ma'rifet-i şer'tahrîr ve sûk-ı Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûruht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmis min-Cemâziye'l-evvel li-sene selâse ve işriyn ve meteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 700 guruş

Nakden zühûr eden ecnâs-ı altun ve beyaz akçe 449,5 guruş

Şerîf Abdullah Oğlu'ndan alınan alacağı 19 guruş

Çorumlu Oğlu'ndan alınan alacağı 8 guruş

Fûruht olunan gedikler 3 guruş

Fâyık Hüseyin nâm kimesneden alınan alacağı 40 guruş

Berber Zurnacı Oğlu'ndan Hacı Mehmed zimmetinde 40 guruş

Sağîr sîm kuşak 2 , 12 guruş

İnci kafes 60 guruş

İncili kuşak 43 guruş

Altun küpe 1 çift 8 guruş

Müsta'mel döşek 13,5 guruş

Köhne yorgan 4 guruş

Müsta'mel yorgan 12 guruş

Köhne yasdık 8 , 12,5 guruş

Köhne minder 4 , 14 guruş

Köhne kilim 6 guruş

Müsta'mel kilim 14 guruş

Köhne kilim 2 ,ve yanbolu 5,5 guruş

Güğüm 7 guruş

Köhne çuka cübbe 3,5 guruş

Peştamal köhne 5 guruş

Def'a köhne minder 2 , 2 guruş
 Sağır sini 20 guruş
 Vasat leğen ve güğüm ve bakraç 11,5 guruş
 Leğen ibrik 5 guruş
 Sahan 10 , 10,5 guruş
 Sefer tâbesi ve ibrik 6,5 guruş
 Kebîr tencere 6 guruş
 Def'a sahan 16 guruş
 Sağır bakraç ve tâbe 4,5 guruş
 Küre'den bakırlar 10,5 guruş
 Penbe bezi 3,5 guruş
 Köhne entari 1,5 guruş
 Sini 1,5 guruş
 Muhayyer ferace köhne 5 guruş
 Köhne ve köhnevât 5 guruş
 Şerbab entari 14 guruş
 Müsta'mel çarşab 2 , 5,5 guruş
 Köhne beyaz entari 6 guruş
 Havlu 2 guruş
 Boğça 2,5 guruş
 Parça bezler ve yağlık ve yemeniler 6,5 guruş
 Köhne Gölnek 2 guruş
 Tahta sanduka 6,5 guruş
 Köhnevât 3 guruş
 Yekûn 1638,5 guruş
 Minhâ el-ihracât

Dellâliye menzil 13,5 guruş

Dellâliye eşyâ ve hâmmaliye 20 guruş

Vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı tedvîr ve kefâret ve vücuh-un şer' sülûsü'l-mâl bâ-vasiyet-i Kirişci Arab Süleyman 538 guruş

Harc-ı defter 215 guruş

Resm-i beyti'l-mâl 215 guruş

Düyûn-ı müteferrika 115 guruş

Yekûn 1116,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 522 guruş li-beyti'l-mâl-i merkûm

HKM-3

Medîne-i Mağnisa Gürhane Mahallesi mütemekkinlerinden iken işbu bâ'isetü'l-ferd Hancı Mihail veled-i Yorgi nâm zimmi meclis-i şer'-îşerîf-i enverde üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrede vâkî' etrâf-ı erba'adan Gümüş Anraze ve Dimitri ve Zemud Oğlu menzilleri ve tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz bir kıt'a menzil ve arsası târih-i kitâbdan beş mâh mukaddem mezbûrân Yorgaki ve Kotine nasrâniye bey'-i bât-ı sahîl-i şer'î ile ber-vechi iştirâk bin beşyüz guruş semen-i medfû'a ve makbûza bana bey' ve teslîm ve temlîk etmişler iken el-hâlet-ü hâzihi arsa-i mezkûre zabt ve tasarrufda mümâneat ederler suâl olunub bî-vech-i şer'î müdâheleleri men' ve def'-i birle arsa-i mezkûrenin bana zabt ettirilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl târih-i mezkûre müddeî mersûme bâten bey' ve teslîm etmişdim lâkin zevce-i mezbûre Kotine nasrâniye hisse-i âharını adem-i bey' ile hisse-i mezkûremin dahi bey'ine mucize olmadığına binâen istirdâd murâd ederim deyü davay-ı istirdâd ve rucû'a tasaddi etmeğin müddeî-i mezbûre da'vay-ı meşrûhasını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl ve ihrâr-ı ricâl nasâradan İsteraki veled-i Benapot ve Yanako veled-i Marika nâm zimmiler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hazirân olub eserü's-şehâdü's-şer'î fi'l-

hakika arsa-i mezkûreye mezbûrân Yorgaki ve Kotine ber-vech-i iştirâk mutasarıfân iken tarih-i kitâbdan beş mâh mukaddem tav' ve raiyetleriyle bin beşyüz guruf semen-i medfû' ve makbuza müdde-i mersûm Mihail dahi muvâcehesinde bâten bey' ve teslim eylediklerini bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyü her biri edây-ı şehâdet-i şer'-iyye eylediklerinde ba'de't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mûcebince arsa-i mezkûreye bî-vech-i şer'î müdâheleden mezbûrân Yorgaki ve Kotine men' ve def' olunub işbu vesîka bi'l-istid'â ketb ve imlâ olundu. Hurrîre Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrin min-şehr-i Cemaziyelevel li-sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Kâtib es-Siyyid el-Hâc Said Efendi

Muhzırbaşı İsmail Efendi

Kâtib es-Seyyid Mehmed Efendi

Kâtib es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi

Kâtib el-Hâc İsmail Efendi

Kandilci-zâde Eş-şeyh el-Hâc Mehmed Efendi

Kâtib es-Seyyid Nureddin Efendi

2.SAYFA

HKM-4

Bâ'is-i tenmik-i hurûf oldur ki

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Cemaziye'l-evvelinin yirmi üçüncü günü Medîne-i Mağnisa Mahkemesi meclis-i şer'-îşerîfde Fi'l-asl Tekfurdağı (Tekirdağ) ahâlisinden MühtedîMehmed bin Abdullah nâm kimesne ile karındaşı olan Mühtedîİsmail dahi Asitâne-i aliyede Mahmud Paşa Mahallesi'nde şeref-i İslâm ile müşerrefe olduğunu bi't-tav' ikrâr ve

i'tirâf edüb lâkin hitân olmamağla hitân olunması içün kıbel-i şer'den izin verildiği işbu mahalle (.....)

23 Cemaziye'l-evvel 223

HKM-5

Medîne-i Mağnisa mahallâtından Ali Ağa Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Değirmenci Kara Oğlan demekle meşhûr Yani veled-i Kiryako nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi İnkeline bint-i Penayut nâm nasrâniye ile sulbîye-i sağıre kızları Sofile ve Gülyani ve Destina ve li-ebeveyn er karındaşı gâib Karalbelde nâm zimmiye münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrân kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan sağırânın anaları mersûme İnkeline nasrâniye taleb ve ma'rifeti terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-fârziyyeti's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan muhâtelefât-ı zimmiyedir ki ber-vech-i âti zikr ve beyan olunur. Hurrîre fî'l-yevmi'l-tâsi'min-şehr-i Rebiülahir li-sene selâse ve ısrîyn ve mîeteyn ve elf.

Cedîd menzil der-mahale-i mezbûre 12500 guruş

Gümüş bilezikli tüfenk 60 guruş

Sîmbilezikli piştov 30 guruş

Bıçak 10 guruş

Siyah çuka kaput 60 guruş

Çuka şalvar 10 guruş

Çuka sahtiyan 6 guruş

Çuka sîmlibâde 15 guruş

Hâs odasında takım minder yasdık mak'ad ve kaliçe ve kilim 180 guruş

Öküz 1, 200 guruş

Bârgîr ve eğer 270 guruş

Tarlada mevrû' buğday 700 gurus

Gölge tımârında kiremid örtülü dam 200 gurus

Bakır aleti 50 gurus

Mevrû' penbe 100 gurus

Heybe 5 gurus

Kahve takımı 10 gurus

Duhan çubuğu 10 gurus

Şam alacası entari 40 gurus

Hırdavât-ı menzil 100 gurus

Yekûn 15620 gurus

Hâlik-i mezbûrun Süleymanlı Karyesi ahâlîleri zimmetlerinde olan koyun akçesi zıkr ve beyan olunur

Ebu Bekir Beşe 13 gurus

Yakub Arab'da 13 gurus

Kadri zimmetinde 28 gurus

Mehmed Kethudâ ganem peynir ve kuzu 55 gurus

Memiş Beşe 20 gurus

Mehmed Beşe zimmetinde 20 gurus

Hilali Süleyman toklu ve ganem 12 gurus

Hacı Halil Oğlu Manda 12 gurus

Hacı Veli Oğlu Ali zimmetinde 12 gurus

Odasında döşek ve minder ve burhan ve keçe 20 gurus

Mîn-ciheti'l-mecmû' Yekûn 15835,5 gurus

Minhâ el-ihracât

Dellâliyesine masraf 20,5 gurus

Resm-i kismet-i âdi 395 gurus

Kethudâiyye 52 guruş

Kalemiyye 52 guruş

Çuhadariyye 52 guruş

Muhzırân 28 guruş

Yekûn 691,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 15224 guruş

Hisse-i zevce 1903 guruş

Hisse-i ibn 3382,5 guruş , 27 pâre

Hisse-i ibn 3382 guruş , 27 pâre

Hisse-i ibn 3382 guruş , 27 pâre

Hisse-i ibn-i li-ebeveyn 3171 guruş , 10 pâre

HKM-6

Medîne-i Mağnisa'da Attar Hoca Mahallesi'nde sâkin mühtedî Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-îhatiri'l-lâzimi't-tevkîrde kable'l-islâm babası Kotoni nâm zimmiden bi'l-irsi's-şer'î isâbet eden mâl-ı mevrusunu zabt ve tesviye-i ümûruna bâ-huccet-i şer'-iyye vâsî-i mensûbu işbu bâ'isetü'l-ferd Beraşkuh zimmi muvâcehesinde zikr-i âti iki kıt'a bağa bi'l-iştirâ mutasarrıfân olan Anton veled-i Duka ve Yorgi nâm zimmiler hâzırân-ı bi'l-meclis oldukları hâlde üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb mûrisîmbabam hâlik-i mezbûrun terekesinden olub Kırık Oğlu Zâviyesi dâhilinde vâki' ma'lumetü'l-hudûd ve mülk evimi müştemil dokuz dönüm mikdârı bağı vâsî-i mensûbum meskûr Beraşko zimmi mesfûr Ranton zimmiye beş dönüm mikdârı bağı mezkûr Yorgi zimmiye bey' etmekle suâl olunub alıverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mesfûr Beraşko zimmi cevâbında müdde-i merkûmun babası hâlik-i mezkûrun mecmû' terekesini bâ-ma'rifet-i şeri tahrîr ve zevcesi ve bir nefer-i sulbîye-i kızı ve müdde-i mezbûr beylerinde ber-muceb-i defter-i kassâm tevzî 've taksîm

olunub müddei-i merkûmun hissesine isâbet eden mahalle-i mezbûre vâk'i bir bâb menzil ve altı dönüm mikdârı bir kıt'a bağ ve maru'z-zıkr iddi'â eylediği iki kıt'a bağlar ma'rifet-i şer'le fûruht olunub zevce-i mersûme ve kızı mefsûre hisseleri ba'de'l-ifrâz bâkîsinden ve gereği ilâ İslâm menzil-i mezkûr icâresinden bâ-huccet-i şer'-iyye nafaka ve mefrûzadan ihrâc olundukdan sonra nakden zimmetinde zuhûr eden yüz elli dört guruş ba'de'l-islâm merkûm Mehmed'e cânib-şer'-îenverden bâ-huccet-i şer'iyye vasî nasb olunan el-Hâc Ebu Bekir Efendi'ye tamâmen edâ ve teslîm eylediğimde ol dahi kabz ve teslîmi muş'ir yedime bir kıt'a huccet-i şer'-iyye i'tâ eyledikten sonra merkûm Mehmed târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem bülûğunu huzûr-u müslimede ba'de'l-ikrâr babası hâlik-i mefsûrun terekesine müte'allıka âmme-i deâviden zimmetimi ibrâ eylediğini defeatle mukabele ve def' metrûhunu zeyl-i kittâbda mestûr olan şühûd ve udûl ile mücebince mersûm Beraşkuh üzerine bî-vech-i şer'î muârazadan men' ve merkûm Mehmed bey' ve def' olunub işbu vesîka ketb ve imlâ olundu Hurrire fi'l-yevmü'l-sâlisü min- Cemaziyelahire sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Şuhûdü'l-hal

Muhzırbaşı es-Seyyid İsmail Efendi

Kâtib es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi

Mesud Ahmet Efendi

Müfti Efendi-zâde es-Seyyid Ahmet Efendi

Müfti Efendi-zâde el-Hâc Mehmed Efendi

Ve gayrühüm.

HKM-7

Medîne-i Mağnisa'da Yarhasanlar Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffıye olan Zeliha bint-i Hasan nâm hâtûnun verâseti sadriye kebîre kızı Aişe ve oğlunun oğlu sağır Mustafa ve oğlunun kızı sağıre Hadîce'ye münhasıra olduğu lede's-şer'-

i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra saġîrân-ı mezbûrân kıbel-i şer'den vasî nasb olunan vâlidesi Fâtıma Hâtun taleb ve ve iltimâs ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zıkr olunur. Fi'l-yevmü's-sâbi ve'l-ışrin min-şehr-i Cemaziyelahir sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 700 guruş

Menzil ittisalinde oda 350 guruş

Tok Oġlu yediyle Fûruht olunan terekesi 40 guruş

Fûruht olunan melbûsât 24,5 guruş

Yekûn 1114,5 guruş

Minhâ el-ıhrâcât

Vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret ve savm ve vücuh-u bih an-sülüs-i mal 327 guruş

Resm-i kısmet 28 guruş

Düyûn-ı müteferrika 14,5 guruş

Tok oġlu'na deyni 100 guruş

Yekûn 469,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 645 guruş

Hisse-i ibnetü'l-mezbûre 322,5 guruş

Hisse-i ibnü'l-mezbûr 615 guruş

Hisse-i li-ebeveyni'l-mezbûre 107,5 guruş

3.SAYFA

HKM-8

Medîne-i Mağnisa'da Oymak Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan bakkâl Masko veled-i Todorî nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Eleni bint-i Françeko nâm nasrâniye ile sulbî sağır oğlu Yanako ve sağıre kızları Vasila ve Astalyani nâm nasrâniye münhasıra olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağırûn-ı mezbûrûna cânib-i şer'-îenverden bâ-huccet-i şer'-iyye kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan anaları mesfûre Eleni nasrâniye taleb ve iltimâs ma'rifet-i şer'le ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'sş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur. Fi'l-yevmü's-sâbi aşere min-şehr-i Cemaziyelahir sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 3500 guruş

Müsta'mel Gölnek 24 guruş

Tahta sanduka 6 guruş

Müsta'mel Paris saat 35 guruş

Müsta'mel kısa entari Şam alacası 8 guruş

Kısa kuzu kürkü 5 guruş

Def'a kuzu kürkü 12 guruş

Köhne çuka libâde 6 guruş

Köhne şalvar 3 guruş

Mâi don 3 guruş

Beledî yasdık yüzü 8 .16 guruş

Minder 30 guruş

Kıbrıs basması yorgan 2 .30 guruş
 Şayık mak'ad 3 .13 guruş
 Müsta'mel kilim 15 guruş
 Köhne kilim 1 .3 guruş
 Köhne sandalye 5 guruş
 Evanî-inühas 92,5 guruş
 Sağır sahan ve kaşık 6 guruş
 Müsta'mel kısa entari 2 .12 guruş
 Köhne şali cübbe 6 guruş
 Müsta'mel kısa Ahmetiye 4 guruş
 Beyaz sağır şal 5 guruş
 Pabuç 2 çift 5 guruş
 Duhan kesesi 1,5 guruş
 Duhan çubuğu 2 , 5 guruş
 Billur bardaklar 10 guruş
 Tas kahve ibriği 20 guruş
 Kuşhane tepsisi 6 guruş
 Sağır tahta sanduka 5 guruş
 Döşek 1 ,yasdık 3 , yorgan 2, 40 guruş
 Buğdaylı Loncası karşısında bakkâl dükkânı gediği 600 guruş
 Dükkan-ı mezkurda zuhûr eden nakid 49,5 guruş
 Kurşunlu Han'da mağaza gediği 500 guruş
 Dükkan ve mağazada mevcûd tulum peyniri 581 guruş
 Dükkan ve mağazada mevcûd pirinç 319,5 guruş
 Rugan-ı sade 175 guruş

Rugan-ı zeyt 2 kantar 44 guruş
 Sabun 55 guruş
 Dükkan ve mağazada 44 guruş
 Kahve-i Yemen 21 guruş
 Büber 16 guruş
 Kaba kâğıd 6 guruş
 Hırdavât-ı dükkân 15 guruş
 Ber muceb-i defter zimaât 1829,5 guruş
 Yekûn 7828,5 guruş
 Minhâ el-ihracât
 Resm-i kısmet 196 guruş
 Düyûn-ı müteferrika 98 guruş
 Yekûn 294 guruş
 Sahhu'l-bâkî 7534,5 guruş
 Hissetü'l-zevce 941,5 , 10 pâre
 Hissetü'l-ümm 1255 guruş , 10 pâre
 Hissetü'l-ibn 2668,5 guruş ,
 Hissetü'l-bint 1334 guruş , 10 pâre
 Hissetü'l-bint 1334 guruş , 10 pâre

HKM-9

Medîne-i Mağnisa'da Alaybeği Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffiyi
 olan Aişe bint-i Ahmet nâm hâtûnun verâseti sulbî sağır oğlu Mehmed ile vâlidesi Alime
 Hâtûn'a münhasıra ba'de sağır-i mezbûr Mehmed dahi fevt olub verâseti li-ümm ceddesi
 Alime Hâtun ile li-eb er karındaşı Mustafa'ya münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve

nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs terekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruht ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmü'l-hâdi ve'l-ışrin min-şehr-i Cemaziyelahir sene selâse ve işrîyn ve meteyn ve elf.

Altun bilezik 13 miskal 130 guruş

İnci 2 miskal 54 guruş

İslambol rub'iyyesi 15 miskal 27 guruş

Fındık rub'iyyesi 9 miskal 20 guruş

Arabaltunu 2 miskal islambolaltunu 2 miskal Mısır nisfiyesi 1 miskal 27,5 guruş

Molla Mehmed'den alacağı 135 guruş

Yün 7 guruş

Heybe 5 guruş

Müsta'mel kilim 17 guruş

Müsta'mel yorgan 11,5 guruş

Müsta'mel yorgan 8 guruş

Köhne yorgan 5,5 guruş

Müsta'mel kilim 15 guruş

Müsta'mel seccâde 5 guruş

Leğen ibrik 13 guruş

Sahan 3 .6 guruş

Def'a kapaklı sahan 8,5 guruş

Tencere 5 guruş

Sağır kazgan 21 guruş

Köhne yasdık 2 guruş

Tâbe 2 guruş
 Müsta'mel çarşab 2,5 guruş
 Cedîd çevre 15 guruş
 Kavuk örtüsü 2,5 guruş
 Alaca entari 17 guruş
 Köhne uçkur 1,5 guruş
 Müsta'mel Gölnek 5 guruş
 İşleme havlu 16,5 guruş
 Müsta'mel mak'ad 3,5 guruş
 Def'a müsta'mel çarşab 7 guruş
 Müsta'mel boğça 16 guruş
 Köhne silecek 1,5 guruş
 Müsta'mel kuşak 5,5 guruş
 İnci 2 miskal 47,5 guruş
 Sîm âyine 13,5 guruş
 Altun küpe 5,5 guruş
 Sîm kuşak 4,5 guruş
 Köhne çarşab 5,5 guruş
 Müsta'mel döşek 6 guruş
 Peçe 15 guruş
 İnci 9 guruş
 Üstlük 3,5 guruş
 Köhne alaca don 2 guruş
 Müsta'mel entari 25 guruş
 Teben-i entari ve cübbe 222 guruş

Köhne şalvar 8 guruş
 Müsta'mel fes 1,5 guruş
 Müsta'mel boğça 2 guruş
 Köhne Gölnek 2,5 guruş
 Kumaş entari 12,5 guruş
 Müsta'mel taraklı entari 3 guruş
 Köhne Gölnek 5 guruş
 Müsta'mel çuka ve entari 5 guruş
 Âyine 3,5 guruş
 İşleme don 3 guruş
 Müsta'mel yağlık 5,5 guruş
 Müsta'mel çevre 5 guruş
 Müsta'mel yemeni 5,5 guruş
 Müsta'mel uçkur 3 , 10,5 guruş
 Müsta'mel yemeni 3,5 guruş
 Peşkir 6 guruş
 Yağlık 1,5 guruş
 İpek 7 grş
 Kese 1 guruş
 Tensuh 3 guruş
 Sandık 14 guruş
 Hatem 1 guruş
 Şali ferace 24 guruş
 Sağîr tepsi 2 guruş
 Dam der-mahalle-i mezbûre 50 guruş
 Yekûn 1190,5 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i müsibete berây-ı techîz ve tekfîn 265 gurus

Resm-i kısmet 29,5 gurus

Düyûn-ı müteferrika 15,5 gurus

Sahhu'l-bâkî 863 gurus

Hissetü'l-mezbûre Alime Hâtun 264 gurus

Hissetü'l-mezbûr Mustafa 600 gurus

HKM-10

Fi'l-asl Kasabalı olub Medîne-i Mağnisa'da Bezzaz Çarşusu'nda Kuyucu-zâde el-Hâc Ömer Efendi'nin dükkânında müste'ciri iken bundan akdem firâr ve gayb eden Bazirgân Poli nâm zimmînin dükkânında eşyâsı tahrîr ve bir emine vaz' olunmadıkça eşya-i mezkûre telef ve zâyî' olub eshâb-ı düyûn gadr olacağı zâhir olmağla gâib-i mefûrun zuhûruna değin eşyâsını hıfza cânib-i şer'-îenverden kayyum nasb olunan Bezzâzan kethüdâsı el-Hâc Ali Efendi ma'rifetive bi'l-ma'rifet-i şer'î tahrîr eşyâsının olunan defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü's-sâdisü ve'l-ışrin min-Cemâziye'l-âhir sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Keten bezi 13 tob

Amasya basması yorgan yüzü 4

..... 101

Uşkurluk 4

Basma yorganlık 1

Makremelik bez parçası 4 .

Küberi çarığı 1

Hama neşâi 3

Kırmızı üstlük 5
 Pemayun değirmi 1
 Karacasu örtüsü 1
 Çit 2 top
 Bogasi serablı değirmi 4
 Uşkurluk beyaz 26 zira'
 Ketten beziparça 3 zira'
 Sarılı Diyarbekir alacası 1 top 22 zira'
 Kısa libâde 1 .
 Çiçekli Haleb Kuşağı 1
 Penbe bez 16 zira'
 Haleb alacası 5 zira'
 Çiçekli libâde 1
 Kaba uçkur 2
 Kaba şali 4
 Al değirmi 2
 Bogasi 4
 Kaba örtü 1
 Sağır başlık 1
 Çiçekli parça 8
 Amasya alacası 4 zira'
 Zenne donu 1
 Boğça derûnunda mercan 700 dirhem
 Boğça derûnunda yün 2
 Akçe tahtası ve vezne
 Basma sandık yüzü 1

4.SAYFA

HKM-11

Medîne-i Mağnisa'da Alaybeği Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffıye olan Arab cariyesi Fâtıma nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûku Mehmed bin Abdullah nâm kimesne ile mu'tekanın oğlunun oğlu Hasan'a münhasıra olduğı lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs terekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati'sş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü's-sâminü ve'l-ışrin min-şehr-i Cemaziyelahir sene selâse ve ışıryn ve meteyn ve elf.

Müteveffıye-i mezbûrenin sûk-ı mezbûrda ber-vech-i tebbeyyün beyne'l-Fûruht olunan terkesidirki zikr olunur.

Sülûsân menzil 120 grş

Mihlder-zimmet-izevce-i mezbûr 20 grş

Fûruht olunan silecek 8,5 grş

Yekun 148,5

..... Tencere 2 guruş

.....sahan 5 , 3 guruş

Köhne mak'ad 2,5 guruş , 10 pâre

Döşek 5 guruş , 12 pâre

Minder ve döşek 2 guruş , 7 pâre

Çarşab ve havlu ve yorgan 2,5 guruş

..... 1,5 guruş

Su tası 1 guruş

Don ve yelek 1 guruş

Yemeni ve kumaş don 3 guruş

Vâris zimmetinde kazgan ve sandık ve yorgan 29,5 guruş

Yekûn 54 guruş

Min-haysi'l-mecmû' 202,5 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Vasiyet-i müsbete berâyı techîz ve tekfîn 65 guruş

Resm-i kısmet ve Düyûn-ı müteferrika 8,5 guruş

Yekûn 73,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 129 guruş

Hissetü'l-zevcü'l-mezbûre 64,5 guruş

Hissetü'l-mezbûr Hasan 64,5 guruş

HKM-12

Fi'l-asl Karaman Nefs sâkinlerinden olub li-ecli't-tahsîl Medîne-i Mağnisa'da Sultaniye Medresesi'nde sâkin iken bundan akdem Nif Kazası'na tâbi' Ören Karyesi'nde vefât eden Hâfız Himmet Efendi nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra Musa nâm kimesne zuhûr edüb Müteveffâ-yı mezbûrun babası ve hasren vârisi olduğunu huzûr-ı şer'de hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âimme ve hâssa emini umdetü'l-ekâbir el-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli Süleyman Ağa ma'rifetilede'l-isbât ve'l-hükm yed-i beyti'l-mâldan tahlîs olunub Müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında sülüs malından techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâretten fazla olarak kütüb-i mevcudesinden ma'lûmu'l-esâmi kitâblarını medine-i mezbûrede Murâdiye Kütüphanesi'ne vakf ve vaz' eylemek üzere vasiyet ve tenfizine Beyavi-zâde Ahmet Efendi nâm kimesneyi vâsî-i muhtâr nasb ve ta'yîn eylediği huzûr-u şer'de vâris-i mezbûr muvâcehesinde ba'de's-sübût zâhir oldukdan sonra vâsî-i merkûm ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-

îtahrîr olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi gurre şehr-i Recebi'l-ferd sene selâse ve ışriyn ve mieteyn ve elf.

Kalemiye Mushaf-ı Şerîf 60 guruş

Tefsir-i Şerîf-i Kâdı Beyzâvî 1 cild 200 guruş

Kitâb-ı Hayâlî 10 guruş

Hâşiye-i Hayâlî Kul Ahmet 5 guruş

Kitâb-ı Mevîza 3 guruş

Şerh-i Akâid 5 guruş

Kitâb-ı Misbâh 1 guruş

Kitâb-ı Mülteka'l-Ebhur 6 guruş

Fazla-i sülûsden olarak ber-muceb-i vasiyyet kütüphâne-i mezkûreye vaz' olunan kitâblardır

Kefevi Ali El-Hayâli 15 guruş

Mecâlis-i Rumî 20 guruş

Âdâb Mecnû'ası 15 guruş

Şâtıbî ve Mecmu'a-i Kavâid 6 guruş

Şifâ-i Şerîf 25 guruş

Kitâb-ı İmtihân 15 guruş

Muhtasar Me'ânî 15 guruş

Yekûn 111 guruş

Müteveffâ-yı merkûmun bi'l-iltimâs sûk-ı Sultânide ba'de'l-müzâyede Fûruht olunan eşyâsıdır

Yorgan 5 guruş

Çuka cûbbe 50 guruş

Köhne çuka-i Niş 14 guruş

Köhne alaca entari 6 guruş

Köhne cübbe ve entari 5 guruş

Köhne don ve şal 2,5 guruş, 10 pâre

Köhne Gölnek ve sarık 1 guruş

Def'a don 4 guruş , 2 pâre

Kemer 1 guruş

Köhne alaca yemeni 1,5 guruş, 10 pâre

Daf'a şal 10 guruş

Daf'a köhne Gölnek 1,5 guruş

Kumaş entari 16 guruş

Daf'a köhne entari ve sarık 3 guruş

Fes ve yemeni ve peşkir ve yağlık 1,5 guruş, 10 pâre

Köhne heybe 1,5 guruş

Daf'a heybe 4 guruş

Köhne don ve Gölnek ve divane 3,5 guruş

Def'a Gölnek 5 guruş

Def'a köhne entari 1 guruş

Yekûn 138 guruş

Min-haysi-mecmû' 539 guruş

Minhâ el-ihracât

A'rac Molla'ya deyn-i müsebbet 6 guruş

Burdurlu Hafız'a deyn-i müsebbet 2 guruş

Kütüb-i mezkûrun ta'mîri 4 guruş

Dellâliye ve hâmmaliye 3 guruş

Vasiyet-i müsbete berây techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret ve vücuh-u birr an-sülüs malı 171 guruş

Resm-i âdi 24 guruş

Düyûn-ı müteferrika 17 guruş

Yekûn 238 guruş

Sahhu'l-bâkî 301 guruş li-vârisü'l-merkûm teslîmidir

HKM-13

Medîne-i Mağnisa'da Serâbâd Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hallâc Hasan Oğlu Ali'nin verâseti li-ebeveyn kız karındaşı Keziban ve li-ebeveyn ammisî oğulları Molla Ahmet ve Ali'ye münhasıra olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs terekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruht ve beyne'l-verese alâ-mâ farzi'l-lahi teâla tevzî ' ve taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fi'l-yevmü's-sâbi ve'l-ışrin min-şehr-i Recebi'l-ferd sene selâse ve ışıryn ve meteyn ve elf.

Hâs timârında vâki' bir kıt'a bağ 96 guruş

Fûruht olunan merkeb 34 guruş

Üç senelik bağ mahsûlü Cezayirli zimmetinde 40 guruş

Def'a Cezayirli zimmetinde aba ve şalvar 10 guruş

İmâm Efendi ve vâris Molla Mehmed zimmetinde sarık ve akçesi 5 guruş

Yekûn 181 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn iskât-ı salât ve kefâret-i yemin ve savm ve vücûh-u birr an-sülûs-i mâl-ı bi-yed-i vasî Molla Ahmet 57 guruş

Resm-i kısmet ve Düyûn-ı müteferrika ve dellâliye 10 guruş

Yekûn 67 guruş

Sahhu'l-bâkî 114 guruş

Hissetü'l-uht-i li-ebeveyn 57 guruş

Hissetü'l-ibn-i'l-ammi'l-mezbûr 27,5 guruş

Hissetü'l-ibn-i'l-ammi'l-mezbûr 27,5 guruş

5.SAYFA

HKM-14

Medîne-i Mağnisa'da Attâr Hoca Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Karcılı Mustafa nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesi cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra Ahmet nâm kimesne zuhûr edüb Müteveffâ-yı mezbûrun li-ebeveyn er karındaşı ve hasren vâris olduğunu huzûr-u şer'de hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âimme ve hâssa emini umdetü'l-ekâbirel-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli Süleyman Ağa muvâcehesinde lede'l-isbât ve'l-hükm yed-i beyti'l-mâldan tahlîs olunub Müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hayâtında sülûs malını techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret ve vasiyet tenfîzine Kanbur Oğlu Mustafa nâm kimesneyi vâsî-i muhtar nasb ve ta'yîn eylediği şühûd-u udûl ile isbât vâris ve vâsî-i merkûmân ma'rifetibâ-ma'rifet-i şer'-îtahrîr sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruht ve bi-tarîku's-sülûs taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire Fi'l-yevmi'l-hâmis aşera min-şehr-i Recebi'l-ferd sene selâse ve ışıryn ve mieteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 680 guruş

Nakden zuhûr eden akçesi 230,5 guruş

Vâris Ahmet zimmetinde eşyâ semeni 56 guruş

Yekûn 966,5 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret-i yemin ve savm ve vücûh-ı birr an-sülûs malı 317 guruş

Dellâliye 14 guruş

Resm-i âdi 63 guruş

Resm-i Beyti'l-mâl 13,5 guruş

Düyûn-ı müteferrika 32 guruş

Yekûn 490 guruş

Sahhu'l-bâkî 476,5 guruş teslim-i vâris-i mezbûr Ahmet

HKM-15

Medîne-i Mağnisa'da Hüsrev Ağa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Ömer bin Hüseyin nam kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Zeliha bint-i Mehmed nâm Hâtun ile sulbî sağır oğlu Mustafa ve zevce-i mezbûre batnında mevcûd haml-i zahîre münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs terekesi tahrîr ve sağır-i mezbûr Mustafa'ya kıbel-i şerî'at-ı garrâdan vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlidesi Aişe Hâtun nâm Hâtun ve haml-i mezbûrun vâsî-i mensûbesi ve zevce-i mezbûrenin taleb ve iltimâsları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve bi-l-farîzatü's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire Fi'l-yevmi'l-hâmisve'l-ışriyn min-şehr-i Recebi'l-ferd sene selâse ve ışriyn ve mieteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1300 guruş

Mahalle-i mezbûrede harâbe hayvân damı 150 guruş

Yekûn 1450 guruş

Müteveffâ-yı mezbûrun sûk-ı mezbûrede Fûruht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur.

Müsta'mel kaput 80 guruş
 Müsta'mel kumaş entari 21 guruş
 Tüfenk 13 guruş
 Def'a tüfenk 11 guruş
 bıçak 6,5 guruş
 Saban demiri 14 guruş
 Harbî 3 guruş
 Kazgan 22 guruş
 Kebîr kantar 7 guruş
 Müsta'mel çuka cübbe 15 guruş
 Müsta'mel çuka mak'ad 29 guruş
 Köhne çuka şalvar 17 guruş
 Müsta'mel don 11,5 guruş, 8 pâre
 Müsta'mel sarık 13 guruş
 Cedîd cübbe sarık 8 guruş
 Köhne kemer 4 guruş
 Müsta'mel kuşak 26 guruş
 Müsta'mel kumaş yemeni 6 guruş , 10 pâre
 Ahmetiye ve Gölnek 1,5 guruş, 10 pâre
 Def'a çuka şalvar 53 guruş
 Def'a cübbe sarık 10 guruş , 10 pâre
 Def'a kebîr kazgan 2 guruş
 Köhne çuka Kırım alaca yemeni 3,5 guruş
 Bil 70 guruş
 Kazma çapa 3 guruş

Penbe apası 1 guruş
 Orak 4, 1 guruş , 10 p re
 orba tası 6 guruş
 Tun sahan 4, 5,5 guruş, 3 p re
 Ced d kilim 27 guruş , 9 p re
 Keb r minder 11 guruş
 Köhne yorgan 6,5 guruş
 Def a yorgan 2,5 guruş
 Yasdık 3 guruş
 Köhne arşab 2 ,5guruş, 2 p re
 D şek y z  1,5 guruş, 10 p re
 Köhne kilim 3,5 guruş
 Köhne secc de ve aba 2 guruş , 16 p re
 Def a yorgan 2 guruş , 10 p re
 Ferare ? 1 guruş , 9 p re
 Sini 7 guruş
 Köhne alaca 2 guruş , 10 p re
 Def a yorgan 4 guruş
 Su tası 2 guruş , 10 p re
 Köhne izme 1,5 guruş, 12 p re
 T beler 5 guruş , 10 p re
 Def a penbe çapası 3 guruş, 11 p re
 Köhne Gölnek 2,5 guruş
 Arab gul mı bi-n m-ı Abdullah 360 guruş
 Katır 1 res 135 guruş

Amel-mâda 30 guruş

Kara sığır öküzü 1 çift 131 guruş

Def'a kara sığır öküzü 1 çift 120 guruş

Def'a kara sığır öküzü 1 çift 62 guruş

Def'a kara sığır öküzü tek 15 guruş

Penbe kozağı 88 guruş

Ekmekçi Atanaş zimmetinde buğday akçesi 134 ölçek 217,5 guruş, 10 pâre

Nakden zuhûr eden findıkaltunu 195,5 guruş

Zuhûr eden yaldız altunu 1, 9,5 guruş

Koza münâdi Çeğben-zâde Molla Mehmed yediyle Fûruht olunan koza akçesi 636 guruş

Kız karındaşı zimmetinde menzil akçesinden kalan 92 guruş

Vasî Osman Efendi'nin oğlu yedinden alının findıkaltunu 2, 17 guruş

Yekûn 2610 guruş

Zevc-i mezbûre Zeliha Hâtûn'un semen-i hissesi ve Mihr-i mü'eccel-ii mukabelesinde üzerinde karâr olunan eşyâ zikr olunur.

Zimmetinde zuhûr eden findık rub'iyyesi 2 guruş

Buğday anbarı 43 guruş

Damda mevcûd saman 80 guruş

Şa'ir 56 ölçek 98 guruş

Topraklı buğday 33 ölçek 55 guruş , 70 pâre

Vasat buğday 38 ölçek 77 guruş

Bezirgânlı tımârında penbe mahsûlü 30 dönüm 155 guruş

Tarlasında dam ebniyesi iştirâk hissesi 50 guruş

Cedîd yorgan yüzü 19 guruş

Kuşak 4 guruş

Tepsi ve karavana 5 guruş

Yekûn 674,5 guruş

Sağîr-i mezbûr Mustafa'nın vâlidesi Aişe'nin vesâyeti hasebiyle sûk-ı mezbûrda aldığı eşyâzıkr olunur.

Şa'ir 56 ölçek 98 guruş

Topraklı buğday 33 ölçek 55 guruş

Vasat buğday 38 ölçek 78 guruş

Penbe kozağı 8,5 guruş

Topraklı buğday 10 guruş

Tarlada dam ebniyesi iştirâk hissesi 50 guruş

Damda saman 15 guruş

Çuval 2 çift 6 guruş

Harar 2 çift 10 guruş

Çıkrık 3 guruş

Değirmen taşı 2,5 guruş

Yol taşı 5 guruş

Mısır hasırı 7 guruş

Bakraç 5,5 guruş

Kadife 91 guruş

Heybe 4 guruş

Yorgan yüzü 17 guruş

Yekûn 480 guruş

Min-haysi'l-mecmû' Yekûn 5614,5 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret-i yemin ve savm ve vücûh-u birr bâ-yed-i Osman Efendi 500 guruş

Müteveffâ-yı mezbûrun pederi el-Hâc Halil'in vasiyeti oğlu zimmetinde kalmakla vasiyet 200 guruş

Zevce-i ümm-imezbûre deyn-i müsbete 150 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-izevce-i mezbûre 120 guruş

Karındaşı Atike'ye deyn-i müsbete 66 guruş

Hemşiresine deyn-i müsbete 190 guruş

Hizmetkârı Ali'ye deyn-i müsbete 177 guruş

Hizmetkârı Ahmet'e deyn-i müsbete 77 guruş

Aydınlı Yusuf'a deyn-i müsbete 33 guruş

Cezayirli Oğlu yediyle mahalle avârızına deyn-i müsbete 207 guruş

Eşya ve buğday ve hayvanât Dellâliyesi 83 guruş

Resm-i kısmet 130 guruş

Düyûn-ı müteferrika 65 guruş

Yekûn 553,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 3161 guruş

Hissetü'l- zevce 395 guruş

Hissetü'l-ibn-i'l-mezbûr Mustafa 1383 guruş , 10 pâre

Hisse-i Ahmet el-merkûm 1383 guruş

6.SAYFA

HKM-16

Medîne-i Mağnisa'da Alaybeği Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olan Aişe bint-i Ahmet nâm Hâtûnun verâseti sulbî sağır oğlu Mehmed ile vâlidesi Alime Hâtûn'a münhasıra ba'dehü sağır-i mezbûr dahi fevt olub verâseti min-kıbeli'l-ümm ceddesi Alime Hâtûn'a münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-

iltimâsterekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zıkr-ü beyan olunurHurrire fi'l-yevmü'l-hâdi ve'l-ışrin min-şehr-i Cemaziyelahir sene selâse veısrîyn ve meteyn ve elf.

Altun bilezik 13 miskal 130 guruş

İnci 2 miskal 45 guruş

İslambol rub'iyesi 27 guruş

Fındık rub'iyesi 20 guruş

Arabaltunu 2 ve islambolaltunu 2 ve mahsar nısfıyesi 1 -27guruş

Molla Mehmed zimmetinde olan alacağı 135 guruş

Beşlik 5 guruş

Müsta'mel kilim 17 guruş

Müsta'mel yorgan 11 guruş

Def'a müsta'mel yorgan 8 guruş

Köhne yorgan 5 guruş

Müsta'mel kilim 15 guruş

Müsta'mel seccâde 5 guruş

Leğen ibrik 13 guruş

Sahan 6 guruş

Def'a kapaklı sahan 8guruş

Tencere 5 -5 guruş

Sağır kazgan 21 guruş

Köhne yasdık 6 guruş

Tâbe 6 guruş

Müsta'mel çarşab 2 guruş

Cedîd çevre 15 guruş
 Kavuk örtüsü 2 guruş
 Alaca entari 17 guruş
 Köhne uçkur 1 guruş
 Müsta'mel Gölnek 5 guruş
 İşleme havlu 16 guruş
 Müsta'mel mak'ad3 guruş
 Def'a müsta'mel çarşab 11 guruş
 Müsta'mel boğça 16 guruş
 Köhne silecek 1 guruş
 Müsta'mel kuşak 5 guruş
 İnci 2 miskal 47 guruş
 Sîmâyine 13 guruş
 Altun küpe 5 guruş
 Sîmkuşak 4 guruş
 Köhne çarşab 5 guruş
 Müsta'mel döşek 6 guruş
 Peçe 15 guruş
 İnci 9guruş
 Üstlük 3 guruş
 Köhne alaca don 6 guruş
 Temgane? Entari 25 guruş
 Baten ? entari ve cübbe 222 guruş
 Köhne şalvar 8 guruş
 Müsta'mel fes 1 guruş
 Müsta'mel ... 6 guruş

Köhne Gölnek 2,5 guruş

Kumaş entari 12,5 guruş

Müsta'mel taraklı entari 30 guruş

Köhne Gölnek 5 guruş

Müsta'mel çuka entari 5 guruş

Âyine 3,5 guruş

İşleme don 3 guruş

Müsta'mel yağlık 5,5 guruş

Müsta'mel çevre 5 guruş

Müsta'mel yemeni 5,5 guruş

Müsta'mel uçkur 3, 10,5 guruş

Müsta'mel yemeni 3,5 guruş

Peşkir 6 guruş

Yağlık 1,5 guruş

İpek 7 guruş

Kese 1 guruş

Sandık 14 guruş

Hatem 1 guruş

Şâli ferace 24 guruş

Sağîr tepsi 6 guruş

Dam der-mahalle-i mezbûre 50 guruş

Yekûn 1190 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Vasiyet-i müsbeste berây-ı techîz ve tekfîn 260 guruş

Resm-i kısmet 29 guruş

Düyûn-ı müteferrika 15 guruş

Dellâliyeve hâmmâliye 16 guruş

Yekûn 326 guruş

Sahhu'l-bâkî 864 guruş

Hissetü'l-mezbûre Alime 264 guruş

Hissetü'l-mezbûr Mustafa 600 guruş

HKM-17

Medîne-i Mağnisa'da Alaybeği Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Karahisarlı Mustafa bin Mehmed nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Asiye bint-i Halil nâm hâtûndan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin rub'u zevce-i mezbûreye sülüs-i erbâ'ı cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âimme ve hâssa emîni umdetü'l-ekâbirel-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc Süleyman Ağa ma'rifetive bâ-ma'rifet-i şer'-îtahrîr ve sûk-ı Sultânî'de ba'de'l-müzâyede Furuht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâmismin-şehr-i Cemâziye'l-ahir sene selâse ve işriyn ve meteyn ve elf.

Doğancı timârında tarlasında penbe mahsulu 130 guruş

Kınıklı Mustafa zimmetinde kavun akçesi 5 guruş

İmam Oğlu Mustafa 10 guruş

Çobansa'da Çil Oğlu Mustafa zimmetinde 22 guruş

Bayındırlı Veli zimmetinde bârgîr akçesi 30 guruş

Zevcesinde melbûsât 10 guruş

Yekûn 207 guruş

Minhâ el-ihracât

Techîz ve tekfîn 17 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-izevce-i mezbûre 100 guruş

Musa Beşe'ye deyn-i müsbeste 21 guruş

Hüseyin Beşe'ye deyn-i müsbeste 9,5 guruş

Dellâliye 3 guruş

Yekûn 150 guruş

Sahhu'l-bâkî 556 guruş

Hisse-i zevce 14 guruş

Hisse-i beyti'l-mâl-i merkûm 42,5 guruş

Cânib-i beyti'l-mâla âid meblağ-ı mezbûr ber-mu'tâd-ı kadim ihrâcâtıdır ki zikr olunur

Harc-ı defter 8,5guruş

Resm-i beyti'l-mâl 8,5 guruş

Düyûn-ı müteferrika 5 guruş

Yekûn 22 guruş

Sahhu'l-bâkî 20 guruş

Müteveffâ-yı mezbûrun babası hasren vâris-i mezbûr Mehmed nâm kimesne zuhûr edüb huzûr-u şer'de vekil-i merkûm muvâcehesinde ber-vech-i muharrer vâris olduğunu şühûd-u udûl ile lede's-sübût vekil-i merkûm Süleyman Ağa yedinde olan sahhü'l-bâkî yüz yirmi guruşu bi'l-iltimâsedâ ve teslîmi- birle yedinde bir akçe ve bir cübbe bâkî kaldığı işbu mahalle şerh verildi.

HKM-18

Medîne-i Mağnisa'da Alaybeği Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffiye olan Emine bint-i Abdülkerim nâm hâtûnun verâseti sulbî oğlunun kızı Emine bint-i veli nâm Hâtun ile li-ebeveyn er karındaşı oğulları es-Seyyid Hasan ve Ahmet ve Kerim nâm

vârislere münhasır olduğu lede'ş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâsterekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü's-sâlisü min-şehr-i Şabani'l-mu'azzam sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 200 guruş

Sûk-ı mezbûrede nakden Fûruht olunan eşyâ24 guruş

Vâris-i merkûm Hasan'ın çarşıdan aldığı yorgan ve çarşab ve tencere 18 guruş

Vâris-i merkûm kerimesinin çarşıdan ba'de'l-müzâyede aldığı eşyâ13 guruş

Yekûn 255 guruş

Minhâ el-ıhrâcât

Techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret-i yemin ve savm ve vücûh-u birr muceb-i

vasiyet-i müsbete bâ-yed-i vâsî-i muhtarı Hafız Mehmed Efendi 81 guruş

Resm-i kısmet 10 guruş

Dellâliye 2 guruş

Yekûn 93 guruş

Sahhu'l-bâkî 162 guruş

Hissetü'l-mezbûre Emine 81 guruş

Hissetü'l-mezbûr Hasan 27 guruş

Hissetü'l-mezbûr Abdülkerim 27 guruş

Hissetü'l-mezbûr Es-Seyyid Ahmet 27 guruş

7.SAYFA

HKM-19

Medîne-i Mağnisa'da Hüsrev Ağa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffıye olan Rukiye bint-i Mustafa nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûku es-Seyyid Molla Hüseyin bin Mehmed ile vâlidesi Aişe ve sulbıye-i sağır oğulları Mehmed ve Hasan'a münhasır olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâsterekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan muhtelifâtı deftetiridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmü'r-Râbiu min-Şabani'l-mu'azzam sene selâse ve işrîyn ve mîteyn ve elf.

Mihr der-zimmet-i zevc-i mezbûr 200 guruş

Müsta'mel taraklı entari 30 guruş

Frenk şalı ferace 13 guruş

Diyarbakir alaca enteri 20 guruş

Kaba çiçekli entari 13 guruş

Gümüş kuşak 10 guruş

Abdest havlusu 7 guruş

İşleme uçkur 5 guruş

Eşya çarşab ve 10 guruş

Parça sini 7 guruş

Basma silecek 5 guruş

El yemeni 4 guruş

Müsta'mel siyah kadife cübbe 50 guruş

İşleme yağlık 4 guruş

Basma yorgan 20 guruş

Müsta'mel kilim 30 guruş
 Beledî yasdık 4 .10 guruş
 Minder 3 , 10 guruş
 Bir sofra sahan ve tencere 10 guruş
 Leğen ibrik ve tas 9 guruş
 Döşek 20 guruş
 Basma yasdık 11 guruş
 Yekûn 411 guruş
 Minhâ el-ihracât
 Resm-i kısmet 10 guruş
 Huda mirisi 5 guruş
 Yekûn 15 guruş
 Sahhu'l-bâkî 396 guruş
 Hisseü'l-zevc 99 guruş
 Hissetü'l-ümm 66 guruş
 Hissetü'l-ibnü'l-mezbûr 115 guruş
 Hissetü'l-ibnü'l sağır 115 guruş

HKM-20

Medîne-i Mağnisa'da Karaköy Çarşusunda Köse el-Hâc Mehmed oğlu Hafız el-Hâc Ali Efendi'nin demirci dükkânında müste'ciren sâkin iken bundan akdem medyûnen firâr ve gayb eden Çapraz Oğlu Ahmet bin Ahmet'in dükkânında olan eşyâsı tahrîr ve emine vaz' olunmadıkça eşya-i mezkûre telef ve zâyî' olub eshâb-ı düyûna gadr-iküllî olacağı zâhir olmağla gâib-i mezbûrun zuhûruna değin eşyâsını hıfza cânib-i şer'-îenverdenkayyum nasb olunan Çıkrıkçı Abdurrahim bin Ömer nâm kimesne ma'rifeti ve bâ-ma'rifet-i şer'î tahrîr

olunan eşyâsının anîben defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmü's-hâdi aşera min-Cemâziye'l-âhir sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Merkeb na'lı 3 kese

Katır na'lı 3 ayak

Kösele 1 (ad.)

Enderek ? 1 .

Çekiç 2 .

Karşılık çekiç 1 .

Miftah 7 .

El çekici 1 (ad.)

Çeşme 1 .

Hurda halfa? 10 gurus

Eğ e ve dörpü 2 .

Bakır terezi 1 .

Olta 1 .

Yarım 1 .

Akçe tahtası ve mevcude 2 .

Örs 3 .

Taş 2 .

Körük 1 .

Tabla 4 .

Tahta sini 1 .

Bekmez hokkası 3 .

Turpan 1 .

Def'a eğ e 1 .

İskemle 1 .

Kerpiç 35 guruş

Def'a körük 1 .

HKM-21

Medîne-i Mağnisa'da Yarhasanlar Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Yimişçi Uzun demekle ma'rûfe İsmail bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûku Cennet bin Ömer nâm Hâtun ile sulbî sağır oğlu Mehmed ve Osman'a münhasır olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrâna kibel-i şer'-îgarrâdan vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlideleri mezbûre Cennet Hâtûn'un taleb ve iltimâs ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese ale-mâ farzu'l-lahi teâlâ tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurre Fi'l-yevmi'l-hâmisaşera min-Şabani'l-mu'azzam sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Eskici Hüseyin zimmetinde alacağı 200 guruş

Hatabcı Ümera Oğlu zimmetinde alacağı 90 guruş

Yekûn 290 guruş

Minhâ el-ihracât

Techîz ve tekfîn 10 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-izevce-i mezbûre 50 guruş

Resm-i kısmet 7 guruş

Düyûn-ı müteferrika 3 guruş

Yekûn 71 guruş

Sahhu'l-bâkî 219 guruş

Hissetü'z-zevc 270 guruş

Hissetü'l-ibn 90 guruş

Hissetü'l-ibn 90 guruş

HKM-22

Medîne-i Mağnisa'da Nişancı Paşa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffıye olan Hacı Veli zevcesi demekle bint-i Ali'nin verâseti sadriye kebîre kızları Fâtıma ve emine ve li-ebeveyn er karındaşının oğulları Hasan'a münhasır olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâsterekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati'sş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fi'l-yevmü't-tâsi' aşere min-şehr-i Şabani'l-mu'azzam sene selâse ve işrîyn ve meteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 300 guruş

Vâris-i mezbûre Fâtıma Hâtun zimmetinde tekne semeni 1 guruş

Müteveffıye-i mezbûrenin sûk-ı mezbûrede olunan eşyâsı 123 guruş

Yekûn 320 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i müsibete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret-i yemin ve savm ve vücûh-u birr 140 guruş

Resm-i kısmet 10 guruş

Düyûn-ı müteferrika 5 guruş

Dellâliye 3 guruş

Yekûn 159 guruş

Sahhu'l-bâkî 266 guruş

Hissetü'l-bintü'l-mezbûre 88 guruş

Hissetü'l-bintü'l-mezbûre 88 guruş

Hissetü'l-ibn-i'l-ah 44 guruş

Hissetü'l-ibn-i'l-ah 44 guruş

HKM-23

Medîne-i Mağnisa'da Cami-i Kebîr Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât eden es-Seyyid Süleyman bin Süleyman nâm kimesnenin zâhirde zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i Ali nâm hâtûndan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin rub'u zevce-i mezbûre ve sülüs-i erbâ'ı cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâla Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âmme ve hâssa emîni umdetü'l-ekâbirel-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc Süleyman Ağa ma'rifetive bâ-ma'rifet-i şer'tahrîr ve ve sûk-ı Sultânide ba'de'l-müzâyede Fûruht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire min-şehr-i Cemaziyelahir sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Menzil der-mahale-i mezbûre 500 guruş

Gördesli el-Hâc İsmail Oğlu Ahmet zimmetinde olub tahsîl olunan bâ-temessük alacak 215 guruş

Burgu oğlundan alınan alacak 3 guruş

Müsta'mel kilim 14 guruş

Köhne kuşak 3 guruş

Aba şalvar 9 guruş

Müsta'mel aba 5 guruş

Saka takımı ve meşmu' 3 guruş

Çanlar 20 guruş

Köhne sarık ve külah ve çizme 5 guruş

Pabuş 1 guruş

Müsta'mel kuşak 20 guruş

Çuka cübbe 48 guruş

Yeşil sarık 9 guruş

Gölnek 3 guruş

Def'a kuşak 3 guruş

Köhne fes 1 guruş

Müsta'mel kumaş entari 10 guruş

Gölnek 3 guruş

Köhne entari 3 guruş

Duhan çubuğu 2 guruş

Sîmsaat 31 guruş

Müsta'mel çuka şalvar 28 guruş

Hatem 1 guruş

Duhan kesesi 1 guruş

Müsta'mel çuka şalvar 46 guruş

Köhne boğça 6 guruş

Yekûn 976 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret ve savm 100 guruş

Mihr-i müeccel-i müsbete zevce-i mezbûre 35 guruş

Dellâliyeve hâmmaliye 16 guruş

Yekûn 291 guruş

Sahhu'l-bâkî 685 guruş

Hissetü'l-zevcü'l-mezbûre 171 guruş

Hisse-i beyti'l-mâl 513 guruş

cânib-i beyti'l-mâla âid meblağ-ı mezbûrun ber mu'tâd-ı tersîm ihracâtıdır ki ber vech-i âti zikr olunur

Harc-ı defter 102 guruş

Resm-i beyti'l-mâl 102 guruş

Düyûn-ı müteferrika 56 guruş

Yekûn 260 guruş

Sahhu'l-bâkî 253 guruş

8.SAYFA

HKM-24

Müteveffâ-yı mezbûrun Fi'l-asl Gördes Kazası sakininden olmağla kazâ-i mezkûr sâkinlerinden li-ebeveyn ammi-zâdeleri Mehmed ve Ahmet ibn-i İbrahim ve Numan bin Abdullah nâm kimesne zuhûr edüb Müteveffâ-yı mezbûrun min-ciheti'l-asûbetü's-seniyye vârisleri olduklarını kazâ-i mezkûr mahkemesinde lede'l-isbât ve'l-hükm i'tâ olunan huccet-i şer'-iyyenin mazmûnu mezbûr Ahmet'in bâ-huccet-i şer'-iyye vekil-i merkûm Mehmed ve Ahmet ve Numan huzûr-u şer'de vekil-i mûmâileyh muvâcehesinde isbât etmeleriyle mûcebince vekil-i mûmâileyh yedinde olan meblağ-ı sahu'l-bâkî mezbûr iki yüz elli üç buçuk guruş on parayı merkûmân Mehmed ve Numan tamâmen edâ ve teslîmi- birle zimmetinde bir akçe ve bir cübbe bâkî kalmadığı işbu mahalle şehir verildi.

HKM-25

Medîne-i Mağnisa'da Lala Paşa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid el-Hâc Halil bin el-Hâc Hasan nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Atike bint-i el-Hâc Mehmed nâm Hâtun ile sulbî sağîr oğlu ve sağîre kızı Hadîce ve vâlidesi Aîşe bint-i Adurrahman Hâtûn'a münhasır olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrâna bâ-huccet-i şer'-iyye vasî nasb ve ta'yîn olunan ammileri es-

Seyyid el-Hâc(....) ve üzerine nâzır ta'yîn olunan diğér ammileri es-Seyyid el-Hâc İbrahim ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmü's-Sâbi ve'l-ışrîn min-şehr-i Şabani'l-mu'azzam sene selâse ve ısrîyn ve mîteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1500 guruş

Sülüs hisse âsiyâb 200 guruş

Cedîd bakır alâtı 290 guruş (.....) 65

Müsta'mel bakır alâtı 200 guruş (.....) 50

Kebîr kazgan 100 guruş

Vasat kazgan 75 guruş

Yekûn 2365 guruş

Zevce-i mezbûre Atike üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb zimmet-i müsbeteleriyle tahrîr olunan eşyâsıdır ki ber vech-i âti zikr olunur.

Kalemiye Mushaf-ı Şerîf 70 guruş

Hind bâşması yorgan 35 guruş

Basma yorgan 10 guruş

Minder ma'a basma mak'ad sofada 15 guruş

Mısır hasırı 15 guruş

Mâi asdar 1 top 3 guruş

Kahve takımı 8 guruş

Def'a Mısır hasırı 10 guruş

Köhne basma yorgan 2 , 16 guruş

Köhne yasdık 5 guruş

Döşek ve şilte 15 guruş

Def'a müsta'mel yorgan 8 guruş

Basma şilte ve beledî yasdık 6 guruş

Tahta sanduka 2 , 20 guruş

Hırdavât-ı menzil 50 guruş

Yekûn 276 guruş

Tarlada müşterek mevrû' penbe kozağı mahsûlü 100 guruş

Yaylada bağ hissesi 50 guruş

Müteveffâ-yı mezbûrun sûk-ı Sultânî'de Fûruht olunan eşyâsıdır

Köhne çadır 6 guruş

Minder 7 guruş

Çit yorgan 22,5 guruş

Def'a çit yorgan 15 guruş

Beledî yasdık 31,5 guruş

Fes kavuk 4 guruş

Köhne alaca entari 2,5 guruş , 12 pâre

Çuka müsta'mel libâde 19 guruş

Köhne yasdık 2,5 guruş , 13 pâre

Köhne nâfe kürk 32 guruş

Müsta'mel çuka kürk 80,5 guruş

Ferace 6,5 guruş

Köhne kilim 6 guruş , 17 pâre

Şam başlığı 5,5 guruş

Hurc heybesi 12 guruş

Def'a kilim 3 , 24 guruş

Kumaş köhne entari 2,5 guruş

Cedîd Uşak keçesi 33 guruş

Müsta'mel cuka..... 41 guruş

Bârgîr mâ'a eğer 140,5 guruş

Köhne entari 4,5 guruş

Köhne Gölnek 4 guruş , 14 pâre

Kumaş yemeni 2,5guruş , 13 pâre

Köhne beyaz entari 7 guruş

Cedîd küberi 35,5 guruş

Müsta'mel kumaş entari 18,5 guruş

Def'a müsta'mel kumaş entari 19,5 guruş

Kavuk 1,5 guruş

Köhne sanduka 3,5 guruş

Tüfenk 16 guruş , 10 pâre

Tahta sanduka 8 guruş

Vasî-i merkûm Hacı Ahmet zimmetinde kara sığır ineği 45 guruş

Merkûm Hacı Ahmet zimmetinde aba ve yağmurluk ve köhne yemeni 56,5 guruş, 10 pâre

Merkûm Hacı Ahmet zimmetinde Sîmli bıçak 38 guruş

Nâzır-ı merkûm es-Seyyid el-Hâc İbrahim zimmetinde duhan çubuğu ve çorba tası 12,5 guruş , 5 pâre

Dükkânında mevcûd Mağnisa alacası 30 top 110 guruş

Yekûn 780 guruş

Müteveffâ-yı merkûmun ber-mucebi defter kadim-i nâsda olan alacağıdır ki zikr olunur

Sinirli Karyesi'nden Hacı İvaz Oğlu zimmetinde 410 guruş

Karye-i mezbûreden Hacı Himmet Oğlu Mustafa zimmetinde 480 guruş

- Karye-i mezbûreden Suhte Oğlu Hasan zimmetinde 216 guruş
- Karye-i mezbûreden Kayalı Oğlu Mehmed zimmetinde 47,5 guruş
- Halidli Karyesinde Hacı zimmetinde 117 guruş
- Mani? Boyacı Halil zimmetinde 235 guruş
- Mezi Oğlu Halil zimmetinde 60,5 guruş
- Boğazliyan Karyesinde Berberin Damadı Ahmet'in zimmetinde 428,5 guruş
- Yaka Karyeli Mustafa'nın Oğlu İsmail zimmetinde 428,5 guruş
- Yaka Köylü Bahcevan zimmetinde 35 guruş
- Dere Köylü Hüseyin Oğlu zimmetinde 40 guruş
- Ortakçısı Hacı Veli Oğlu zimmetinde 748 guruş
- Aşağı Ermeniler'de Kel Papazı zimmetinde 17,5 guruş
- Muytâblar esnâfı zimmetinde 222,5 guruş
- Doğan Oğlu zimmi zimmetinde 577,5 guruş
- Bakkal Paşa oğlu Ömer zimmetinde 534 guruş
- Beypazarı'nda Kasab Oğlu Ali Ağa zimmetinde 127,5 guruş
- Beypazarlı Hatib zimmetinde 600 guruş
- Uncu Mahmud ve damadı Mustafa zimmetinde 400 guruş
- İzmir'de Derviş Ağa yediyle Buldanlı Osman zimmetinde alaca akçesi 411 guruş
- Koza manavı Zeybunlu Oğlu zimmetinde 200 guruş
- Muslihiddin-zâde yediyle çarşı zimmetinde 200 guruş
- Saracalı-zâde Ahmet ağa zimmetinde 90 guruş
- Kayın vâlidesi zimmetinde 150 guruş
- Beypazarlı Nefis Oğlu zimmetinde 132 guruş
- Yekûn 7073 guruş
- Min-haysi'l-mecmû' 10734 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i müsibete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret-i savm ve yemin
ve vücûh-u birr 300 gurus

Mihr-i müeccel-i müsibete zevce-i mezbûre 120 gurus

Merhûm Müslim Ağa-zâde Ahmet Ağa'ya deyn-i müsibete 3740 gurus

Emir Hacı Ahmet zâdeye deyn-i müsibete 800 gurus

Birâderi vâsî-i merkûm Hacı Ahmet'e deyn-i müsibete 171,5 gurus

Vâlidesi mezbûre Aîşe Hâtûn'a deyn-i müsibete 340 gurus

Bandırmalı Ahci Yani oğlu Dimitri'ye deyn-i müsibete 418 gurus

Beypazarlı bâzîrgâna deyn-i müsibete 29 gurus

Resm-i kısmet 270 gurus

Düyûn-ı müteferrika 140 gurus

Dellâliye ma'a hâmmaliye 16,5 gurus

Yekûn 6345 gurus

Sahhu'l-bâkî 4389 gurus

Hissetü'l-zevcetü'l-mezbûre 548,5 gurus, 5 pâre

Hissetü'l-ibn-i'l-mezbûr 2072,5gurus , 3 pâre

Hissetü'l-bintü'l-mezbûr 1036 gurus , 12 pâre

Hissetü'l-ümmü'l-mezbûre 731,5 gurus

9.SAYFA

HKM-26

Medîne-i Mağnisa'da Çebraslar-ı Kebîr Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olan Fâtıma bint-i el-Hâc Ahmet nâm kimesnenin verâseti zevc-i metrûku Hasan Ağa ibn-i Mustafa nâm kimesne ile kebîr oğlu Mustafa ve sulbî sağîr oğulları Mehmed ve Ahmet ve sulbîye-i sağîre kızı Fâtıma'ya münhasır olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve

nümâyân oldukdan sonra sağırûn-u mezbûrûnun babaları ve velileri ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmü's-sâbi ve'l-ışriyn min-şehr-i Şabani'l-mu'azzam sene selâse ve ışıryn ve mieteyn ve elf.

Hisse-i menzil der-mahalle-i mezbûre 1095 guruş

Mihr-i müeccel-i müsbete-i zevcü'l-mezbûr deyn 250 guruş , 50 altun

Leğen ibrik 8 guruş

Evâni nühas 10 guruş.

Kadife cübbe 110 guruş

Savai çiçekli cübbe 60 guruş

Kısa çiçekli entari 65 guruş

Müsta'mel taraklı entari 25 guruş

Canfes entari 25 guruş

Hamam âlâtı 35 guruş

Müsta'mel havlu 5 guruş

Köhne don 5 guruş

Müsta'mel sofra peşkiri 15 guruş

Müsta'mel çözme çarşab 13 guruş

Müsta'mel münakkaş boğça 30 guruş

Müsta'mel münakkaş yağlık 7, 45 guruş

Yaşmak 1 ,iç örtüsü 1, yağlık 2 , 15 guruş

Çiçekli boğça 7 guruş

Münakkaş yüz yasytığ 35 guruş

Müsta'mel boğça 10 guruş

Şerbab 1 top 13 guruş

Kavuk örtüsü 8 guruş
 Omuz makremesi 5 .18 guruş
 Müsta'mel 30 guruş
 Müsta'mel işleme don 15 guruş
 Def'a müsta'mel işleme don 5 guruş
 Penbe zar gölnek 45 guruş
 Müsta'mel boğça 5
 Parça 10 guruş
 Ufak perde 3 guruş
 Âyine 2 guruş
 Sîm âyine 15 guruş
 Sîm senyebter? 17 guruş
 Altun yüzük 2 , 15 guruş
 Istafe 10 guruş
 Köşe yasdığı 10 guruş
 El şeriti 10 guruş
 İşlemeli oya 10 guruş
 Müsta'mel çevre 15 guruş
 Mücessem yemeni 22 guruş
 Al asalı? 5 guruş
 Al çarşab 5 guruş
 Şâli ferace 35 guruş
 Müsta'mel örtü 2 guruş
 Müsta'mel kumaş entari 15 guruş
 Müsta'mel alaca don 5 guruş

Kilim 15 guruş
 Müsta'mel kadife yasdık 8 , 80 guruş
 Müsta'mel mak'ad 4 , 20 guruş
 Müsta'mel çiçekli yorgan 25 guruş
 Def'a müsta'mel çiçekli yorgan 20 guruş
 Müsta'mel basma yorgan 12 guruş
 Müsta'mel don 15 guruş
 Müsta'mel şilte 1 , 13 guruş
 Balgami taşlı kuşak 30 guruş
 Sandık 20 guruş
 Altun bilezik 31 guruş
 (.....) 10 guruş
 Hırdavât-ı hâne 10 guruş
 Yekûn 2810 guruş
 Minhâ el-ihracât
 Resm-i kısmet 70,5 guruş
 Düyûn-ı müteferrika 35,5 guruş
 Yekûn 106 guruş
 Sahhu'l-bâkî 2704 guruş
 Hissetü'l –zevci'l –mezbur 676 guruş
 Hissetü'l ibn 579 guruş , 17 pâre
 Hissetü'l ibn 579 guruş , 17 pâre
 Hissetü'l ibn 579 guruş , 17 pâre
 Hissetü'l bint 289 guruş

HKM-27

Medîne-i Mağnisa'da Saz Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffiye olan Fâtıma bint-i Hasan nâm hâtûnun zevc-i metrûku Ahmet bin İbrahim nâm kimesneden gayri zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesin nısfı zevc-i mezbûra ve nısf-ı ahârı cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-ı âmme ve hâssa emini umdetü'l-ekâbirel-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc Süleyman Ağa ma'rifeti ve bâ-ma'rifeti i şer' tahrîr ve sevk-Sultanide ba'de'l-müzâyede fûruht terekesidir ki ber-vech-i âti zıkr ü beyân olunur. Fi'l-yevmü's-sâbi min-şehr-i Ramazanü'l-mübârek sene selâse ve işriyn ve mieteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 50 guruş

Sağır tencere 5 guruş

Tâbe 1,5 guruş

Korak? 1 guruş

Köhne entari 1 guruş

Tas 1 guruş

Köhne don 1 guruş

Sağır kazgan 20 guruş

Pabuç 1 guruş

Köhne libâde 1 guruş

Çıkrık 1,5 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-i müsbet be-zevci'l-mezbûr 10 guruş

Yekûn 94 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Techîz ve tekfîn 15 guruş

Dellâliye ve hâmmaliye 3 guruş

Yekûn 18 guruş

Sahhu'l-bâkî 76 guruş

Hissetü'l-zevcü'l-mezbûr 38 guruş

Hissetü'l-beyti'l-mâl-i merkûm 38 guruş

Cânib-i beyti'l-mâla âid meblağ-ı mezbûre ber mu'tâd-ı kadîm ihrâcâtdır ki zikr olunur

Harc-ı defter 8 guruş

Resm-i beyti'l-mâl 8 guruş

Düyûn-ı müteferrika 5 guruş

Tahsîldâr 1 guruş

Yekûn 22 guruş

Beyti'l-merkûm 16 guruş

HKM-28

Medîne-i Mağnisa'da Bektaş-ı Kebîr Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olan Atike bint-i Abdullah nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûku es-Seyyid Osman Ağa ibn-i Ali nâm kimesne ile sadrî sağîr oğlu Halil ve sadriye kızı Aişe'ye münhasır olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîr-i mezbûr Halil'e kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan Ömer ibn-i el-Hâc Osman'ın taleb ve iltimâsları ve ma'rifet-i şer'-tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Fi'l-yevmü's-sâbi min-şehr-i Şevvâlül-Mükerrem sene selâse ve ısrîyn ve mîteyn ve elf.

Zevc-i sâbıkı müteveffâü-yı el-Hâc Halil zimmetinde olan yüz yirmi beş guruş Mihr-i mü'eccel-iinden bi-tarîkı'l-fermâ isâbet eden 100 guruş

Hâlâ zevc zimmetinde olan mihr-i müecceli 20 guruş

Zevc-i mezbûrun suk-ı mezbûrda aldığı örtü ve Gölnek semeni 4,5 guruş

Dellâliye başı zimmetinden alınan hamam takımları ve don semenleri 4 guruş

Suk-ı mezbûrede ber-vech-i Furuht olunan terekesi akçesi 120 guruş

Yekûn 248,5 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i müsbete-i berây-ı techîz ve tekfîn 30 guruş

Dellâliye ve hâmmaliye 4,5 guruş

Resm-i kısmet ve Düyûn-ı müteferrika 10 guruş

Yekûn 44,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 204 guruş

Hissetü'l-zevc 51 guruş

Hissetü'l-ibn 102 guruş

Hissetü'l-bint 51 guruş

10.SAYFA

HKM-29

Medîne-i Mağnisa'da Yarhasanlar Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Hüseyin bin Mehmed nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Ümmühani bint-i Hüseyin nâm Hâtun ile sadrî oğlu Mehmed ve sulbî sağîr oğlu Hasan ve sulbîye-i sağîre kızı Fatıma'ya münhasır olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-u mezbûrâna kıbel-i şerî'at-ı garrâdan vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlideleri mezbûre

Ümmühani'nin taleb ve iltimâsları ve bâ-ma'rifet-i şer'-î'tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ü beyân olunur. Fi'l-yevmü's-sâbi min-şehr-i Şevvâlü'l-Mükerrem sene selâse ve işrîyn ve mieteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 200 guruş

Menzil derun-u arsa 20 guruş

Bârgîr 1 res 50 guruş

Sağîr kazgan 20 guruş

Tencere ve tâbe 4 guruş

Müsta'mel kepenek 5 guruş

Köhne kilim 3 guruş

Sahan ve tencere 2 guruş

Kalemiye Mushaf-ı Şerîf 30 guruş

Piştov 2 guruş

Penbe kozağı 80 guruş

Kara kabuklu penbe kozağı 20 guruş

Kara sığır öküzü 1 çift 100 guruş

Hırdavât-ı dükkân 20 guruş

Yekûn 556 guruş

Minhâ el-ihracât

Mihr-i müeccel-i müsbeste zevcü'l-mezbûr yedinde 40 guruş

Oğlu mezbûr Mehmed'e ve vâlidesi müteveffiye-i mezbûrenin mihr-i müeccelinden deyn-i müsbeste 40 guruş

Resm-i kısmet 14 guruş

Düyûn-ı müteferrika 7,5 guruş

Yekûn 110,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 404 ,5 guruş

Hissetü'l-zevce 56,5 guruş , 12 pâre

Hissetü'l-ibn 159 guruş , 2 pâre

Hissetü'l-ibn 159 guruş , 2 pâre

Hissetü'l-bint 79,5 guruş , 1 pâre

HKM-30

Medîne-i Mağnisa'da Bölice-i Atik Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mühtedî Ahmet bin Abdullah'ın verâseti zevce-i mezbûresi Aişe bint-i Ahmet nâm hâtûndan gayri zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin rub'u zevce-i mezbûreye ve sülüs-i erbâ'ı cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra Müteveffâ-yı mezbûrun li-ebeveyn kız karındaşının oğlu ve Mühtedî İbrahim nâm kimesne zuhûr edüb Müteveffâ-yı mezbûrun kız karındaşı oğlu ve hasren vârisi olduğunu huzûr-u şer'de hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl âmme ve hâssa emini umdetü'l-ekâbir el-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli Süleyman Ağa muvâcehesinde lede'l-isbât ve'l-hükm yed-i beyti'l-mâldan tahlîs olunub vâris-i mezbûr İbrahim ma'rifeti ve bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede Furuht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü'l-hâdi ve'l-ışrin min-şehr-i Ramâzanü'l-Mübârek sene selâse ve işriyn ve meteyn ve elf.

Menzil arsa-i hâliyesi 100 guruş

Hırdavât-ı menzil 20 guruş

Sûk-ı mezbûrda nakden Furuht olunan eşyâsı 195 guruş

At res 112 guruş

Vâris-i mezbûr zimmetinde mangal 9,5 guruş

Ömer Ağa'dan alınan Gölnek akçesi 1,5 guruş
 Muhzır Veli'den alınan kuşak akçesi 1,5 guruş
 Yekûn 439,5 guruş
 Minhâ el-ihracât
 Techîz ve tekfîn 25 guruş,düyun
 Mihr-i mü'eccel-i-i zevce-i mezbûre 40 guruş
 Mahalle-i mezbûre avârızına deyn-i müsbete 40 guruş
 Mütesellim Ağa deyni olub verese ikrârıyla 52 guruş
 Yekûn 157 guruş
 Sahhu'l-bâkî 382,5 guruş
 Hissetü'l-zevctü'l-mezbûre 95 guruş
 Hissetü'l-beyti'l-mâl-i merkûm 297 guruş
 Cânib-i beyti'l-mâla âid meblağ-ı mezbûr ber mu'tâd-ı kadîm ihrâcâtıdır
 Harc-ı defter 20,5 guruş
 Resm-i beyti'l-mâl 25,5 guruş
 Yekûn 94 guruş

HKM-31

İzzet-me'âb şer'-iat-nisâb eşrâf-ı kazâ-i kirâmdan hâlâ nâ'ibimiz Mevlanâ Kâdî-zâde Mehmed Emin Efendi kâm-yâb ba'de't-tahiyyi'l-vafîyye inhâ olunur ki ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Mağnisa Kazası ahâlîsi ile imtizâc ve hüsn-i sülûka mebnî kazâ-i mezbûrun umûr-ı niyâbet-i şer'-iyyesi işbu sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf Zi'l-kâdeti's-şerîfesi guresinden cenâbınıza ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i merkûmda ke'l-evvel beyne'l ahâlî icrây-ı ahkâm-ı şer'-î âli ve infâz-ı evâmir-i hazret-i padişâhîde sa'y-ı cemîl ve vâki' olan muhallefât-ı mevtây-ı askeriyyeyi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-

farîzati'ş-şer'-iyye tevzî ' ve taksîm eyleyüb câdde-i şer'-îkadîmde sâbit olmaları me'mûldür ve's-selâm. El-fakîr Es-seyyid Mustafa el-Kadî li-asker-i Rumeli

HKM-32

Husûs-u âti'l'-beyânın mahallinde keşf ve tahrîr içün savb-ı şerî'at-ı garrâdan me'zûnen irsâl olunan kâtib Mevlanâ es-Seyyid Mehmed Efendi Medîne-i Mağnisa mahâllâtından Attar Hoca Mahallesi'nde vâki' keresteci dükkânında bi-emri'l-lahi teâlâ hâlik olan Yorgaki veled-i Laskari nâm sağırin üzerine varulub a'zâsı zeyl-i vesikada masturü'l-esâmi müslimân mesfûr erbâb-ı müslime ile ilkâ-i nazar olundu babası mesfûr Laskari'den ve sâir vukûfu olanlardan harcı ? suâl olundukda sağır-i mefsûr kimesnenin darb ve cerh eylediği olmayub dükkân-ı mezkûrda istif olunmuş olan kereste sağır-i mersûmun imiğine ağac isâbet ile kazâen hâlik olduğu erbâb-ı vukûf ile sâdir ve babası mesfur Laskari dahi hâl-i minvâl-i meşrûh üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb olmağla kimseden da'va ve merâim yokdur deyü tâliân ikrâr eylediği Mevlanâ-yı merkûm mahallinde keşf ve istimâ' ve tahrîr ve ba'dehü me'ân ba's olunan ümenâ-i şer'le mahfel-i kazâya gelüb vâki' hâli âle-vukûihi inbâ ve takrir-i müslimâni işbu vesikâya mâ vaka'a(.....)sebt ve imla olundu . Hurrire Fi'l-yevmi'l-hâmisaşere min-şehr-i Ramâzanü'l-Mübârek sene selâse ve ışriyn ve mîeteyn ve elf.

Şühûd-u hâl

Dellal Mustafa

Kahveci Molla İbrahim

Hasırcı Şeytan Oğlu el-Hâc Mehmed Efendi

Bağcı Terandafil zimmi

11.SAYFA

HKM-33

Bâis-i tastîr-i hurûf budur ki

İşbu bin ikiyüz yirmi üç senesine mahsûben kâim-i makâm-ı mütevellîsi olduğum Medîne-i Mağnisa'da vâki' merhûm Ali Beğ'in binâ eylediği câmi-i şerîf ve imâret-i âmiresi evkâfı mülhakâkindan Yayla timârı dâhilinde Akmescid nâm mahallin üstünde Yağlıdere demekle arîf derenin garb cânibinde nübû' eden tahmînen bir mâsûra mikdârı mâ-i lezîzi

Hasırcı İmam Oğlu nâm kimesne bundan akdem Ebe kuyusu Mahallesi'nde binâ eylediği çeşmeye icrâ edüb lâkin çeşme-i mezkûrenin mecrây-ı mâ ve mahâl-i sâiresi mürûr-u eyyâm ve gürûr-u şühur a'vâm ile fenâ pezîr ve harâb olub ve ta'mîrâtında vakfı dahi olmadığından müddet-i medîdeden berü ve mâ-i mezkûr beriye ve mağazaya ile telef ve zâyî' ve bir vechle intifâ' mümkün olmadığından mâ'adâ mâ-i mezkûru zabt ve tasarruf için bâni-i merkûmun yedinde cânib-i vakıfdan sened-i şer'î dahi olmadığı zâhir ve âşikâr olmakdan nâşî mâ-i mezkûru ve andan elli dört zirâ' yukarı timâr-ı mezkûr sınırı dâhilinde vâki' derenin kıble cânibinde neşf ve tereşşuh eden takriben bir mâsûra ve anda yüz elli zirâ' Yukarı İncirli Dere nâm diğer derenin kıble cânibinde kezâlik neşf ve tereşşuh eden nısf mâsûra ve andan yüz altmış zirâ' yukarı Kazgan Dere demekle arîf derenin altmış dört zirâ' yukarı sazlığın kıblesi cânibinde kezâlik neşf ve tereşşuh eden nısf mâsûra ondan yüz altmış zirâ' yukarı Kazgan Dere demekle arîfe derenin garb tarafında tereşşuh eden nısf mâsûra ki cem'an üç buçuk mâsûra miyâh-ı lezîz menâbi'i kimesnenin mülk-ü muhareri ve dâhil-i havza-i tasarrufu olmayub bir yer ve mağazaya cereyân ile telef ve zâyî' olmağın miyâh-ı mezkûre ve menâbi'inin fûruhtolunub semeni ve vakf-ı şerîf-i mezkûrun ümûruna sarf olunması ve vücûhla cânib-i vakfa enfâ olmağla hâlâ medine-i merkûmede sâye-i endâz-ı celâl olan sâbıkan mündârây-ı sadâret-i uzmâ ve dest-i bîrây-ı vekâlet-i hilâfet-i kübrâ işbu dârende-i temessük devletlü el-Hâc İzzet Mehmed Paşa Efendimiz Hazretlerine miyâh-ı mezkûre menâbi'ini harf-ı lağım tetahhur ile hâsıl olan mâ-i lezîz-i mezkûr Akmesid'in bâlâsında vâki' bağ derûnunda müceddeden binâ ve inşâ buyurdıkları kasr-ı âlileri derûnunda icrâ ve fazlasından nısfı nef'an li'l-müslimân-ı mâ'rû'l-zikir çeşmeye icrâ eylemek üzere tevliyyetim hasebiyle elli guruş mukâbelesinde bey' ve teslîm ve temlik eylediğimde müşârü'n-ileyh efendimiz hazretleri dahi ber-vech-i şürûh iştirâ ve tesellüm ve semeni olan meblağ mezbûru nef'ân li'l-vakfu'l-şerîf cânib-i vakf için bana tamâmen edâ ve teslîm buyurdıklarına binâ'en miyâh-ı mezkûre ve menâbi'inin mülkiyet üzere zabt tasarruf ve işbu temessük tahrîr ve yed-

i müeyyed-i hazreti müşârü'n-ileyhe i'tâ olundu imdi miyâh-ı mezkûr ve menâbi'inin ber-vech-i mülkiyet ve zabt ve tasarrufuna ferdâ ferîde tarafından müdâhele ve ve's-selâm hurrîre fi't-târihü'l-mezbûr senetü'l-merkûm

El-Fakîr el-Hâc Şeyh Mehmed kâim-i makâm mütevellî-i vakf-ı mezbûr

HKM-34

Medîne-i Mağnisa sânihâ'l-lahü teâlâ anhü'l-fâtin ve ilyâ-sâde merhûm Ali Beğ nâm sâhibü'l-hayrın binâ eylediği cami-i şerîf ve imâret-i âmiresi evkâfının kâim-i makâm-ı mütevellisi olan Kandilci-zâde eş-Şeyh el-Hâc Mehmed Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-îşerîf-i Ahmetî ve mahfel-i din-i münîfe-i Muhammediye bi't-tevlîye ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î edüb vakf-ı şerîf-i mezkûr mülhakatı Yayla timârı dâhilinde Akmescid nâm mahallin üstünde Yağlıdere demekle arîfe derenin garb cânibinde nübû' eden tahmînen bir mâsûra mikdârı mâ-i lezîzi Hasırcı İmam Oğlu nâm kimesne bundan akdem Ebe Kuyusu Mahallesi'nde binâ eylediği çeşmeye icrâ edüb lâkin çeşme-i mezkûrenin mecrây-ı mâ ve mahâl-i sâiresi mürûr-u eyyâm ve gürûr-u şühûr a'vâm ile fenâ- pezîr ve harâb olub ve ta'mîrâtında vakfı dahi olmadığından müddet-i medîdeden beriye mâ-i mezkûr ve mağazaya cereyân ile telef ve zâyî' ve bir vechle intifâ' mümkün olmadığından mâ'adâ mâ-i mezkûru zabt ve tasarruf için bâni-i merkûmun yedinde cânib-i vakıfdan sened-i şer'î dahi olmadığı zâhir ve âşikâr olmakdan nâşî mâ-i mezkûru ve andan elli dört zirâ' yukarı timâr-ı mezkûr sınırı dâhilinde vâki' derenin kıble cânibinde neşf ve tereşşuh eden takriben bir mâsûra ve onda yüz elli zirâ' Yukarı İncirli Dere nâm diğer derenin kıble cânibinde kezâlik neşf ve tereşşuh eden nısf mâsûra ve ondan altmış dört zirâ' yukarı sazlığın kıblesi cânibinde kezâlik neşf ve tereşşuh eden nısf mâsûra andan yüz altmış zirâ' yukarı Kazgan Dere demekle arîf derenin garb tarafında tereşşuh eden nısf mâsûra ki cem'an üç buçuk mâsûra miyâh-ı lezîz menâbi'i kimesnenin mülk-ü muhareri ve dâhil-i havza-i tasarrufu olmayub beriye ve

mağazaya cereyân ile telef ve zâyî' olmağın miyâh-ı mezkûre ve menâbi'ının kıymet-i mezkûresin fûruht olunub semeni vakf-ı şerîf-i mezkûrun ümûruna sarf olunması bi'l vücûhla cânib-i vakfa evlâ enfâ olunmakla hâlâ mahmiyye-i mezkûrede sâye-endâz-ı celâl olan sâbikan mündârây-ı sadâret-i uzmâ ve dest-i bîrây-ı vekâlet-i hilâfet-i kübrâ devletlü inâyetlü el-Hâc İzzet Mehmed Paşa Efendimiz Hazretlerine miyâh-ı mezkûre menâbi'ini harf-ı lağım ve tetahhur ile hâsıl olan mâ-i lezîz-i mezkûr Akmescid'in bâlâsında vâki' mülk bağı derûnunda müceddiden binâ ve inşâ buyurdıkları kasr-ı âlilerine icrâ ve fazlasından nısfı nef'an li'l-müslimân-ı mâ'rû'l-zikir çeşmeye icrâ eylemek üzere nef'ân li'l-vakfi's-şerîf tevliyetim hasebiyle elli guruşa bey'-i kat'î ile bey' ve teslîm ve temlîk eylediğimde müşârü'n-ileyh efendimiz hazretleri dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabûl buyurdıklarından sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru ber-minvâl-i muharrer hazret-i müşârü'n-ileyhe cânib-i vakf içün tamâmen ve kâmilen ahz ve kabz ve istifâyı hâvî ve matar? Ve hatmimi muhtevi yed-i devletlerine i'tâ eylediğim bir kıt'a mentûku üzere takrîrim ve tahrîr ve hattul-mekâl huccet-i şer'-iyyeye rabt olunmak matlûbumdur dedikde işbu vesika mu'terehü mâ-hüve vak'-u bi'l-ibtigâ ketb ve imlâ olundu ve müşârü'n-ileyh efendimiz hazretlerinin yed-i devletlülerine i'tâ olundu hurrîre fi'l-yevmü'l-aşera min-şehr-i Şevvâlül-mükerrem sene selâse ve işrîyn ve mieteyn ve elf.

Muhzıran

Kâtib-i defterdâr el-Hâc Mehmed Nefid Efendi

Kâtib-i defterdâr-zâde es-Seyyid Mehmed Efendi

Kâtib-i defterdâr es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi

Ser-kâtib İsmail efendi

Kethudâ mütesellim-i Saruhan muharrerü'l-hamîd ve lâ-iyân es-Seyyid el-Hâc Ahmet

Ağa

HKM-35

Fi'l-asl Akşehirli ahâlîsinden olub Medîne-i Mağnisa'da el-Hâc Pulad Ağa Hanı'nda müsâfireten sâkin iken bundan akdem vefât eden Hasan nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub cemî' terekesi cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâla Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âmme ve hâssa emîni umdetü'l-ekâbirel-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc Süleyman Ağa ma'rifetive bâ-ma'rifet-i şer'tahrîr ve ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede Furuht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre Fi'l-yevmi'l-hâmisaşera min-şehr-i Şevvâl Cemaziyelahir sene selâse ve işrîyn ve mîteyn ve elf.

Tüfenk 17 guruş

Piştov 7 guruş , 9 pâre

Köhne fes ve sarık 1,5 guruş

Köhne 4,5 guruş, 10 pâre

Muşamma' başlık 3 guruş

Köhne alaca entari 1,5 guruş , 6 pâre

Sefer tâbesi 3 guruş , 11 pâre

Aba ve yağmurluk 8,5 guruş, 10 pâre

Köhne heybe ve bulgur 1,5 guruş , 15 pâre

Köhne don ve çizme 3,5 guruş ,7 pâre

Köhne silecek 1 guruş,10 pâre

Barut tabağı 1,5 guruş

Köhne kilim ve ibrik-i sağîr 1,5 guruş , 8 pâre

Köhne minder ve yorgan 7,5 guruş

Revgan-ı sâde 1,5 guruş , 14 pâre

Kısrak gurus res 1, 61 gurus

Yekûn 127,5 gurus

Minhâ el-ihracât

Techîz ve tekfîn 15,5 gurus

Harc-ı defter 22 gurus

Resm-i beyti'l-mâl 22 gurus

Düyûn-ı müteferrika 12,5 gurus

Dellâliye ve hâmmaliye 2,5 gurus

Yekûn 74,5 gurus

Sahhu'l-bâkî 53 gurus teslim-i beyti'l-mâl-i merkûm

HKM-36

Medîne-i Mağnisa Göktaşlı Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Semerci Ömer Bey oğlu Mehmed bin Mustafa nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce bint-i Mehmed nâm Hâtun ile vâlidesi Fâtıma ve sulbî sağîr oğlu İbrahim ve sulbiye-i sağîre kızları Zeliha ve Emine'ye münhasır olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûretân Zeliha ve Emine'ye kibel-i şerî'at-ı garrâdan vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlideleri mezbûre Hadîce Hâtun taleb ve iltimâsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmü't-tâsi' min-şehr-i Şevvâlül-Mekerrem sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

.....ciler Sokağı'nda bir bâb semerci dükkânı nın nısf gediği 400 gurus

Çuka cübbe 24 gurus

Müsta'mel kaput 47 gurus

Kuşak ve çuka cübbe 8,5 guruş

Çuka ve kumaş 6 guruş

Müsta'mel don ve entari 8,5 guruş , 8 pâre

Kumaş entari 9,5 guruş , 11 pâre

Külâh ve Ahmetiye 4,5 guruş , 10 pâre

Çuka şalvar 25 guruş

Sarık 2 guruş

Duhan çubuğu 3,5 guruş

Kazgan 29,5 guruş , 8 pâre

Semer takımları 6 guruş

Kutu derûnunda hırdavât 4 guruş

Yekûn 583 guruş

Minhâ el-ihracât

Techîz ve tekfîn 47 guruş

Dükkan ve eşyâ dellâliyesi 12 guruş

Semerciler vakfına deyni 5 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-i zevce-i mezbûre 40 altun 200 guruş

Oğlu İbrahim'e anasından müntakıl bâ-defter-i kassâm babası Müteveffâ-yı mezbûr
zimmetinde kalmış deyni 283,5 guruş

Resm-i kısmet ve Düyûn-ı müteferrika 22 guruş

Yekûn 569,5 guruş

Sahhu'l-bâkî 13,5 guruş

Hissetü'l-zevce 1,5 guruş , 7 pâre

Hissetü'l-ümm 2 guruş, 10 pâre

Hissetü'l-ibn 4,5 guruş , 12 pâre

Hissetü'l-bint 2 guruş , 16 pâre

Hissetü'l-bint 2 guruş , 16 pâre

12.SAYFA

HKM-37

Medîne-i Mağnisa Sultaniye Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffıye olan Boyacı Halil zevcesi demekle arıfe Fâtıma bint-i Hüseyin nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûku Boyacı Halil bin Hüseyin nâm kimesne ile vâlidesi Hadıce ve sadrî sağır oğulları Hasan ve Mehmed ve sadriye sağıre kızı Fatıma'ya münhasır olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs terekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruht ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'sş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur. Hurrîre fi'l-yevmü'l-râbiu min-şehr-i Zi'l-kade sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Mihr der-zimmet-i zevc-i mezbûr 5 altun, 200 guruş

Zevc zimmetinde paça perdesi ve inci semenleri, üzerine geçen 115 guruş

Sandık 12 guruş

Zevc-i mezbûr zimmetinde altun bilezik semeni 120 guruş

Def'a zevc-i mezbûr zimmetinde kadife cübbe semeni 70 guruş

Zevc zimmetinde yasdık 15 guruş

Zevc zimmetinde mak'ad semeni 3 .4 guruş

Zevc zimmetinde kilim semeni 8 guruş

Zevc zimmetinde sîm kuşak semeni 20 guruş

Zevc zimmetinde yüz yastığı semeni 8 guruş

Zevc zimmetinde altun kopça 3 guruş

Zevc zimmetinde sarı çevre 3 guruş

Zevc zimmetinde tencere ve sahan semenleri 20 guruş

Sûk-ı mezbûrda ber-vech-i Fûruht olunan terekesi 235 guruş

Müteveffîye-i mezbûrenin vâlidesi zimmetinde eşyâ semeni 56 guruş

Yekûn 930,5 guruş

Resm-i kısmet ve harc-ı hademe ve dellâliye

Sahhu'l-bâkî 886,5 guruş

Hissetü'l-zevc 221 guruş

Hissetü'l-ümm 147,5 guruş

Hissetü'l-ibn 207 guruş

Hissetü'l-ibn 207 guruş

Hissetü'l-bint 103 guruş

HKM-38

Medîne-i Mağnisa'da İbrahim Çelebi Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffîye olan Aişe bint-i Veli nâm hâtûnun zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub cemî' terekesi cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âimme ve hâssa emîni umdetü'l-ekâbirel-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc Süleyman Ağa ma'rifetiyle ve bâ-ma'rifet-i şer'tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede Fûruht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre Fi'l-yevmi'l-hâmisve'l-ısrin min-şehr-i Şevvalü'l-Mükerrem sene selâse ve ısrîyn ve mîteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 300 guruş

Menzilde sâkin Abdullah zimmetinde bâ-temessük alacağı 800 guruş

Tata Oğlu Hüseyin zimmetinde alacağı 100 guruş

Efendi Hazretleri zimmetinden alınan yasdık ve döşek ve yorgan semeni 18 guruş

Kırlı Hacı Hasan zimmetinden alınan 9,5 guruş, 10 pâre

Sûk-ı mezbûrda ber-vech-i peşin Fûruht olunan eşyâsı 560 guruş

Yekûn 1283,5 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât ve kefâret-i yemin ve savm ve vücûh-u birre an-sülûs-i mal-ı bâ-yed-i vasî el-Hâc Süleyman 414,5 guruş

Hastalığında bakın..... verilen ücret 40 guruş

Harc-ı defter 166 guruş

Resm-i beyti'l-mâl 166 guruş

Düyûn-ı müteferrika ve dellâliyesi 90 guruş

Yekûn 876,5 guruş

Sahhu'l-bâkî

407 guruş Teslîm-i beyti'l-mâlû'l-merkûm

HKM-39

Medîne-i Mağnisa'da Lala Paşa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ahmet nâm kimesnenin zâhirde zevce-i metrûkesi Emine bint-i El-Hâc Mustafa nâm hâtûndan gayri vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin rub'u zevce-i mezbûreye ve sülûs-ü erbâ'ı cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâla Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âmme ve hâssa emîni umdetü'l-ekâbirel-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc Süleyman Ağa ma'rifetive bâ-ma'rifet-i şer'tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede Fûruht olunan

terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyan olunur. Hurrîre Fi'l-yevmi'l-hâmismin-şehr-i Şevvalü'l-Mükerrrem sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Kalemiyye Mushaf-ı Şerîf 50 guruş

Hass timârında bağ 2 dönüm 110 guruş

Merkeb 1 res 102 guruş

Sahan 4 .5 guruş

Yayla timârında bağ 3 dönüm 150 guruş

Def'a Yayla timârında bağ 3 dönüm 157 guruş

Köhne kumaş entari 5 guruş

Köhne çuka cübbe 25 guruş

Köhne aba 3,5 guruş

Köhne kuşak 3,5 guruş

Köhne sarık 3 guruş

Köhne don Gölnek 2 guruş

Köhne şalvar 7,5 guruş

Köhne kavuk 2 guruş

Köhne heybe 2,5 guruş

Hırdâvât-ı hâne 15 guruş

Yekûn 647,5 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn 170 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-i zevcetü'l-mezbûre 20 guruş

Zevcesi Emine Hâtûn'a deyni 100 guruş

Bekci Mehmed Beşe'ye deyni 3 guruş

Yapucıya deyni 3 guruş

Kandilci-zâdeye öşür 2 guruş

Mehmed Ağa'ya deyni 1 guruş

Dellâliye ve hammâliye 14,5 guruş

Yekûn 313,5 guruş

Sahhu'l-bâkî ,334 guruş

Cânib-i beyti'l-mâla âid meblağ-ı mezbûre ber- mu'tâd-ı kadîm ihrâcâtıdır ki zıkr olunur

Harc-ı defter 50 guruş

Resm-i beyti'l-mâl 50 guruş

Düyûn-ı müteferrika 27,5 guruş

Yekûn 127,5 guruş

Beyti'l-mâl-i merkûm 123 guruş

HKM-40

Medîne-i Mağnisa'da Bektaş-ı Kebîr Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Tobkar Oğlu demekle ma'rûf Süleyman Ağa ibn-i İsmail nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i Hüseyin nâm Hâtun ile sulbî sağır oğulları Hüseyin ve İsmail'e münhasır olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrâna kibel-i şeri'-at-ı garrâdan vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlidesi mezbûre Fâtıma Hâtun taleb ve iltimâsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zıkr ve beyân olunur. Hurrire Fi'l-yevmi'l-hâmismin-şehr-i Zi'l-kâde sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 600 guruş

Bölice-i Atik Mahallesi'ndeki ahar menzil 500 guruş

Buğday der-anbar 60 ölçek 135 guruş

Der-anbar şa'ir 60 ölçek 100 guruş

Fûruhtoluan eşyâ 100 guruş
 Tüfenk 30 guruş
 Sîmli piştov 35 guruş
 Kebîr bıçak 5 guruş
 Kumaş entari 8 guruş
 Çuka şalvar 10 guruş
 Çuka 16 guruş
 Çuka sarık 10 guruş
 Köhne aba 3 guruş
 Köhne ketrake? 8 guruş
 Kemer ve silahlık 2 guruş
 Köhne sarık ve abâni 4 guruş
 Keten bezi Gölnek 8 guruş
 Kumaş işlik 2 guruş
 Çarşab 6 guruş
 Müsta'mel don 2 guruş
 Müsta'mel kuşak 2 .25 guruş
 Müsta'mel yorgan 15 guruş
 Gölnek kamiz? 1,5 guruş
 Basma yasdık yüzü 6 .10 guruş
 Döşek yüzü 10 guruş
 Def'a don 2 .9 guruş
 Cedîd yorgan çarşebi 2 .10 guruş
 Leğen ma'a ibrik 7 guruş
 Tencere 10 guruş

Tâbe ve tepsi ve bakraç 9 guruş

Çorba tası 3 guruş

Sahan 8 guruş

Kusare ? sini 6 guruş

Sandık 3 guruş

Sağır kazgan 10 guruş

Kahve takımları 2,5 guruş

Bulgur 6 guruş

Çuval ? 1 çift 4 guruş

Nukûd-ı mevcûdesi 9 guruş

Hırdavât-ı menzil 30 guruş

Yekûn 1772 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Mihr-i mü'eccel-i-i zevce-i mezbûre 200 guruş

Vasiyet-i berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât 100 guruş

Tüfenkçi Başı es-Seyyid el-Hâc Halil Ağa'ya bâ-temessük deyni 480 guruş

Resm-i kısmet 44 guruş

Düyûn-ı müteferrika 23 guruş

Yekûn 847 guruş

Sahhu'l-bâkî 925 guruş

Hissetü'l-zevcetü'l-mezbûre 115,5 guruş , 4 pâre

Hissetü'l-ibn-i'l-mezbûr 404,5 guruş , 4 pâre

Hissetü'l-ibn-i'l-mezbûr 404,5 guruş, 4 pâre

13.SAYFA

HKM-41

Medîne-i Mağnisa Sultaniye Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffiye olan Boyacı zevcesi Fâtıma bint-i Hüseyin nâm hâtûnun verâseti zevc-i metrûku Boyacı Halil bin Hüseyin nâm kimesne ile vâlidesi Hadîce ve sadrî sağîr oğulları Hasan ve Mehmed ve sağîre kızı Fatıma'ya münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâsterekesi tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü'l-râbiu min-şehr-i Zi'l-kade sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Mihr der-zimmet-i zevc-i mezbûr 50 altun 200 guruş

Zevc zimmetinde paça perdesi ve inci akçesi semeni 115 guruş

Zevc zimmetinde bilezik semeni 120 guruş

Zevc zimmetinde kadife cübbe akçesi 70 guruş

Zevc zimmetinde beledî yasdık akçesi 15 guruş

Zevc zimmetinde geçen don 20 guruş

Zevc zimmetinde geçen minder ve ma'kad akçesi 19 guruş

Zevc zimmetinde geçen kilim akçesi 8 guruş

Zevc zimmetinde geçen kuşak akçesi 20 guruş

Zevc zimmetinde geçen altun yüzük 8 guruş

Zevc zimmetinde geçen kopça Çevre 6 guruş

Zevc zimmetinde 12 guruş

Zevc zimmetinde tencere ve bir sağîr ve sahan 20 guruş

Yekûn 633 guruş

Müteveffiye-i mezbûrenin sûk-ı mezbûrda ber-vech-i Fûruht olunan terekisi
semenidir ki zikr olunur

Müsta'mel hamakli? cübbe 71 guruş

Ramaghâne ? entari 21 guruş, 10 pâre

Şali ferace 25,5 guruş

Şerbâb entari 9 guruş

Sîm kuşak 5 guruş

Çevre 3 guruş, 4 pâre

Tencere ve sini 18 guruş

Dafa tencere ve sahan 8 guruş

Su tası ve sahan 6 guruş , 3 pâre

Müsta'mel boğça 6 guruş , 7 pâre

Don 2 guruş

Müsta'mel entari 12 guruş

Mücessem yemeni 5 guruş

Sağır yasdık ve boğça 5,5 guruş, 6 pâre

Müsta'mel havlu 9,5 guruş

Peştamal 2,5 guruş

Müsta'mel yağlık 11,5 guruş

Entari ve boğça 3 guruş, 6 pâre

Çarşab ve boğça 4,5 guruş , 6 pâre

Müsta'mel peçe 6 guruş , 10 pâre

Sofra peşkiri ve sofrası 5 guruş , 11 pâre

Yekûn 241,5 guruş

Müteveffîye-i mezbûrenin karındaşı Veli'nin sûk-ı mezbûrda aldığı eşyâ zıkr ve beyân olunur

.....Mahmudiye 30 guruş

Sağîr çarşab 1 guruş

Altun yüzük 2,5 guruş, 4 pâre

Gölnek 7,5 guruş

Şam'dan 2 guruş

Güğüm 9 guruş, 5 pâre

Sağîr boğça 4 guruş

Yekûn 56 guruş

Min-haysi'l-mecmû'-u Yekûn 930,5 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât 60 guruş

Resm-i kismet 23,5 guruş

Düyûn-ı müteferrika 13 guruş

Dellâliyesi 8,5 guruş

Yekûn 104 guruş

Sahhu'l-bâkî 826,5 guruş

Hissetü'z-zevc 206 guruş , 45 akçe

Hissetü'l-ümm 137,5 guruş ,10 akçe

Hissetü'l-ibn 192,5 guruş , 14 akçe

Hissetü'l-ibn 192,5 guruş , 14 akçe

Hissetü'l-bintü'l-mezbûre 96 guruş, 28 akçe

HKM-42

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde istimâ' ve tahrîri için bi'l-iltimâscânib-i şeri'at-ı Ahmetiye'den irsâl olunan Mevlânâ Nuri-zâde es-Seyyid el-Hâc Feyzullah Efendi Mahrusa-i behcet-fersâ-yı Mağnisa sânihâ'l-lahü teâlâ ani'l- mübâyenet ve'l-benâsâda sâye-i endâz-ı iclâl olan sâbika mesned-i ârây-ı sadâret-i uzmâ ve dest-i pîrâ-yı vekâlet-i hilâfet-i kübrâ işbu bâ'is-i kittab-ı sıhhat-nisâb devletlü el-Hâc İzzet Paşa yesserallahü bi'l-hayr mâ-yürîd ve mâ-yeşâ hazretleri'nin semârâtını bi-heşt-i unvân-ı bülend- eyvânlarında zeyl-i sahîfede mastur-ül-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i hazret nebevî eylediğinde müşârü'n-ileyh hazretleri me'klis-i ma'kûd-ı meşhûdda ikrâr-ı tâm ve züyine'l-nizâm ve takrîr-i kelâm müsekkenü'l-hitâm buyurub Medine-i İzmir mahallâtından Kasab Hızır Mahallesi'nde kâin etrâf-ı erba'adan Karacalı-zâde veresesı mülkü ve Sahak veled-i Abram ve Saatçi Civani zimmi menzilleri ve dükkanlarıyla mahdûd ve mümtâz bir kapusu Acı Sunuri Sokağı demekle ma'rûf tarîk-i hâss ve diğerkapusu Efenc Mahallesi'nde tarîk-i âmma olunur büyütu adîde ve ebniyâ-i sâire-i ma'lûmeyi muhtevî ve müstemil iki kapulu rumhânemi bundan akdem atyeb-i emlakımdan imtiyâz ile âsitâne aliyyede hazret-i Ebâ Eyyûbe-i Ensâri raziye anhü'l-bârî mahallâtından Mahallesi'nde müceddeden binâ ve ihyâsına muvaffak olduğum hankâh-ı Nakşibendiye ve hayrât ve müberrât-ı sâireme vakf ve habs-birle cânib-i şer'-îenverden tahrîr olunan vakfiye-i ma'mûl-ün bîhâma derc ve tastîr etmişdim lâkin vakf-ı mezkûrun şürût ve kuyûdunda vakf-ı mezkûrun tağyîr ve tebdîl ve nakz-ı tahvîl ve teksîr ve tağlîli müdded-i ba'de ahari yedimde ve meşihatimde olmak meşrût ve mukayyed olduğuna binâ'en el-hâletü hâzihi rumhâne-i mahdûd-u mezkûru mârû'z-zikr vakfımdan ifrâz idüb vilâyet-i Anadolu'da Medine-i Zaferan Borlu kâimakkûm-ı nâm-ı diğerk Taraklı Borlu'da Aşağı Çarşı nâm mahalde müceddeden binâ ve ihyâ eylediğim cami-i şerîf ve ma'bed-i latîf evkâfına ilhâk ve idrâc eyledim ba'de'l-yevm rumhâne-i mahdûd-u mezkûr cami-i şerîf-i mezkûrun musakkafat-ı sâiresi misillü kâimakkûm-ı mütevellîleri tarafından vakfiyet üzere

zabt ve tasaruf olunub senevî icârâtı câmi'-i şerîf-i mezkûrun ve zâif ve mesârifine sarf olunmak için takrîrim huccet-i şer'-iyyeye rabt olunsun dediklerinde vâki'-i-hâl minvâl-ı muharrer üzere olduğun Mevlânâ-yı mûmâileyh mahallinde istimâ' ve tahrîr ve ba'dehu me'an meb'ûs ümenâ-i şer'le mahfel-i kazâya gelüb vâki-i hâli alâ-vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğin hıfzan li'l-mekâl işbu vesîka mâ-hüvel-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu hurrîre fi'l-yevmü'l-selâse ve'l-ışrîyn min- Zi'l-kade sene selâse ve ışıryn ve mieteyn ve elf.

Şühûdü'l-hâl

Umdetü'l-müderrişinü'l-kirâm Kudret Hafız Efendi

Umdetü'l-müderrişinü'l-kirâm İshakiye Müderrişi Es-Seyyid Veli Efendi

Umdetü'l-müderrişinü'l-kirâm Adanalı es-Seyyid Ali Efendi

İmâm-ı Hazret-i Müşârü'n-ileyh Küçük Hafız Efendi-zâde el-Hâc es-Seyyid Hafız Mehmed Efendi

Mevlevî Hacı Dede Efendi

Kethüdâ-yı Hazret-i Müşârü'n-ileyh saâdetlü el-Hâc Mehmed Efendi

Ve gayrühüm

14.SAYFA

HKM-43

Manisa'da Bölice-i Cedîd Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Urgancı Ömer bin Himmet nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Atike bint-i Mustafa nâm Hâtun ile sulbî sağîr oğlu Ahmet ve sulbîye-i sağîre kızı Aişe'ye münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sağîrân-ı mezbûrâna kıbel-i şerî'at-ı garrâdan vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlidesi mezbûre Atike Hâtun taleb ve iltimâs ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmü'l-hâdi min-şehr-i Zi'l-kade sene selâse ve ışıryn ve mieteyn ve elf.

Nısf-ı menzil der-mahalle-i mezbûre 400 guruş

Kebîr kazgan 50 guruş

Karaca Ahmet timârında harâb bağ 30 guruş

Ebnas ? 5 guruş

Melbûsât 4 guruş

Sini ve tencere ve sahan 12 guruş

Hırdavât-ı menzil 5,5 guruş

Yekûn 505 guruş

Minhâ el-ıhrâcât

Techîz ve tekfîn 5 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-i zevce-i mezbûre 100 guruş

Resm-i kısmet 13,5 guruş

Düyûn-ı müteferrika 7 guruş

Yekûn 125 guruş

Sahhu'l-bâkî 380 guruş

Hissetü'l-zevce 47,5 guruş

Hissetü'l-ibn 221,5 guruş, 6 pâre

Hissetü'l-bint 110,5 guruş ,12 pâre

HKM-44

Hâla Medîne-i Mağnisa mahkeme-i şerîfesinde re'isü'l-küttâb umdetü'l-müderresînü'l-kirâm el-Hâc İsmail Efendi ba'de't-tahiyyti'l-vâfiyye inhâ olunur ki erbâb-ı isti'dâddan iş-bu bâ'isü'l-mürâsele es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi mahkeme-i mezbûreye kâtib nasb ve ta'yîn olunub işbu mürâsele tahrîr ve yedine i'tâ olunmuşdur Bi-mennihi teâlâ

gerekdir ki merkûmu hizmet-i kitâbetde ber-vech-i sadâkat ve istikâmet ve istihdâm eyleyesiz ve's-selâm. Hur'ire fi-gurre Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Mine'l-Fakîr Sarı Kâdî Mehmed Emin el-müvellâ bi-Medine-i Mağnisa hâlâ

HKM-45

Medîne-i Mağnisa'da Bektaş-i Sağîr Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa nâm kimesnenin verâseti zevcesi Emine bint-i Hacı Hüseyin nâm Hâtun ile sulbî sağîr oğulları Osman ve İsmail ve Mustafa'ya münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrûn-ı mezbûrûna kibel-i şerî'at-ı garrâdan bâ-huccet-i şer'-iyye vasî nasb ve ta'yîn ceddları mezbûr el-Hâc Hüseyin'in taleb iltimâs ve bâ-ma'rifet-i şer'î tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruht ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur. Hurrîre fi'l-yevmü'l-hâdi min-şehr-i Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 150 guruş

Penbe kozağı 30 kıyye 10 guruş

Köhne aba 2 guruş

Katır 1 res 135 guruş

Bârgîr 1 res 90 guruş

Tüfenk 26 guruş

Köhne cübbe 6 guruş

Köhne çuka nebeş? 18 guruş

Köhne çuka şalvar 27 guruş

Kara sığır öküzü 1 çift Hacı Hüseyin'de 125 guruş

Tâbe Hacı Hüseyin'de 9 guruş
 Hırdavât-ı hâne 10 guruş
 Yekûn 608 guruş
 Minhâ el-ihracât
 Techîz ve tekfîn 25 guruş
 Resm-i kısmet 15 guruş
 Mihr-i müeccel-i müsbet-i zevcetü'l-mezbûre 200 guruş
 Düyûn-ı müteferrika 8 guruş
 Dellâliye ve hâmmaliye 12 guruş
 Yekûn 260 guruş
 Sahhu'l-bâkî 348 guruş
 Hissetü'l-zevce 43,5 guruş
 Hissetü'l-ibn 101,5 guruş
 Hissetü'l-ibn 101,5 guruş
 Hissetü'l-ibn 101,5 guruş

HKM-46

Medine-i Manisa' muzâfâtından Yunddağı Nahiyesi'ne tâbi' Recebli Karyesi
 sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden es-Seyyid Ahmet Ağa ibn-i Mehmed nâm
 kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Medine Kadın bint-i el-Hâc Mehmed nâm
 Hâtun ile sulbî kebîr oğulları es-Seyyid Ali Ağa ve es-Seyyid İbrahim Ağa ve es-Seyyid
 İsmail Efendi ve sulbîye kebîre kızları Hadîce ve Ümmühânî ve Hanım ve sağîre kızları
 Meryem ve Hüma ve Sultan kadınlara münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve
 nümâyân oldukdan sonra sağîrât-ı mezbûrâtın cânib-i şer'-î enverden vâsî-i mensûbları es-
 Seyyid Ali Ağa ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-

farîzati'ş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur.

Hurrire fi'l-evâsit-i şehri Zi'l-hicce sene selâse ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Dâhiliye-i menzil der-karye-i mezbûre 300 guruş

Hâriciye oda ve hayvân damı ve bakkâl dükkânı 400 guruş

Süngülü Karyesi civârında Yeni Değirmen demekle ma'rûf bir çarkı müştemil asiyâb
600 guruş

..... Değirmeni'nde nısf hisse 250 guruş

Sakallı Değirmeni'nde sülüs hisse 100 guruş

Ağnâm 3 res 30 guruş

Farisî saât 40 guruş

Sağîr saât 30 guruş

Altun kakmalı tüfenk çakmaklı 20 guruş

..... 1 top 10 guruş

Al tamgâne, 1 top, 30 guruş

Mâi tamgâne, 1 top, 30 guruş

Şâkirî sarık 3 .75 guruş

Surtî ? sarık 5 .75 guruş

Fındık altunu 86 .731 guruş

Yaldız altunu 174, 1653 guruş

Bıçaklı altunu 9 , 81 guruş

Mahlût ecnâs altun 103 guruş

Çil pâre 42 guruş

Panzehir 10 guruş

Kolcu Oğlu Hasan'da 12 guruş

Sîm raht ma'a başlık ve rişme 200 guruş

Fârisî piştov 1 çift 50 guruş
 Sîmli gadare ve balta 80 guruş
 Sîmli gadare 25 guruş
 Sîmli tüfenk 3 .300 guruş
 Sîmli piştov bıçak 100 guruş
 Kebîr tüfenk 10 guruş
 Cübbe sincab kürkü 40 guruş
 Şalvar 50 guruş
 Çuka niş? 40 guruş
 Kalemiye Mushaf-ı Şerîf 50 guruş
 Risâle ve Şerh-i Birgivî ma'a en'âm 15 guruş
 Cedîd kilim 60 guruş
 Cedîd seccâde 3, 60 guruş
 Müsta'mel kilim 30 guruş
 Minder 4, 30 guruş
 Müsta'mel ihrâm 2 , 25 guruş
 Beledî yasdık 4 , 20 guruş
 Ceyyit ? yasdık 8 , 32 guruş
 İhrâm 4 , 80 guruş
 Ceviz sanduka 10 guruş
 Sağîr sanduka 5 guruş
 Sağîr şam bıçağı 15 guruş
 Ceyyit ? şilte 40 guruş
 Kutnî döşek 40 guruş
 Beledî döşek 15 guruş

Damgahâne yorgan 2, 80 guruş
 Ceyyit ve çiçekli yorgan 3, 50 guruş
 Maraş haşesi? 10 guruş
 Yüz yastığı 2 , 3 guruş
 Müsta'mel beledî döşek 4 , 40 guruş
 Köhne basma yorgan 8 , 40 guruş
 Müsta'mel seccâde 3 , 30 guruş
 Müsta'mel kilim 3, 30 guruş
 Kebîr keçe 2 , 10 guruş
 Buğday ve bulgur 50 ölçek 150 guruş
 Bekmez 100 kıyye 50 guruş
 Hırdavât-ı menzil 30 guruş
 Buğday anbarı 4 , 80 guruş
 Bağ der-karib-i karye dönüm..... 150 guruş
 Def'a bağ 4 dönüm 150 guruş
 Def'a bağ 4 dönüm 100 guruş
 Hariciye oda döşemesi 100 guruş
 Kahve takımı 20 guruş
 Müsta'mel yorgan 4 , 30 guruş
 Kısarak ve tay 3 , 360 guruş
 Kara sığır ineği ve dana 16, 300 guruş
 Kara sığır öküzü 150 guruş
 Katır 3 res 350 guruş
 Mezrû' buğday der-Mağnisa 40 dönüm 150 guruş
 Mezrû' Şa'ir 30 ölçek 60 guruş

Kır at 1 res 150 guruş

Def'a kır esb ma'a takım 100 guruş

Al esb bir res ma'a eğer 80 guruş

Kır tay 1 res 200 guruş

Bakır alâtı 200 kıyye 500 guruş

Menemen'de ta 100 guruş

Yekûn 9697 guruş

Minhâ el-ihracât

Mihr-i mü'eccel-i-i müsbet-i zevcetü'l-mezbûre 50 guruş

Resm-i kısmet 243 guruş

Yekûn 293 guruş

Sahhü'l-bâkî 9404 guruş

Hissetü'l-zevce 1175,5 guruş

Hissetü'l-ibn 1371 guruş,50 akçe

Hissetü'l-ibn 1371 guruş,50 akçe

Hissetü'l-ibn 1371 guruş,50 akçe

Hissetü'l-bint 685,5 guruş, ,25 akçe

Hissetü'l-bint 685,5 guruş,25 akçe

Hissetü'l-bint 685,5 guruş,25 akçe

Hissetü'l-bint 685,5 guruş,25 akçe

Hissetü'l-bint 685,5 guruş,25 akçe

Hissetü'l-bint 685,5 guruş,25 akçe

15.SAYFA

HKM-47

Medîne-i Mağnisa'da Çepralar-ı Kebir Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan İvaz veled-i Kostantini nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Maskola bint-i İstavri nâm nasrâniye ile sulbî kebîr oğulları Kostantini ve Bali ve kebîre kızları Meşahane ve Mariya ve sulbîye sağîr oğlu Yani ve sağîre kızları Sofila ve Anna'ya münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrûn iltimâsıyla terekesi tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur. Hurrire fi'l-yevmü's-sâdisü aşera min-şehr-i Zi'l-hiccetü'l-şerîfe sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Enbiye-i menzil der-mahalle-i mezbûre 2000 gurus

Bârgîr 1 res 40 gurus

Amel- mande bârgîr 20 gurus

Öküz 2 res 120 gurus

Menzilinde koza 7 gurus

Çift âlâtı 10 gurus

Bakır kabı 15 gurus

Köhne yorgan 5 gurus

Minder 5 gurus

Def'a müsta'mel yorgan 7 gurus

Bakır mangal 2 gurus

Âyininde lâbis olduğu köhne esvâb 10 gurus

Harar ve çuval 7 gurus

Hırdavât-ı hâne 10 gurus

Cem'an yekûn 2258 guruş
 Minhâ el-ihracât
 Lâşesine masraf 30 guruş
 Resm-i kismet-i âdî 56,5 guruş
 Huddâmiyesi 38 guruş
 Yekûn 114 guruş
 Sahhü'l-bâkî 2144 guruş
 Hissetü'l-zevce 268 guruş
 Hissetü'l-ibn-i'l-kebîr Kostantini 375 guruş
 Hissetü'l-ibn Bali 375 guruş
 Hissetü'l-ibn Yani-i sağîr 375 guruş
 Hissetü'l-bintü'l- kebîre 187 guruş
 Hissetü'l- bintü'l- sağîre 187 guruş
 Hissetü'l- bintü'l- sağîre 187 guruş
 Hissetü'l-bint 187 guruş

HKM-48

Medîne-i Mağnisa'da Nişancı Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffîye olan Aîşe bint-i Abdullah nâm hâtûnun verâseti zevc-i menkûhu Uşşakî Ali Efendi ibn-i Mehmed nâm kimesne ile babasının li-ebeveyn ammisi oğulları es-Seyyid Ahmet ve İbrahim nâm kimesnelere münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffîye-i mezbûrenin sülûs malını techîz ve tekfîn ve sâir vas vâsî-i muhtârı olduğu şâhideyn-i âdileyn şehâdetleriyle sâbit olan Süleymanlı Hafız Mehmed Efendi ve verese-i merkûmun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruht ve ve ba'de ihrâcü's-sülûs beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've

taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmü'l-ışriyn min- Zi'l-ka'detü's- şerîfe sene selâse ve ışriyn ve mîteyn ve elf.

Hisse-i menzil der-mahalle-i mezbûre 681 guruş

Mihr der-zimmet-i zevc-i mezbûr 10 guruş

Zevc-i mezbûr zimmetinde çarşıdan aldığı 75 guruş

Koza ve hırdavât-ı menzil der-zimmet-i zevc-i merkûm 13 guruş

Taş dibek ve sütlük der-zimmet-i zevc-i merkûm 12 guruş

Vasî-i merkûm zimmetinde eşyâbahâsı 12 guruş

Vasî-i merkûm zimmetinde kilim 10 guruş

Çukadar Mehmed Ağa'dan alınan eşyâ bahâsı 40,5 guruş

Nakden Furuht olunan eşyâbahâsı 320 guruş

Yekûn 1173,5 guruş

Minhâ el-ıhrâcât

Resm-i kısmet 30 guruş

Düyûn-ı müteferrika 17,5 guruş

Eşya dellâliyesi 11 guruş

Yekûn 58,5 guruş

Sahhü'l-bâkî 1115 guruş

İhrâcü's?-sülüs 371,5 guruş,6 pâre

Hissetü'l- merkûmûn 743 guruş, 12 pâre

Hissetü'l-zevcü'l merkûm 371,5 guruş,6 pâre

Hissetü'l-mezbûr es-Seyyid Ahmet 185 guruş ,13 pâre

Hissetü'l-mezbûr es-Seyyid İbrahim 185 guruş ,13 pâre

HKM-49

Medîne-i Mağnisa'da Göktaş Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffîye olan Râbia bint-i İbrahim nâm hâtûnun zâhirde vâras-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayıb terekisi cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyan oldukdan sonra müteveffîye-i mezbûrenin vâlidesinin li-ebeveyn er karındaşının oğlu es-Seyyid Mehmed ve er karındaşının kızı Râbia ve er karındaş kızının oğulları Mehmed ve Ali ve kızlarını Fâtıma ve Saliha nâm kimesneler zuhûr edüb müteveffîye-i mezbûra min-cihet-i zevi'l-irhâm varisleri olduklarını huzûr-u şer'de hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âmme ve hâssa emîni umude'l-kebâir el-Hâc Hüseyin Ağa tarafından vekîl-i müsecceli el-Hâc Süleyman Ağa muvâcehesinde şühûd-u udûl ile le'de'l-isbât ve'l-hükm ba'de't-tahlîs bi'l-iltimâs tahrîr ve beyne'l-verese ba'l-farîzatü's-şer'iyye tevzî 've taksîm için sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fî'l-yevmü'l-hâmis aşere min-şehr-i Sevvâli'l-Mükerrem sene selâse ve işrîyn ve meteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 615 guruş

Minder 7,5 guruş

Yorgan 11 guruş

Def'a yorgan 8,5 guruş

Yasdık yüzü 2,5 guruş

Müsta'mel döşek 12,5 guruş

Sîm kuşak 5,5 guruş , 5 pâre

İncili bilezik 67 guruş

Könhe entari 3 guruş , 5 pâre

İnci küpe 1 çift 9 guruş

Köhne hama entari 30 guruş

Köhne vat? 2 guruş

Köhne gezi cübbe 5 guruş

Tencere 5 guruş

Peştemal 5 guruş

Def'a tencere 8,5 guruş, 10 pâre

Dallı bez 8 guruş , 10 pâre

Havlu ve boğça ve saraylı yemeni 5 guruş

Balgami kuşak 35 guruş

Def'a tencere 5,5 guruş , 10 pâre

Sağır tepsi 3 guruş, 3 pâre

Sağır sini 10guruş

Tencere ma'a kapak 12,5 guruş

Tahta sanduka 8 guruş

Su tası 2, 2 guruş

Def'a tencere 3 guruş

Köhne sanduka 1 guruş

Kurâde güğüm ve sefer tâbesi 4 guruş

Hırdavât-ı menzil 3 guruş

Nakden zuhûr eden altun.....

Yekûn 896,5 guruş

Minhâ el-ihracât

Basmacı Hacı Mahmud zevcesine deynesi 20 guruş

Ümmühani Hâtûn'a deyne-i müsbete 5 guruş

Hancı Hacı Bekir Ağa'ya deyn-i müsbete 10 guruş

Dellâliye ma'a hâmmaliye ve vasiyet-i müsbete berây-ı techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât

ve kefâret-i savm 12 guruş

Harc-ı defter 53,5 gurus

Resm-i beyti'l-mâl 53,5 gurus

Düyûn-ı müteferrika

Yekûn 497 gurus

Sahhü'l-bâkî 399 gurus

Hissetü'l-mezbûr Molla Mehmed 114 gurus

Hissetü'l-mezbûr Ali 76 gurus

Hissetü'l-mezbûr Mehmed 76 gurus

Hissetü'l-mezbûre Fâtıma 38 gurus

Hissetü'l-mezbûre Saliha 37 gurus

Hissetü'l-mezbûre Râbia 57 gurus

16.SAYFA

HKM-50

Medîne-i Mağnisa'da Yarhasanlar Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem müteveffıye olan Emine bint-i Hüseyin nâm hâtûnun verâseti sadrî kebîr oğlu es-Seyyid Hüseyin ve kebîr kızı Şerîfe'ye münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrânın taleb ve iltimâsları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruhtve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zıkr ve beyân olunur. Hurrire fi'l-yevmü't-tâsi' aşera min-şehr-i Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene selâse ve ısrıyn ve meteyn ve elf.

Şerîfe Hâtun zimmetinde menzil 120 gurus

Şerîfe Hâtûn'un çarşudan aldığı sahan ve sandık semeni 19 gurus

Vâris Hüseyin zimmetine geçen eşyâsemeni 55 guruş

Vâris Hüseyin yediyle Fûruht olunan inek akçesi 37 guruş

Mevcûd inek 2 res ma'a düğ 32,5 guruş

Yekûn 263,5 guruş

Minhâ el-ihracât

Vasiyet-i berây-ı techîz ve tekfîn 20 guruş

Resm-i kısmet 6,5 guruş

Düyûn-ı müteferrika 3,5 guruş

Dellâliye 3 guruş

Yekûn 33 guruş

Sahhü'l-bâkî 230,5 guruş

Hissetü'l-ibn-i'l-mezbûr 153,5 guruş, 7 pâre

Hissetü'l-bintü'l-mezbûre 76,5 guruş, 13 pâre

HKM -51

Medîne-i Mağnisa'da Gürhane Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan İsterya veled-i Yorgi nâm zimminin verâseti zevce-i metrûkesi Nazlı bint-i Duka nâm nasrâniye ile anası Sofya bint-i Lefter ve sulbî sağır oğlu Lefter ve sağıre kızı diğer Sofya'ya münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağırân-ı mezbûrâna cânib-i şer'-ienverden bâ-huccet-i şer'-iyye vâsiye nasb ve ta'yîn olunan anaları mezbûre Nazlı nasrâniye ma'rifeti ve bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur. Hurre fi'-gurre Muharremü'l-Haram sene erbeatü ve ısrîyn ve mieteyn ve elf.

Menzil gayr-i ez-sümün hisse der mahalle-i mezbûre 2625 guruş

Kısarak 1 res 50 guruş
 Minder 2 , 25 guruş
 Yün şilte 1 , 5 guruş
 Köhne yorgan 3 , 20 guruş
 Def'a yün şilte 2 , 10 guruş
 Müsta'mel beledî yasdık 8 , 2 guruş
 Müsta'mel kilim 20 guruş
 Piştov bıçak 30 guruş
 Aba şalvar 10 guruş
 Köhne aba 5 guruş
 Köhne kürk 5 guruş
 Müsta'mel entari 2 , 5 guruş
 Evâni-i nühâs 20 kıyye 60 guruş
 Hırdavât-ı menzil 20 guruş
 Yekûn 2910 guruş
 Minhâ el-ihrâcât
 Resm-i kısmet 73 guruş
 Düyûn-ı müteferrika 36,5 guruş
 Yekûn 109,5 guruş
 Sahhü'l-bâkî 2800,5 guruş
 Hissetü'l-zevce 350 guruş, 7 pâre
 Hissetü'l-ümm 466,5 guruş, 10 pâre
 Hissetü'l-ibn-i mesfûr 1322 guruş, 14 pâre
 Hissetü'l-bintü'l mesfûre 661 guruş , 7 pâre

17.SAYFA

HKM-52

Medîne-i Mağnisa'da Bektaş-ı Kebir Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mısırlı Şeyh İbrahim bin Mehmed'in verâseti zevceteyn-i metrûketeyn Şerîfe bint-i el-Hâc Hüseyin ve Fâtıma nâm Hâtûnlar ile sulbî sağır oğlu Süleyman'a münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra sağır-i mezbûr Süleyman'a kibel-i şerî'at-ı garrâdan vasi nasb olan Mehmed'in taleb ve iltimâsı ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede fûruht ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur. Hurrîre fi'l-yevmü's-sâlisü aşera min-şehr-i Muharremü'l-Haram sene erbeatü ve ısrîyn ve mîeteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 300 guruş

Hacı Hüseyin Oğlu Mehmed zimmetinde alacağı 2,5 guruş

Davud Arab'a Fûruht olunan..... 122 guruş

Yekûn 424,5 guruş

Müteveffâ-yı mezbûrun sûk-ı mezbûrda ber-vech-i peşin Fûruht olunan terekesidir ki zikr olunur

Müsta'mel kumaş entari 21 guruş

Köhne çuka cübbe 12,5 guruş, 10 pâre

Kusâde mangal 4 guruş

Kebir kazgan 37 guruş

Don ve entari 2,5 guruş

Yekûn 77,5 guruş

Müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı Mehmed'in sûk-ı mezbûrda üzerinde karâr-dâde olunan eşyâ zikr olunur

Kantar 4 guruş

Köhne çuka mintan 3 guruş

Penbe çıkırığı 7 guruş

Kavuk ve sarık 4 guruş, 12 pâre

Kebir tencere 8 guruş, 5 pâre

Sağır kazgan 7,5 guruş, 6 pâre

Mısır darısı 52 ölçek fi 76 pâre 98,5 guruş

Yekûn 133 guruş

Müteveffâ-yı mezbûrun menziline ba'de'l-müzâyede Fûruht olunan terekesidir ki zikr olunur

Zevcesi mezbûre Şerîfe Hâtûn'da penbe kozağı 478 kıyye fi 15 pâre 189 guruş

Def'a zevce-i mezbûre Şerîfe Hâtûn'da sahan kalbur ve ve mest ve abar ?
semenleri 12 guruş

Def'a zevce-i mezbûre Fatıma'da selesenmiş koza 27,5 fi 17 pâre kıyye 11,5 guruş, 7 pâre

Def'a zevce-i mezbûre Fâtıma Hâtûn'da kebir sahan 2,5 guruş

Mehmed Arab'da mahlac ? 2 guruş

Mehmed'e çekirdek 22, 15 guruş

Hallac Kefereden ? alınan mahlac ? 66,5 guruş , 105 pâre

Yusuf Arab'da çekirdek 131 kıyye 8,5 guruş, 9 pâre

Ali Arab zimmetinde çekirdek 52 kıyye 3,5 guruş, 8 akçe

Def'a Ali Arab'da koza 121 kıyye fi 26, 78,5 guruş, 6 pâre

Hacı Oğlu İsmail zimmetinde koza 15 kıyye fi 26 , 9,5 guruş, 10 pâre

Mehmed Arab'da penbe çıkırığı 4,5 guruş

Yusuf Arab'da heybe 1,5 guruş

Mustafa Arab'da sîmakçesi 1,5 guruş
 Yekûn 404,5 guruş
 Min-haysü'l-mecmû-u yekûn 1038,5 guruş
 Minhâ el-ihracât
 Techîz ve tekfîn 21 guruş
 Mihr-i mü'eccel-i-i zevce-i mezbûre Şerîfe 200 guruş
 Mihr-i mü'eccel-i müsbeste-i zevce-i mezbûre Fâtıma 200 guruş
 Zevce-i mezbûre Şerîfe Hâtûn'a deyn-i müsbet 37 guruş
 Karındaşı el-Hac Mehmed'e deyn-i müsbet 68 guruş
 Davud Arab'a merkeb akçesi deyn-i müsbet 129 guruş
 Mustafa Arab'a deyn-i müsbet 16 guruş
 Süleyman Arab'a deyn-i müsbet 36 guruş
 Kunduracı Mağribli Arab'a deyn-i müsbet 2,5 guruş
 Kayınpederine deyn-i müsbeste 11,5 guruş
 Koza ve eşya dellâliyesi 9,5 guruş
 Def'a kayınpederine deyn-i müsbeste 3 guruş
 Resm-i kısmet 26 guruş
 Düyûn-ı müteferrika 14 guruş
 Yekûn 773,5 guruş
 Sahhü'l-bâkî 265 guruş
 Hissetü'l-zevcetü'l-mezbûre 16,5 guruş
 Hissetü'l-zevcetü'l-mezbûre 16,5 guruş
 Hissetü'l-ibn-i'l-mezbûr Süleyman 232 guruş

HKM -53

Medîne-i Mağnisa'da Alay Beği Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Peksimetcî Oğlu İbrahim bin Ahmet'in verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce bint-i Hasan nâm Hâtun ile sulbiye-i sağîre kızları Fâtıma ve Aîşe ve Emine ve li-ebeveyn kız karındaşları Huri ve Aîşe'ye münhasıra olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bi'l-iltimâs tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'sş-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zıkr ve beyân olunur. Hurrîre fi'l-yevmü'r-râbiu ve'l-ışriyn min-şehr-i Muharremü'l-Haram sene erbeatü ve ışrîyn ve mîteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 200 guruş

Bacanağı Halil zimmetine geçen öküz tek ? 1 , 40 guruş

Füruht olunan tay 1 res 70 guruş

Zevcesine verilen kısrak 25 guruş

Yağmurluk 6 guruş

Sahan ve tencere 10 guruş

Hırdavât-ı menzil 55 guruş

Yekûn 356 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Techîz ve tekfîn 20 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-i zevce-i mezbûre 100 guruş

Mahalle-i mezbûre avârızına deyn-i müsbete 15 guruş

Kumbur Oğlu kuyusuna deyn-i müsbete 34,5 guruş

Kız karındaşı Hadîce'ye deyn-i müsbete 40 guruş

Bedestende kefereye 40 guruş

Bakkal kefereye deyn 2 guruş

Kalyoncu Hüseyin Beşe'ye deyni 15 guruş

Nalbant Oğlu'na öşr akçesi 11 guruş

Bacanağı Halil'e deyn-i müsbete 18 guruş

Resm-i kısmet ve Düyûn-ı müteferrika 13 guruş

Yekûn 201 guruş

Sahhü'l-bâkî 154,5 guruş

Hissetü'z-zevce 13 guruş

Hissetü'l-bint 23 guruş , 20 akçe

Hissetü'l-bint 23 guruş , 20 akçe

Hissetü'l-bint 10 guruş , 10 akçe

Hissetü'l-bint 10 guruş, 10 akçe

HKM -54

Medîne-i Mağnisa'da Ali Ağa Mahallesi'nde sükkânından iken bundan akdem vefât aden Sa'âdetlü Mütessellim Ağa Hazretleri'nin bölükbaşlarından Hacı-zâde Mehmed Ağa ibn el-Hâc Mustafa nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma Kadın bint-i İbrahim nâm Hâtun ile sulbî kebîr oğlu Veli Ağa ve sağır oğulları İbrahim ve Süleyman'a ve vâlidesi Rukiye Hâtûn'a münhasıra ve ba'dehü kable't-taksîm mezbûre Rukiye dahi müteveffiye olub verâseti oğlunun oğulları merkûmân Veli ve İbrahim ve Süleyman'a münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağırân-ı merkûmâna cânib-i şer'-îenverden vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlideleri merkûme Fâtıma Kadın ma'rifeti ve bâ-ma'rifet-i şer' bi'l-iltimâs tahrîr ve beyne'l-verese bi-hükmi'l-münâsehatü's-şer'-iyye tevzî 've taksîm olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur. Hurrire fi'l-yevmü'l-ışriyn min-Muharremü'l-Haram sene erbeatü ve ısrîyn ve mîteyn ve elf.

Hâriciye ve dâhiliye menzil der-mahalle-i mezbûre 5000 guruş

Damda mevcûd olub Fûruht olunan koza,..... kıyyeti 21 guruş Oğlu merkûm

Veli zimmetindedir

Anbarında mevcûd olub Fûruht olunan hinta akçesi 835 guruş

Bi'l-iltimâssûk-ı Sultânîde fûruhtolunub ba'de'l-müzâyede merkûm Veli Ağa üzerinde
karâr-dâde olan eşyâsıdır ki ber vech-i âtî zikr olunur

Cedîd kilim 2, 49 guruş

Cedîd seccâde 33,5 guruş

Def'a seccâde 36 guruş

Sîmli tüfenk 1, 66 guruş

Sîm raht ve başlık ve rişme 250 guruş

Sîmli seyf 90 guruş

Sofra peşkiri 7,5guruş

Kumaş entari 16 guruş

Duhan çubuğu 2 guruş

Münakkaş havlu 32 guruş

Münakkaş kavuk örtüsü 7 guruş

Tire peşkiri 3 guruş

Def'a peşkir 3 guruş

Sanduka 9 guruş

Çuka nebeş? 70 guruş

Çuka mak'ad 3, 61 guruş

Kuyub? Ve başlık 150 guruş

Sîm sâ'at 31 guruş

Müsta'mel kaliçe 35 guruş

Kadife yasdık 12, 90 guruş
 Döşek 26 guruş
 Def'a döşek 12 guruş
 Def'a döşek 15 guruş
 Fincan ma'a zarf ve tepsi 24 guruş
 Beledî yasdık 2 , 7 guruş
 Def'a yasdık 2, 9,5 guruş
 Def'a yasdık 11 guruş
 Def'a yasdık 2, 12 guruş
 Sağır minder 2,5 guruş
 Yorgan 21 guruş
 Köhne çiçekli yorgan 7 guruş
 Def'a çiçekli yorgan 32,5 guruş
 Def'a yasdık 1, 5 guruş
 Def'a yorgan 11,5 guruş
 Def'a yasdık 4 guruş
 Kebir minder 2 , 52,5 guruş
 Def'a minder vasat 2, 25 guruş
 Def'a sağır minder 1, 6 guruş
 Def'a döşek 8 guruş
 Def'a yasdık 52,5 guruş
 Def'a yasdık 12 guruş
 Arab gulâmı 150 guruş
 İğdiş bahâsı 45 guruş
 At akçesi 200 guruş

Bakır alâtı 264 guruş

Hırdavât-ı hane 35 guruş

Yekûn 2027 guruş

Füruht olunan eşya-i mezkûrdan zevce-i merkûme ve sağırân-ı mezbûrân üzerlerine karâr-dâde olan eşyadır ki ber vech-i âtî zikr olunur

Cedîd kilim 31 guruş

Cedîd seccâde 2, 62 guruş

Sîmli piştov 26 guruş

Çuka şalvar 46 guruş

Sîmli tüfenk 300 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 100 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 35 guruş

Sîmli bıçak 26 guruş

İbrişim raht ma'a piştov 39 guruş

Sîm rişme 56 guruş

Gölnek 12 guruş

Def'a Gölnek 10,5 guruş

Müsta'mel entari 8,5 guruş

Def'a Gölnek 4 guruş

Çuka karmele? 14 guruş

Hama kuşağı 25 guruş

Çuka yemeni 6 guruş

Çuka cübbe 31 guruş

Def'a köhne gölnek Zerdava köhne kürk 28 guruş

Peşkir ve uçkur 3 guruş

Bez 1 top 17 guruş

Def'a kürk 125 guruş

Sîm... 10 guruş

Sanduka 8 guruş

Çuka mak'ad 4, 51 guruş

Kebir minder 15 guruş

Kadife yasdık 8 guruş

Def'a minder 3 guruş

Def'a yasdık 6,5 guruş

Def'a çuka mak'ad 9 guruş

Kebir minder 12 guruş

Def'a yasdık 4 guruş

Def'a minder 2 guruş

Kalice 17 guruş

Def'a yasdık 11,5 guruş

Def'a minder 2 guruş

Camus ineği 2 res 8 guruş

Göğeri timârında 3 dönüm 100 guruş

Horos Köy timârında bağ 4 dönüm 50 guruş

Kalemiye Mushaf-ı Şerîf 60 guruş

.....Câriyesi 600 ? guruş

Bakır âlâtı 151 kıyye 453 guruş

Hırdavât-ı hane 25 guruş

Zuhûr eden altun 167 guruş

Füruht olunan eşyâ ve sâir akçesinden verilen Hacı İbrahim Ağa üzerinde karâr-dâde olan eşyadır 100 guruş

Don Gölnek 3 guruş

Kehribârrlı çubuk 15 guruş

Def'a Kehribârrlı çubuk 13 guruş

Sarkılı ? Duhan çubuğu 20 guruş

Def'a Kehribârrlı çubuk 13 guruş

Billur kâse 5 guruş

Yağlık 5, 3 guruş

Gölnek 6,5 guruş

İşleme peşkir 3 guruş

Çevre 5 guruş

Def'a Gölnek 7 guruş

Çarşab 15 guruş

Çiçekli 1 top 28 guruş

Tire Peşkiri 3 guruş

Şirbâb 1 top 12 guruş

Def'a peşkir 3 guruş

Bağc tarak 4 guruş

Kahve 4 kıyye 28 guruş

Minder 9 guruş

Hinta 7 guruş

Def'a peşkir 3 guruş

Yekûn 2957 guruş

Ber vech-i peşin Fûruht olunan eşyâakçelerinden mevcûd min-ciheti'l-mecmû' yekûn
12837 guruş

Minhâ el-ihracât

Mesârif-i techîz ve tekfîn 200 guruş

Saâdetlü Hüseyin Ağa Hazretlerine deyn-i müsbeste 300 guruş

Ağay-ı müşârü'n-ileyh hazretlerine deyni 20 guruş

Asalilli Adem Efendi ma'rifetideyn-i müsbeste 50 guruş

Oğlu merkûm Veli Ağa'ya deyn-i müsbeste 3500 guruş

Resm-i kısmet 300 guruş

Düyûn-ı müteferrika 150 guruş

Mihr-i mü'eccel-i-i zevce-i mezbûre 350 guruş

Haffâf Hacı Seyyid'e deyn 41 guruş

Dellâliye 50 guruş

Yekûn 4961 guruş

Sahhü'l-bâkî 7876 guruş

Hissetü'l-zevcetü'l-mezbûre 984,5 guruş

Hissetü'l-ibn-i'l-merkûm Veli Ağa 2297 guruş , 20 akçe

Hissetü'l-ibn-i'l-merkûm İbrahim Ağa 2297 guruş, 20 akçe

Hissetü'l-ibn-i'l-merkûm Süleyman Ağa 2297 grş, 20 akçe

18. SAYFA

HKM -55

Medîne-i Mağnisa'da Attar Hoca Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hasan Dayı ibn-i Ömer nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma bint-i Süleyman nâm hâtûndan gayri zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekesinin rub'u zevce-i mezbûreye sülüs-ü erbâ'ı cânib-i beyti'l-mâla âid ve râci' olduğu lede'sş-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve beyti'l-mâl-i âimme ve hâssa emîni umdetü'l-ekâbirel-Hâc Süleyman Ağa ma'rifeti ve bâ-ma'rifet-i şer'tahrîr ve sûk-ı

Sultânî'de ba'de'l-müzâyede Fûruht olunan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü'l-hâdi ve'l-ısrıyn min-şehr-i Muharremü'l-Haram sene erbeatü ve ısrıyn ve mieteyn ve elf.

Sûk-ı mezbûrda nakden Fûruht olunan terekesi

Zevce-i mezbûre zimmetinde karâr-dâde olunan tencere ve kebir sahan 63,5 guruş

Hallac Mustafa'nın turpan ve çuval semeni 3 guruş

Def'a Hallac Mustafa'nın merkeb 1 res 64 guruş

Yekûn 149 guruş

Minhâ el-ihrâcât

Techîz ve tekfîn 9,5 guruş

Dellâliye 3,5 guruş

Mihr-i mü'ccel-i zevce-i mezbûre 20 guruş

Yekûn 33 guruş

Sahhü'l-bâkî 116 guruş

Hissetü'l-zevcetü'l-mezbûre 29 guruş

Hissetü'l-beyti'l-mâl-i merkûm 87 guruş

Cânib-i beyti'l-mâle âid meblağ-ı mezbûrdan ber-mu'tâd-ı kadîm ihrâcâtdır

Harc-ı defter 17 guruş

Resm-i beyti'l-mâl 17 guruş

Harc-ı hademe 13 guruş

Lem'an yekûn 47 guruş

19-26. SAYFA

HKM -56

Seyyidetü'l-muhadderât eklîletü'l-mahzât tâcû'l-mestûrât zâtü'l-alâ ve's-saâdât Vâlide Sultân aliyyetü's-şân dâmet ismetühâ ve zâdet iffetühâ hazretlerinin havâss-ı seniyyelerinden olan Turgudlu Kasabası sükkânından iken bundan akdem Der'âliyye'de vefât eden Seyfî-zâde sâbık kasaba-i mezkûre voyvodası es-Seyyid el-Hac İbrahim Ağa ibn-i es-Seyyid Mustafa Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Aişe Hanım ibneti es-Seyyid Halil Ağa nâm Hâtun ile sulbî kebir oğulları Şerîf Mehmed Ağa ve es-Seyyid Ahmet Ağa ve sağır oğulları Mustafa Ağa ve Abdullah Ağa ve sulbîye kebîre kızı Râbia Hanım ve sağıre kızı Rukiyye Hanım'a münhasıra olduğu lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın hîn-i vefâtında kâffe muhalledfâtı bâ-emr-i âli cânib-i mîrîden ba'de'z-zabt ve't-tahrîr eshâb-ı düyûnu irzâ ve iskât olunmak şartıyla bâ-celîlü's-şân eytâmlarına terk ve ihsân-i hümayun buyurulub lâkin Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın Düyûn-ı müsbetesi terekesinden ezîd ve edfer olduğuna binâ'en ber müceb-i fetâvây-ı şerîfe ve kanûn münîf eytâmlarına intikâl etmiş olan vakf-ı emlâk ve akâr ve arâzîden mâ'ada Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın bi'l-cümle muhalledfât ve eşyâ ve sâir emlâk ve akâr ism-i mâdde-i itlâk olunur her nesi var ise ma'rifet-i şer'le müzâyede ve fûruht ve esmânı eshâb-ı düyûna fermâ-i vechle tevzî 've taksîm olunmak bâbında bu fakîre ve hâlâ kasaba-i mezkûre voyvodası ser-bevvâbîn-i dergâh-ı âli umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim Osman Ağa-zâde el-Hac Hüseyin Ağa'ya hitâben şeref-bahsû-i sudûr olan fermân-ı cihân-mutâ' mentûku üzere sağırân-ı merkûmân Mustafa Ağa ve Abdullah Ağa'ya cânib-i şer'-îşerîfden bâ-huccet-i şer'-iyye vâsiye-i mensûbesi vâlideleri Zeyba Kadın ve sağıre kızı Rukiye Hanım'ın bâ-huccet-i şer'-iyye vâsiye-i mensûbesi vâlidesi Esmâ Kadın ve merkûmûn Aişe ve Şerîf Mehmed ve es-Seyyid Ahmet Ağa ve Râbia Hanım ma'rifetleri bâ-ma'rifet-i şer' ve voyvoda-i mûmâileyh

ma'rifetikasaba-i mezkûrda ba'de'l-müzâyede esmân-ı misliyelerile fûruhtve zikr-i âtî düyûnuna bi-tarîku'l-fermâ tevzî 've taksîm olunduktan sonra beher guruşa yirmi ikişer para isâbet etmekle defteri tahrîr ve Düyûn-ı müsbete eshâbına bi-tarîku'l-fermâ edâ ve teslîm olunan kâffe-i emvâl ve eşyâ ve emlâk ve akâr ve sâir muhallefâtıdır ki ale'l-esâmi zikr ve beyân ve şerh-i ıyân olunur. Hurrîre fi'l-yevmü's-sâbi min- Muharremü'l-Haram sene erbeatü ve işrîyn ve mîteyn ve elf.

Tefsîr-i Kadi 1 cild 20 guruş

Kadi Hâşiyesi Şihâb 1 cild 15 guruş

Dürer-i Gurur 1 cild 4 guruş

Şerh-i Buhârî evâilinden 1 cild 25 guruş

Lügat-ı Ahterî Kebîr 1 cild 25 guruş

Şerh-i Meşârik-i Şerîf 1 cild 8 guruş

Dürer Hâşiyesi, Vânî 1 cild 15 guruş

Şerh-i Tarîkat' Ramze 3 cild 20 guruş

Fetevây-ı Ankaravî Nafiz 2 cild 15 guruş

Nahiv cümlesi 5 guruş

Üsküblü Fetevâsı 1 cild 3 guruş

Sîmli tüfenk 120 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 86,5 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 80 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 121 guruş

Sîmlice tüfenk 24 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 60 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 41 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 106 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 91 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 120 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 77 guruş

Sâde tüfenk 17 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 86 guruş

Def'a Sîmlice tüfenk 30 guruş

Def'a sâde tüfenk 22 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 126 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 67 guruş

Def'a Sîmlice tüfenk 41,5 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 50 guruş

Def'a sade tüfenk 20 guruş

Def'a sade tüfenk 22 guruş

Def'a sade tüfenk 26 guruş

Kurâde tüfenk 6,5 guruş

Kurâde tüfenk 8,5 guruş

Def'a kurâde tüfenk 4 guruş

Def'a Sîmli tüfenk 109 guruş

Kehribârr imâmeli pasmen ? çubuğu 30 guruş

Def'a kehribârr imâmeli pasmen çubuğu 67 guruş

Def'a kehribârr imâmeli pasmen çubuğu 22 guruş

Kehribârr kiraz çubuğu 48 guruş

Def'a kehribâr imâmeli kiraz çubuğu 61 guruş

Def'a kehribâr imâmeli kiraz çubuğu 177 guruş

Def'a kehribâr imâmeli kiraz çubuğu 73 guruş

Harcî imâmeli duhan çubuğu 3, 12,5 guruş

Karahisarî rikâb 1 çift 11 guruş

Def'a rikâb 3 çift 8 guruş

Def'a rikâb 11 guruş

... piştov 1 çift 317 guruş

Kırmızı ibrişimli sîm raht ve başlık ve rişme 601 guruş

Yeşil ibrişimli sîmraht ve rişme 580 guruş

Meniş heybesi 21 guruş

Kehribâr barut kapağı 2 .9 guruş

Def'a barut kapağı 9 guruş

Def'a barut kapağı 11,5 guruş

Def'a rikâb 1 çift 11,5 guruş

Def'a rikâb 1 çift 1 çift 15,5 guruş

Def'a rikâb 1 çift 22 guruş

Def'a rikâb 1 çift 9 guruş

Def'a rikâb çift 5 guruş

Def'a rikâb 1 çift 4 guruş

Def'a barut kapağı 8,5 guruş

Yen,çeri cerastı 4, 24 guruş

..... 6 guruş

Sâde sîmbaşlık ve rişme ve raht 603 guruş

Kapucu keçesi 33 guruş

Köhne at şiltesi 4 guruş

Tahta sanduka 14 guruş

Çuka yün puşîdesi 6 guruş

Köhne seccâde 9,5 guruş
parça 3, 20,5 guruş
 Sîmli cevğân 20,5 guruş
 Def' a Sîmli cevğân 43 guruş
51 guruş
 Şemsiye 2,5 guruş
 Sîmli piştov kuburu 2 çift 120 guruş
 Penbe-kâri çatarı 1, 35 guruş
 Et 2 ve gâşiye 2, 24,5 guruş
 Köhne Maraş haşesi 8 guruş
 Müsta'mel hums haşesi 20 guruş
 Maraş haşesi 11 guruş
 Parça hümayun 13 guruş
 Parça sarık 5, 25 guruş
 Def' a harbi sarık 5, 18 guruş
havanı 15,5 guruş
 Sandal parçası 23,5 guruş
 sanduka 5 guruş
 Parça kumaşlar 10 guruş
 Parça 8 guruş
 Köhne at şiltesi 5 guruş
 Humus-kâri feta? 1 çift 83 guruş
 Harcî Humus-kâri 1 çift 14 guruş
 Zahme ve kolan 3 çift 11,5 guruş
 Parça 6,5 guruş

Şam alacası 2, 30 guruş

Def'a şam alacası 20,5 guruş

A'lâ destâr 52 guruş

Haleb alacası 3 top 22 guruş

Harbi kutni 1 top 15 guruş

Def'a şam alacası 1 top 26 guruş

Dülbend parçası 29,5 guruş

Hind-kâri kutnî 2 top 114 guruş

Def'a a'lâ sarık 50 guruş

Def'a destâr 19 guruş

Humus-kâri kutnî 1 top 12,5 guruş

Şâkirî destâr 26 guruş

Sivasî destâr 40 guruş

Def'a şâkirî destâr 30 guruş

Def'a destâr 128 guruş

Def'a destâr 34,5 guruş

Def'a destâr 37,5 guruş

Bendi destâr 51 guruş

Suretî destâr 11 guruş

Def'a destâr 16 guruş

Def'a destâr 12,5 guruş

Def'a harcî destâr 62 guruş

Sîm devât 156 guruş

Def'a harcî destâr 3 ve örtü 28,5 guruş

Parça kutnî 5,5 guruş

Def'a Maraş haşesi 6,5 guruş
 Sîmrişme 83 guruş
 Mercan tesbih 2, 97,5 guruş
 Akçe ve mühür kesesi 5 guruş
 Sîm âyine 20,5 guruş
 Sîm kuşak 18,5 guruş
 Sîm hamâil-i at 2, 3 guruş
 Köhne destar ve boğasî 1 top 7,5 guruş
 Def'a barut kapağı 3,5 guruş
 Müsta'mel banaluka haşe 45 guruş
 Def'a müsta'mel banaluka haşe 42 guruş
 Müsta'mel seccâde haşe 19 guruş
 Kaplan post haşe 18 guruş
 Köhne kaplan haşe 3 guruş
 Def'a sebet sanduka 7 guruş
 Def'a barut kapağı 6 guruş
 Def'a barut kapağı 3 guruş
 Def'a sebet sanduka 4,5 guruş
 Def'a parça kutnî 18,5 guruş
 Def'a parça kutnî 11,5 guruş
 Parça abâni 14 guruş
 Hind-kâri 36 guruş
 Hind-kâri gezi 1 top 23 guruş
 Def'a parça kutnî 6 guruş
 Çizme 3 çift 15 guruş

Def'a kutnî 24 guruş
 Def'a parça kape kutni 15 guruş
 Def'a sivayı sarık 44 guruş
 sarık 6 guruş
 Def'a kape kutni 14 guruş
 Def'a çizme 3 çift 14,5 guruş
 Yaldızlı piştov 1 çift 82 guruş
 Def'a yaldızlı sîmpîştov kuburu 81 guruş
 Def'a Sîmli piştov kuburu 1 çift 61 guruş
 Mest pabuş 4 çift 19 guruş
 Humus-kâri peşkiri 66 guruş
 Parça beyaz ve 13 guruş
 Def'a Humus-kâri feta 41 guruş
 Yanya-kâri piştov 1 çift 239 guruş
 Hind-kâri çarşab 40 guruş
 Basma Ahmetiye 10 guruş
 Yeşil çevre 8 guruş
 Mest ve muşamma' 6,5 guruş
 Def'a çizme 2 çift 8,5 guruş
 Def'a sepet sanduka 5,5 guruş
 Cezayir-kâri sırmalı harbi 167 guruş
 Beledî yasdık yüzü 5, 9,5 guruş
 Tiriyeşte çuka 5 zirâ' 50 guruş
 Yün 1 guruş
 İbrişim başlık 35,5 guruş

Kayış raht 4,5 guruş

Sîmli balta 32 guruş

Parça Bogasiler 2,5 guruş

Tahta sanduka 11 guruş

Dilbaz 6,5 guruş

.....

Minder gılâfı 12,5 guruş

Harar 2 çift 9 guruş

Köhne 3 guruş

Haleb-kâri savai 2 top 324,5 guruş

Def'a savai 1 top 39 guruş

Sîm zarf 7 dirhem 35 guruş

Hırdavât 4 guruş

Münakkaş çevre 2, 13,5 guruş

Sîmkahve ibriği 54 dirhem 35 guruş

Uçkur 2, 8 guruş

Hırdavât ve köhne dât 7 guruş

Haleb-kâri kermüd 2 top 6,5 guruş

Taraklı kutnî 41,5 guruş

Def'a kermüd 1 top 17,5 guruş

Def'a kutnî 18,5 guruş

Çatari 1 top 33,5 guruş

Def'a şâkiri destâr 27 guruş

Def'a destâr 2, 54,5 guruş

Def'a çatari 1 top 26 guruş

Def'a sepet sanduka 8 guruş
 Parça sîm ve şâl ve kuşak ve köhne dât 5 guruş
 Ceviz beştahta 60,5 guruş
 Def'a beştahta 17 guruş
 Kahve yemeni kıyye 17,5 guruş
 Sîmhâtem 1 guruş
 Piştov demiri 5 guruş
 Kurade dürbin 1,5 guruş
 Hırdavât 3 guruş
 Çalar saat 157 guruş
 Beştahta saati 601 guruş
 Minder gılâfı 2 guruş
 Maraş-kâri haşe ve gölnek 16,5 guruş
 Humus-kâri haşe 18 guruş
 Humus-kâri kuşak 52,5 guruş
 Köhne Cezayir-kâri sırmalı harbi 33 guruş
 Terbence ibrişim mak'ad saçağı 540 guruş
 Def'a Cedîd 4 çift 19 guruş
 Def'a mest pabuşu ve çizme 7,5 guruş
 Bursa-kâri çatma yasdık yüzü 8çift 171 guruş
 Bursa-kâri güvez yasdık yüzü 5 çift 124 guruş
 Bursa-kâri mikraslı yasdık yüzü 66 çift 170 guruş
 Def'a Bursa-kâri mikraslı kadife yasdık yüzü 7, 157,5 guruş
 Def'a çizme 1 çift 5 guruş
 Sîm kuşak 1 çift 25 guruş

Kehribâr ve mercan kaşık 2 düsine 12,5 guruş

Def'a kadife yasdık yüzü 10 guruş

Parça mak'ad 5,5 guruş

Altun farisî saat 111 guruş

İbrişim mak'adsaçağı 65 guruş

Hırdavât 2 guruş

Sîmli kadare ve topuz 123 guruş

Def'a Sîmli kadare ve topuz 115 guruş

Def'a Sîmli kadare ve topuz 134 guruş

Mor çuka üzerine kabreli müsta'mel kesme 14 guruş

Yeşil çuka üzerine kabreli kesme 160 guruş

Güvez çuka üzerine sırmalı kesme 60 guruş

Neftî çuka üzerine sîmkabreli kesme 418 guruş

Mâi çuka üzerine sîmkabreli kesme 405 guruş

Köhne çuka eğer puşîdesi 3, 8,5 guruş

Sîmli kudare 55 guruş

Sîmli topuz 41 guruş

Sade sîm raht ve zah? eksenekli rişme 523 guruş

Def'a Sîmli kudare ve topuz 125 guruş

Mâi ibrişimli yaldızlı zah eksenekli sîm raht ma'a başlık ve rişme 803 guruş

Güvez ibrişimli yaldızlı zah eksenli sîmraht ve ma'a rişme 560 guruş

Yeşil ibrişimli yaldızlı zah eksenli sîmraht ma'a başlık ve rişme 815 guruş

Def'a sebet sanduka 5 guruş

Def'a Sîmli kudare ve topuz 125 guruş

Def'a yaldızlı Sîmli kudare ve topuz 167 guruş

- Sade bıçağı 3, 13 guruş
- Def'a sade bıçağ 3, 10 guruş
- Yatağan bıçağı ve piştov 20,5 guruş
- Def'a Sîmli kudare ve topuz 112 guruş
- Sîmli yatağan bıçağı 41 guruş
- Def'a Sîmli yatağan bıçağı 78 guruş
- Sîmli tantika-kâri piştov 1 çift 156 guruş
- Sade piştov 1, 23,5 guruş
- Kurade piştov 5 guruş
- Def'a Sîmli yatağan bıçağı 120 guruş
- İngiliz-kâri piştov 1 çift 80 guruş
- Def'a Sîmli piştov 1 çift 125 guruş
- Sîmli ve mercanlı piştov 131 guruş
- Def'a Sîmli İngiliz piştov 1 çift 155 guruş
- Def'a Sîmli piştov 1 çift 149 guruş
- Def'a Sîmli piştov bıçak 96 guruş
- Def'a Sîmli yatağan bıçağı 110 guruş
- Def'a Sîmli yatağan bıçağı 45 guruş
- Def'a Sîmli piştov 46,5 guruş
- Def'a Sîmli piştov 45 guruş
- Def'a Sîmli piştov 60 guruş
- Def'a Sîmli piştov 36 guruş
- Def'a Sîmli piştov 70 guruş
- Def'a Sîmli kudare 50 guruş
- Def'a sepet sanduka 8 guruş

Def'a Sîmli piştov 38 guruş

Müsta'mel çuka yün puşîdesi 8guruş

.....bürüncek namusiye der-zimmet-i kadızâde-zâde Mehmed Efendi 101

guruş

Sîm devât 199 guruş

Pirinç takımı 35,5 guruş

Müsta'mel İslambol şeridi bir mikdar 8,5 guruş

Def'a davulumbaz 10 guruş

Cedîd leh-şerid 82 miskal 84,5 guruş

Def'a Cedîd leh-şeridi 621 miskal 649,5 guruş

Yaldızlı tepsi 30 guruş

Gezî kaplı meniş ? kağırsak kürk 72 guruş

Penbe kaplı bez kakum meniş? kürk 127 guruş

Yeşil gezî kaplı kakum cübbe kürk 75,5 guruş

Leylâkî geziye kaplı meniş? kakum kürk 81 guruş

Mâi geziye kaplu meniş? Zincab-meniş ? kürk 99 guruş

Mâi geziye kaplu cübbe kakum kürk 120 guruş

Yeşil geziye kaplu zincâbî kürk 100 guruş

Müsta'mel rezâbî şal 202 guruş

Kazak nâfesi müsta'mel meniş? kürk 400 guruş

Cedîd kaplan post yün puşîdesi 122 guruş

Müsta'mel kaplan post yün puşîdesi 60 guruş

Def'a müsta'mel kaplan post yün puşîdesi 64 guruş

Def'a Cedîd kaplan post yün puşîdesi 122 guruş

Köhne kaplan post yün puşîdesi 19 guruş

- Susamuru meniş kürk 260 guruş
- Mâi kaplı meniş kürk 66 guruş
- Zincâbî kaplı müsta'mel samur kürk 202 guruş
- Zincâbî gezi kaplı meniş kağarsak kürk 100 guruş
- Müsta'mel çuka cübbe 39 guruş
- Müsta'mel şâlî cübbe 22 guruş
- Müsta'mel teriste çuka cübbe 79 guruş
- Müsta'mel sarık 4, 16 guruş
- Müsta'mel savai entari yelek 24 guruş
- Müsta'mel gezî beyaz libâde 52 guruş
- Saye çuka şemseli Cedîd kaput ma'a başlık 317 guruş
- Yaldızlı mangal ma'a tahta 180 guruş
- Selâmlıkda kebir hâs oda döşemesi 535 guruş
- Sağir hâs oda döşemesi 410 guruş
- Oda-yı mezkûr ittisâlinde sağir oda döşemesi 172 guruş
- Müsta'mel şam meşesi ma'a şilte 10 guruş
- Gördes-kâri haşe 36 guruş
- Müsta'mel yorgan 13 guruş
- Def'a yorgan 13,5 guruş
- Def'a yorgan 2, 20 guruş
- Köhne yorgan 16,5 guruş
- Def'a yorgan 2, 32 guruş
- Def'a yorgan 2, 21 guruş
- Müsta'mel beledî döşek 16 guruş
- Müsta'mel kutnî döşek 27,5 guruş

- Kırmızı şilte 12,5 guruş
- Beyaz şilte 12 guruş
- Müsta'mel kilim 23 guruş
- Boncuklu münakkaş katır takımları 248 guruş
- Leğen ibrik 13 guruş
- Abdest leğeni 26 guruş
- Def'a leğen ibrik 13 guruş
- Tencere kapağı 8, 13,5 guruş
- Pirinç tâbesi 21, 18 guruş
- Vasat sini 36 guruş
- Tahtü'r-revân ma'a takım 110 guruş
- Def'a köhne tahtü'r-revân takımı 110 guruş
- Kebir kapaklı sahan 7, 94 guruş
- Def'a kebir kapaklı sahan 6, 101,5 guruş
- Kurade sini 11,5 guruş
- Çorba tası 5 guruş
- Sağır kazgan 34,5 guruş
- Def'a kebir kapaklı sahan 2, 44 guruş
- Sağır tas 2, 30 guruş
- Sağır tepsi 2, 9,5 guruş
- Sağır leğen ve tepsi 11,5 guruş
- Kürede kazgan 14,5 guruş
- Yağ tâbesi 2, 15 guruş
- Def'a tepsi 8 guruş
- Def'a sağır kazgan 40 guruş

Kebir tencere 10 guruş

Vasat kapaklı sahan 5, 85 guruş

Def'a kebir kapaklı sahan 2, 38,5 guruş

Karavana tâbe kepçe ve kefkir 1, 26 guruş

Def'a tencere 2, 10,5 guruş

Def'a tencere 2, 14 guruş

Def'a tencere 4, 16,5 guruş

Kurade leğen ve sahan kapağı 5, 20 guruş

Taba ve sağır tepsi 9 guruş

Def'a tencere 2, 10 guruş

Def'a tencere 5, 26,5 guruş

Mangal 30 guruş

Def'a mangal 9 guruş

Def'a tencere 4, 21,5 guruş

Def'a mangal 36 guruş

Def'a mangal 39,5 guruş

Bakırlı yaldızlı şam'dan 35 guruş

Derûn-u mağazada mevcûd olub Fûruht olunan penbe kozağı 11200 kıyye 8158 guruş

Def'a mağaza-i mezkurda mevcûd olub fûruht olunan penbe kozağı 1700 guruş

Tirşene? Çuka kaplı Kuburikli alma kürk 1500 guruş

Mâi gezî kaplı müsta'mel cübbe alma kürk 500 guruş

Hâzani çuka kaplı Kuburikli samur kürk 1000 guruş

Yeşil çuka kaplı Kuburikli samur kürk 1380 guruş

Mâi çuka kaplı Kuburikli samur kürk 1380 guruş

Güvez çuka kaplı Kuburikli samur kürk 1380 guruş

Al gezî kaplu meniş samur kürk 1500 guruş

Beyaz câriye 3 res 2500 guruş

Arab câriyesi 2 res 1000 guruş

Def'a Arab câriyesi 520 guruş

Zevce-i merkûme zimmetinde beyaz câriye 1, 1000 guruş

Molla-Velizâde zimmetinde Arab câriyesi 500 guruş

Sağırân-ı merkûmânın vâlideleri Zeyba kadın zimmetinde Arab câriyesi ve gulâm 700 guruş

Oğlu merkûm Ahmet Ağa zimmetinde Arab gulâmı 200guruş

Merkûm Ahmet Ağa zimmetinde Müteveffâ-yı merkûm sandukasında zuhûr eden 1410 guruş

Ümm-iveled-iî Delbesne nâm câriyede zuhûr eden ve ahz olunan nukûd 309,5 guruş

Oğulları merkûmûn zimmetlerinde derûn-u çiftlikde mevcûd çift alâtı 150 guruş

Yekûn kâffe-i eşyâynız elli bir bin ikiyüz sekiz guruşdur 51208 guruş

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın konağında ve çiftlik ve mahall-i sâirede mevcûd olub cümle ma'rifetleriyle Fûruht olunan hayvânâtıdır ki ber vech-i âti ale'l-esâmi zıkr ve beyân olunur

Oğlu Şerîf Mehmed Ağa zimmetinde esb 3 re's ve iğdiş 1 res 580 guruş

Merkûm zimmetinde katır 6 res bârgîr 1 re's 1600 guruş

Camus öküzü 3 çift 500 guruş

Kısarak 2 re's ve tay 1 re's 250 guruş

Yekûn 2930 guruş

Oğlu es-Seyyid Ahmet Ağa zimmetinde deve mehâr ma'a dâkım 23 re's 5350 guruş

Merkûm zimmetinde camus öküzü 4 çift 410 guruş

Merkûm zimmetinde esb ma'a eğer 4 res 600 guruş

Kısrak 1 re's 100 guruş

Merkûm zimmetinde katır 4 re's 1100 guruş

Yekûn 7560 guruş Yalnız yedi bin beşyüz altmış guruşdur

Sağırân-ı merkûmân vâlidelerinde katır ve camus ineği 300 guruş

Kasab Ali Oğlu Halil Ağa zimmetinde katır 3 re's ve kara sığır inekleri 1400 guruş

Kilisli Oğlu Hacı İsmail Ağa zimmetinde katır 2 res 470 guruş

Def'a Fûruht olunan esb 4 re's 470 guruş

Def'a Fûruht olunan esb 4 re's 400 guruş

Def'a Fûruht olunan esb 3 re's 250 guruş

Kısrak 14 re's 480 guruş

Camus öküzü 1 çift 300 guruş

Camus celbi 85 guruş

Def'a kısrak 60 guruş

Def'a katır re's 100 guruş

Def'a camus ineği 95 guruş

Kara sığır öküzü 1 res 40 guruş

Camus düğesi 2 res 80 guruş

Def'a camus ineği 80 guruş

Kara sığır düğesi 2 res 50 guruş

Kasab Oğlu Halil Ağa'ya verilen camus öküzü 13 res kara sığır ineği 1 res 1000 guruş

Yekûn 15480 guruş Müteveffâ-yı mûmâ ileyhin mecmû' hayvânâtı yalnız on beş bin dört yüz seksen guruşdur.

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın bâ-temessük-ü şer' sûk-ı Sultânîde ba'de'l-müzâyede kıymet-i misliyesiyle karâr-dâde olan kasaba-i mezkûrda vâki' hâriciye ve dâhiliye ve sair emlâk ve akârâtıdır

Tahdîd ve tavsîfden müstağnî lede'l-ahâlî ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât evlâd ve iyâllerine ifrâz olunandan ma'âdâ hâriciye ve dâhiliye konak 13000 guruş

Kasaba-i mezkûrda Cami-i Cedîd Mahallesi'nde kâin fevkânî ve tahtânî odaları müştemil hân 12500 guruş

Debbağhane'de vâki' Arab Oğlu ve Debbâğ İsmail'e kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan debbâğ dükkânı 220 guruş

Cami-i Cedîd Mahallesi'nde Mehmed Ağa Hazretleri'ne kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan kahvehane ve.....ve nalband dükkanlarından senevî altmış yedişer guruşa icâre hissesi 900 guruş

Demirciler içinde Pâsbân Keçeci Mustafa'ya kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan keçeci dükkânı 430 guruş

Demirciler içinde Küçük Mehmed Ağa'ya kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan demirci dükkânı 400 guruş

Meyhane Boğazı'nda sa'âdetlü el-Hâc Hüseyin Ağa Hazretleri'ne kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan tüfenkci dükkânı 1 bâb 1320 guruş

Halil Çelebi Hanı kurbünde Mehmed Ağa'ya kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan şîrugan yağhanesi 1700 guruş

Konak kurbünde zevce-i merkûmeye kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan şîrugan yağhanesi 1320 guruş

Dutlu Çarşı'da sağırân-ı merkûmân Abdullah ve Mustafa Ağa'ya kıymet-i misliyesiyle verilen kahvehane 1220 guruş

Kestanepazarı'nda Türidî Oğlu Ahmet'e bâ-kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan semerci dükkânı 475 guruş

Menzilhane kurbünde es-Seyyid el-Hac Ahmet Ağa'ya kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan börekçi dükkânı 600 guruş

Sağırân-ı merkûmâna bâ- kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan Sakallı Bahçesi nâm sebze hadîkası 1000 guruş

Kasaba-i mezkûr civârında kâin zevce-i merkûme Hanım'a kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan yoncalık 1000 guruş

Seyfi-zâde es-Seyyid Mehmed Ağa ve zevcesi Zeliha Hanım'a kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan Seyfi kesiği 360 guruş

Sinan Efendi Mektebi kurbünde sağire-i merkûme Rukiye Hanım'ın vâlidesi Esmâ Kadın'a kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan börekçi dükkânı 1 bâb 450 guruş

Kestanepazarı'nda sağırân-ı merkûmânın vâlideleri Zeyba Kadın'a bâ-kıymet-i misliye Fûruht olunan arsası vakıfhâne ve ittisâlinde abacı dükkânı gedikleri 800 guruş

Zâtî Ağa Camii kurbünde merkûme Râbia Hanım'a kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan kahve gediği 600 guruş

Yeni Çarşı'da Ekmekçi Fırını kurbünde sağire-i mezbûre Rukiye Hanım'ın vâlidesi Esmâ Kadın'a bâ-kıymet-i misliye verilen nısf duhancı dükkânı 260 guruş

Oğlu merkûm es-Seyyid Ahmet Ağa'ya kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan Hacı Sipahi Oğlu Bahçesi demekle meşhûr sebze bahçesi 450 guruş

Kasab civârında Seyfizâde es-Seyyid Mehmed Ağa'ya kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan Tüysüz Oğlu Kârhânesi 100 guruş

Ermenas Karyesi civârında Küçük Mehmed Ağa Hazretleri'ne kıymet-i misliyesiyle Fûruht olunan Cürefak? Değirmeni nâm âsiyabdan senevî hisse-i icâresi 30 guruş 300 guruş

Yekûn 39405 guruş

Konak ve hân ve sâir emlâk ve akârât yalnız otuz dokuz bin dörtyüz beş guruşdur

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın ber-mûceb-i temessük kasaba-i mezkûre ahâlîleri
zimmetlerinde olub tashîh olunan ber-vech-i âti ale'l-esâmi zikr ve beyân olunur

Der-zimmet-i ahâlî-i mahalle-i çömlekçi

Der-zimmet-i Benefşe Oğlu Damavi Anton zimmi bâ-temessük 1430 guruş

Der-zimmet-i Helvacı-zâde Hacı Ali Efendi'ye bâ-temessük 312,5 guruş

Der-zimmet-i Hacı Hasan Oğlu Mehmed bâ-temessük iki kıt'a 360 guruş

Der-zimmet-i Yunus Oğulları es-Seyyid Ali ve Mehmed bâ-temessük 346 guruş

Devran Oğlu Abdurrahman Kerimesi Macar Fâtıma ve zevci Berber Veli bâ-temessük
200 guruş

Der-zimmet-i Ermanaslı Oğlu Hasan bâ-temessük 200 guruş

Der-zimmet-i Hori Oğlu hizmetkarı Kör Bekir bâ-temessük 120 guruş

Der-zimmet-i Mısırcı Oğlu Mehmed bâ-temessük 120 guruş

Der-zimmet-i Kerban Alisi Hacı Ali bâ-temessük 40 guruş

Der-zimmet-i Avcı Oğlu Hacı Ahmet bâ-temessük 90 guruş

Der-zimmet-i Arab Beşe Oğlu Hacı Mustafa bâ-temessük 60 guruş

Der-zimmet-i Arab Beşe Oğlu Hacı Hüseyin bâ-temessük 25 guruş

Der-zimmet-i Kara Hacı Hasan Oğlu Hacı Hasan bâ-temessük 35 guruş

Der-zimmet-i Kürt Hacı Bekir bâ-temessük 28 guruş

Der-zimmet-i Kirişçi Hacı bâ-temessük 200 guruş

Der-zimmet-i Hacı Rogudlu? Oğlu Koca Hüseyin Oğlu Mustafa bâ-temessük 200
guruş

Der-zimmet-i Gümüş Oğlu Seyyid Hacı Mehmed bâ-temessük 35 guruş

Der-zimmet-i Çallı Emir Mehmed bâ-temessük 190 guruş

- Der-zimmet-i Çullu Veli Oğlu Veli'de bâ-temessük 348 gurus
- Der-zimmet-i Kara Hafız Oğlu Muhtâb Mehmed bâ-temessük 800 gurus
- Der-zimmet-i Dereli Oğlu Mehmed Beşe bâ-temessük 78 gurus
- Der-zimmet-i Salih Arab bâ-temessük 89 gurus
- Der-zimmet-i Yeni Oğlu Ahmet bâ-temessük 13 gurus
- Der-zimmet-i Hüseyin Oğlu Süleyman bâ-temessük 389 gurus
- Der-zimmet-i Sâki Hüseyin 64 gurus
- Der-zimmet-i Seyfi-zâde Yavaş Mehmed Ağa'da bâ-temessük 2078,5 gurus
- Der-zimmet-i Manisalı Mustafa Oğlu Mustafa'da bâ-temessük 238,5 gurus
- Der-zimmet-i Menzilci Çakır bâ-temessük 31 gurus
- Der-zimmet-i Ahmet Deyn Oğlu Mehmed Ağa bâ-temessük 164 gurus
- Der-zimmet-i Akbıyık Bekir Oğlu Mehmed bâ-temessük 18,5 gurus
- Der-zimmet-i Yahya-zâde Hacı Ahmet Efendi bâ-temessük 120 gurus
- Der-zimmet-i Kelebirci Oğlu es-Seyyid Molla Mehmed bâ-temessük 219 gurus
- Der-zimmet-i Çullu Veli Oğlu Balcı Molla Mehmed 840 gurus
- Der-zimmet-i Süleyman Oğlu Ali Ağa bâ-temessük 120 gurus
- Der-zimmet-i Arab Beşe Oğlu Molla Halil bâ-temessük 885,5 gurus
- Der-zimmet-i Hacı Macar Oğlu İbrahim bâ-temessük 120 gurus
- Der-zimmet-i Helvacı es-Seyyid İbrahim ve Oğlu Mustafa bâ-temessük 84 gurus
- Der-zimmet-i Kavruk..... Veli Ahmet bâ-temessük 75 gurus
- Der-zimmet-i Turgut Oğlu Kara Ahmet 189,5 gurus
- Der-zimmet-i Bıyıklı Oğlu Halil 194 gurus
- Der-zimmet-i Eskiçi Emir Oğlu Hacı Mehmed bâ-temessük 135 gurus
- Der-zimmet-i Eskiçi Zebun Hacı Ahmet bâ-temessük 538,5 gurus
- Der-zimmet-i Mehmed ve Oğlu Hüseyin bâ-temessük 9 gurus

Der-zimmet-i Doncu Oğlu Topal Süleyman bâ-temessük 28,5 guruş

Der-zimmet-i Levend Ermanaslı Oğlu Hasan bâ-temessük 5 guruş

Der-zimmet-i Alim Oğlu Debbağ Halil bâ-temessük 12 guruş

Der-zimmet-i Deli Karı Damadı Kırılı İbrahim bâ-temessük 76 guruş

Der-zimmet-i Zebun Oğlu Hacı Ahmet bâ-temessük 27,5 guruş

Der-zimmet-i Kırılı Abdullah bâ-temessük 12,5 guruş

Der-zimmet-i Ahmet Hoca Oğlu Nalband Mehmed bâ-temessük 120 guruş

Der-zimmet-i Koca Erkek Oğlu Mustafa bâ-temessük 18 guruş

Der-zimmet-i Sabancı Oğlu Emir Hüseyin bâ-temessük 72 guruş

Der-zimmet-i İsmail Bayrakdâr Oğlu İbrahim bâ-temessük 3,5 guruş

Der-zimmet-i Macar Oğlu Ahmet bâ-temessük 11 guruş

Der-zimmet-i Veldel ? zimmi bâ-temessük 8 guruş

Der-zimmet-i Durgut Oğlu Kara Mustafa bâ-temessük 24 guruş

Der-zimmet-i Çildir Oğlu Yavaş Ahmet bâ-temessük 25 guruş

Yekûn 12306,5 guruş

Der-zimmet-i Ahâlî-i Menteş Baba

Der-zimmet-i Alaşehirli Hüseyin bâ-temessük 350 guruş

Der-zimmet-i Emir Veli Oğlu Seyid Hacı Mehmed bâ-temessük 550 guruş

Der-zimmet-i Arab Oğlan zevcesi Emine Hâtun bâ-temessük 300 guruş

Der-zimmet-i Urgancı Hacı Bekir Oğlu Seyyid Hacı Mehmed bâ-temessük 300 guruş

Der-zimmet-i Şeyh Oğlu Seyyid Mustafa bâ-temessük 600 guruş

Der-zimmet-i Deli Abdullah Oğlu Koca Ali bâ-temessük 270 guruş

Der-zimmet-i Boduk Oğlu Süleyman bâ-temessük 111 guruş

Der-zimmet-i Soyтары Oğlu Bekir bâ-temessük 113 guruş

- Der-zimmet-i Helvacı Hacı Halil bâ-temessük 120 gurus
- Der-zimmet-i Vekil harc Arabi Hüseyin 18 gurus
- Der-zimmet-i Nalbant Murad Oğlu es-Seyyid Mustafa bâ-temessük 20,5 gurus
- Der-zimmet-i Elif Hüsnü bedeli Mustafa bâ-temessük 58 gurus
- Der-zimmet-i Urganlılı İbrahim bâ-temessük 53,5 gurus
- Der-zimmet-i Yılandı Oğlu Ahmet bâ-temessük 95 gurus
- Der-zimmet-i Resil Oğlu 16,5 gurus
- Der-zimmet-i Yalvacı Köylü Mustafa bâ-temessük 150 gurus
- Der-zimmet-i Hasan Oğlu Koca İbrahim bâ-temessük 37 gurus
- Der-zimmet-i Kahraman Alisi bâ-temessük ...8 gurus
- Der-zimmet-i Kara Hasan Oğlu Damadı Nebi bâ-temessük 15 gurus
- Der-zimmet-i Burdurlu Mustafa bâ-temessük 100 gurus
- Der-zimmet-i Göynarlı Oğlu Ahmet bâ-temessük 89 gurus
- Der-zimmet-i Nazlı Alisi Oğlu Hasan bâ-temessük 100 gurus
- Der-zimmet-i Sirkeci Kara Oğlan damadı Koca Halil bâ-temessük 51,5 gurus
- Der-zimmet-i Elmalı Oğlu Hacı Hasan bâ-temessük 10 gurus
- Der-zimmet-i Deveci oğlu Molla İbrahim bâ-temessük 70 gurus
- Der-zimmet-i Şamlı Oğlu Ahmet bâ-temessük 966 gurus
- Der-zimmet-i Çengelci Hacı Oğlu Abdurrahman bâ-temessük 82 gurus
- Der-zimmet-i ? Oğlu Halil Beşe Oğlu Hafız Ahmet bâ-temessük 297 gurus
- Der-zimmet-i Levend Boyacı Oğlu Hüseyin bâ-temessük 100 gurus
- Der-zimmet-i Cezayirli Emir..... bâ-temessük 311,5 gurus
- Der-zimmet-i Kara Ayvaz Oğlu Hasan bâ-temessük 46 gurus
- Der-zimmet-i Hacı Kâtib Mehmed Efendi bâ-temessük 67,5 gurus
- Der-zimmet-i Gümüş Oğlu es-Seyyid Mehmed bâ-temessük 128,5 gurus

Der-zimmet-i Karcı Helvacı Hacı Halil bâ-temessük 297 guruş

Der-zimmet-i Kelesli Oğlu Hacı İsmail Ağa bâ-temessük 85,5 guruş

Der-zimmet-i Boduk Oğlu Halil Beşe bâ-temessük 402,5 guruş

Der-zimmet-i Yılan-zer Hasan Oğlu Osman bâ-temessük 140,5 guruş

Der-zimmet-i Helvacı Topal Mustafa bâ-temessük 35,5 guruş

Der-zimmet-i Kırkağaçlı Hacı İbrahim bâ-temessük 141 guruş

Der-zimmet-i Şirdan Oğlu İbrahim Beşe bâ-temessük 586 guruş

Der-zimmet-i Canbaz Çöpçü Oğlu'nun üveği oğulları Hasan ve Mustafa bâ-temessük
360 guruş

Der-zimmet-i Hoca Oğlu Seyyid Mehmed bâ-temessük 323,5 guruş

Der-zimmet-i Uzan Oğlu Hüseyin bâ-temessük 21,5 guruş

Der-zimmet-i Abdilli Oğulları Ahmet ve Mehmed bâ-temessük 250 guruş

Der-zimmet-i Gökyakalı Mustafa bâ-temessük 28,5 guruş

Der-zimmet-i Ebreb? Oğlu damadı Halil bâ-temessük 100 guruş

Der-zimmet-i Alaşehirli Deli Hüseyin bâ-temessük 30 guruş

Der-zimmet-i Deli Abdullah oğlu Ali bâ-temessük 14 guruş

Yekûn 8471,5 guruş

Der-zimmet-i ahâlî-i Mahalle-i Orta

Der-zimmet-i Kocakarlı Oğlu Halil bâ-temessük 23,5 guruş

Der-zimmet-i Debbağ Ebi Kalfa Oğlu Hacı Mehmed bâ-temessük 606,5 guruş

Der-zimmet-i Topaç Oğlu Hüseyin bâ-temessük 1000 guruş

Der-zimmet-i Ali Sipahi Oğlu Küçük Hacı Ali bâ-temessük 133,5 guruş def'a 35,
168,5guruş

Der-zimmet-i Debbağ Pehlivan Oğlu es-Seyyid Mustafa bâ-temessük 130 guruş

Der-zimmet-i Ali Sipahi Oğulları Halil ve Süleyman bâ-temessük 160 guruş

Der-zimmet-i Resil Oğlu bâ-temessük ... guruş

Der-zimmet-i Keçeci Mehmed Beşe Oğlu İsmail bâ-temessük 63 guruş

Der-zimmet-i Çalık.....bedeli Ali bâ-temessük 17,5 guruş

Der-zimmet-i Odabaşı Oğlu Hüseyin Ağa bâ-temessük 750 veya 75,5 ? guruş

Der-zimmet-i Topaç Oğlu Hüseyin bâ-temessük 1027 guruş

Der-zimmet-i Hamza Oğlu es-Seyyid İbrahim bâ-temessük 506 guruş

Der-zimmet-i Yağcı Pazarlı zimmi bâ-temessük 360 guruş

Der-zimmet-i Urganlılı Katırcı Hüseyin bâ-temessük 325 guruş

Der-zimmet-i Ortalı? Oğlu Hacı bâ-temessük 297 guruş

Der-zimmet-i Karadoğanlı Ahmet bâ-temessük 738 guruş

Der-zimmet-i Etyemez Oğlu Mustafa bâ-temessük 4,5 guruş

Der-zimmet-i Karcı Veli Hüseyin bâ-temessük 89,5 guruş

Der-zimmet-i Derviş Oğlu Seyyid İbrahim bâ-temessük 60 guruş

Der-zimmet-i Kayalı Oğlu Ahmet bâ-temessük 32 guruş

Der-zimmet-i Tüfenkçi Oğlu İbrahim bâ-temessük 6,5 guruş

Der-zimmet-i Öksürce? Oğlu Mustafa bâ-temessük 17,5 guruş

Yekûn 6646,5 guruş

Der-zimmet-i ahâlî-i Mahalle-i Yenice

Der-zimmet-i Ekmekci Osman damadı Kavukcu,Kavakcı? es-Seyyid Ali Ağa bâ-temessük 2500 guruş

Der-zimmet-i Karsalan? Oğlu es-Seyyid Hüseyin bâ-temessük 900 guruş

Der-zimmet-i Manav Mahmud Beşe zevcesi Hadice Hoca bâ-temessük 150 guruş

Der-zimmet-i Demirci Halil bâ-temessük 100 guruş

Der-zimmet-i Kate Oğlu es-Seyyid Mehmed bâ-temessük 24 guruş

Der-zimmet-i Leblebici Hacı Hüseyin Oğlu Hüseyin bâ-temessük 20 guruş

Der-zimmet-i Çıkırıkçı Ali Oğlu Osman bâ-temessük 260,5 guruş

Der-zimmet-i Karaman Oğlu Himmed bâ-temessük 136 guruş

Der-zimmet-i Çıkırıkçı Ali Oğlu zevcesi Ümmü Hâtun bâ-temessük 218,5 guruş

Der-zimmet-i Kulalı Oğlu Ali bâ-temessük 17 guruş

Der-zimmet-i Çalık Oğlu İsmail bâ-temessük 99,5 guruş

Der-zimmet-i Kethudâ Ömer Oğlu'nun? Oğlu Seyyid Hüseyin bâ-temessük 954 guruş

Der-zimmet-i Levend Karaman Oğlu Koca Hüseyin bâ-temessük 153 guruş

Der-zimmet-i Çankırlı Memiş Beşe bâ-temessük 137,5 guruş

Der-zimmet-i Şerîf Hafız Gulâmı Yusuf köle zevcesi bâ-temessük 289 guruş

Der-zimmet-i Acem Kara Avanes Oğlu Kırkor zimmi bâ-temessük 215 guruş

Der-zimmet-i Dügün Oğlu Abdi bâ-temessük 131 guruş

Der-zimmet-i İkili? Hacı Ahmet Oğlu İsa bâ-temessük 150 guruş

Der-zimmet-i Çay balığı Oğlu Hüseyin bâ-temessük 423,5 guruş

Der-zimmet-i Börekci Ali Oğlu İbrahim Kavakcı? Ali Ağa yediyle bâ-temessük 37 guruş

Der-zimmet-i İkiz Oğlu bedeli Alaşehirli Mehmed bâ-temessük 253 guruş

Der-zimmet-i Menzilci Ban? Oğlan demekle arif Mehmed bâ-temessük 3040 guruş

Der-zimmet-i Kara İbrahim Oğlu Helvacı Ahmet bâ-temessük 72 guruş

Der-zimmet-i Dügün Oğlu Mehmed bâ-temessük 75 guruş

Der-zimmet-i Hamar? Oğlu Kivork zimmi bâ-temessük 371,5 guruş

Yekûn 10627

+ 00228

10855 bâlâda mezkûr Kırk Bilat? Oğlu

Der-zimmet-i ahâlî-i Mahalle-i Zeytincik

Der-zimmet-i Hüseyin Köle Oğlu..... Mustafa bâ-temessük 60 guruş

Der-zimmet-i Şirvan Oğlu İbrahim bâ-temessük 600 gurus

Der-zimmet-i Taslı Cami'-i Şerîf kayyımı Hacı Himmet Oğlu Ahmet bâ-temessük
400 gurus

Der-zimmet-i Bakkal? Hacı İsmail Oğlu İsmail bâ-temessük 170 gurus

Der-zimmet-i Kolancı? Mustafa Oğlu Mehmed bâ-temessük 150 gurus

Der-zimmet-i Külahlı Oğlu Hüseyin ve Mehmed bâ-temessük 250 gurus

Der-zimmet-i Yağcı Hacı Süleyman Oğlu zevcesi Aişe bâ-temessük 92 gurus

Der-zimmet-i Kolancı? Ahmet Beşe bâ-temessük 30 gurus

Der-zimmet-i Levend İnce Hüseyin bâ-temessük 46 gurus

Der-zimmet-i Ekmekçi Oğlu Seyyid Mehmed bâ-temessük 37,5 gurus

Der-zimmet-i Palandüz Turidi Oğlu Ahmet bâ-temessük 18 gurus

Der-zimmet-i Yörük Ali bâ-temessük 32 gurus

Der-zimmet-i Katırcı Küçük Hacı Mehmed bâ-temessük 53... gurus

Der-zimmet-i bedeli Değirmenci kefare bâ-temessük 12 gurus

Der-zimmet-i Parmaksız Mehmed bâ-temessük 86 gurus

Der-zimmet-i Kulalı Oğlu Hacı Mehmed bâ-temessük 47 gurus

Der-zimmet-i Yalvaçlı kiremitçi Abdullah ve şerikleri bâ-temessük 510 gurus

Der-zimmet-i Hâncı Hâcî Hüseyin Efendi bâ-temessük 2741 gurus

Der-zimmet-i Şirvan Oğlu Seyyid Ahmet bâ-temessük 155,5 gurus

Der-zimmet-i Ekmekçi Esper ve Oğlu Maniko? zevcesi bâ-temessük 580 gurus

Der-zimmet-i Nalband Bodur Mustafa bâ-temessük 214,5 gurus

Der-zimmet-i Hacı Himmet Oğlu Himmet bâ-temessük 214,5 390 gurus

Der-zimmet-i Pelandez Oğlu Mustafa bâ-temessük 36 gurus

Der-zimmet-i Berber Ayvaz Oğlu Halil bâ-temessük 56 gurus

Der-zimmet-i Sarı Oğlu Yahudi bâ-temessük 18 gurus

- Der-zimmet-i Simavlı Süleyman Oğlu Seyyid Halil bâ-temessük 22,5 guruş
- Der-zimmet-i Kavukdaş Oğlu Mehmed bâ-temessük 19 guruş
- Der-zimmet-i Arpacı Kara Kullukcu Mehmed bâ-temessük 54 guruş
- Der-zimmet-i Ekmekçi İspirani tezkidârı Hristo zimmi bâ-temessük 214 guruş
- Der-zimmet-i Duhancı Zizo? zimmi bâ-temessük 224 guruş
- Der-zimmet-i İhcan Oğlu Halil bâ-temessük 222,5 guruş
- Der-zimmet-i Çavuş Oğlu Apostol bâ-temessük 74 guruş
- Der-zimmet-i Arpacı Oğlu Mehmed bâ-temessük 110 guruş
- Der-zimmet-i Hacı Şaban Oğlu Arabi Kara İbrahim bâ-temessük 180 guruş
- Der-zimmet-i Çakal Oğlu Molla Mehmed bâ-temessük 91 guruş
- Der-zimmet-i Cebli Oğlu İbrahim Efendi bâ-temessük 76,5 guruş
- Der-zimmet-i Pergelci Ali bâ-temessük 154 guruş
- Der-zimmet-i Hüseyin Köle Oğlu Molla Mustafa bâ-temessük 128 guruş
- Der-zimmet-i Oğlu Hacı İsmail bâ-temessük 126 guruş
- Der-zimmet-i Kahveci Alaşehirli..... bâ-temessük 14 guruş
- Der-zimmet-i Topal Esir? Kızı Hadîce bâ-temessük 95 guruş
- Der-zimmet-i Hacı Şaban Oğlu Hacı Ali bâ-temessük 563 guruş
- Der-zimmet-i Değirmenci Çakır Oğlu..... bâ-temessük 422,5 guruş
- Der-zimmet-i Sūd Oğlu Hacı Süleyman bâ-temessük 96 guruş
- Der-zimmet-i Ayni Oğlu Ahmet bâ-temessük 10 guruş
- Der-zimmet-i Paşalı Oğlu Yani bâ-temessük 50 guruş
-
- Der-zimmet-i Mantar? Abdurrahman bâ-temessük 161,5 guruş
- Der-zimmet-i Bölükbaşı Oğlu Halil yetimleri bâ-temessük 431 guruş
- Der-zimmet-i Palandez Oğlu Ahmet bâ-temessük 51,5 guruş

Der-zimmet-i Çilli Oğlu Mustafa..... bâ-temessük 27 guruş

Der-zimmet-i Burdurlu Hacı Ömer Efendi bâ-temessük 81 guruş

Der-zimmet-i Mefretli? Oğlu Mustafa bâ-temessük 70 guruş

Der-zimmet-i Hacı Ahmet Oğlu Mehmed bâ-temessük 70 guruş

Der-zimmet-i Börekci Yusuf bâ-temessük 48 guruş

Der-zimmet-i Gökkayalı Oğlu Mustafa bâ-temessük 120 guruş

Der-zimmet-i Göbekli Çulha Ali Beşe bâ-temessük 41 guruş

Der-zimmet-i mahalle kethüdâsı Canbaz Seyyid Ahmet bâ-temessük 1059 guruş

Der-zimmet-i Mağranlı Oğlu Mustafa bâ-temessük 84 guruş

Der-zimmet-i Halil Çelebi Oğlu Halil bâ-temessük 214 guruş

Der-zimmet-i Küçük Hafız Mustafa Efendi bâ-temessük 13,5 guruş

Der-zimmet-i Levend Gökkayalı Oğlu Veli bâ-temessük 33 guruş

Yekûn 13437,5 guruş

Der-zimmet-i ahâlî-i Mahalle-i Cami-i Cedîd

Der-zimmet-i Veli Hafız bâ-temessük 300 guruş

Der-zimmet-i mahalle kethüdâsı Musa bâ-temessük 398,5 guruş

Der-zimmet-i Tüfenkçi Başdanlı Hacı Hasan bâ-temessük 200 guruş

Der-zimmet-i Arpacı Oğlu Molla Hasan bâ-temessük 67 guruş

Der-zimmet-i Kadı Bedeli Oğlu Berber Seyyid Süleyman Efendi bâ-temessük 80

guruş

Der-zimmet-i Boyacı Oğlu Ahmet bâ-temessük 255,5 guruş

Der-zimmet-i Arpacı Oğlu Molla Hasan bâ-temessük 122 guruş

Der-zimmet-i-zâde? Sa'id Efendi bâ-temessük 50 guruş

Der-zimmet-i Debbağ Sefer Oğlu Mustafa bâ-temessük 50,5 guruş

Der-zimmet-i Çabraz Oğlu Halil bâ-temessük 141,5 guruş

Der-zimmet-i mahkeme kâtibi Bayındırlı-zâde Hüseyin Efendi bâ-temessük 50 guruş

Der-zimmet-i Kuyumcu kayını Bornoz Oğlu Agob zimmi bâ-temessük 243 guruş

Der-zimmet-i Veli Hafız bâ-temessük 500 guruş

Der-zimmet-i Vekilharc Emir Hasan bâ-temessük 301 guruş

Der-zimmet-i Eskici Ali Oğlu Mehmed Ağa bâ-temessük 278,5 guruş

Der-zimmet-i Arpacı Uzun Hacı Ahmet Oğlu Mehmed bâ-temessük 205 guruş

Der-zimmet-i Ermeni Acı İstefan zimmi bâ-temessük 1040 guruş

Der-zimmet-i Çelebi Oğlu Mustafa bâ-temessük 50,5 guruş

Der-zimmet-i Şerîf Ağa Kuşçusu bâ-temessük 60 guruş

Yekûn 4403 guruş

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhin Ermenas ve Parsa karyeleri ve mahâl-i sâirede olan zimemâtıdır ki ber-vech-i âti ale'l-esâmi zıkr ve beyân olunur

Der-zimmet-i Ermenaslı Kara Süleyman bâ-temessük 388 guruş

Der-zimmet-i Ermenas'da Toslu Oğlu İbrahim yetimleri bâ-temessük 538,5 guruş

Der-zimmet-i Ermenaslı Musa Oğlu..... Hüseyin ve zevcesi bâ-temessük 232 guruş

Der-zimmet-i Alaiyeli Zencirci Ahmet Oğlu Ömer bâ-temessük 52 guruş

Der-zimmet-i Musacalıdan Keş Ahmet Oğlu Çakır bâ-temessük 24 guruş

Der-zimmet-i Cemuş? Oğlu Mustafa Beşe bâ-temessük 45 guruş

Der-zimmet-i Manisa'da Kan alıcı Oğlu bedeli Es-Seyyid Ahmet Efendi bâ-temessük 72 guruş

Der-zimmet-i Sabancı Oğlu Seyyid Ahmet bâ-temessük 198,5 guruş

Der-zimmet-i Derbend Karyesi'nde Bozkırlı Durmuş Ali bâ-temessük 400 guruş

Der-zimmet-i Ermenas'da Kalak Oğlu Hasan bâ-temessük 60 guruş

Seyfi-zâde Ahmet Ağa hizmetkarı Gökçe Alanlı Seyyid Süleyman bâ-temessük 800 guruş

Der-zimmet-i Ermenas'da Hacı Süleyman Oğlu İbrahim bâ-temessük 120 gurus

Der-zimmet-i Ermenas'da Ayvaz Oğlu Halil bâ-temessük 36 gurus

Der-zimmet-i Ermenas'da Molla Oğlu Hüseyin zevcesi ve yetimleri ve kayınvâlidesi
bâ-temessük 498 gurus

Der-zimmet-i Ermenas'da Halilce Oğlu Mustafa bâ-temessük 24 gurus

Der-zimmet-i Ermenas'da Kulaklar zevcesi oğulları Kadı..... yetimi bâ-temessük 63 gurus

Der-zimmet-i Ermenas'da Arab Oğlu Halil bâ-temessük 46 gurus

Der-zimmet-i Ermenas Ağası Ağa-zâde İsmail Ağa'da bâ-temessük 400 gurus

Küçük Parsa Karyesi'nde Yörük Oğlu Mustafa ve karındaşları bâ-temessük 37,5 gurus

Der-zimmet-i Derbend Karyesi'nde Hızır Oğlu Hasan 150 gurus

Der-zimmet-i Seyfi-zâde Kethüdâsı Hasan Efendi bâ-temessük 654 gurus

Der-zimmet-i Derbend Karyesi'nde Dönme Ahmet Oğlu Ahmet bâ-temessük 40
gurus

Der-zimmet-i Ermenas Karyesi ahâlîleri bâ-temessük 883 gurus

Der-zimmet-i Sinirl Karyesi'nde Katırcı Oğlu Veli'de bâ-temessük 200 gurus

Der-zimmet-i Kirame Karyesi'nde Balcı Oğlu Halil bâ-temessük 81 gurus

Der-zimmet-i Ermenas Karyesi'nde Müsellem Oğlu Rahmetullah bâ-temessük 100
gurus

Der-zimmet-i Kasaba'da Orta Mahallesi'nde Mirahor Süleyman zimmetinde 800
gurus

Der-zimmet-i Kasaba'da Seyfi-zâde'nin Arab Selim Ağa zimmetinde bâ-temessük
400 gurus

Def'a Orta Mahallesi'nde Kethudâ Mustafa kayını Emir Hüseyin zimmetinde bâ-
temessük 30 gurus

Kasaba'da Cami-i Cedîd Mahallesi'nde Çoban Kahyası Apostol zimmetinde 500
gurus

Der-zimmet-i Çölmekçi Mahallesi'nde Kahveci Deli Hüseyin Oğlu Deli Mehmed bâ-temessük 33 guruş

Yekûn 7905,5 guruş

Min-haysi'l-mecmû' 64025,5 guruş Bâ-temessükât zimemât yalnız altmış dört bin yirmi beş guruşdur.

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın uhdelerinde olan ikiyüz yirmi senesine mahsûb timârat aşâr gayr-i ez- tahsîlât ahâlî zimmetlerinde ber-mûceb-i defter-i müfredât bekâyâsıdır ki ber vech-i âti zikr olunur

Âdemîsi merkûm Seyyid Hacı Mahmud ma'rifetihâsîl olan Paşa Tımârı a'sârından ber-mûceb-i defter-i müfredât ma'lûmu'l-esâmi kesân zimmetlerinde bekâyâsı 2352,5 guruş

Diğer âdemîsi Odabaşı Oğlu Hüseyin ma'rifeti Yayabalalı Tımârı a'sârından ber muceb-i defter-i müfredât ma'lûmü'l-esâmi kesân zimmetlerinde bekâyâsı 754 guruş

Tahsîldâr-ı merkûm Hüseyin'in tahsîl eylediği a'sârdan gayr-i ez- teslîmât ber muceb-i defter-i zimmetlerinde zuhûr eden 2351,5 guruş

Diğer âdemîsi Yuduk? Oğlu Halil ma'rifetihâsîl olunan Kadri Tımârı a'sârından ber muceb-i defter-i müfredât zimmetlerinde bekâyâsı 2343 guruş

Tahsîldâr-ı merkûm Halil'in tahsîl eylediği a'sârdan gayr-i ez- teslîmât ber muceb-i defter-i zimmetlerinde zuhûr eden 1253 guruş

Diğer âdemîsi Odabaşı Oğlu Hasan ma'rifetihâsîl olunan Çuyukalı Tımârı a'sârından ber muceb-i defter-i müfredât ma'lûmu'l-esâmi kesân zimmetlerinde bekâyâsı 379 guruş

Diğer âdemîsi Topaç Oğlu Hüseyin ma'rifetitahtsîl olunan Köse Ortalı Tımârı a'şârından ber muceb-i defter-i müfredât ma'lûmu'l-esâmi kesân zimmetlerinde bekâyâsı 406 guruş

Tahsîldâr-ı merkûm Hüseyin'in tahsîl eylediği a'şârdan gayr-i ez- teslîmât ber muceb-i defter-i zimmetlerinde zuhûr eden 2297,5 guruş

Diğer âdemîsi Aykır İmam ma'rifetitahtsîl olunan Davudlu Tımârı a'şârından ber muceb-i defter-i müfredât ma'lûmu'l-esâmi kesân zimmetlerinde bekâyâsı 1521 grş

Diğer âdemîsi İplikci Himmet ma'rifetitahtsîl olunan a'şârından ber muceb-i defter-i müfredât ma'lûmu'l-esâmi kesân zimmetlerinde bekâyâsı 752 grş

Diğer âdemîsi Süleyman Ağa Oğlu Ali ma'rifetitahtsîl olunan Yeniceli ve Kara Âyid Tımârı a'şârından ber muceb-i defter-i müfredât ma'lûmu'l-esâmi kesân zimmetlerinde bekâyâsı 561 grş

Tahsîldâr-ı merkûm Ali'nin tahsîl eylediği a'şârdan gayr-i ez- teslîmât ber muceb-i defter-i zimmetlerinde zuhûr eden 234,5 guruş

Yekûn 15205 guruş A'şâr bekâyâsı yalnız on beş bin ikiyüz beş guruşdur

İkiyüz yirmi senesine mahsûben Müteveffâ-yı mûmâ ileyhî ahâlî-i Kasaba'ya tevzî 'eylediği tahsîldârları ma'rifetigayr-i ez- tahsîlât ahâlî ma'rifetlerinde bekâyâsıdır ki zikr olunur

Es-Seyyid Veli Kethüdâ ma'rifetitahtsîl olunan Orta Mahallesi ahâlîleri zimmetlerinde ber muceb-i defter-i müfredât bekâyâsı 2023 guruş

Cân bâz Oğlu Es-Seyyid Ahmet Kethudâ ma'rifetitahtsîl olunan Zeyencek Mahallesi ahâlîleri zimmetlerinde ber muceb-i defter-i müfredât bekâyâsı 5089 guruş

Sepetci Oğlu Mustafa Kethudâ ma'rifetitahtsîl olunan Zeytincik Mahallesi'nde Hacı Muharrem cemâ'ati ahâlîleri zimmetlerinde ber muceb-i defter-i müfredât bekâyâsı 4159,5 guruş

Musa Kethudâ ma'rifetitahtsîl olunan Cami' Cedîd Mahallesi ahâlîleri zimmetlerinde ber muceb-i defter-i müfredât bekâyâsı 3011 guruş

Manav Oğlu Ali Kethudâ ma'rifetitahtsîl olunan Yenice Mahallesi ahâlîleri zimmetlerinde ber muceb-i defter-i müfredât bekâyâsı 3551 guruş

Na'lband Murad Oğlu Mustafa Kethudâ ma'rifetitahtsîl olunan Menteş Baba Mahallesi ahâlîleri zimmetlerinde ber muceb-i defter-i müfredât bekâyâsı 2965 guruş

Yekûn 20798,5 guruş

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhin voyvodalığı esnâsında hıdmetinde olan Anderye nâm zimmi zimmetinde ikiyüz on altı ve on yedi ve on sekiz ve yirmi seneleri târihleriyle müverrah mezkûr zimmînin mührüyle memhûr dört kıt'a temessük ve bir kıt'a defter mûcebince yüz otuz bin guruşdan mütecâviz alacağı olub ve mesfûr Anderye'nin kasaba-i mezkûre ahâlîsinden esnâf ve tüccâr ve re'âyâ ve fukarâsına bâ-defter-i müfredât Düyûn-ikesîresi olmakdan nâşî zimmî-i mesfûrun firâr ve gayb ile ihtifâ ve eshâb-ı düyûna gadr-i küllî olduğu Derâliye'ye ifâde ve inhâ olmağın zimmi-i mesfûrun kasaba-i mezkûrede mevcûd emvâl ve eşyâ ve emlâk ve arâzîsi fûruht olunub esmânından Düyûn-ımüsbetesine i'tâ olunmak bâbında şeref-bahş-ı sudûr olan emr-i âlişân mantûku üzere zimmî-i mesfûrun emvâl ve eşyâ ve arâzisi bâ-ma'rifet-i şer' bey'i min-yezîd birle fûruhtve Düyûn-ımüsbetesine

edâ ve teslîm olundukda on yedi bin guruş mikdârı esmân-ı eşyâsı Düyûn-ı müsbetesine müsâvî zuhûr eden temessükâtından ba'det'-tashih Müteveffâ-yı mûmâ ileyhe olan düyûnuna mahsûb olarak li-ecli'l-fermâ Müteveffâ-yı mûmâ ileyhin terekesine idhâl olunan zimemât 2482 guruş

Min-haysi'l-mecmû' 208604,5 guruş eşyâ ve emlâk ve hayvânât ve zimemât yalnız ikiyüz sekiz bin altı yüz dört buçuk guruşdur

Minhâ el-ihracât

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhin muhallefâtının cânib-i mirîden zabt ve tahrîrine bâ-fermân-ı halilü's-şân mübâşir tayîn buyurulan hâcegân-ı divân-ı hümayundan..... İhsan Efendi'ye ve Devletlü Vâlide Sultan-ı aliyyet's-şân Hazretleri'nin Kethudâ-yı âli-cenâbları tarafından ta'yîn buyurulan Hacı Said Ağa'ya hizmet 13500 guruş

Oğlu merkûm es-Seyyid Ahmet Ağa'nın Der'âliyye'de istidâne ile ahz ve mesârif eylediği 3500 guruş

Devletlü sadr-ı Anadolu Efendi Hazretleri'ne verilen resm-i kısmet ve harc-ı fermân 736 guruş

Müteveffâ-yımûma ileyhin terekesi fûruhtve eshâb-ı düyûnuna be-tarîku'l-fermâ tevzî 'olunmak için bâ-emr-i âli mübâşir buyurulan Kâtib Ali Efendi'ye Der'âliyye'de verilen mesârif 4026,5 guruş

Müteveffâ-yı mûma ileyhin vekil-i harcı Emir Hüseyin ma'rifeti hayvânâtına şâ'ir ve saman mesârifî ve münhedim olan koza mağazasının ta'mîr mesârifî için merkûm Emir Hüseyin'e deyn 328 guruş

Mûma ileyhin şâtiri Süleyman Ağa'dan bahârda iştirâ olunub hayvânâtına verilen hâsıl behâsı merkume deyn 120 guruş

Resm-i kısmet-i âdi 500 guruş

Ücret-i hamâliye ve dellâliye ve mesârif-i sâire 900 guruş

Yekûn 2811 guruş

Yeküne'l-ihracü'l-bâkî 180494 guruş

İkiyüz onüç senesinden yirmi senesine gelince dokuz senede hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi dergâh-ı alî Osman-zâde Saâdetlü el-Hac Hüseyin Ağa Hazretleri ma'rifetibâ-emr-i aliye sancağı hazret-i cihândâri buyrulan tekâlif-i şâkkadan olduğu vechle ber vech-i defâtir tevzî 've şer'-iyye kasaba-i mezkûre hissesine isâbet ele ahâliden tevzî 've tahsîl ile müte'addideden gayrâz-ı teslîmât-ı bâkî ağay-ı mûmâileyh hazretlerine Düyûn-ı sahîfesi olduğu cümle ahâli muvâcelerinde sâbit olan 103913 guruş

Hisse-i fermâ 56860 guruş

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhin ikiyüz yirmi iki senesi temmuzu ibtidâsından azli iktizâ edüb mûmâileyh el-Hac Hüseyin Ağa Hazretleri'ne ihâle buyrulmağın sene-i mezkûre martı ibtidâsından hazirana değin Müteveffâ-yı mûmâ ileyhin hâl-i hayâtından mukâta-i mezkûre hâsılâtından makbûzâtının hesâbı ru'yet olunmuş olmağla ağay-ı mûmâileyh hazretlerine ber muceb-i defter iktizâ eden deyni 17079 guruş Hisse-i an-fermâ 9436 guruş

Sene-i mezkûr martı ibtidâsından temmuza gelince hâss-ı mezkûr mukâtaâtından Kilisli Oğlu es-Seyyid el-Hac ihtisâb ve tevzî 'mukâtaası hâsılâtından makbûzâtın hesâbı İsmail Ağa'ya deyn-i müsbite zimmet olduğuna binâ'en ağay-ı mûmâileyh hazretlerine iktizâ eden deyni 10605 guruş Hisse-i an-fermâ 15859 guruş Hisse-i an-fermâ 236 guruş

- Nalband el-Hac İbrahim'e deyn-i müsbite 820 guruş Hisse-i an-fermâ 396 guruş
- Urgancı Hacı Mehmed'e deyn-i müsbite 40 guruş Hisse-i an-fermâ 33 guruş
- Mutyab Kara Hafız Oğlu Molla Mehmed'e deyn-i müsbite 1011 guruş Hisse-i an-fermâ 556 guruş
- Kürt Oğlu Hacı Ali'ye deyn-i müsbite 700 guruş Hisse-i an-fermâ 385 guruş
- Limoncu-zâde Süleyman Efendi'ye deyn-i müsbite 1000 guruş Hisse-i an-fermâ
- Çelebi Oğlu Seyyid Mustafa'ya deyn-i müsbite 250 guruş Hisse-i an-fermâ 137 guruş
- Ortabaşı Mustafa'ya deyn-i müsbite 100 guruş Hisse-i an-fermâ 55 guruş
- Kasab Ali Oğlu Halil Ağa'ya deyn-i müsbite 700 guruş Hisse-i an-fermâ 385 guruş
- Kasab el-Hac İsmail deyn-i müsbite 1000 guruş Hisse-i an-fermâ 550 guruş
- Turgutlu Oğlu Duhancı Ali'ye deyn-i müsbite 700 guruş Hisse-i an-fermâ 385 guruş
- Halil Ağa-zâde merhum yetimlerine deyn-i müsbite 1500 guruş Hisse-i an-fermâ 825 guruş
- Fakir-zâde Said Efendi'ye deyn-i müsbite 352 guruş Hisse-i an-fermâ 138 guruş
- Soğancı Arab Selim'e deyn-i müsbite 91 guruş Hisse-i an-fermâ 50 guruş
- Keçeci esnâfindan Hasan Beşe ma'refetilye deyn-i müsbite 500 guruş Hisse-i an-fermâ 275 guruş
- Mutyab Seyyid Halil'e deyn-i müsbite 247 guruş Hisse-i an-fermâ 136 guruş
- Sarac İbrahim'e deyn-i müsbite 1000 guruş Hisse-i an-fermâ 550 guruş
- Çullulu Oğlu Molla Mehmed'e deyn-i müsbite 1200 guruş Hisse-i an-fermâ 660 guruş
- Haffaf Etyemez Oğlu Molla Ahmet'e deyn-i müsbite 269 guruş Hisse-i an-fermâ 148 guruş
- Urgancı Hacı Bekir'e deyn-i müsbite 250 guruş Hisse-i an-fermâ 137 guruş
- Eskici Abdullah'a bâ-temessük deyn-i müsbite 500 guruş Hisse-i an-fermâ 275 guruş

Urgancı Hacı Ahmet Oğlu Ali'ye deyn-i müsbite bâ-temessük 150 guruş Hisse-i an-fermâ 82 guruş

Asitâne-i Aliye'de Sarraf Kostandi zimmi'ye iki kıt'a temessük mentûku üzere matlûbu olan deyni 139762 guruş Hisse-i an-fermâ 77218 guruş

Çukacı Koko Pazargan'a deyn-i müsbite bâ-temessük 8555 guruş Hisse-i an-fermâ 4767 guruş

Bakkalbaşı Ahçı Beyapot zimmiye bâ-temessük deyn-i müsbite 15182 guruş Hisse-i an-fermâ 8351 guruş

İslambollu Nikola zimmiye bâ-temessük deyn-i müsbite 1200 guruş Hisse-i an-fermâ 660 guruş

Yüncü Kafe zimmiye bâ-temessük deyn-i müsbite 580 guruş Hisse-i an-fermâ 323 guruş

Abacı İstani zimmiye bâ-temessük deyn-i müsbite 1879 guruş Hisse-i an-fermâ 1033 guruş

Ekmekçi başı Seyyid Ali Ağa'ya deyn-i müsbite 1151 guruş Hisse-i an-fermâ 633 guruş

Mihr-i mü'eccel-i müsbite ber-vech-i merkûme 30 altun 1000 guruş Hisse-i an-fermâ 550 guruş

Karkın Kethüdâsı Mustafa Bey'e deyn-i müsbite 990 guruş Hisse-i an-fermâ 544 guruş

Kasaba-i mezkûrda vâki' yedi aded penbeci hânlarında mevcûd koza ve penbe manavlarının Müteveffâ-yı mûmâ ileyhden mebâliğ taleb ve iddi'â ve ahvâl-i perişânların saâdete bâ-arzuhal inhâlarına binâ'en terâfi'-i şer' ve ihkâk olunmak babında şeref sudûr

fermân-ı celîl-i şân mentûku üzere mev'ûbün-ü merkûmun fî külliyyetli olduğu bâ-ihbâr-ı şekât zâhir olmağın

Merkûmûne ale tarîku'l-mesâliha verilecek 5500 gurus Hisse-i an-fermâ 2525 gurus

Seyyidetü'l-muhderât ekâbile'l-mahzât zâtü'l-a'lâ ve's-saâdât Vâlide Sultân aleyne's-şân ve ümmet-i ismethâ vezâret-i uftehâ hazretlerinin havâss-ı seniyyelerinden olan Turgutlu Kasabası'nda voyvoda iken bundan akdem Der-âliye'de vefât eden Seyfî-zâde es-Seyyid İbrahim Ağa'nın voyvodalığı esnâsında hizmetinde olan Anderid nâm zimminin Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın evrâkı vürûnunda zuhûr eden ikiyüz on altı ve on yedi ve on sekiz ve yirmi seneleri tarihiyle müverreh mezkûr zimminin imzâ ve memhûr dört kı'ta deyn-i temessükü ve bir kı'ta defter-i mentûku üzere yüz otuz bin guruşdan mütecâviz alacağı olub ve mesfûr Anderine'nin kasaba-i mezkûre ahâlisinden ve esnâf ve sâir reâyâ fukarâsına külliyyetli düyûnu olduğu Der-âliye'ye lede'l-inhâ zimmi-i mesfûr firâr etmiş olmağla mesfûr Anderiye zimminin kasaba-i mezkûrede mevcûd emvâl ve eşyâ ve emlâk ve arâzîsi bâ-ma'rifet-i şer' fûruhtolunub esmânından düyûnuna i'tâ ve zimmi-i mesfûr hurûc eder ise sâir düyûnu kendüsünden eshâb-ı düyûna alıverilmek bâbında hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi ve kasaba-i mezkûre voyvodası Ser-bevvâbin dergâh-ı abâli umdetü'l-ced ve'l-ekârim Osman Ağa-zâde saâdetlü el-Hac Hüseyin Ağa ve eshâb-ı düyûn ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer' kasaba-i mezkûrede sûk-ı Sultânî'de ba'de'l-müzâyede fûruhtve zıkr-i âtî Düyûn-ımüsbitesine edâ ve teslîm olunan emvâl ve eşyâ ve arâzi ve sâir eşyâsıdır ki ber-vech-i âti ale'l-esâmi zıkr ve beyân ve tahsîl ve ayân olunur. Hurrire fî'l-yevmü's-sâbi min-şehr-i Cemaziyelahir sene Erba'u ve işriyn ve meteyn ve elf.

Basma yasdık 11 gurus

Defa basma yasdık 14 guruş
 Reşte işleme yasdık köhne 6 guruş
 Defa işleme köhne yasdık 7 guruş
 Beledi döşek 22 guruş
 Defa beledi döşek 32 guruş
 Defa beledi döşek 23 guruş
 Minder 8 guruş
 Defa minder 13 guruş
 Defa işleme köhne yasdık 4 guruş
 Kırmızı şilte 16 guruş
 Defa minder 8 guruş
 Köhne seccade 8 guruş
 Beledi yasdık 13 guruş
 Defa beledi yasdık 14 guruş
 Defa köhne beledi yasdık 6 .8 guruş
 Defa köhne beledi yasdık 2 .8 guruş
 Defa minder 16 guruş
 Sağır şilte 6 guruş
 Defa yasdık 10 guruş
 Köhne minder 2 .45 guruş
 Mir'at 3 .30 guruş
 Haraci peşkir 5 .6 guruş
 Çeşme lülesi 1 guruş
 Parça taraklı alaca 9 guruş
 Boğas 9 guruş

- Yeşil kehribâ imâme 90 guruş
- Çarnar sanduka 10 guruş
- Duhan kesesi 6 guruş
- Övmeli yemeni 7 guruş
- Defa mücesem değirmi 26 .57 guruş
- Enfiye yemenisi ve kavak süpürgesi 7 guruş
- Köhne çarşab 1 guruş
- Sîmdevrek 12 guruş
- Sağır simli bıçak 10 guruş
- Defa sağır simli bıçak 7 guruş
- Karanfil kese 10 guruş
- Bakır mangal 17 guruş
- Kumaş entari 21 guruş
- Defa kumaş entair 20 guruş
- Çiçekli kısa kürk 50 guruş
- Hâre cübbe 30 guruş
- Kumaş şalvar 28 guruş
- Sarı çiçekli entari 41 guruş
- Taraklı entari 39 guruş
- Köhne şalvar 20 guruş
- Defa enfiye yemenisi 1 guruş
- Çiçekli kısa libâde 29 guruş
- Çiçekli 1 top 70 guruş
- Defa çiçekli entari 77 guruş
- Defa taraklı entari 27 guruş

- Defa taraklı entari 22 guruş
- Sum tarak 3 .5 guruş
- Tahta sandık 14 guruş
- Hırdavat 3 guruş
- Kusade duhan çubuğu 9 .40 guruş
- Reştene penbe 83 guruş
- Defa tahta sanduka 8 guruş
- Leğen ibrik 16 guruş
- Kadifeli harbi 18 guruş
- Köhne yelek 2 .2 guruş
- Köhne don Gölnek 6 guruş
- Basma mak'ad10 guruş
- Kıbrıs basması mak'ad4 .23 guruş
- Bogasi 6 top 31 guruş
- Çarşab 2 .16 guruş
- Köhne hamam gömleği ve havlu 5 guruş
- Kıbrıs basması yasdık yüzü 8 .23 guruş
- İşleme çarşab 17 guruş
- Kutnî üzerine işleme yorgan yüzü müsta'mel 29 guruş
- Atlas üzerine müsta'mel işleme yorgan yüzü 36 guruş
- Haleb-kâri alaca 1 top 6 guruş
- Göz atlas yorgan yüzü 26 guruş
- Mâi cezâber ihrâmı 30 guruş
- Mest pabuş 6 guruş
- Mâi atlas üzerine işleme müsta'mel yorgan yüzü 38 guruş

Simli tüfenk 61 guruş
 Defa simli tüfenk 86 guruş
 Yıldızlı leğen ibrik 37 guruş
 Yatağan bıçağı 46 guruş
 Hırdavat 6 guruş
 Defa simli tüfenk 103 guruş
 Defa simli tüfenk 126 guruş
 Şişeler 30 guruş
 Defa simli tüfenk 61 guruş
 Yumurta tâbesi 6 guruş
 Sahan 13 .36 guruş
 Defa sahan 10 .30 guruş
 Kapaklı sahan 6 .21 guruş
 Defa sahan 8 .14 guruş
 Kebir tâbe 3 .13 guruş
 Yağ dübesi 7 guruş
 Sefer tası 15 guruş
 Defa tencere 4 .24 guruş
 Bakır süzğü ve sahan 7 .18 guruş
 Barut siyah 40 guruş
 Yıldızlı tepsi 3 guruş
 Ala gömeç kutu 7 guruş
 Gölnek fener 5 guruş
 Defa tencere 9 guruş
 Defa tencere 9 guruş

Kavanoz 6 .3 guruş
 Meşin salıncak 13 guruş
 Desti ve şişeler 3 guruş
 Fincan 7 .5 guruş
 Ferşek şekeri 14 kile 45 guruş
 Hırdavat 6 guruş
 Köhne dât 8 guruş
 Barut kapağığ 15 guruş
 Cam tası 4 guruş
 Palaska 5 guruş
 Barut kapağı 7 guruş
 Şam-kâri haşe Gölnek 30 guruş
 Müsta'mel çuka nebeş 79 guruş
 Kaba abani 12 guruş
 Yemeni kuşak 14 guruş
 Köhne Mağrib şalı 3 guruş
 Müsta'mel Şam-kari haşe 13 guruş
 Kumaş yelek 3 .8 guruş
 Tepsi kahve 3 guruş
 Seccade müsta'mel 14 guruş
 Köhne Gölnek 3 .6 guruş
 Defa minder 7 guruş
 Defa yasdık 3 guruş
 Defa sanduka 7 guruş
 Akçe kesesi 8 guruş

Fincan 5 guruş
 Defa tahta sanduka 16 guruş
 Defa fincan mea tepsi 15 .9 guruş
 Hırdavat 14 guruş
 Don 7 guruş
 Çuka yemeni 39 guruş
 Kumaş entari 16 guruş
 Müsta'mel kaput ve başlık 195 guruş
 Şalvar mea uçkur 10 guruş
 Defa müsta'mel çuka şalvar 68 guruş
 Çuka libâde 30 guruş
 Köhne çuka cübbe 49 guruş
 Müsta'mel çuka şalvar 3 guruş
 Siyah çuka başlık 11 guruş
 Kumaş entari 3 guruş
 Köhne abani 9 guruş
 Köhne Mısır hasırı 8 guruş
 Onluk ve beşlik ve ufak akçe 9 guruş
 Tahta dolab 10 guruş
 Kebir tahta sanduka 13 guruş
 Köhne minder 4 guruş
 Defa minder 13 guruş
 Yasdık
 Kaba hasır 1 guruş
 Harcı işleme çubuk ve saat kesesi 8 .13 guruş
 Kahve ibriği 5 guruş

Billur bardak ve kâse 44 guruş
 Karahisarî rikâb 3 çift 18 guruş
 Kebir meydan sinisi 98 guruş
 Vasat sini 42 guruş
 Kebir şişe 14 guruş
 Göz ibrişim sâde raht ve başlık 45 guruş
 Ceviz iskemle 15 guruş
 Kurt kürkü 22 guruş
 Köhne kısa kurt kürkü 3 guruş
 Köhne sağır kaliçe 16 guruş
 Cedîd kilim 1 .27 guruş
 Meşme' başlık 3 guruş
 Defa Cedîd kilim 1 .26 guruş
 Heybe 3 guruş
 Müsta'mel seccade 18 guruş
 Defa müsta'mel seccade 24 guruş
 Müsta'mel kilim 1 .19 guruş
 Basma yorgan 19 guruş
 Köhne telli yorgan 23 guruş
 Köhne seccade 10 guruş
 Sağır minder 10 guruş
 Simli piştov ve bıçak 150 guruş
 İncili tarak kesesi mea tarak 19 guruş
 Defa çiçekli entari 51 guruş
 Kırmızı çizme 1 çift 11 guruş

Harci sîmtarak 13 .40 guruş

Sîmmaşraba 37 guruş

Defa sîmzarf 14 guruş 76 guruş

Kahve takımı 6 guruş

Sarı takımlı pişov 20 guruş

Defa simli piştov 85 guruş

Sağır sîmtas 3 .13 guruş

Sağır sîmayna 15 guruş

Ceb piştov 1 çift 15 guruş

Kehribâ müsta'mel imâme 9 .153 guruş

Sîmsaât 33 guruş

Sîmkaşık 4 .9 guruş

Çekirdekli penbe 361 guruş

Penbe kozağı der-mağaza 180 kıyye 153 guruş

Defa penbe kozağı 51 guruş

Defa penbe kozağı 600 kıyye 420 guruş

Defa penbe kozağı 400 kıyye 160 guruş

Yekûn 5660 guruş Zimmi-i mesfûrun Seyfi-zâde Hanı derûnunda eşyâbeş bin altı yüz
altmış guruşdur

Zimmi-i mesfûrun kasaba-i mezkûrda Çavuş Hanı nâm hân derûnunda kâin odasında
mevcûd Fûruht olunan eşyâsı ve hân-ı mezkûrda der-mağazada olan kozalarıdır ki zikr olunur.

Sarı ibrişim raht mea başlık 45 guruş

Beledi yasdık 2 .14 guruş

Defa yasdık 3 .14 guruş

Yorgan 12 guruş

Defa yasdık 1 , 15 guruş
 Köhne çuka cübbe 41 guruş
 Minder 3 , 19 guruş
 Enfiye yemenisi 1 guruş
 Defa yasdık 19 guruş
 Defa yorgan 13 guruş
 Şilte 2 , 17 guruş
 Defa minder 3, 7 guruş
 Şam alacası entari 30 guruş
 Sağır yasdık 3 , 2 guruş
 Mak'adbasma 3 , 3 guruş
 Don ve libâde 3 guruş
 Kuşak 9 guruş
 Mağnisa alacası entari 13 guruş
 Köhne şalvar 5 guruş
 Cedîd Humus-kâri kuşak 60 guruş
 Şam alacası entari 35 guruş
 Defa şam alacası entari 24 guruş
 Defa şam alacası entari 36 guruş
 Müsta'mel çuka cübbe 33 guruş
 Köhne çuka libâde 5 guruş
 Defa Mağnisa alacası entari 9 guruş
 Duhan çubuğu 4 , 31 guruş
 Basma entari 11 guruş
 Köhne Gölnek 8 guruş

Defa köhne Gölnek 3 , 7 guruş

Çarşab 9 guruş

Köhne kalpak 3 , 18 guruş

Gölnek ve yelek 14 guruş

Müsta'mel çizme 4 guruş

Peştamal 3 guruş

Mağrib şalı 3 guruş

Köhne cübbe 3 guruş

Hırdavat 3 guruş

Penbe çıkırığı 13 guruş

Köhne dât 3 guruş

Demirler 1 guruş

Don ve Gölnek 3 guruş

Defa köhne dât 4 guruş

Hırdavat ve köhne dât 1 guruş

Heybe 5 guruş

Defa hırdavat 1 guruş

Penbe der-mağaza 27 kıyye 886 guruş

Vekil-i voyvoda Hacı Hasan Efendi ma'rifetiFüruht olunan penbe kozağı der-mağaza
1846 guruş

Mezkûr mağazada mevcûd penbe kozağı 3500 kıyye 2531 guruş

Büyük Han derûnunda penbe kozağı 2000 kıyye 1400 guruş

Pınarında tarla 15 dönüm 3500 guruş

Derviş timârında penbe tarlası 3 dönüm 650 guruş

Koru tımârında penbe tarlası 28 dönüm 900 guruş

Yekûn 13349 guruş Yalnız on iki bin üç yüz kırk dokuz guruşdur.

Min-haysi'l-mecmû' 18009 guruş Mecnû' eşyâ ve koza ve tarla behâsı on sekiz bin dokuz guruşdur.

Vücûh-u ahâli müteveffî Seyfî-zâde'nin mûmâileyh Seyfî-zâdenin zevce-i menkûhası hanıma olan deyn-i müsbitei 41 guruş

Vücûh-u ahâli müteveffî Seyfî-zâdenin veresesı müvecehhelerinde bâ-ihbâr şikât mütehayyü'l-kelimât zuhûr eden ale'l-esâmi zıkr ve beyân ve şerh ve ayân olunur.

Müteveffâ-yı mûmâ ilehy Seyfî-zâde'nin zevce-i menkûhası Aîşe Hanım'a olan deyn-i müsbitei 419 guruş

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın ümm-iveled-ii Zeyba Kadın nâm hatuna deyn-i müsbitei 400 guruş

Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın diğér ümm-iveled-ii Esmâ Kadın nâm hatuna deyn-i müsbitei 150 guruş

Bakkal Başî Velan-zâde Hacı Hüseyin'e deyn-i müsbite 230 guruş

Zimmi-i mesfûrun eşyâsını tahrîre me'mûr mübâşiri el-Hac Said Ağa'nın Asitâne-i Aliye'ye getirdiği hayvânâtlarına vekil-i harc Emir Hasan ma'rifetişâ'ır ve saman mesârifi merkûm Emir Hasan'a deyn-i müsbite 60 guruş

Sâbık Ekmekçibaşî Seyyid Ali Ağa'ya deyn-i müsbite 1370 guruş

Mesfûr Anderiye zimminin inhâ ve istid'â-i birle kasaba-i mezkûrda mevcûd eşyâsının vekiline teslîm olunması için bâ-emr-i âli ta'yîn ettirdiği mübâşir ağaya verilen hizmet 650 guruş

Ekmekçi Esper Oğlu Madiko nâm zimmiye deyn-i müsbite 350 guruş

Zimm-i mesfûrun taht-ı icâresinde olan Çavuş Hanı'nda kâin odalar ve koza vaz' eyledikleri mağazaların icâreleri olmak üzere Kasab Ali ve Halil Ağa'ya deyni 346 guruş

Sakızlı Penbeci Nikola nâm pazargana ayırtırdığı on bin guruş poliçeden gayrâz teslîm deyn-i müsbite 1496 guruş

Müteveffâ-yı mûmâileyh Seyfî-zâde'nin vekil-i harcı Emir Hasan'a iki senelik koza mahsûlû behâsı olarak bâ-ihbâr şekkâk zâhir olan deyn-i müsbite 1745 guruş

Asitâne-i Saâdet'de mukîm Sarraf Kostanti nâm zimmiye bâ-temessük deyni 3500 guruş

Asitâne-i mezkûre bi'l-müzâyede fûruhteden meblağ ve kasaba dellalilerine ücret ve kalemiye-i kâtib 400 guruş

Çukacı Yorgi zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 300 guruş

Çukacı Açı Manul zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 300 guruş

Çuka Açı Benaki zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 200 guruş

Bakkal Açı Yani zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 300 guruş

Pazargan Sore zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 200 guruş

Benandi ve Elya zimmilere cihet-i karzdan deyn-i müsbite 500 guruş

Açı Nebato Gökyun zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 200 guruş

Karayani nâm zimmiye cihet-i karz-ı şer'den bâ-istidâne deyn-i müsbite 200 guruş

Doncu Açı Yorgi nâm zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 370 guruş

Todos nâm zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 100 guruş

Terzi Açı Atanaş nâm zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 100 guruş

Pabuşçu Açı Nikola nâm zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 100 guruş

Ekmekçi İstedani nâm zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 200 guruş

Kasaba-i mezkûrda Dermiyân Kilisesi nûkûd ve mevkûfesinde karz üreze istidâne eylediği deyn-i müsbite 1750 guruş

Kasaba-i mezkûrda Ermeni Milletleri Kilisesi'nin nûkûd ve mevkûfesinden karz-ı şer'î olmak üzere istidâne eylediği deyn-i müsbite 1000 guruş

Toros Oğlu Barsah zimmiye zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 250 guruş

Vartaş nâm zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 150 guruş

Metveşe Oğlu Köyküs Andona zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 300 gurus
 Yağcı Oğlu Mardoros nâm zimmiye cihet-i karzdan deyn-i müsbite 150 gurus
 Altun Oğlu Kostanti nâm zimmiye beş re's bârgîr bahâsı deyn-i müsbite 423 gurus
 Yekûn 18009 gurus Zimmi-i mesfûrun kâffe düyûnu on sekiz bin dokuz guruşdur.

Zimmi-i mesfûrun Düyûn-ı müsbitesi Furuht olunan eşyâ ve kozası ve arâzisinin esmânına müsâvi gelüb evrâkı derûnunda bulunan temessükât mentûku üzere kadim-i nâsda olan alacakları lede'l-tahrîr ve tahsîs iki bin dört yüz seksen iki gurusu ber-muceb-i ikrâr eshâb-ı kadim ve sahîh-i zimmâtı olmağla zimmât-ı mezkûre eshâbında olan meblağ-ı mezbûr ikibin dört yüz seksen iki gurus Müteveffâ-yı mûmâileyh Seyfi-zâde es-Seyyid el-Hac İbrahim Ağa'ya ber-muceb-i temessükât ve defter-i zuhûr eden düyûnuna mahsûben bi'l-cümle Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın eshâb-ı düyûnu ma'rifetleriyle Müteveffâ-yı mûmâ ileyhın terekesine idhâh ile beyne'l-fermâ taksîm ve esâhb-ı düyûna edâ ve teslîm olunduğu işbu mahalle şerh verildi. Hurrîre fi't-tarihü'l-mezbûr senetü'l-merkûm

31.SAYFA

58

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf olduğum Mağnisa Kazası'nın ihtisâb ve Muhzır-başılık ve isfâriyesi işbu bin ikiyüz yirmi dört senesi Muharrem ibtidâsından Zi'l-hicce gâtiyesine gelince bir sene kâmile tâlib ve râğib olan İsmail Efendi zîde-kudreye sene-i sâbık üzere deruhde ve iltizâm olunub mûmâ ileyhe iltizâm kabûl ve bedel-i iltizâmı olan meblağ tamâmen ve kâmilten ahz ve kabz olunub işbu mühûr zabt temessükü yedine i'tâ olunur gerekdir ki ağay-ı mûmâileyh sene-i mezbûre mahsûben ihtisâb esfârına zabt ve hâsıl olan rûsûmât-ı örfiyesini ahz ve kabz edüb tarafımızdan ve taraf-ı ahardan birisine müdâhele eylemediler

32.SAYFA

HKM - 59

Defter oldur ki, işu bin ikiyüz yirmi üç senesine mahsûben nefis-i nefis-i hümâyûn ve asitan-i saâdet lâzimesi için bâ-fermân-ı celîl-i âlişân Saruhan Sancağı kazâlarından matlûb-u hazret-i cihândâri buyrulan üç bin re's ağnâm bedeliyesi on üç bin beşyüz guruş hizmet mübâşiriyesi bin guruş ve sene-i mezkûrde Boğaz cânibinde mevcûd asâkir-i müslimîn ta'yînâtları için matlûb buyrulan iki bin re's ağnâm bedeliyesi ve on iki bin guruş hizmet-i mübâşiriyesi bin elli guruş bedeliye-i mezkûrların altı aylık akçe-i güzeştesi mesarif-i sâiresi üç bin dörtyüz elli guruş Kumkale cânibinde asâkir-i musâlibe için bâ-buyruldu vürûd eden devletlü Hakkı Paşa hazretlerinin kethüdâlarına hizmet bin guruş ki cem'an otuz iki bin guruşa bâliğ olmağla meblağ-ı mezbûr bi'l-cümle a'yân ve eşrâf ve e'imme ve zâbit ve vücûh-ı ahâlî ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer'-î sâbıkı mukayesesıyla sancağ-ı mezkûr kazâlarına ber-vech-i ta'dîl tevzî 've taksîm olunduğu tahrîr ve tahsîline me'mûr ve hâlâ Saruhan Sancağı mezkûr mütesellimi ser-bevvâbîn-i dergâh-ı âli umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim Osman Ağa zâde saâdetlü el-Hâc Hüseyin Ağa hazretlerine i'tâ olundu. Hurrire fi'l-yevmü's-salisü ve'l-ışriyn min-şehr-i Rebiülahir sene sülüs ve ışriyn ve mîteyn ve elf.

kazâ-i Mağnisa 7000 guruş

kazâ-i Nif 1413 guruş

Kasaba-i Turgutlu 1405

kazâ-i Menemen 353 guruş

kazâ-i Akhisar 2639

kazâ-i Kayacık 900 guruş

kazâ-ı ılıca 311 guruş

kazâ-i Marmara 486 guruş
 kazâ-i Gördük 1772 guruş
 kazâ-i Adala 2450 guruş
 kazâ-i Mendehorya 422 guruş
 kazâ-i Gölhisar 1330 guruş
 kazâ-i Borlu 258 guruş
 kazâ-i Foçalar 258 guruş
 kazâ-i Gördes 3488 guruş
 kazâ-i Demirci 4433 guruş
 Yekün 32000 guruş

33.SAYFA

HKM -60

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmidi ve'l mekârim el-muhtass bi-
 mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Saruhan Sancağı
 mütesellimi Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-
 hükkâm me'âdinü'l-fezâyili ve'l-keâm Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâların kadıları ve
 nâ'ibleri zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emasil ve'l akrân ve a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde
 kudrühüm tevkî'-i refî-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Akdeniz Boğazı kılâ'ının ve
 ma'âriz taraflarının muhâfaza ve istihkâmı ne derecede mühim ve muktezî idiği ve emr-i
 muhâfaza-i askerinin devam ve sebâtları zahîre ile husûle geleceği cümleye ma'lûm olan
 hâlâtta olup hâlâ boğaz-ı mezkûr ser-askeri olan ve düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfihhâm
 nizâmu'l-âlem vezirim el-Hâc Mehmed Hakkı Paşa edama'l-lâhü te'ala iclâlehü maiyetinde
 mevcûd askerinin ta'yînâtı lâzimesi için müstevfî ve zahîre nin vücûdundan lâ-büd olmağla
 ve dakikin beher kile ma'a nakliye ve çulbaha kırkar ve şa'îrin ma'a nakliye yirmişi ve
 ağnâmın beher res yüz yirmişi paraya olmak üzere sebâtlarına kıyâsen etraf kazâlardan
 müceddeden ma'lûmül mikdar zehâir ve ağnâm tertîbine irâde-i şâhânem müteallık etmekle

mevkûfattan ihrâc ve derûn-ı emr-i şerîfime mevzû'an irsâl olunan bir kıt'-a memhûr ve mûmza suret-i defter nâtık olduğu vechle Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâlardan mübâyâ'ası tertîb ve fermânım olan iki bin kile dakik ve dört bin kile şâ'ir ve üç bin res ağnâmı senki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin evvel emirde ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' cümle ma'rifet ve ittifakıyla ta'dîl ve tesvîye şürûtu üzere liva-ı mezbûr kazâlarına tevzî ' ve taksîm ve ol vech ile tanzîm olunacak tevzî ' defteri mûcibince yerli yerinden icâb ve iktizâ edenlerden ma'rifet ve ikddamınla mübâyâ'a ve tahsîl ve boğaz-ı mezkûra irsâl edüb boğaz-ı mezkûrda teslîme müsare'at eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvi işbu emr-i âlişânım isdâr ve irsâl olunmuşdur.

Vüsûlunde husûs-ı mezbûrun ehemmiyeti muhtac-ı ta'rif ve beyan olmağla cümle ittifakıyla tahsîline dikkat ve ta'til maslahatını mûcib olur herkesten tevakkı ve mübâ'adet eylesin ve siz ki kazâ nüvvâb ve a'yân ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhim ve müşarlarsız deyü mûcib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâf ve mugâyir bir güne harekâtı tecvîzden gâyetü'l-gâye muhâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i südûr olan işbu emr-i şerîf-i âlişânımın mazmun-ı münifi üzere âmil olasız şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız hurrire fi'l-yevmi'l-rabiu ısrin min cemaziyel evvel sene selâse ve ısrıyn ve mieteyn ve elf.

HKM -61

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârimel-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı ma'lûm kapıcıbaşlarından Aydın muhassılı ve Saruhan Sancağı mütesellimi Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzzât i'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâyili ve'l-keâm Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâların kadıları ve nâ'ibleri zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ve a'yân ve zâbitân ve iş erlerinde zîde kudrühüm tevk-i refi-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Senki Kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin ikiyüz yirmi iki senesine mahsûben Asitâne-i saâdetim lâzimesi için Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâların ma'rifetinle mübâya'ası müretteb olan ma'lûmü'l-mikdar kile zehâirden garaz irsâl olan bakâyalardan Rumili cânibinde kâin Bahr-i Sefid Boğazı'nda olan asâkirin ta'yînâtları için bin kile şa'îrin havalesi bâbında isdâr ve irsâl olunan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd cevâblarında şa'îri mezkûru emr-i âlişânım sâdır olur ise ol vakit edâ edecekleri vârid olan i'lâm hulâsasından müstebân olub ancak emr-i muhâfaza-ı asker ile askerinin devam ve sebâtları dahi zahîre ile hâsıl olacağı emr-i aşikâr olmağla şa'îri mezkûrun bundan böyle te'diye ve irsâlinde bir gûne betânet ve rehâvet olunmak lâzım gelir ise erbab-ı kelâm ve müdir-i umur-ı mülk olanlar bir-vecihle cevâba kâdir olmayıb eşedd-i ukubet ile levâzım-ı te'diyeleri icrâ tevk-i refi-i kılınacağı emr-i mukarrer olmağla bundan böyle bir an te'hîr olunmayarak muhammilü'l-hâlicâb ve iktizâ edenlerden bu günlerde tevcîhle olur ise olsun çend gün zarfında ber-vech-i tekmîl mübâya'a ve tahsîl ve boğaz-ı mezkûra irsâl ve kabza me'mûr tarafına teslîme müsare-at eylemek fermânım olmağın te'kidin ve isti'câlen işbu emr-i âlişânım isdâr ve ile irsâl olunmuştur imdi vüsûlünde ber-vech-i muharrer husûs-u mezkûr muktezây-ı vakit ve hal-i umûr-ı mu'tenâ-bihâ olmağla tertîbat-ı mezkûrenin bundan böyle dahi irsâlinde ednâ derece betânet olunmak lâzım gelir ise hakim ve a'yân ve mahbûb sebeb olanların te'diyeleri icrâ kılınacağı emr-i mukarrer idiği ma'lûmun olduğunda mentûk-ı emr-i şerîfi iktizâ edenlerin gûş-u hûşlarına ilka ve tefhim ve maddeye ihtimam-ı

azim ederek ne vecihle ve ne tarik ile olur ise olsun bakâyay-ı mezkûreyi tamâmen ve kâmilten yerli yerinden îcâb ve iktizâ edenlerden serî'an ve âcilen mübâyâ'a ve tahsîl ve boğaz-ı mezkûrda ırsâl ve kabzına me'mûr tarafına teslim(.....) mübâderet ve senin dahi tekâsül ve rehabetin ihsas olunur ise mazhar-ı mu'âhaze-i şedîde olunacağının ma'lûmun olundukta bu maddeyi mevadd-ı sâire kıyâs etmeyib be-gâyet ihtimam ve dikkat ederek husûl-u maslahata mübâderet eyleyesin ve sizki kuzzat ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân ve sâir mûmâ-ileyhimsiz sizler dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve tehâvün ve kusur gûne hareketden gâyetü'l gaye cümleiniz ictinâb ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olunur

Buyurdum ki hükm-i şerîfimle

Vardıkda

Bu bâbda vech-i şurûh üzere şeref-yafte-i südur olan işbu emr-i âlişânımın mazmûn-ı mübeyyini birle âmil olub hilâfından hazer ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz alâmet-ı şerife i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-salisi aşera min-şehr-i Rebiülevvel sene selâse ve ışriyn ve meteyn ve elf.

3 Cemaziyelahir 1233 Mahrûse-i Kostantiniyye

34.SAYFA

HKM -62

Fiy'ât-ı kadîmî mîrîyye ile yirmi beş bin yüz yirmi beş kile hinta ol-miktar kile şâ'ir mübayeası tertîb ve emr-i tahsîli senin uhdene ihâle olunduğuna binâ'en zehâire-i mezkûreden memleket olan Mağnisa Mahkemesi'nden muhrec tevzî ' pusulası mücebince nefis-i Mağnisa Kazâsı'nın hissesine tarh ve tahmîl olunacak zehâiri ma'rifet-i şer' ve ma'rifetin ittifakıyla yerli yerinden ve îcâb ve iktizâ edenlerden demirli ve damgalı sahihu'l-ayar

İstanbulî kile ile kemâl-i hakk ve adl üzere devr ve tekmîl ettirirse mübayea ve tahsîl ve Bandırma İskeleyi'nden sefâniye tahmilen doğru anbar-ı âmireme irsâl ve tesyîli husûsuna mübâderet etmek fermânım olmağın işbu emr-i celîlî'l-kadrim isdâr ve sadrazam silahdarı arkadaşı Ahmet ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunde Asitâne-i Saâdetim ziraat olduğu ecilden hengam-ı şitada me'kûlatları için iktizâ eden zehâir behemehal bu makûle zahîre hâsıl olan kazâlardan tedarik ve isticdana muhtâc ve mutaf olmağla balada zikr ve beyan olunduğu üzere livâ-ı mezkûrda kâin kazâlardan hintanın beher kile şa'îrin otuzar akçeden îcâb eden bahâlârı yedine i'tâ olunacak ale'l-hesab akçeden an-nakd eshabına edâ ve teslîm olunmak şartıyla kazâ-ı mezkûrun mahallinde ber-mû'cebi defter tevzî ' hissesine tarh ve tahmil olunacak zehâirin mahsul-u Cedîd idrakinde yerli yerinden ve îcâb ve iktizâ edenlerden tâmmü'l-ayar kile ile kemâl-i hakk ve adl üzere devr ve tekmîl mübâya'a ve tahsîl ve bir taraftan dahi Manisa'ya tahmilen ber-mu'dat-ı memhûr irsâliyeleri verilerek doğru dersaadetime irsâl ve tesbilini emrine sarf ve sa'y-i makderet eylesin şöyle ki işbu zehâir Asitâne-i âliyem seknesinin akvat-ı yevmiyeleri için matlûb olunduğu gibi fukara ahalinin dahi enva'-ı mezalim ve ta'addiyattan vâreste ve masûn olmaları maksud-ı şâhânem olmağla mukaddemlerde ve verilmiş olduğu üzere mesarîfın mukabili alacağın unda...tuzluk ve kile başı ve mübâşiyye ve tezkire akçesi nâmı ile ziyade bir şey talep ve tahsîl ile fukara ahaliye mezalim ve te'addiyata cesaret edenlerin mücazat-ı meşrûhâlârı icrâ kılınacağı emr-i mukarrer olduğunu bilib ona göre hareket ve hîyn-i teslîmde fiyat-ı mezkûresiyle îcâb eden bahâlârını tamâmen edâ ve teslîm dikkat ve tahsîl-i zehâirde nihâdan ve kusur gûne vaz'ı ve mübâ'adet e sizki kadı ve a'yân ve zâbitân ve sâir mûmâ-ileyhimsiz işbu zehâiri Asitâne-i Saâdetim lâzimesi için matlûb olmağla bundan muaf ve havas ve evkaf bi'l-cümle vâsıl olub muafiyet ve serbesiyet ve sâire ile hiçbir ferdi inad ve muhâlefet ettirmeyerek tahsîl-i mübayea'a husûsuna bi'l-ittifak sa'y ve dikkat olunması lâzimedenden olmağla ber-minvâl-i muharrer amel

ve hareket hilâfdan ve bu bahane ile fukaraya tecrim ve tekdirden hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur.

Buyurdum ki, hükm-ü şerîfimle vardıkda bu babda Vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sūdûr olan işbu emr-i şerîf-i âlişânım-ı vâcibü'l -ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itaat makrûnuyla âmil olub hilâfına tevakkı ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi'l-hamisü cemaziyelahir sene selâse ve işriyn ve mieteyn ve elf

HKM -63

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârimel-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşlarından Aydın muhassılı ve Saruhan Sancağı mütesellimi Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâyili ve'l-keâm Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâların kadıları ve nâ'ibleri zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emasil ve'l-akrân zikr-i ati bedeliyenin tahsîline mahsûs bu Def'a ta'yîn olunan defterdar şikk-ı evveli Peşkirci Ebu Bekir ve a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde kudrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki sen ki muhassil-i mûmâ-ileyhsin bundan akdem Bandırma İskeleyi'ne nakl olunmak üzere Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâlardan iki yüz yirmi iki senesine mahsûben Asitâne-i Sa'âdetim lâzimesi için hintanın beher kile altmış şa'îrin otuz akçeye olarak Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâlardan mübâya'ası tertîb ve fermânım olan yirmi beş bin yüz yirmi beş bin kile hinta ve ol mikdar kile şa'îrin bu ana kadar tahsîli müyesser olmayıb işbu yirmi üç senesi mahsul-i Cedîdin vakti takarrüb etmek mülâbesesiyle tertîb-i mezkûr aynen mutalebe oluna hem sene-i merkûme mahsulü Cedîdinden tertîb olunacak zahîrenin adem-i husuline sebebiyete düçâr olacaklarından zâhir-i mübeyyin olmağla zikr olunan yirmi iki senesinin mikdarı sülûse-i maziye mürettebatından noksan olduğuna mebni bedel-i mu'tedile olmak için hintanın kilesi

ikişer ve şa'îrin kilesi birer guruşdan bedeli led'l hesab yetmiş beşbin üçyüz yetmiş beş guruşa bâliğ olduğu bi't-takrîr lede'l-ıfraz bundan böyle mahsul-ü Cedîdden tertîb olunacak zehâiri aynen edâ eylemek şartıyla yirmi iki senesi tertîbinin sâbıkı ve hesab olunduğu vechle bedelliye kat' olunub iktizâ eden ol mikdâr guruş bedeliyenin ma'rifeti tahsîli husûlüne irâde-i seniyyem ta'alluk etmekle ol babda işbu emr-i celîli'l-mukakadrim isdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde bâlâda meztûr olduğu üzere bin ikiyüz yirmi üç senesi mahsulünden olmak üzere zikr olunan Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâlardan tertîb olunacak zehâiri aynen te'diye eylemeleri şartıyla sene-i sâbıkâ tertîpleri olan ol mikdar zehâirin hıntası ikişer ve şa'îri birer guruşdan bedeliyye kat' olunub iktizâ eden ol mikdar guruş bedeliyesinin tahsîli emrine irâde-i seniyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda derûn-ü emr-i şerîfime mevzû'an gönderilen suret mûcibince matlûb-ı daveranım olan mezkûr-ü'l-mikdar bedeliyenin ma'rifet-i şer' ve ma'rifetin ve cümle ittîfâkıyla yerli yerinden ve îcâb ve iktizâ edenlerden tahsîl ile mübâşir-i merkûma teslîm ve Dersââdetime irsâl ve tesyiri husûsuna dikkat ve müsareat eylesin ve senki mübâşir-i merkûmsun bedeliye-i mezkûrenin müddet-i kalile zarfında tahsîli matlûb-ı hüsrevânem ve hasr olmağla muktezây-ı me'mûriyetin üzere ma'rifet-i şer' ve muhâssıl-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyerli yerinden ahz ve tahsîl ve getirib hazine-i amireme teslîme mübâderet ve züyuf ve kem-ayâr akçe olmaktan ve avk ve te'hîr gûne hareketten tehaşi ve mübâdaret eylesiz ve senki kuzzat ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân ve sâir mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mû'ceb-i emr-i şerîfimle âmil olub hilâf ve mugâyir gûne hareketden tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli's-şân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-ittisalimin mazmûn-ımünifi birle âmil olasız şöyle bilesiz alamet-i şerîfime i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yemi's-sadisü cemaziyelahir sene selâse ve ışriyn ve mieteny ve elf.

Mahrusa-i Kostantiniyye

35.SAYFA

HKM -64

Desturuni'l-mekrumûn-ı meşrûn-ı mefhumûn nizâmü'l-âlem-i medburûn-ı ümûrun cumhûri'l-şâfi-i memnûnu'l-mehâm berâeti's-sâib-i memhûr dûn-baz-ı devlet ve'l-ikbal kâinü's-saâdeti ve'l-iclali'l-mahfufûn bi-satûf-i avâtıf-ı Anadolu Sağ Kolu'nda vâki' vüzeray-ı izam edâma'l-lahü- teâla iclâlehüm ve a'zamü'l-ümerâyi'l-kirâm merâci'l-küberâ-i fehâm eshab-ı uzvi'l-ihtişâmü'l-mahsûn bi-mezîd-i inâyeti'l-mülkü'l-a'lâ mîr-i mîrâni'l-kirâm edâme ikbâlühâ vâkfü'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn meâdinü'l-fezâil-i ve'l-yakîn râfiü'-i'lâmü's-şeri'ati ve'l-ebni vârisü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn-el-muhtass mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-ma'av'inmevâli-i fehâm zidet fazlühüm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân-ı a'yân ve zâbitân ve i erleri zîde kudrühüm tevki-i ref'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki fermân fermân-ı kerime şevketü'l-mülk min-nişâ ve beşâret-i behâşiye ve innâ ce'alnâki halîfen fi'l-arzı tenezzehü zâde ani'n-noksan min-sâmiyâti ezliye ve mekârim lem-yezliyesiyle bu def'a meymenet-i erâyü'l-..... sünûh olan cûlus-u hümâyûn-ı meyâmen makrûnumu işâat ve i'lan olunan evâmir-i celîle-i şâhânemde mûnderic olduğu üzere el-halet-i hazihî devlet-i âliyyem Rusyalı ile sefer-i bend ise de Edirne'de ikâmet üzere olan livâ-i şerîf ordusunun ricâl-i devletim ve hademe ve akdam-ı kalbliği cihetiyle îcâb eden mesârif-i kesîresi hakkında eşyâ ve levâzım-ı askeriye tahsîs olunmak için livâ-i sa'âdet hazret-i risâlet Asitâne-i Sa'âdeti şevket-i aşiyâneme meymenet bahş-ı nehâsat olması bundan akdemce ittifak-ı ârâ ile karâr-gîr olmuş olduğundan livâ-i şerîf ordusu Dersaâdetim'e avdet eyledi ancak musâleha maddesi henüz netice bulmadığından bâlâda temhîd olduğu vechile devlet-i âliyyem el-yevm sefer-i bir ve bu cihetle hududda olan kılâ' ve inhânın vücûhla takvîyyet ve istihkâmı ve taraf taraf asâkir-i külliye elzem ve ehemmi idiği bedîhî ve zahir olub şöyle ki bi-avnihi te'âla musâleha hitâm bulur ise gâlibâne olmak ve olmaz ise dînimiz ayrı olmakla avn ve inâyet-i ilâhi ile

düşmandan intikâm alınmak şıklarından her kangısı olur ise külliyyetlü askere ve annân-semend şâhânem ikmâl ve esbâb-ı cihâdiyye ma'tûf olmakla hâlâ sadrazam ve vekîl-i mutlak sadakat-i ilmim düstûr-ı ekrem müşîr-i efham nizâmü'l-âlem nâzım-ı menâzımü'l-ümem Mustafa Paşa edâma'l-lahü te'âlâ iclâlehu ve za'lif-i bi-te'kîd-i iktidârehu ve ikbalehu sefer maddesi ve sâir hutûb-ı cismiye saltanat-ı seniyyemin hamlesinde ve müstakıl saray ve müstebşid' olarak kendüye istiklal-i tüm ve ruhsat-ı kâmile-i şâhânem i'ta ve sadrazam-ı müşârü'n-ileyhin inzimâm-ı re'yiyle Rumili Valisi düstur-u mükerrer nizâmü'l-âlem vezîrim Hurşid Ahmed Paşa edâma'l-lahü te'âlâ iclâlehu zû-sarb üzerine müceddiden ser-asker ta'yîn unmuştur bu suredde kâffe-i me'mûrîn irâde-i seniyyemi bilib ya'ni saltanat-ı seniyyem kemâ-kân seferber olmakla livâ-ı şerîf ordusunun Âsitâne-i Sa'âdetime nakli ol-mesarifi dahi askeriye tahsis ederek beyhûde kalabalık olmamak ve ziyâde âsker ihtîşadıyla sulh ve cenk şıklarından kangisi olur ise bi-avnillahi te'âlâ gâlibâne olmak için tedâbir-i kuvvet garazına mebnî idiği livâ-ı şerîf ordusunun avdeti vesîle ve ser-reste ittihâzıyla me'mûrinden bir nefer geri kalmamak veyâhut betânet eylemek lâzım gelir ise isti'câli kaydına düşölmeyip vebâli boynuna hakkından gelineceği cümleinin ma'lûmu olub ona göre ifay-ı me'mûriyete müsare'at olunmak sağır ve kebîr ve vaz' ve şerîf ve'l-hâsıl kâffe me'mûrin ve âmme-i muvahhidîn matlûb-ı kat'i mülûkânem olmakla mukaddem ve mü'ehhar hudûd evâmir-i şerîfe nâtık olduğı üzere tertîb olunan mahallerden asâkir-i matlûbenin bilâ-noksân ihrâc ve bir an akdem savb-ı me'mûrâ isâlî husûsuna bi'l-ittifâk bezl-i makderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhât ve ikdâmen mahsûsen işbu emr-i şerîfim isdâr ve sadrazam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin zîde kadruhum ile irsâl olunmuştur imdi siz ki ûzerâ-i azmmân ve mir-i mîrân-ı kirâm ve mevâlî-i ve sâir mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mukaddem ve muahhar sūdûr eden evâmir-i aliyye nâtık olduğı üzere tertîb olunan mahallerden asâkir-i matlûbenin bilâ-noksân ihrâc ve bir an evvel savb-ı me'mûra irsâlî husûsuna bi'l-ittiâk ve ikdâm ve müsâracât ve suret-i hal hakîkati üzere bu

Defa beyan olunmuş iken bildim bilmedim diyerekte me'mûriyetten özrü bahâne edenler vehâmeti müşâhede edecekleri emr-i mukarrer olmağın ana göre keyfiyeti tefhim birle kalan hılaf-ı rızâ ve menâfi-i tenbihat-ı şâhânem iğmâz ve tesâmüm gûna vas'a ve cesâretten gayetü'l-gaye tevakki ve müb'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yaftî-i sūdûr olan fermân-ı vacûbü'littibâl ve lazimü'l-imtisalimin mazmûn-ıitâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-evâili şehri-i cemaziye'l-evvel sene sülûsün ve ısrıyn ve mîteyn ve elfün Fi Receb 1223 Mahrusa-i Kostantiniyye

HKM -65

Mefâhirü'l ve'l-hukkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Der-âliyyemden berren ve bahren zikr-i ati mahallerden nemçe hudûduna varib gelince yol üzerinde vâki' ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve iskele emînleri ve a'yân ve zâbitân zîde kudruhüm refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm Avusturya İmparatoru devletinin Der'âliyyemde mukîm murahhas orta elçisi kıdvat-i ümerâi'l-milleti'l-mesihîyye bi'l-hayr-i füddet-i sa'adetime memhûr arzuhâl gönderib tarafeynin tüccârı gerek berren ve gerek bahren getirdikleri emti'adan bir mahalde ve yine hudud-u islâmiyeden iştirâ edib vilâyetlerine götürdükleri emti'adan bir mahalde yüzde üç hesabı üzere gümrüklerin edâ eylediklerinden sonra yüzde üçden ziyâde mütalebe ve sâir müste'menlere müsâ'ade olduğu üzere üçyüz akçesinden mâ'ada rûsûmât-ı sâire mütâlebesiyle kat'iiyen rencîde olunmaya ve âliyyemle müsâleha ve dostluk üzere olan kralların müste'men tüccârları memâlik mahrûse-i devlet-i âliyyemden alub vilâyetlerine götürdükleri emti'a ve eşyâyı cesâriye tüccârı dahi iştirâ edüp vilâyetlerine götürmek caiz olarak deyü memnû'âtdan olan eşyâya müsâ'ade

iktizâ eyledikte cesâr-ı mûşârün-ileyhin sıyânet-i hatırları için sâire müsâ'adede takdîm olunalar deyü mukaddemâ Nemçelü'ye verilen yüzer akçe ahid nâmesinde mûnderic olmakla ve Avusturya İmparatoruna tâbi Nemçe re'âyası tüccârdan Civani nâm bir nefer Nemçeli tâcir Der'âliyyemden bazı emti'a ve eşyâıştırira ahidname-i cebince îcâb eden gümrüğü İslambol Gümrüğü emînine tamâmen edâ edib yedine edâ tezkiresi verilip Nemçe diyârından dahi memâlik-i mahrusama bey' için eşya getirmek üzere bir nefer müste'me hıtmekkarlarıyla Der'âliyyemden eclî't-ticâre Bursa ve İzmir'e ve Sakız ve Şam ve Haleb ve Balıkesir ve Cezire-i Kıbrıs ve İskAnderiye vilâyeti cânibine âzim ve râhi' olduğu inhâve Nemçeli tâcir-i mersûm bu tarafdán ve mâhâll-i merkûmeden akçesiyle iştirâ edib yedine edâsına müş'ir gümrük ümenâsından teskire verilip götürdüğü ve nemçi diyarındán dahi ve memâlik-i mahrusame bey'içün götürdüğü emti'a ve eşyayı bey' etmeyüb kezâlik îcâb eden gümrük İslambol Gümrüğü emînine edâ etmek üzere doğru Der'âliyyeme bey' için götürdüğü emti'a ve eşyâsından mahâll-i merkûmeden hilâf-ı şürût-ı ahidname-i hümayûn mükerrer gümrük ve hediye ve toprak basdı taleb olunmayıb bir nefer müste'men hıtmekkarıyla esnây-ı râhda ve hasbe'l-iktizâ bir mahalde müddet-i ikametinde cizyedârlar taraflarından cizye ve sâirleri câniblerinden dahi bâc ve akdarma ve ispence nâmı ve sâir bahâne ile akçe mutâlebesiyle bir dürlü te'addi etdirilmeyib himâyet ve siyânet birle berren ve bahren emnen ve sâlimen mürûr ve ubûruna mûmâne olunmamak bâbında emr-i şerîfim südürünü istid'â etmekle ahid-name-i hümayûn şürûtu mentûkunca amel olunmak fermânım olmağın imdi ki Mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz ber-minvâl-i muharrer tâcir-i mersûm ve metkârı devlet-i aliyyem re'ayasından olmayıp sahîh Nemçelü olduğu halde memnû'âtdan olmayıp mübâya'a eylediği emti'a ve eşyâların ber-mû ahid-nâme-i hümayûn îcâb eden gümrüğü tamâmen edâ olunub ümenâ taraflarından edâ olduğunu müş'i yedine memhûr ve ma'mûlin bih edâ tezkiresi verildikten sonra tekrar gümrük nâmı ve sâir vergi talebiyle te'addi mülindirilmemek ve kezalik iktizâ eden gümrüğü İslambol Gümrüğü emînine edâ etmek üzere doğru devlet-i

âliyyeme bey' için getirdiği emtia ve eşyâsından esnây-ı tarikde ve mademki birisine çıkarıb bey' ile o makule emti'a ve eşyâsından gümrük ve hediye talebi ve tâcir-i mersûmdan ve bir nefer müste'men metkârlarından şürût-u ahidnâme-i hümayûn cizyedarları taraflarından cizye ve sâirleri câniblerinden dahi bâc va akdarma ve isbençe nâmı ve sâir bahâne ile akçe talebiyle bir dürlü ta'addü ve rencide etdirmeyip berren ve bahren ve emnen ve sâlimen mürûr ve ubûruna mümâne' olunmayıp himâyet ve siyânet ve işbu emr-i şerîfimin hükmü işbu târîhten sekiz mâha kadar câri olub târîh-i merkûmdan sonra hükmü mensûh olmağla her kimin yedinde zuhûr ederse amel ve i'tibâr olunmayarak ahz ve mütâlebe hıfz olunmak için Dersaadet'e irsâl ve takdime müsare'at olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuş buyurdum ki

Vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mezmûn-ı itâ2at makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-ı şerîf i'timâd kılasız tahrîren fivevâil-i şehr-i Recebü'l-ferd sene selüsün ve işriyn ve mieteyn ve elfün

Fi 11Receb 1223 Be-lmnkûm-ı Mahrusa-i Kostantiniyye

36.SAYFA

HKM -66

Akzâ-ı müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhîdin ma'denül-fezâil-i ve'l-yakûîn râfî'-i lâmü'sş-şerî'ati ve'd-dîn vârisü'l-ulûm-ı enbiyâ ve'l muhtas bimezîd-i inâyetü'l-melik'ül_muîn İzmir ve Bursa kadıları zîdet fezâilühüm ve mefâhirü'l ve hükkâm me'âdini'l-fezâil ve'l- kelâm zikr-i âtî ağnâmin bulundukları mahallerden Üsküdar gelince vâki' kazâların ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-u memâlik ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhüm tevkî-'i refî'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki

Cihanbeyli Aşireti'nden Dersaadetim'e otuz binden mütecâviz ağnâm gelir iken esnây-ı râhda İzmir ve Bursa taraflarına on bin res ağnâm dağılmış olduğu tahkîk-kerde-i hümayûnum olub ağnâm-ı mezkûrenin bir re'si zayi olmayarak cümlesi bulundukları mahallerden çevrilib Dersaadetime tamâmen sevk ve îsâl olunması fermânım olmağın tenbîhan ve âkdâmen işbu emr-i şerîfim isdâr ve sadrazam çukadârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Abdurrahman zîde kadruhu ile irsâl olunmuştur imdi bu husûs esnây-ı râhda olan hükkâm ve zâbitâna şimdiye değinbâ bi'd-defeât evâmir-i aliyye tenbih ve te'kid olunmuşken bu keyfiyed mücerrer iğmâz ve betâet ve irâet_i hakdan heş'het edüb ol bâbda mütecâsir olanların icrây-ı te'dîbâtlarına ibtidâr olunmak lâzım gelir ise de vüsûl-ü emr-i alışân gerek İzmir ve Bursa taraflarına dağılmış ve gerek esnây-ı râhda olan ağnâm-ı mezkûrenin bir re'si zâyî ve telef olmayarak cümlesinin halâ eyyi-hâl tamâmen ve kâmilen Dersaatime irsâl ve tesbîle bundan sonra dahi ol makûvale Der'aliyyeme gelmek üzere olan ağnâmın esnây-ı râhda mahall-i ahara sapdırılmayıp doğru Der'âli'me sevk ve tesyîri emrine ihtimâm ve dikkat olunmak şartıyla bu def'alık icrây-ı te'dîyât maddesinden iğmaz olunduğu ve bade'l-yevm afv ile mu'âmele olunmayıp cesaret eden ve ruhsat verenlerin beher hal haklarından gelineceği iştibâh idiği ki Mevlânâ-yı[...] sâir mûmâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete bi'l-ittifak mezîd-i dikkat ve hilâfından ziyade hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı alışânım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mezmûn- u itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fievâil-i şehir-i Recebü'l-ferd sene sülüsün ve ışriyn ve mieteyn ve elfün Be makâm-ı Mahrusa-i Kostantiniyye

HKM -67

Kıdvetü'n-nüvvab ve'l-müteşerri'in Turgudlu Kasabası nâibi Mevlânâ[...] zîde ilmihu ve kıdvetü'l-emâcid ve a'yân kasaba-ı mezbûr âyânı zîde mecdühü tevki-i refi-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sarraf tâifesinden Anderine nâm zimmî semt-i Dersâdetime arzuhal edib bu kasaba-ı mezkûr âyânı sâbık Hacı İbrahim nâm kimesnenin sarrâflık metinde iken mezbûr işbu sene-i mübâreke de fevt oldukda bi'l-cümle emvâl ve eşyâsı mesfûrun emvâl ve eşyâsıyla müteveffay-ı merkûmun yine kasaba-ı mezbûre sakinlerinden ma'lûmu'l ism varisleri tarafından ahz ve kabz okunup gadn olduğu beyanıyla sen ki âyân-ı mûmâ-ın mübâşir ma'rifetiyle emvâl-ı merkûme her kimlerin zimmetinde ise ala eyyi hâlin tamâmen tahsîl olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sūdûru isti'â eylediği ecilden sen ki âyân-ı mûmâ-ileyhsi mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rüyet-i ve tahsîl olunmak emrim olunmuşdur buyurdum ki mübâşir ta'yîn olunan sadrazam hazinesi yamaklarından kıdvetü'l-emasıl ve'l-akrân Mehmed zîde kadrahu ile vüsûl buldukta bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi siz ki Mevlânâ [ve] âyân-ı mûmâ-ileyhimsiz ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ıhzâr-ı husamâ kılub mukaddemâ ber-vech-i şer'le görölub fasl olunmayan husûslar tamâmen hakk ve adl üzere mukayyed olub göresiz inhâ olunduğu üzere ise ol bâbda muktezây-ı şer'ikaûim ile amel idüb dahi ber-vech-i muharrer sarrâf-ı mersûmun emvâl ve eşyâsı her ne ise ve kimlerin zimmetlerine geçmiş ise ba'de'l-subût ketm ve ihfâ olunmayarak zahîre ihrââ-yı şer'î ve ihkâk-ı hakka ihtimâm ve dikkat ve mübâşiriye şürûtu nizâmını hâvi mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin dahi icrâsına ihtimâm ve dikkat eyleyüp mezmûn emr-i şerîfimle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evail-i şehr-i Şabani'l-mu'azzam sene sülûs ve işriyn ve mieteyn ve elfün

Mûcebince mektûb-u hazret-i sadâret-penâhi sâdır olduğu işbu mahalle şerh verildi.

HKM -68

Şeri'ât-ı şîâr Manisa Kadısı faziletlü efendi zîde fazluhu iftihârü'l-emâcid ve'l-â'yân ser-bevvâbin dergâh-ı âlîden mütesellimi izzetlü el-Hâc Hüseyin Ağa zîde mecduhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-u sâiresi ve iş erleri zîde kudruhum inhâ olunur ki işbu âvanî-i sa'd-iiktirândan avâtıf-ı aliyye-i mülûkâne ve avârif-i bihine? hüsrevâned Bahr-i Sefîd boğazı askerliği hutûb-u cismiyesi uhde-i âcizânemize ihâle ve tefvîz buyrulmakdan nâşî ümûr-u me'mûre-i ser-askeriyemizin îfâsı zımnında müsta'inen-billahi te'âlâ olduğumuz mahalden derhal hareket ve işbu Ramazan-ı gufranın on birinci Pazartesi günü karargâhımız olan Kal'a-i Sultâniye'ye dühûl ve rehberi tevfik-ni 'am refîk-i sübhânî ile idâre-i ümûr ser-askeriyeye mütevekkilen ale'l-lahi şürû' ve kıyâm olunmuş işbu hatb-i cesîmser-askeriyetinin layık ve iktizâ vechile hüsn-ü idâresi cümlelerin gönül birliği ve usûl ve fûrû'u me'mûreye sarf-ı liyâkat ve gayretine ve iânet-i takdîre muvaffak olduğu ve ale'l-husûs heyet-i mecmûa-i ser-askeriyetinin vikâyesiyle idâre-i ser-asker için zehâirin vücûduna menûit olduğuna binâ'en şu boğaz mürettebâtının vaktiyle yetiştirilmesi akdem-i ümûrdan idiği vifâkıden olmakla imdi bu bâbda cümlelerin nefis-i ihtimâmı ferağına halbeden ve maa-zallahı t ta'ela ednâ kusur ile idari ta'yînâta sekte ve verip böyle mâtde-i mühümmenin sekne iratıyla te'diyesine perişane niyet-i askeri müstescib olacağı ma'lûmunuz oldukda gerek mübâyyâat ve gerek mevadd-ı sâirenin te'diyesine bila-ihal sa'y ve gayret ve bi'l-vücûh ifay-ı lâzime-i diyanet ve ruyet-i müseraat olunmak cümlelizden matlûbumuz idiği beyanıyla me'mûriyetimizin şükrünü îmâ ve îlân ser-askeriyetimizi işâa ve beyân-ı sıyakında dîvân-ı ser-askerîden "buyruldu" isdâr ve silâhdârımız izzetli Saedullah Ağa zîde mecduhü ile irsâl olunmudtur bi-mennihi te'ala vûsûlunde gerekdir ki vech-i meşruh üzere ber-mû' buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet edesiz deyü hurrîre 15 Şevval 1223

HKM -69

Devletlü veliyyü'nme-ni'am Sâbık Salih-zâde Efendi'nin emridir

İftihârü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmid ve'l-ekârimü'l-muhtass bi-mezîd-i inâyetü'l-mülkü'd-dâim bi'l-fieil dîvân-ı hümâyûnda Çavuş Başı olan Eb-i İmam dâme mecdühü ve kıdvetü'l-müteşerri'in Mağnisa nâibi Mevlânâ zîde ilmuhu tevki'i refî-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Şeyhülislamı Sâbık Salih-zâde a'lemül ulemâi'l_ müte bahirin efdalü'l--fudalâi'l_ mütecceverrin'in Mevlânâ Ahmed Esad edâma'l-lahü te'âlâ fezailinin nefy ve iclasına irâde-i seniyye-i mülukanem ta'alluk olub ol bâbda emr-i şerîfim bi'l-fi'l Şeyhülislam ve müftiyi'l-inam Dürri-zâde â'lemül-ulemai'l-mütehabahhirin efdalü'l_ müteverriîyn Mevlânâ es-Seyyid Abdullah edama'l-lahü fezail etmeleriyle işaretleri mûcibince Manisa'ya nefi ve iclası fermânım olmağın senki Çavuşbaşı mûmâ-ileyhsin Mevlânây-ı müşarünileyh divan-ı hümâyûnumda mübâşir ta'yîn olunan kıdvetü'l-emasil ve'l- akrân Seyyid Feyzullah Çavuş zîdy kadruhiya tesliman savb-ı me'mûruna irsâl ve îsâline mübâderet ve ki nâib-i mûmâ-ileyhsin vüsûlünde meks ve ikâmet etdirib vüsûlünde çavuş-u mezkûr ile derbâr-ı şirket kararına tahrîr ve ilama müsa'reat eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafti-südûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-u itâ'at-makar ile âmil olub hilâfından be-gâyet tehâşi ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fievâil-i şehri-i Şevvali'l-Mükerrem sene selâse ve ışriyn ve meteyn ve elf.

Fi 3 Şevval sene 1223

Be-makâm-ı Mahrusa-i Kostantiniyye

HKM -70

Akzâ kuzzat-il müslimin evlâ vülâtil muvahhidîn ve'l-yakîn râfiü'-i'lâmü's-şerî'ati ve'd-dîn vârisü'l-ulûm-ı enbiyâ ve'l-mürselîn-el-muhtass bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-mu'in Anadolu'nun Sağ kolunun nihayetine varınca vâki' mevâlî-i fihhâm zîdet fezâilühüm ve mefâhirü'l-ve hükkâm meâdini'l-fezil-i ve'l-keâm ve nüvvâb zîdet fazlühüm ve kıdvetül emâcid ve'l-a'yân hass-a hasekilerinden olub bu Def'a husûs-u atiyü'z-zikre mahsûs mübâşir ta'yîn olunan Veli zide mecdühü mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve vücûh-u memleket zidet kudruhüm tevki-i refi-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Âsitâne-i aleyyhim sekienesinin havâyic-i zazûriyelerinden olarak Anadolu'nun sağ kolunda vâki' mahallerden tertîb kılınıb Der'âliyyeme tevârüd eylemekde olan ağnâmın esnây-ı (birisi tevkîf olunmakta ve mahal-i âhara verilmeyerek cümlesinin serî'an Der'âliyyeme irsâl ve isali matlûb-ı kat'i cihandarene olmaktan naşı sizki Mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz) cümlesinin Der-saâdetime irsâli lâzimededen iken zikr olunan ağnâmın ekserisi esnây-ı râhta tevkîf olunmakta ve etraf-ı tefrik kılınmakta idiği bu Def'a bi'l-ihbâr tahkîk kerde-i şahanem olup âru'l_hılâfeti'l -aliyyem seknesinin havayic_i zarûriyetinden olan ağnâm-ı merkûmenin esnâ-yı râhda birisi tevkîf olunmayarak ve Mahal-i âhara verilmeyerek verilerek cümlesinin serî'an Der'âliyyeme irsâl ve isâli matlûb-ı kati cihandaranem olmaktan naşı sizki Mevlânâ ve sâir mûmâ-ileyhimsiz Anadolu'nun sağ kolunda müretteb olub Der'âliyyeme tevarüd eylemekte olan ağnâm-ı merkûmenin esnây-ı râhda bir'esi tevkîf olunmayarak ve mahal-i âhara nakliye irâ'et-i ruhsat olunmayarak ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ ileh ma'rifeti yle cümlesinin Der-saâdetime sevk ve tesyîri husûnuna bi'l-ittifâk ikdâm ve müsara'ât eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ve tahzîran divân- hümâyûnumdan mahsus işbu emr-i âlişanım isdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi [buldukda] emr-i şerîfimde ağnâm-ı merkûmenin esnây-ı râhda bir resi tevkîf olunmayarak ve mahall-i uhrâya nakline irâ'et-i ruhsat ettirmeyerek ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ-ileyh marieyle cümlesinin

Der'âliyyeme irsâl ve isâli emrine bi'l-ittihâd dâmen-i dermiyân-ı gayret eylemeniz matlûb-ı kat'-i şâhânem idiği zinhar ve zinhâr hilâf-ı vaz' tarafdân hareket ve serîan havâl-ii merkûmeye varub ağnâm-ı merkûmenin bir resi tevkîf olunmayarak ve mahall-i âhara nakl etdirilmeyerek cümlesinin Der-sa'âdetime irsâl ve isâline bezl-i mechûd eylemek kazıyyesi olmağla ana göre amel ve hareket ve teneffüz-ie emrû irâde-i şâhânem ve itmâm emi-r-i mübâşerete dâmen-i dermiyân-ı gayret ve hilâfî vaz'ı tecvîzden be-gâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-südûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisâlimin mezmûn-u itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fi'l-evaili-i şehir-i Şevvali'l-Mükerrem sene sülûsün ve ısrıyn ve mieteyn ve elfün.

Kostantiniyyel-Mahrûse

38.SAYFA

HKM -71

Kıdvetü'n-nüvvâbel-Müteşerri'în Mağnisa kazâsı nâibi Mevlânâ zîde ilmuhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Şeyh Kutumi zîde salâhunun hilâf-ı emr ve rızâ hareketine binâ'en li-ecli't-te'dîb Çavuş mübâşeretiyle Manisa'ya nefy ve iclâsı bâbında bâ-işâret Şeyhülislâmı-î eğerçe emr-i şerîfi efzâ-yı südûr olub ancak şeyh-i mûmâ-ileyhin cürmü afv olunur ıtlâkı husûsuna irâde-i katia-i cihandaranem ta'alluk edib ol bâbda itlakı bâbında emr-i âlişânım südûrunu bi'l-fiil Şeyhülislam ve müfti olan e'lamü'l-ulamai'l-müehhiran efdalü'l-füzelai'l-müteberriîyn Mevlânâ Mehmed Arif edama'l-lahü te'âlâ fezailehü işâret-i isimleriyle işâretler mûcibince afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi Mevlânây-ı müşarünileyh işâretler mûcibince Şeyh-i mûmâ-ileyhih cürmü afv ve ıtlâk husûsuna izin

kılındığı sen ki Mevlânây-ı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun oldukta şeyh-i mûmâ-ileyh afv ve itlâk vesilesiyle tahliye mübâderet etmek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki tahrîren fi evali-i Cemaziye'l-ahir sene selâse ve işriyn ve mieteyn ve elf.

HKM -72

Hutbe-i emr-i âli sâdır olmuştur

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmidi ve'l mekârim-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı ma'lûm kapıcıbaşlarından Saruhan Sancağı mütesellimi Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâyili ve'l-keîlâm Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâların kuzzat ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emasil ve'l-akrân ve a'yân ve zâbitân ve vücûh-u memâlik zîde kudrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki iş bu bin iki yüz yirmi üç senesi şehr-i cemayizel ahiresinin dördüncü mübarek hamse günü bi'l-irşâ ve ve'l-istihfak taht-ı âli baht-ı Osmani üzere çulus mübamein-i me'nus-u şahenem vâki' olub mühr-ü saâdet-i azma ve hatb-i vekalet-i kübera orduy-u hümâyûnum ser-askeri müşîr-i fihhâm nizâmü'l-âlem nazım-ı münazımü'l-imem Mustafa Paşa edama'l-lahü te'âlâ ecellehü ve zâif-i bi't-te'yid-i iktidare istiklal-i tâm ve ruhsat-ı kâmile-i mükemmel ile i'tâ ve tefviz olunmuştur ve hutbe-i münaber-i nâm nâmı hümâyûnuma kıraat olunmak ve sefer me'mûrlarında her biri me'mûr-u me'mûrini icrâ eylemek ve sâir me'mûrin ve hizmete nefi yerli yerinde me'mûriyet lâzım ve hizmet-i muktezâyelerini ifa etmek için cûlus-u hümâyûn hayriyet-i makrûnumu işaat ve ilan sebakında işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve ale cenahü'l-isti'cal ve rikah-ı ma'lûm Kapıcıbaşlarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı olunmuştur imdi sağîr ve kebîr ve vaz'-u şerîfden din ve devletime hizmet me'mûlum olub hilâfî hareket edenler hakkında nedâmet mukarrer idiği ve kimesne bildim bilmem demeyüb rızâu'l-lah ve rızây-ı şâhânemi

tahsîle müsâra'atdan gayri vaz 'u ve hareket ile necât bulamayacağı zâhir olmakla ona göre amel ve hareket ve cülûs-u hümayûnumu îlân ve işâ'at ve her hâlde tahsîl-i rızây-ı şâhâneme dikkat-i vedî'a-i cenAb-ı Rabb-i izzet olan fukarây-ı ra'yyet ve sükkân-ı memleketi kemâliyle himâyet ve siyânetleriyle taraf-ı hümayûnum için isticlâb ve semerât-ı hayriyeye sarf ve sa'î ve makderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur

Vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmel ve hareket hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-evali-i şehr-i Şevvali'l-Mükerrerrem sene sülûsün ve işriyn ve mieteyn ve elfün

Fi 20 cemaziyelahir sene 1223

HKM -73

İftihârü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmidi ve'l mekârimel-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşlarından Bandırma İskeleyi mübâya'acılığı uhdesinde ihâle olunan Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dâme mecdühü ve ve kıdvetü'l-kuzât'ül ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil-i ve'l-keâm Mevlânâ Manisa Kadısı zîde fazlühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kudruhüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki ki kapıcıbaşı-ı mûmâ-ileyhsin Âsitâne-i saâdetim lâzimesi için Saruhan Sancağı'nda vâki' kazâlardan işbu yirmi üç senesi mahsûlünden olmak üzere derûn-u emr-i şerîfime mevzû'an irsâl olunan memhûr ve mûmzâ sûret-i defter mücebince sâbıkı misillü ma'a-nakliye ve harekete ber-vech-i rızây-ı şâhânem olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ve infâz-ı emrû irâde-i hümayûnuma bi'l-ittifâk ikdâm ve müsâra'at ve hilâf-ı vaz-ı tecvîz ile mahzar-ı muvâhaza ve ikâb-ı mülûkânem olmaktan gâyetü'l-gâye tehaşi ve mübâ'adet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin seni miyâne-i emsâl ve akrândan bi'l-itticâb bu husûsa (...) makûd derhal bu

39.SAYFA

HKM -74

Sîlahdâr Ağânın Emridir

Kıdvetü'l- ve'l-hükkâm madeni'l-fazlı ve'l-keîâm Mevlânâ Mağnisa Kadısı zîde fazlühü tevki-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Enderûn-u Hümâyûnumdan silâhdârlık hizmetinde olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Bey dâme mecdühünün hasbe'l-iktizâ tekâ'üden ikâmet etmek üzere Manisa'ya irsâline irâde-i seniyyem ta'allukuna binâ'en mûmâ-ileyh yanına [muayen] âdem terfîkîyla irsâl ve taltîfen Manisa'da tekâ'üd sûretiyle ikâmet edib râhat ve isalini? esbâbı istihsâl olunmak bâbında şeref-südûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince mûmâ-ileyh ol-tarafa i'zâm ve irsâl olunmağın vüsûlunde tekâ'üd sûretiyle mu'azzezen meks ve ikâmet ve me'mûn ve müsterîh olarak ve devâm-ı ömr ü devletim duavâtına muvâzabet eylemesi esbâbı a'yân-ı belde ile bi'l-ittifâk istihsâle dikkat ve vüsûl ve ikametini Dersa'âdetime ilâm-ı mübâderet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur

Vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân-ı vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûnuyla amel u hareket eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi'l-evali-i şehri-i Şevvali'l-Mükerrem sene selâse ve ısrîyn ve meteyn ve elf.

Kostantiniyyeel-Mahruse

HKM -75

Defter oldur ki, işu bin ikiyüz yirmi iki senesi mahsûbundan olmak üzere asitan-i saâdet lâzimesi içün bâ-fermân-ı âlişân Saruhan Sancağı kazâlarından matlûb-u hazret-i şehriyari buyrulan yirmi beş bin yüz yirmi beş kile hinta ve yirmi beş bin yüz yirmi beş kile

şa'îrin sancağ-ı mezkûr kazâlarından aniben tahsîl azimü'l-mekan olduğu derbar-ı merhamet-dare lede'l-inhâve'l-istid'a râhmen li'-fukara hıntanın beher kilesi ikişer ve şa'îrin birer guruştan bedele kat'ına müsâade-i aleyh buyrulmağın iktizâ eden cedliyeri yetmiş beş bin üçyüz yetmiş beş gurus mübayea-i mezkûre için Der-aliyede defterdar efendi ma'rifetiverilen hizmet-i mübâşiriye üç bin gurus bedeliye-i mezkûrenin kabzına me'mûr mübâşir ta'yîn buyrulan defterdar çukadarı Ebu Bekir Ağa'ya verilen hizmet bin beş yüz elli gurus bedeliye-i mezkûrenin yirmi üç senesi gurre Ramazan-ı şerîfinde beş mâh akçeniz şettesi altı bin altıyüz altmış beş gruşu ki min-haysü'l-mecmu seksen altı bin beş yüz doksan gurus bâliğ olmağla meblağ-ı mezbûr bi'l-cümle a'yân ve eşrâf ve e'imme ve hataya ve vücûh-ı ahâlî ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer'-î sâbıkı mukayesesıyla sancağ-ı mezkûr kazâlarına ber-vech-i ta'dîl tevzî 've taksîm olunub defter-i tahrîr ve tahsîline me'mûr ve hâlâ Saruhan ser-bevvabin dergâh-ı âli umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Osman Ağa zâde el-Hâc Hüseyin Ağa hazretlerine i'tâ olundu. Hurre fi'l-yevmü's-hamisü işriyn min-zilkade sene sülûs ve işriyn ve mîeteyn ve elf.

Kaza-i Mağnisa 2251 gurus

Kasaba-i Turgutlu 4471 gurus

Kaza-i Akhisar 1413 gurus

Kaza-i Kayacık 3468 gurus

Kaza-ı ılıca 1104 gurus

Kaza-i Marmara 3132 gurus

Kaza-ı Gördük 5573 gurus

Kaza-i Adala 6773 gurus

Kaza-i Mendeheriye 1131 gurus

Kaza-i Borlu 2015 gurus

Kaza-i Gördes 13579 gurus

Kaza-i Demirci 13659 gurus

HKM -76

Defter oldur ki işbu sal-i Yemen iştimalinde şevketlü kerametlü Sultan Mahmud Han Efendimiz Hazretlerinin taht-ı âli-cennet-i Osmani üzere bi'l-yemin ve'l-ikbal cülus-u hümâyûn meymenet-i me'nusları vâki' olub işbu mevâbeni-i uzma ve ataba-i beşile-i küberayî'l-heniyyenin Saruhan Sancağı kazâlarına ilan ve işaat ve kalla ve kalelerden toplar indahatıyla izhar şadi ve siret olunmak bâbında meserret efzay-ı sūdûr olan fermân-ı celîlü's-şanı götüren dergâh-ı âli Kapıcıbaşlarından umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Beşir Ağa'ya ve ittibâna hizmet yedi bin yedi yüz seksen beş gruş ve sancağ-ı mezkûrdan müştay-ı orduy-u hümâyûna matlûb asâkir sevkine me'mûren vürûd eden Dergâh-ı âli kapıcı başllarından el-Hâc Mustafa Ağa'ya ve ittibâna hizmet-i mübâşiyyebin beş yüz gurus asâkir-i mezkûre isti'caliyle bâ-emr-i âli vürûd eden Silahşör Ağa'ya hizmet-i mübâşireye yüz elli gurus maru'l-zikir müştâ askeri bedele kat' buyruldukta Asitâne-i aliyyede verilen hizmet-i mübâşireye beş yüz elli gurus sancağ-ı mezkûrdan müretteb asâkir isti'caliyle bâ-emr-i aliye vürûd eden mübâşirine verilen hizmet-i mübâşireye üç bin altıyüz gurus sancaktan boğaz cânibine matlûb buyrulan hinta ve şari ve ağnâm için bâ-emr-i âli vürûd eden mübâşire hizmet yedi yüz gurus Mora reayasının iskanları ve gühercile için bâ-emr-i âli vürûd eden silahşör-ü hassadan Hüseyin Ağa'ya verilen hizmet üçyüz beş gruşu boğazda müretteb zehâir isti'cali için vürûd eden devletlü Hakkı Paşa efendimiz hazretleri tarafından vürûd eden Hotivani Hasan Ağa'ya hizmet yüz gurus devletlü Ragıb Paşa Hazretleri'nin boğaz cânibine ser-asker ta'yîn buyrulduğı müşe'ir sancağ-ı mezkûre bâ-buyruldu vürûd eden silahdarı Sadullah Ağa hizmet bin dört yüz gurus yirmi iki ve yirmi üç senelerinde Yeni Kale muhâfaza irsâl olunan piyade neferata verilen hizmete beş bin iki yüz altmış altı buçuk gurus iki yüz yirmi üç senesi mahsulünden olmak üzere Asitâne-i saâdet lâzimesi için Sancağ-ı mezkûr kazâlarından yirmi beş bin yüz yirmi beş kile hinta ve ol mikdar şâ'ir mübâya'ası için bâ-emr-i âli vürûd eden

sadrâzam Mustafa Paşa hazretlerinin silahdar yamağı Ahmet Ağa'ya hizmet-i mübâşiriye dörtbin altı yüz kırk üç buçuk guruş min-haysü'l-mecmu yirmi altı bin iki yüz ğuruşa bâliğ olub işbu seni-i mübarekede mezkûr kazâlardan Medîne-i Mağnisa zeylinde vâki' kargir köprüler ve kaldırım tahakkümüne düçar ve tahammüllerinden İzmir olduğı zahir ve aşîkar olmaktan naşı râhmen li'l-fukara mezkûr mesarifattan medine-i merkûmeye hisse-i ifraz olunmak üzere meblağ-ı mezbûr bi'l-cümle a'yân ve eşrâf ve e'imme ve hutaba ve vücûh-ı ahâlî ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer gayraz Mağnisa sancağ-ı mezkûrun sâir kazâlarına sâbıkı mukayesesıyla ber-vech-i ta'dil tevzî 've taksîm olunub defteri tahrîr ve tahsîline me'mûr hâlâ sancağ-ı mezkûr mütesellimi ser-bevvabin dergâh-ı âli umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim Osman Ağa zâde saâdetlü el-Hâc Hüseyin Ağa Hazretleri yedine i'tâ olundu hurrîre fi'l-yevmü'l-hamisü aşer min-şehr-i zi'l-kadetü's-şerîfe sene selâse ve ısrîyn ve mieten ve elf

Kasaba-ı Turgutlu 1610 guruş

Kaza-i Nif 1480 guruş

Kaza-i Menemen 3690 guruş

Kaza-i Akhisar 2740 guruş

Kaza-i Kayacık 940 guruş

Kaza-ı ılıca 220 guruş

Kaza-ı Marmara 500 guruş

Kaza-ı Gördük 1840 guruş

Kaza-ı Adala 2545 guruş

Kaza-ı Mendeorya 435 guruş

Kaza-i Güzelhisar 1390 guruş

Kaza-i Gördes 3650 guruş

Kaza-i Borlu 270 guruş

Kaza-i Kocalar 270 guruş

Kaza-ı Demirci 4620 guruş

Yekün 26200 guruş

40.SAYFA

HKM -77

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmidi ve'l-mekârim-el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı ma'lûm kapıcıbaşlarından Saruhan Sancağı mütesellimi Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dâme mecdühü ve mefâhirü'l-kuzzat ve'l-hükkâm ma'adinü'l-fezail ve'l-keâm Saruhan Sancağı'nda vâki' Mağnisa ve Turgutlu ve Gördük ve Gölhisar ve Menemen ve Adala ve Marmaracık ve Nif ve Mandohirine ve Gördes ve Ilıca ve Kayacık ve Kocalar ve Akhisar-ı Saruhan ve Demirci ve Muğla ve Perakende Taşıyan ve Gürle kazâların kuzzat ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emasil ve'l-akrân ve husûs-u atıye'l-zikre mahsus mübâşir ta'yîn olunan hassam hasekilerinden Süleyman ve a'yân ve zâbitân ve vücûh-u memleket ve iş erleri zîde kudrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki el-haleti hezihi Devlet-i aliye ebediye'l-devamım ile Rusya Devleti beyninde iade-i sulh ve salihâ için murahhaslar ta'yîn ve müzakere-i maslahat-ı hayriye zımnında savb-ı me'mûriyetine azimet eylemiş ise de musaleha maddesi netice bir madde olub hüsn-i hitam bulub bulmayacağı ma'lûm olmadığı iclal-ı ve memnu zamanda düşman-ı dinden emniyet cazi olmayıp her halde levâzım-ı huzm ve ihtiyata riayet feraiz-i haliyeden ve tahsis Rusyalının bazı gûne teklifatı zuhûre gelmekte idiğinden başka düşman-ı dine asâkir-i muvahhidin ile izhar-ı kuvvet ve ibraz-ı maslahat olundukta der-dest olunan musalehanın hüsn-isuret ile nizâm-ı pezber olacağı hudud-u hakaniye-i asâkirden tehayyi kaldığı takdirde düşman-ı din türlü türlü tekalif izhar ile musalehayı takyib edeceği ve musaleha olsa bile devlet-i muzahhar olacağı ve kalla-ı hakaniye ve hudud-u devlet-i âliyemede asâkir-i islâmın tecemmu' teheyyesiyle savlet-i islamiye irae ve ibraz olundukta emr-i musaleha hüsn-imüveccihle teşeyyüt bulacağı izahattan idiği zahir ve maazallah-ı te'âlâ emr-i musaleha suret-i pezber olmaz ise düşman tarafından tecavüz ve tahatti ve tav'a gelir

ise râis-i hududa asâkir-i nusret-i ma'âşirin hazır ve amade bulunarak mukaele ve müdafaa eylemeleri iktizâ-ı maslahatta olduğu bedihi bahir ve husûs maslahat-ı diniyyenin ikdam ve elzemi yani hudud ve kalla-ı hakaniyeme asâkir tescil ve ta'yînesiyle düşman-ı diniyye irae ve izhar-ı kuvvet bahir olunmak husûsuna azimet ve ikdam-ı cemileye ve ecibb-i zimmet ve fariza-i uhde-i diyanet olmaktan naşı zebur-u iman ve islam ile mütemmilen olanlar bu husûsa ikdam ve azimet ederek Tuna boyunda olan kalla ve hudud-u islamiyeye sevk-i askeri-i nusret maşir ile emr-i takviye istihkâmı ve sarf-ı mâ-hasıl ve sa'y ve mükennet-i dünya ve ahirette mûcib-i fevz ve saâdet idiği ve bu husûs maslahat-ı diniyyenin ikdamı olmak hasebiyle tekasül ve tesalluh edenler ruz-ı mahşerde ma'akib olacağı emr-i bedihi olduğu cümleye keyfiyetten olmağla sen ki Kara Osman zâde Kapıcıbaşı mûmâ-ileyhsin vüsûl-u emr-i âliyemde o gün nihayet on beş gün kadar başbuğ maiyetiyle ihrâc ve accaleteyi ebrail irsâl ve tesyire ikdam ve müsareat eylemek fermânım olmağın me'mûrini hâvi işbu emr-i şerîfim isdâr ve ale-cenahü'l-tecli mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur imdi işbu emr-i din ikdam-ı ihtimam cümle ümmet-i Muhammede farz-ı ayin idiği ve hilâfı hareket edenler ruz-ı cezada ma'akib ve ma'anib olacağı ma'lûmun oldukta işbu emr-i meratîfine vâsıl olduğu gibi balada mestur kazâlardan ol mikdar asâkiri tevana ve tammü'l-esliha olarak yerli yerinden cem' ve tahrîr ve muktedir başbuğ maiyyetiyle iki konağı bir ederek serî'an ve âcilen me'mûr oldukları ibrayla sevk ve irsâlleri husûs-u ikdam ve azimet ve tekasül ve rehaveti tecvîzden gayetü'l-gaye sevki ve mübâ'adet eylesin ve sizki Mevlânâ ve sâir-i mûmâ-ileyhimsiz mazmun-u emr-i şerîfim sizin meczumunuz olarak mûcib-i muktezâsı üzere amel ve harekete ve tenfiz emr-i irâde-i âliyeme bi'l-ittifak ihtimam ve hilâfı vaz' tecvîzden tahaşi ve mümaneat eyleyesiz ve senki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin seni meba-i emsal ve akrândan bi'l-intihab bu husûsa me'mûr ve ta'yînden makud bu taraftan serî'an hareket ve ol-cânibe varub zikr olunan kazâlardan kapıcıbaşı mûmâ-ileyhin me'mûr ihrâcı olduğu ol-miktar askeri ve bahadır olarak bir gün ola tertîb ihrâc ettirib me'mûr oldukları ibrail sevk ve irsâle ibraz hüsn-ihizmet ve

sadakati ikdam ve bezl-i mechud eylemek kaziyesi olmağla ora göre amel ve harekete ihtimam emr-i mübâşirine damen-i dermiyan azimet ve tekasül ve rehavetten huzur ve mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile amel ve hareket hilâftan tevekki ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-evahir-i şehri Şevvalü'l-Mükerrem sene selâse ve ışriyn ve meteyn ve elf.

fi 18 Zilkade sene 223

41,42.SAYFA

HKM -78

Defter oldur ki işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben bâ-defter-i âlişânım Medîne-i Mağnisa kazâlarından matlûb hazret-i cihandari buyrulan mal-i maktu' dört bin dört yüz seksen sekiz gurus ve kalemiye sadr-ı âli üçyüz elli gurus ve ikiyüz elli hisse Selendi ve kırk dört gurus ve hisse Ballica ve İlyaslı yüz kırk beş gurus hisse Ahmetli ve Alaybeyi kır altı gurus Kütahya ve İlyas Sağır bin yüz yetmiş altı buçuk gurus ve sağireye mübâşiriyesinden hisse yüz gurus ve avaide-i padişah on gurus Mestan Ağa hazretlerinin üç günlük zahîre bahası iki yüz elli gurus ve iki yüz yirmi iki kenesine mahsûben bâ-fermân-ı âli Saruhan Sancağı kazâlarından matlûb-u hazret-i cihandari buyrulan yirmi beş bin yüz yirmi beş kile hinta ve ol miktar şâ'ir bedeliyesi mesarif-i sâiresinden ber-mûcib-i defter tevzî 've pusula-u memhûre medine-i merkûmeye isabet eden yirmi iki bin beş yüz yetmiş beş gurus bundan akdem medine-i merkûme zeylinde vâki' kesiresinden münhadim olan kaldırım ve kargir köprülerin cümle ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer' ve Kethüdâ-yı sâbıkı Ahmet Ağa ma'rifetiber-mû'ceb-i Def'atir neferatına bina ve tacdid-i huş ve mesarif otuz yedi bin yedi

yüz elli üç guruş maru'l-zikir döşeme ve köprülerin çatal ve döşeme taraflarından münhadim mahalli kereste ve köprü binası için iktizâ eden kereste ve cuy ve ücret-i amele bâ-tezkire iki bin dört yüz doksan iki guruş Kethüdâ-yı sâbık Ahmet Ağa ma'rifetiümur-u mehame için medine-i merkûmeye mürûr ve ubur eden mübâşirine verilen hizmet bâ-tezkire bin altı yüz altmış altı guruş işbu sal-i yemen iştimali şevketlü mehabetlü padişah-ı malım-penah Sultan Mahmud Han Efendi hazretlerinin bi'l-yemn ve'l-ikbal taht-ı âli izzet-i âli üzere cûlus-u hümâyûn meyamen-i müferridinleri ilan için indahat olan toplar barut akçesi bâ-tezkire dört yüz seksen guruş medine-i merkûme serdar bayrağı küşadına me'mûr ser-turnay-ı ağaya ve ittibâna bâ-tezkire hizmet iki yüz yetmiş beş guruş serdar bayrağı isti'caliyle bâ-emr-i âli vürûd eden tuzla ağaya ve ittibâna hizmet bâ-tezkire iki yüz on guruş Aydın cânibinden vürûd eden kalyoncu ve serdar bayrakları askeriyle Yeni Kale'ye giden Soğan Deresi askerine ihtisablara mesarif-i me'kulat bâ-tezkire iki yüz yirmi üç buçuk guruş müsalehanın inkıyadına me'mûr olanların isti'calleri bâbında emr-i âli götüren Tatar Hüseyin Ağa'ya bâ-tezkire hizmet elli beş guruş bu sene-i mübarekede Ramazan-ı Şerîfesi ve ıdeyn ilanları için indehat olunan topların barut akçesi bâ-tezkire altmış guruş Şiretavaz ve Payender câniblerinden sevkde ümur-u askeriyesi medine-i merkûmeye vürûd edenlerinde İzmir cânibinden vürûd eden kalyoncu neferatına muhtesib belde-birle mesarif-i me'kulat bâ-tezkire iki yüz yirmi dokuz buçuk guruş boğaz cânibine matlûb olan ağnâm isti'cali için devletlü Hakkı Paşa hazretleri tarafından bâ-buyruldu vürûd eden Tatar Ağasına bâ-tezkire hizmet iki yüz guruş Asitâne-i aliyeye ol-vech bâ-emr-i âli vürûd eden Tatar Ağa'ya bâ-tezkire hizmet otuz guruş Muğla cânibinden Asitâne-i aliyeye giden hazine ücret-i cûlus ve Mağnisa kalyoncu neferatını götüren Molla Oğlu İsmail'e harc üç yüz seksen beş guruş ve kalyon isticali için vürûd eden Musa Çavuş'a bâ-tezkire hizmet altmış guruş Asitâne-i aliyeye ağnâm sevki için bâ-emr-i âli vürûd eden Sadrazam Çukadar Ağa'ya bâ-tezkire üç yüz otuz guruş orduy-u hümâyûn me'mûr olanların isticaleri için bâ-emr-i âli vürûd eden tatara bâ-tezkire hizmet yirmi beş guruş

dergâh-ı âli Kapıcıbaşlarından Bigan Bey'in muktezâyâ vürûdunda Akhisar'a varınca iktizâ eden hayvan kiralari bâ-tezkire altmış beş gurus müştay-ı askeri devletlü Behram Paa hazretleri tarafından zahîre buyruldusuyla vürûd eden silahdar ağaya ve etibbaina bâ-tezkire hizmet sekiz yüz elli gurus müşar-i ileyh Behram Paşa Hazretleri'nin zahîre isticaline bâ-buyruldu vürûd eden tatarine bâ-tezkire hizmet iki yüz yirmi gurus medine-i merkûmeden irsâl olunan kalyoncu neferatı noksan varmakla müceddiden techiz ve irsâl olunan on iki nefer kalyoncunun iktizâ eden harcırah ve mesarif-i sâireleri bâ-tezkire bin altı yüz on dört gurus ve Kütahya valisi Alaaddin Paşa Hazretleri tarafından nizâm için bâ-buyruldu vürûd eden tatarine bâ-tezkire hizmet elli beş gurus bundan akdem memnuattan olan nef'i mülk hevası isti'maı emr-i meşru' olduğuna binâ'en izin ve ruhsatı hâvi emr-i âli götüren sadrazam çukadarı Abdullah Ağa'ya bâ-tezkire hizmet yüz altmış gurus mesarif-i müteferrika beşyüz gurus mir-i ahur-u evvel hazret-i şehriyari Esad Bey'in vürûdunda İzmir'e varınca iktizâ eden hayvanat kirası bâ-tezkire yüz altı gurus mahkemenin Cami-i Şerîf cânibinde münhadim olan civar tahdidi ve mahal-i sâiresinin mimar ma'rifetibâ-tezkire otuzbeş buçuk gurus sadr-ı sâbık devletlü Musa Paşa Hazretleri'nin İzmir'e me'mûren medine-i merkûmeye vürûdlarında müşar-ı ileyh Musa Paşa merhum oldukta İzmir'den vürûd eden muhallefâtı nakl için Akhisar'a varınca hayvanat kirası bâ-tezkire yüz seksen gurus iki yüz yirmi iki senesi Receb-i Şerîf'den yirmi üç senesi Muharremine gelince menzilci merhum Mustafa Ağa'ya muazzam imdadiye altı bin yedi yüz beş buçuk gurus sene-i sâbıkta irsâl olunan medine-i merkûme serdarı âli Ağa'ya Kethüdâ-yı sâbık Ahmet ağa ma'rifetihil'at-ı biha ve nizâm-ı Cedîd neferatının mekulat marifleri bâ-tezkire yüz altmış beş gurus iki yüz yirmi iki senesinde vâki' mâl-ı maktu tevzî 'inden mahallat ve kurra imdadiyelerinden bâ-tezkire altı bin yüz otuz üç gurus iki yüz yirmi üç senesinde vâki' mâl-ı avarız ve müştâ askeri bedeliyesi ve kalyoncu mesarifleri tevzî 'atından ber-mutad-ı ma'lûm mahallat ve kurra imdadiyeleri bâ-tezkire dört bin yedi yüz seksen altı gurus ümuru için istifraz olunan akçenin ve bin hesabı üzere iktizâ

eden akçe me'mûru on bin gurusı harc-ı defter iki yüz elli gurusı ve harc-ı alamet iki yüz elli gurusı ve kethüdâ ve otuz gurusı kalemiye ve otuz gurusı hademiye ve otuz gurusı Kâtib efendilere altmış gurusı kaydiye on gurusı Muhzırana ol gurusı ki ceman on dört bin altı yüz kırk altı gurusı bâliğ olmağla meblağ-ı mezbûrun hesabınca asla mâl-ı maktu'undan yediyüz on beş gurusı ve mal-i imdad-ı seferiyeden yedi yüz doksan beş gurusı ve seferiye mübâşiriyesinden altmış iki gurusı ki ceman bin beş yüz yetmiş iki gurusı hisse-i Turgutlu için ba'de'l-ifraz ve'l-imtiyaz sahhü'l-baki yüz on üç bin yetmiş dört gurusı bi'l-cümle a'yân ve eşrâf ve e'imme ve hutaba ve vücûh-ı ahâlî ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer' şehir ve kurranın altı yüz yirmi iki hanesinden ber-vech-i ta'dîl tevzî '-i taksîm olundukta beher haneye yüz seksen birer gurusı otuz beşer para isabet etmeke defter-i tahrîr ve tahsîli için hâlâ Saruhan Sancağı mütesellimi umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân ser-bevvabin dergâh-ı âli Osman-zâde el-Hâc Hüseyin Ağa hazretlerine i'tâ olundu fi'l-yevmi'l-hadi ve'l-ışriyn min-şehr-i zi'l-kadetü's-şerîfe sene sülûs ve ışıriyn ve mîteyn ve elf.

Mahalle-i Sultaniye -- hane

Mahalle-i Alaybeyi 21 hane

Mahalle-i Dil-şikar 4 hane

Mahalle-i Haki bâba 11 hane

Mahalle-i âli Ağa 11 hane

Mahalle-i Bektaş sağır 10 hane

Mahalle-i Bektaş Kebir 11 hane

Mahalle-i Nişancı Paşa 6 hane

Mahalle-i Cami-i Kebir 4 hane

Mahalle-i Bölcek-i Atik 3 hane

Mahalle-i Deveciyan 8 hane

Mahalle-i Göktaşlı 5 hane

Mahalle-i Saz 9 hane

Mahalle-i Derviş Ağa 8 hane

Mahalle-i Gürhane 8 hane
 Mahalle-i Nifli-zâde 4 hane
 Mahalle-i Hüsrev Ağa 9 hane
 Mahalle-i Çepralar-ı Kebir 8 hane
 Mahalle-i Çengi-zâde 3 hane
 Mahalle-i Sakalar 3 hane
 Mahalle-i Seydi Hoca 3 hane
 Mahalle-i Danişmend Halil 5 hane
 Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı Kebir 4 hane
 Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı sağır 4 hane
 Mahalle-i el-Hâc İvaz Paşa 4 hane
 Mahalle-i Kara Yunus 7 hane
 Mahalle-i Kara Hisar 1 hane
 Mahalle-i Narlıca 3 hane
 Mahalle-i Nasalı 2 hane
 Mahalle-i Lala Paşa 4 hane
 Mahalle-i Recani 5 hane
 Mahalle-i Mekteb 1 hane
 Mahalle-i Ebe Kuyusu 1 hane
 Mahalle-i bâba Kapısı 4 hane
 Mahalle-i İbrahim Çelebi 4 hane
 Mahalle-i Dere 3 hane
 Mahalle-i Haccacılar 3 hane
 Mahalle-i İmad 3 hane
 Mahalle-i Yaviler 4 hane
 Mahalle-i Ayn-i âli 4 hane
 Mahalle-i Çepralar Sağır 2 hane
 Mahalle-i Yarhasanlar 9 hane
 Mahalle-i İsa Fakih 3 hane
 Mahalle-i el-Hâc Yahya 3 hane
 Mahalle-i Attar Hoca 4 hane
 Mahalle-i Akmesid 1 hane
 Mahalle-i Bölcek-i Cedîd 3 hane
 Mahalle-i Rumiyan 17 hane

Mahalle-i Ermeniyan 30 hane
 Mahalle-i Ermeniyan-ı Süfli 21 hane
 Mahalle-i Yahudiyan 4 hane
 Nahiye-i Palamud
 Karye-i bâba 10 hane
 Karye-i Gölce 9 hane
 Karye-i Ahmet Paşalı 1 hane
 Karye-i Kalemli 1 hane
 Karye-i Baytara 1 hane
 Karye-i Sakarkaya 12 hane
 Karye-i Paşa 3 hane
 Karye-i Beşkiriş 4 hane
 Karye-i Memiler 1 hane
 Karye-i Aydınlar 1 hane
 Karye-i Dağanhisarı 1 hane
 Karye-i Şatırlar 1 hane
 Karye-i el-Hâc râhmanlar 2 hane
 Karye-i Dere 7 hane
 Karye-i Sarı Çamlı 3 hane
 Karye-i Süleyman Obası 2 hane
 Karye-i Kepenekli 1 hane
 Karye-i Üç Havlu 4 hane
 Karye-i Arabacı Boz 6 hane
 Karye-i Aşık 6 hane
 Karye-i Erdelli 6 hane
 Karye-i Sindelli 2 hane
 Karye-i Sabancılar 2 hane
 Karye-i Sart 4 hane
 Karye-i Seydi Obası 6 hane
 Karye-i Ballica 10 hane
 Karye-i İlyaslar 10 hane
 Nahiye-i Belen
 Karye-i Hasan Bey 10 hane
 Karye-i âli Beyli 6 hane

Karye-i Gümülceli 2 hane
 Karye-i Beşir Ağa 6 hane
 Karye-i Sinirli 5 hane
 Karye-i Geri 1 hane
 Karye-i Saruhanlı 3 hane
 Karye-i Tatar 2 hane
 Karye-i Akçapınar 2 hane
 Karye-i Karaköy 3 hane
 Karye-i Ahmetli 3 hane
 Karye-i Karaoğlanlı 2 hane
 Karye-i Aladiler 2 hane
 Karye-i Çonkara 2 hane
 Karye-i Karasılı 2 hane
 Karye-i el-Hâc İbrahim 1 hane
 Karye-i Selmanlar 2 hane
 Nahiye-i Emlâk
 Karye-i Sırtlanlı 3 hane
 Karye-i Eğri Dere 1 hane
 Karye-i Urasın 2 hane
 Karye-i Siyetli 2 hane
 Karye-i Menbe Pınar 2 hane
 Karye-i Kersen 1 hane
 Karye-i Tapranlı 4 hane
 Karye-i Çaltı 3 hane
 Karye-i Değirmen Dere 4 hane
 Karye-i Düglek-i Sağır 1 hane
 Karye-i Düglek-i Kebir 1 hane
 Karye-i Dere 3 hane
 Karye-i Kafır Boz 5 hane
 Karye-i Garus 8 hane
 Nahiye-i Yunddağ
 Karye-i İşler 1 hane
 Karye-i Eğri 1 hane
 Karye-i Pazarcık Çullusu 1 hane

Karye-i Dibek Alanı 1 hane
 Karye-i Sarma 1 hane
 Karye-i Yağcılar 1 hane
 Karye-i Sarı Nasuhlar 1 hane
 Karye-i Yorgan Şamarı 1 hane
 Karye-i Çiftik-i Bala 3 hane
 Karye-i Süleyman 1 hane
 Karye-i Kaba Ağaç 1 hane
 Karye-i Çamlıca 3 hane
 Karye-i Süleymanlı 3 hane
 Karye-i Kamaklıca 1 hane
 Karye-i Orta 3 hane
 Karye-i Siyetli 4 hane
 Karye-i Uzun Hasanlar 10 hane
 Karye-i Akçe ma'a Çatak 3 hane
 Karye-i Cekler 3 hane
 Karye-i Araslı 3 hane
 Karye-i İlyaslar 1 hane
 Karye-i Kartallar 2 hane
 Karye-i Dazyurt 3 hane
 Karye-i Karakılıçlı 1 hane
 Karye-i Tavtlar 1 hane
 Karye-i Bereketli 1 hane
 Karye-i Karaselli 2 hane
 Karye-i Kara Ahmetli 1 hane
 Karye-i Ahadılar 1 hane
 Karye-i Menbeliler 2 hane
 Karye-i Maldan 1 hane
 Karye-i Çukur 2 hane
 Karye-i kazâklı 2 hane
 Karye-i Hacı Musa 3 hane
 Karye-i Kütlayiler-- hane
 Karye-i Dürziler 1 hane
 Karye-i Ömerler 1 hane

Karye-i Yusufklar 1 hane
 Karye-i Erikçiler 1 hane
 Karye-i el-Hâc Ömerler 2 hane
 Karye-i Kalebek 1 hane
 Karye-i Demirciler 3 hane
 Karye-i Dere 1 hane
 Karye-i Köşeler 2 hane
 Karye-i Sarılar 1 hane
 Karye-i Öksüz Aliler 2 hane
 Karye-i Sarı Ahmetli 1 hane
 Karye-i Beyce 1 hane
 Karye-i Asmacık 1 hane
 Karye-i Sakallı 1 hane
 Karye-i râhmanlar 1 hane
 Karye-i Evindik 5 hane
 Karye-i Koca Halil 2 hane
 Karye-i Koca 2 hane
 Karye-i Bekri 1 hane
 Karye-i Hacılar 1 hane
 Karye-i Bostanlık 2 hane
 Karye-i Sevgünler 1 hane
 Karye-i Tavuk Çukuru 1 hane
 Karye-i Uzun Hamzalar 3 hane
 Karye-i Balabanlar 1 hane
 Karye-i Öksüzler 1 hane
 Karye-i İsmaili 1 hane
 Karye-i Bayramşah 1 hane
 Karye-i Hardin 2 hane
 Karye-i Maruflar 1 hane

43. SAYFA

HKM -79

Defter oldur ki işbu bin iki yüz yirmi üç senesi mah-ı Receb-i Ferdi gurrelerinden altı ay tamamına değin kibel-i devlet-i aliyeden vüzerat-ı uzma cânib-i müşîranelerinden medine-i Manisa'ya eyyab ve zihab eden ulakların rükub-u tezellüllerine bila-tevekkuf hizmeti edâ edib medine-i Manisa'ya tezellül eden vüzeray-ı izam hazretlerine iktizâ eden menzili bârgîrlerinden ziyadesini verib ahali rencide olmamak üzere iki bin beş gurus ücret kavliyle Hacı Oğlu es-Seyyid Ahmet'e bi'l-cümle a'yân ve eşrâf ve e'imme ve hutaba ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer' menzili nefy ve ta'yîn olundukta ol dahi kabul ve hizmet-i lâzimesi kema-hüve hassa edaya taahhüd etmeğin meblağ-ı mezbûrun şehr-i Manisa'nın hanelerine ber-vech-i ta'dîl tevzî 've taksîm olundukta beher haneye yedişer guru otuz beşer para isabet etmekle lede'l-tahrîr ve tahsîline me'mûr hâlâ mütesellim-i Saruhan umdetü'l-ekabir ve'l-a'yân dergâh-ı âli Kapıcıbaşlarından Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin Ağa hazretlerine i'tâ olundu hurrîre fî gurru Recebi'l-ferd sene sülûs ve ısrıyn ve mîteyn ve elf.

Mahalle-i Sultaniye -- hane

Mahalle-i Alaybeyi 21 hane

Mahalle-i Çarşı 4 hane

Mahalle-i Dil-şîkar 4 hane

Mahalle-i Haki bâba 11 hane

Mahalle-i âli Ağa 10 hane

Mahalle-i Bektaş sağır 11 hane

Mahalle-i Bektaş Kebir 6 hane

Mahalle-i Nişancı Paşa 4 hane

Mahalle-i Cami-i Kebir 3 hane

Mahalle-i Serâbâd 8 hane

Mahalle-i Bölice-i Atik 5 hane

Mahalle-i Deveciyan 6 hane
 Mahalle-i Göktaşlı 4 hane
 Mahalle-i Saz 9 hane
 Mahalle-i Derviş Ağa 8 hane
 Mahalle-i Gürhane 8 hane
 Mahalle-i Hüsrev Ağa 9 hane
 Mahalle-i Çepralar-ı Kebir 8 hane
 Mahalle-i Çengi-zâde 3 hane
 Mahalle-i Sakalar 2 hane
 Mahalle-i Seydi Hoca 2 hane
 Mahalle-i Danişmend Halil 5 hane
 Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı KebirSağır 4 hane
 Mahalle-i el-Hâc İvaz Paşa 4 hane
 Mahalle-i Kara Yunus 7 hane
 Mahalle-i Kara Hisar 1 hane
 Mahalle-i Narlıca 3 hane
 Mahalle-i Nasırlı 2 hane
 Mahalle-i Lala Paşa 4 hane
 Mahalle-i Recani 5 hane
 Mahalle-i Tekye 1 hane
 Mahalle-i bâba Kapısı 4 hane
 Mahalle-i Ebe Kuyusu 1 hane
 Mahalle-i İbrahim Çelebi 4 hane
 Mahalle-i Dere 3 hane
 Mahalle-i Haccacılar 2 hane
 Mahalle-i İmad 2 hane
 Mahalle-i Ayn-i âli 4 hane
 Mahalle-i Yaviler 4 hane
 Mahalle-i Çepralar Sağır 2 hane
 Mahalle-i Nifli-zâde 4 hane
 Mahalle-i Yarhasanlar 9 hane
 Mahalle-i el-Hâc İlyas Kebir 4 hane
 Mahalle-i el-Hâc Yahya 3 hane
 Mahalle-i Attar Hoca 4 hane

Mahalle-i Akmescid 1 hane

Mahalle-i Bölice-k-i Cedîd 3 hane

Mahalle-i Rumiyan 17 hane

Mahalle-i Ermeniyan 30 hane

Mahalle-i Ermeniyan-ı Süfli 21 hane

Mahalle-i Yahudiyan 4 hane

HKM -80

Düstürün mekrumun-i müşirün-ı mefhûmun nizâmü'l-âlem müdebbirü ve ümuri'l-cumhûr-ı bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimui fhâmi'd-inam bi'l-reyi'l-saib-i mümehhidü ve ebniyan ed-devletü ve'l-ikbal müşeyyidü erkanu's-saâdet-i ve'l-iclâle'l-mahfûfun bi-sunûf-ı avâtıfı'l-melki'l-a'lâ Anadolu'nun Sağ Kolu'nda vâki' vüzeray-ı izam edâma'l-lahü- teâla iclâlehüm ve kadiyi'l-kuzzati'l-müslimin evlâ vülâti'l-muvahhidîn meâdinü'l-fezâil-i ve'l-yakîn râfiü'-i'lâmü's-şeri'ati ve'd-din vârisü-ulum-i enbiyâ ve'l-mürselîn-el-muhtass bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-ma'av'inmevâli-i fehhâm zidet fazlühüm mefâhirü'l-kuzzat-ı ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezail-i ve'l-keâm kuzzat ve nüvvâb zîde fazlühüm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân-ı müslimin ve a'yân ve handan ve vücûh-u memleket ve bi'l-cümle ve iş erleri zîde kudrühüm tevki-i ref'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Devlet-i âliyemin kadim ocakları bunca seferlerde yeralık ve hamiyet ibraz edebi nice nice fütuhane muzahher olmuşlar iken Nizâm-ı Cedîd nâmiyla muhdes olarak icad olunan asker sene-i sâbıkta ref olunmuş iken sonradan yine bir takrib ile meydana çıkıp bu keyfiyet nizâmat-ı mülkiyeye mugâyir ve dergâh-ı âli Yeniçerileri ve sipah ve silahtar ve bölükat-ı erbaa ve cebeci ve tuncu ve arabacı ve gayracı ve lağımcı ocakları kadim ocaklar olub icrâ ve izamım asarullah hazeratının imam-ı saltanatlarında din düşmanlarına cevâb verib nice fütuhat-ı celîle ve galebe-i külliyye muzahher olduğu cihetle bundan böyle azimet ve sadakat ibraz edecekleri aşikar ve bahirdir binâ'en aleyh fima-baad itabar-ı şâhânem kadim ocaklaım olub Nizâm-ı Cedîd askeri Der-

saâdetten külliyyen kaldırıldığı ve bade'l-yevm olmamanı matlûb-u hümâyûnum olmağla haklarında lanet olduğu cümleliz ma'lûmu oldukta dahil-i hükümet ve idarenizde Nizâm-ı Cedîd askeri var ise bi'l-ittifak kaldırılması husûsuna müsareat ve Anadolu ve Rumeli handanları bu sevdadan fariğ olub ümmet-i Muhammed'in emn ve asayişine mugâyir olacağı vaz ve halet vukuunda inkad-ı mücânebet eylemeniz bâbında hassaten işbu emr-i şerîfim isdâr ve irca-ı amirem tarafından mahsusen mübâşir ile irsâl olunmuştur imdi işbu emr-i hümâyûnum Anadolu ve Rumeli'nin evcer kullarına evâmir-i âliyem ile ilan olunduğu ma'lûmunuz oldukda bev-vech-i meşrûh amel ve harekete müsareat eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile âmil olub hilâftan be-gayet tehâşi ve mücânebet eylesün şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-evali-i şehir-i Şevval sene selâse ve işriyn ve meteyn ve elf.

23 Zilkade 223

Mahruse-i Kostantiniyye

Mûcibince mektub ağay-ı Yeniçeriyan dergâh-ı âli sâdır olduğu işbu mahalle şerh verildi.

HKM -81

Anadolu'nun Sağ Kolu yemin ve yesar nihayetine varınca seksen maddesi için gelen fermândır

Düstürün mekrumun-i müşirûn-ı mefhûmun nizâmü'l-âlem müdebbirü ve ümuri'l-cumhûr-ı bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimuihfâmî'd-inam bi'l-reyi'l-saib-i mümehhidü ve ebniyan ed-devletü ve'l-ikbal müşeyyidü erkanu's-saâdet-i ve'l-iclâle'l-mahfûfun bi-sunûf-ı avâtıfû'l-melki'l-a'lâ Anadolu'nun Sağ Kolu'nda vâki' vüzeray-ı izam edâma'l-lahü- teâla iclâlehüm ve e'zamü'l-ümerai'l-kiram meraci'l-küberai'l-fihhâm ol-kadri ve'l-ihtiram ve eshabi'l-uzvi ve'l-

ihtişamü'l-muhtesûn bi-mezîd-i inâyetü'l-mülkü'l-ala mir-i miran-ı kiram dame fezailihüm kazza-i kuzzatı'l-müslimin dellâtü'l-muvahhidîn meâdinü'l-fezâil-i ve'l-yakîn râfiü'-i'lâmü's-şeri'ati ve'd-din vârisü-ulum-i enbiyâ ve'l-mürselîn-el-muhtass bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-ma'av'inmevâli-i fehhâm zidet fazlühüm mefâhirü'l-kuzzat-ı ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezail-i ve'l-keâm sâirr kuzzat ve nüvvâb zîde fazlühüm mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân ve mütesellimler ve sâir zâbitân ve iş erleri zîde kudrühüm tevki-i ref'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki medine-i mezbûre mesarif-i külliye-i mürettebiyeden müzayea derkar olduğundan madar olur deyu cânib-i miriden zabt olunan muhallefâtların ekserisi mâl-ı eytâm olub vela takrabu mâl-ı eytâm nass-ı kat'i ile memnu olduğundan mûcib olmağla her ne kadar mükellife-i miriye derkar ise de hasbünallahı te'âlâ bu maddenin men'i husûsuna irâde-i padişahi tealluk etmekle fima-ba'd rical ve efrad-ı vücûh-u memâlikden miri ile ahz ve i'tâ hesabı olmayanların evlâd-ı kebir ve yetimleri kaldığı halde kat'iyyen muhallefâtına cânib-i miriden dokunulmamak ve makveled-ien miri ile hesabı olanların fakat zimmet-i miriyyesi alınıb ma-ada bir senesi vaz-ı yed olunmamak ve bila-veled-i olanlardan ümur-u cihad için zabt-ı şayan olanlardandır ki hallerine göre mikdar-ı münasibi i'tâ olunarak tanzîm olunmak ve cisîmve kaat-i konak ve yalı eshabından bila-veled-i fevt olanların konak ve yalı esmanına deyü cânib-i miriden müdahale olunmayıp ve fıkha aid olmayan ve bazen ve Rumelide eshab-ı servetten olanların vefatında evlâdı bâbası hanedanı idare ile saye-i edeceklerine mebni levâzım-ı ümur-u cihad için o makvelelerin muhallefâtları miriye aid olmağla fakat o misillilerin muhallefâtları münasibi vechle tanzîm kılınmak husûsu şeref-yafte-isüdûr olan hatt-ı hümayûn-u şevket-makrûnum muktezâsından olmağla ber-vech-i muharrer amel ve harekete ihtimam ve dikkat olunmak fermânım olağın alimen ve ifhamen mahsusen işbu emr-i şerîfim isdâr ve südûr-u devlet-i âliyemden kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Seyyid Ahmet zîde mecdühü ile irsâl olunmuştur imdi balada tafsil ve beyan olunduğu üzere ricale ve ifraz-ı vücûh-u memâlikden havass-ı beyti'l-maldan gelmiş ve tarikiyle mâm cem etmiş olmayan ve

miri ile ahz ve i'tâ hesabı olmayan kimesnelerin evlâd-ı kebir ve yetimleri kaldığı halde katiyyen muhallefâtına cânib-i miriden dokunulmamak ve makveled-ien miri ile hesabı olanların fakat kadim-i miriyyesi ne ise mâ'ada bir senevaz olunmamak ve bila-veled-i olanlardan ümur-u cihad için zabta şayan olanlar haline göre mikdar-ı münasibi üzere tanzîm olunmak ve Anadolu ve Rumeli'de ve eshab-ı fûruttan fevt olanların evlâdlarına bâbaları hanedanın idare ile saye-i fetavaya mülukanemde memnu edeceğine mebni ve o makvelelerin muhallefâtları cânib-i miriye aid olmağla faka o misillilerin muhallefâtı münasibi vechle tanzîm olunmak husûsu irâde-i şâhânem muktezâsından olduğu ve işbu irâde-i şâhânem memâlik-i mahrusemde olan mehakim sicilatına kayd ve şeyyit için Anadolu ve Rumeli'nin evcer kullarına başka başka evâmir-i şerîfim neşriyle ve tekid kaldığı ma'lûmunuz oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimam ve dikkat hâlât fermân ve rızay-ı şâhânem idiği vaz ve harekete irâet ruhsat tevekki ve mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşturki

Vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile âmil olub hilâftan be-gayet tehâşi ve mücânebet eylesün şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî'l-evali-i şehri Şevval-i Mükerrrem sene selâse ve ışriyn ve mîteyn ve elf.

19 Zilhicce 1223

Mahruse-i Kostantiniyye

44. SAYFA

HKM -82

Şeriat-şiar Karesi ve Saruhan ve Aydın Sancağı'nda vâki' ve Kale-i Sultânî'den mahall-i mezkûrelere varıncaya kadar yoz üzerinde olan kazâların kadıları efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emasil ve'l-akrân ve'l-a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde kudrühüm inhâolunur ki Bahr-i Sefid Boğazı'nda maiyyetimizde mevcûd olan asâkirin ta'yînâtları için tertîb ollunan mübayeat bakâyaları yerliyerinden cem ve tahsîl ve nezl-i emniyete teslîmini hâvi sâdır olan emr-i âli nezl-i emini Seyyid Mehmed Efendi tarafından verilmesi için neşr olunmuş isede bu Def'a nezl-i emanetten azil olub hacedan-ı heyvan-ı hümayûndan İrfan-zâde Arif efendi ta'yîn buyrulduğuna binâ'en mübayea-i mezkûrun gerek tahsîl ve gerek bakâyaları nezl-i emini efendi mûmâ-ileyh tarafından teslîmi iktizâ etmekle Seyyid Mehmed Efendi'nin li'-ecli't-tahsîl ol tarafta olub şimdiye kadar tahsîlleri melhuz olmak mülâyesiyle mübayea-i merkûmeden bedel veyahud zahîre tahsîl etmişler ise esnây-ı râhda ve bulunduğu mahalde nezl-i emini sâbık efendimizin adamları yedlerinde olan tahsîlatlarını ahz ve kayd ve bâ-ılam cânib ve bekayasından mukaddem adam ile nezl-i emini efendi tarafından irsâle sa'y ve azimet eylemeniz için divan-ı askeriyeden işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve Muhammed Tarar ile irsâl olunmuştur inşaallahü te'âlâ

Vüsûlunde ber-mû'ceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfından tehaşşi ve mücânebet eyleyesiz deyü huriri fi'l-yevmi'l-sadisi min-şehr-i zilhicce sene selâse ve işriyn ve mieteyn ve elf

HKM -83

Defter oldur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesi Muharremü'l-Haramı gurrelerinden altı ay tamamına değin kıbel-i devlet-i aliyeden müstenid vüzerat-ı uzma cânib-i müşîranelerinden medine-i Manisa'ya eyyab ve zihab eden ulakların rükub-u tezellüllerine bila-tevekkuf hizmetini edâ edib medine-i Manisa'ya tezellül eden vüzeray-ı izam hazretlerine iktizâ eden menzili bârgîrlerinden ziyadesini verib ahali rencide olmamak üzere iki bin beş yüz gurus ücret kavliyle Hacı Oğlu es-Seyyid Ahmet'e bi'l-cümle a'yân ve eşrâf ve e'imme ve hutaba ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer' menzili nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi kabul ve hizmet-i

lâzimesi kema-hüve hassa edaya taahhüd etmeğin meblağ-ı mezbûrun şehr-i Manisa'nın hanelerine ber-vech-i ta'dîl tevzî 've taksîm olundukta beher haneye yedişer guru otuz beşer para isabet etmekle lede'l-tahrîr ve tahsîline me'mûr hâlâ mütesellim-i Saruhan umdetü'l-ekabir ve'l-a'yân dergâh-ı âli Kapıcıbaşlarından Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin Ağa hazretlerine i'tâ olundu hurrîre fî gurre şehr-i Muharremü'l-Haram sene erba ve ısrıyn ve mîteyn ve elf.

Mahalle-i Sultaniye -- hane

Mahalle-i Alaybeyi 21 hane

Mahalle-i Çarşı 4 hane

Mahalle-i Dil-şikar 11 hane

Mahalle-i Haki bâba 11 hane

Mahalle-i âli Ağa 10 hane

Mahalle-i Bektaş sağır 11 hane

Mahalle-i Bektaş Kebir 6 hane

Mahalle-i Nişancı Paşa 4 hane

Mahalle-i Cami-i Kebir 3 hane

Mahalle-i Serâbâd 8 hane

Mahalle-i Hüsrev Ağa 9 hane

Mahalle-i Deveciyan 6 hane

Mahalle-i Göktaşlı 4 hane

Mahalle-i Saz 9 hane

Mahalle-i Derviş Ağa 8 hane

Mahalle-i Gürhane 8 hane

Mahalle-i Bölcek-i Atik hane

Mahalle-i Çepralar-ı Kebir 8 hane

Mahalle-i Çengi-zâde 3 hane

Mahalle-i Sakalar 2 hane

Mahalle-i Seydi Hoca 2 hane

Mahalle-i Danişmend Halil 5 hane

Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı sağır 4 hane

Mahalle-i el-Hâc İvaz Paşa 4 hane

Mahalle-i Kara Yunus 7 hane
 Mahalle-i Kara Hisar 1 hane
 Mahalle-i Narlıca 3 hane
 Mahalle-i Nasırlı 2 hane
 Mahalle-i Lala Paşa 4 hane
 Mahalle-i Recani 5 hane
 Mahalle-i Tekye 1 hane
 Mahalle-i bâba Kapısı 4 hane
 Mahalle-i Ebe Kuyusu 1 hane
 Mahalle-i İbrahim Çelebi 4 hane
 Mahalle-i Dere 3 hane
 Mahalle-i Haccacılar 2 hane
 Mahalle-i İmad 2 hane
 Mahalle-i Ayn-i âli 4 hane
 Mahalle-i Yaviler 4 hane
 Mahalle-i Çepralar Sağır 2 hane
 Mahalle-i İsa Fakih 2 hane
 Mahalle-i Yarhasanlar 9 hane
 Mahalle-i Nifli-zâde 4 hane
 Mahalle-i el-Hâc İlyas Kebir 4 hane
 Mahalle-i el-Hâc Yahya 3 hane
 Mahalle-i Attar Hoca 4 hane
 Mahalle-i Akmesjid 1 hane
 Mahalle-i Bölcek-i Cedîd 3 hane
 Mahalle-i Rumiyan 17 hane
 Mahalle-i Ermeniyan 3 hane
 Mahalle-i Ermeniyan-ı Süfli 21 hane
 Mahalle-i Yahudiyan 4 hane

45. SAYFA

HKM -84

Defter oldur ki işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben kazâ-i Turgutlu'dan mâ'ada Medîne-i Mağnisa kazâlarından bâ-fermân-ı âli matlûb buyrulan mâl-ı avarız ve bedel-i nezl ve harc ve sâir ber-mûcib-i pusula on bir bin yüz guruş ve resm-i hakkı iki yüz elli guruş Emlâk Nahiye'si imdadiyesi yetmiş guruş ve Uzun Hasanlar Karyesi imdadiyesi yetmiş guruş harc-ı defter iki yüz elli guruş kethüdâiye yirmi guruş ve hademiye yirmi guruş ve kalemiye on beş guruş Kâtib on guruş kaydiyye beş guruş ve Muhzıran sekiz guruş min-haysü'l-mecmu bin sekiz yüz on üç guruşa bâliğ olmağla meblağ-ı mezbûr cümle a'yân ve eşrâf ve e'imme ve hutaba ma'rifetleri ve bâ-ma'rifet-i şer şehir ve kurranın hanelerine ber-vech-i ta'dîl tevzî 've taksîm olundukta beher haneye on sekiz otuzar para isabet etmekle lede'l-tahrîr ve tahsîline me'mûr hâlâ mütesellim-i Saruhan umdetü'l-ekabir ve'l-a'yân dergâh-ı âli Kapıcıbaşlarından Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin Ağa hazretlerine i'tâ olundu hurrîre fî gurre şehr-i Muharrem sene erba ve ışıryn ve mîeteyn ve elf.

Mahalle-i Sultaniye -- hane

Mahalle-i Alaybeyi 21 hane

Mahalle-i Çarşı 4 hane

Mahalle-i Dil-şikar 11 hane

Mahalle-i Haki bâba 11 hane

Mahalle-i âli Ağa 10 hane

Mahalle-i Bektaş sağır 11 hane

Mahalle-i Bektaş Kebir 6 hane

Mahalle-i Nişancı Paşa 4 hane

Mahalle-i Deveciyan 6 hane

Mahalle-i Cami-i Kebir 3 hane

Mahalle-i Serâbâd 8 hane

Mahalle-i Bölice-k-i Atik 5 hane
 Mahalle-i Göktaşlı 4 hane
 Mahalle-i Saz 9 hane
 Mahalle-i Derviş Ağa 8 hane
 Mahalle-i İvaz Paşa 5 hane
 Mahalle-i Gürhane 8 hane
 Mahalle-i Hüsrev Ağa 9 hane
 Mahalle-i Çepralar-ı Kebir 8 hane
 Mahalle-i Çengi-zâde 3 hane
 Mahalle-i Sakalar 2 hane
 Mahalle-i Seydi Hoca 2 hane
 Mahalle-i Danişmend Halil 5 hane
 Mahalle-i el-Hâc İlyas-ı sağır 4 hane
 Mahalle-i Kara Yunus 7 hane
 Mahalle-i Kara Hisar 1 hane
 Mahalle-i Narlıca 3 hane
 Mahalle-i Nasırlı 2 hane
 Mahalle-i Lala Paşa 4 hane
 Mahalle-i Recani 5 hane
 Mahalle-i Tekye 1 hane
 Mahalle-i bâba Kapısı 4 hane
 Mahalle-i Ebe Kuyusu 1 hane
 Mahalle-i İbrahim Çelebi 4 hane
 Mahalle-i Dere 3 hane
 Mahalle-i Haccalar 2 hane
 Mahalle-i İmad 2 hane
 Mahalle-i Ayn-i âli 4 hane
 Mahalle-i Yaviler 4 hane
 Mahalle-i Çepralar Sağır 2 hane
 Mahalle-i İsah Fakih 2 hane
 Mahalle-i Yarhasanlar 9 hane
 Mahalle-i el-Hâc İlyas Kebir 4 hane
 Mahalle-i el-Hâc Yahya 3 hane
 Mahalle-i Attar Hoca 4 hane

Mahalle-i Akmescid 1 hane

Mahalle-i Bölcek-i Cedîd 3 hane

Mahalle-i Rumiyan 17 hane

Mahalle-i Ermeniyan 3 hane

Mahalle-i Ermeniyan-ı Süfli 21 hane

Mahalle-i Yahudiyan 4 hane

46. SAYFA

HKM -85

Bâis-i tahrîr-i defter oldur ki

Ba-berat-ı alişân iştereken uhde-i ferde olan Liva-i Saruhan ve tevabii mukataa bin iki yüz yirmi dört senesi Muharremi guresinden sene-i merkûme zi'l-hicce nihayetine değin bir sene-i kâmile zabt ve nezaret eylemek üzere ve mukataa-i mezbûre mülhakatından olan avarız ile Nif mukataasının ve ihtisab-ı Nif mukataasının faizi ve sâir emvâl-i miriyem vakit ve zamanıyla tarafımızdan edâ ve teslim olunmak şartıyla dergâh-ı âli Kapıcıbaşlarından Kara Osman-zâde iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim saâdetli el-Hâc Hüseyin Ağa zîde mecdühüye der-uhde ve iltizam ve mûmâ-ileyh dahi ben-minvâl-i muharrer kabul ve iltizam etmekle zabtı için işbu temessük tastir ve i'tâ olundu bi-mennihi ve keremihi sübhanehü te'âlâ gerektir ki sene-i merkûmeye mahsûben mukaata-i mezkûreden hâsıl olan aşar-i şer'iyye ve rûsumat-ı sâiresi kanun-u kadim ve dâbb-i müstedim üzere ber-mû'ceb-i şürût der-dest-i zabt ve rabt edib ve badehü cenab-ı halıku'l-beraba olan reaya fukarası himaye olunarak emr-i iradesine zabt ve rabt tarafımızdan ve taraf-ı ahardan kimesne mani ve müdahil olmaya tahrîren fî'l-tarih-i mezkûr

Halisü'l-Ferrar Mehmed Arif mesarif-i mukataa-i mezbûr

HKM -86

Kadi kuzzati'l-müslimin evlâ vülâti'l-muvahhidîn meâdinü'l-fezâil-i ve'l-yakîn râfiü'-i'lâmü's-şeri'ati ve'd-din vârisü-ulum-i enbiyâ ve'l-mürselîn-el-muhtass bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-ma'av'in Anadolu'nun Sağ Kolu'nun yemin ve yesarıyla nihayetine varınca vâki' mevâli-i fehâm zidet fazlühüm mefâhirü'l-kuzzat-ı ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezail-i ve'l-keâm kuzzat ve nüvvâb zîde fazlühüm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân-ı zikr-i ati husûsa bu Def'a ocağ-ı amireden mübâşir ta'yîn olunan Ser-turnayı es-Seyyid Mehmed ve a'yân ve serdaran ve iş erleri ve söz sahibleri ve avare ve alemdar ve bi'l-cümle ihtiyaran zîde kudrühüm tevki-i ref'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Devlet-i aliye eyyidi'l-devamla Rusya devleti beyninde iade-i sulh için murahaslar ta'yîn ve müzakere-i maslahat-ı hayriye zımnında savb-ı me'mûrlarına azimet etmişler ise de musaleha maddesi meçhulü'l-netice bir madde olub hüsn-i hitam bulacağı ve bulmayacağı ma'lûm olmadığı ecellay-ı bih tahiyyattan olub ve cemi zamanında düşman-ı dinden emniyet caiz olmayıp her halde ihtiyata riayet feraiz-i haliyeden ve tahsis Rusyalının bazı gûne teklifatı zuhûra gelmekte idiğinden başka düşman-ı dine asâkir ibraz-ı fevt ve izhar sükut oldukta der-dest olan musalehanın hüsn-i suret ile nizâm-ı pez-ber olacağı ve südür-ı hakaniyem asâkirden teheyi kaldığı takdirde düşman-ı din türlü türlü tekalif musalehaya tas'ib edeceği ve musaleha olsa bile devlet-i âliyeme muzır olacağı ve kalla-i hakaniye ve hudud-u devlet-i âliyem şakire'l-islamın cem ve teheyyesiyle savlet-i islamiye irae ve ibrazdan olduğunda emr-i musaleha hüsn-ivechle teşeyyüt bulacağı izahattan idiği zahir ve maazallah-ı te'âlâ emr-i musaleha suret-i pezber olmaz ise düşman tarafından tecavüz ve tahatti ve vukua gelir ise râis-i hududa asâkir-i nusret-i ma'âşirin hazır ve amade bulunarak mukaele ve müdafaa eylemeleri iktizâ-ı maslahattan olduğu bedihi bahir ve bu husûs maslahat-ı diniyyenin ikdam ve elzemi yani hudud ve kalla-ı hakaniyeme asâkir tesyir ve ta'yînesiyle düşman-ı diniyye irae ve izhar-ı kuvvet bahir olunmak husûsuna ihtimam ve ikdam cümleye ecibb-i zimmet ve fariza-i uhde-i

diyanet olmaktan naşı zi'n-nur-u iman ve islam ile mütemmilen olanlar bu husûsa ikdam ve azimet ederek Tuna boyunda olan kalla ve hudud-u islamiyeye sevk-i askeri-i nusret maşir ile emr-i takviye istihkâmı ve sarf-ı mâ-hasl ve sa'y ve muhannet-i dünya ve ahirette mûcib-i fevz ve saâdet idiği ve bu husûs maslahat-ı diniyyenin ikdamı olmak hasebiyle ona derecede tekasül ve tesammuh edenler ruz-ı mahşerde ma'akib olacağı emr-i bedihi olduğu cümleye ma'lûm olan keyfiyetten olmağla siz Mevlânây-ı müşar-ı ileyhim siz mübâşir-i mûmâ-ileyhin yedinde olan mühürlü defter mûcibince muktezâlarınızdan birer ve ikişer serdengeçti bayrağı küşad ve tuvana ve tammü'l-esliha Yeniçeri tertîb ve yüz yirmi nefer olmak üzere tahrîr ve nihayet on beş gün zarfında ihrâc ve accalete İsmail ordusuna sevk ve tesyire ikdam ve müsareat eylemeniz fermânım olmağın mahsusen işbu emr-i şerîfim isdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuştur imdi bu husûs-u husûsat sâireye mukayyes olmayıp cümle ümmet-i Muhammede feraiz-i aliyeden idiği ve hilâfı hareket edenler ruz-ı cezada ma'akib ve ma'akib olacağı zahir ve aşikar olmağla hemen damin-i gayreti hamiyet-i bend ile mübâşir-i mûmâ-ileyhin yedinde alan defter mûcibince matlûb olan serdengeçti bayraklarına küşad ve yüzyirmişer olmak üzere tertîb ve tahrîr olunan ve beş gün zarfında ihrâc ve acceleten İsmail ordusuna irsâl ve isale bi'l-ittifak damen-i dermiyan gayret eylemeniz bâbında matlûb-u kat'i padişâhânem idiği ve hilâf-ı fermân ve mugâyir niza taahhur ve takavvûf misilli vaz ve harekete ber-vech-i rızay-ı âliyem olmadığı siz ki Mevlânây-ı mûmâ-ileyhim siz ma'lûmunuz oldukta ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ve irâde-i hümâyûnuma bi'l-ittihad ikdam ve müsareat ve zinhar ve zinhar hilâfı vaz ve mübâ'adet eyleyesiz ve senki ser-turnay-ı mûmâ-ileyhsin ve seni emsal-i akrânına bi'l-intihab ve emr-i uhde-i takbinde maksud derhal bu taraftan hareket ve serî'an haval-i merkûme varıb yedinde olan defter nâtık olduğu üzere zik olunan bayrakların bir gün akdem ihrâc ve irsâl ve irsâline bezl-i mechud eylemek kazıyesi olmağla ona göre amel ve harekete icrây-ı levâzım me'mûriyet ve sadakate sa'y ağası olan iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Hilmi Ağa dame ulufe tarafından mektub vermekle

vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile amel ve hareket hilâftan tevekki ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî'l-evahir-i şehri Zi'l-kade sene selâse ve işriyn ve meteyn ve elf.

7 Muharremü'l-Haram 1223

Mahrusa-i Kostantiniyye

Mûcib-i mektub ve ağay-ı dergâh-ı âli sâdır olduğu işbu mmahalle şerh verildi

HKM -87

Mefâhirü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim dergâh-ı âli Kapıcıbaşlarından handan-ı muğyârü'l-bennan ve hâlâ Saruhan Sancağı ve etraf-ı inhasında vâki' kazâların saâdetlü ağa zîde mecdühü ve şeriat-şiar kazıları faziletlü efendiler zîde fazlühüm ve mezunen bi'l-ifna faziletli efendiler zîde takvahüm ve kıdvetü'l-emasil ve'l-akrân ve'l-a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle eshab-ı sahn ve iş erleri zîde kudrühüm umumen inhâolunur ki bi-inayetillahi te'âlâ işbu sal-ı meban-ı iştimalde vuku-yafte-iolan tevcîhat-ı mekârim eyyamında avatıf-ı aleyh-i hüsrevane ve avarif-i mülukaneden eyalet-i Anadolu'ya hatt-ı hümayûn makrûn-u uhde-i liyakatimize ihâle ve teveccüh ihsan-ı hümayûn buyrulmaktan naşi uhdenizde olan cemi kazâ ve nevahilerin ecnâs-ı-ı zahîre leri için beher kazâyâ başka başka buyruldu mübâşir ile habs ve seyyar olunmak husûsu öteden beri kanun-u kadim ised de siz ki meyânede tekellûf bir taraf olduğundan mâ'ada siz hayır-hah Devlet-i aliyyede olduğunuz haseble cümle kuvvatı ve merasimin ve dekakik re'b-i diniyyenin vakıfı olmanız mülâbesesiyle tarafınıza olan kaimemizde best-ı beyan olduğu üzere husûs-u mezkûrun bir vakf ve lahza..... tanzîmine sarf-ı nakdibine dikkat eylemeniz muktezây-ı rıza pür-vetkebiz? olmağla ber-minvâl-i muharrer zir-i hükümet-i kâmilanenizde olan kazâların

cümlesine tarafınızdan adamlar ta'yîn olunub balada tahrîr ve beyan olunduğu üzere husûs-u mezkûrun temşit ve tanzîm min-küllî'l-vücûh muavenet ve muzaheret eylemeniz için divan-ı Anadolu'dan esnây-ı râhda işbu buyruldu lede'l-tahrîr ve isdâr ve hâlâ silahdarımız kıdveti'l-emasil ve'l-a'yân am-ümur refatlı el-Hâc Halil Ağa zîde kudrehü ile nebbar olunmuştur inşallah-i te'âlâ savlinde ber-minvâl-i muharrer tarafınızdan kazây-ı mezkûruna ale'l-nefer adamlar takbile rabita-bend tanzîme ihtimam ve izhar-ı sadaket ve icrây-ı izzetkeş ve merdaniyete sarf ve sa'y-ı muhannet eyleyib ber-mûcib-i buyruldu amel ve hareket ve mülâki olur hâlât-ı itaattan gayetü'l-gaye i'tirar ve mübâ'adet olunmak deyü hurrire fi 1223 vaslu'l-beyan 7 muharrem 1223

Vali-i Kütahya Osman

47. SAYFA

HKM -88

Düstürûnmekrumun-i müşirûn-ı mefhûmun nizâmü'l-âlem müdebbirü ve ümuri'l-cumhûr-ı bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimuifhâmi'd-dâim bi'r-re'yi's-sâyib-i mümehhidü ve bünyânî'd-devletive'l-ikbal müşeyyidüerkanu's-saâdet-i ve'l-iclâle'l-mahfûfun bi-sunûf-ı avâtıfû'l-melki'l-a'lâAnadolu'nun Sağ Kolu yemin ve yesarla nihayetine varınca vâki' vüzeray-ı izam edâma'l-lahü- teâla iclâlehüm ve a'zam-ı ümerâi kirâmmüracii'l-küberai'l-fihhâm ve'l-kadri ve'l-ihtiram eshabü'l-azz ve'l-ihtişame'l-muhtass bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-a'lâmir-i mirani'l-kiram dame ikbalühüm kadi kuzzatı'l-müslimin evlâ vülâti'l-muvahhidîn meâdinü'l-fezâil-i ve'l-yakîn râfiü'-i'lâmü's-şeri'ati ve'd-din vârisü-ulum-i enbiyâ ve'l-mürselîn-el-muhtass bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-ma'av'inmevali-i fihhâm zîde fezailühüm mefâhirü'l-kuzzat-ı ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezail-i ve'l-kelâm ve sâir kuzzat ve nüvvâb zîde fazlühüm mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân-ı a'yân ve zâbitân ve vücûh-u memleket ve sâir iş erleri zîde kudrühüm tevki-i ref'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki cenab-ı

half ve tesvîye ve tertîbimiz may-i etvar ve ical ve terbiye-i celle-şah hazretlerinin irâde-i aliye ve inâyet-i celîlesiyle selatin-i izam ve havakin-i kiram -ı adalet-karnin zebur-u efzayı ve hilâfet ve pirâ-yı bahş saltanat olmaları bais-i emn ve asayiş bilad ve abad ve vesile-i inDef'a-ı şürur-u erbab bağı ve fesad olduğuna binâ'en padişahan-ı ma'ad-nişanın zuhûrunun huccet-i müessirleri nizâmü'l-alem ve rabîta-i kaydiyyesine iczar-ı icar-ı ümur Beni Adem vezir-i müddet-i birr derman-ı mualla erkan-ı ali-i Osmani olmaktan naşı taht-ı âli baht-ı şehir-i bari üzere cûlus-u hümâyûn-u şâhânem vâki' olalıladan beri evk-i efruz-u saltanat-ı seniyemden bir keab-keb fervezi tulu' ve irtifâna âimme-i âlimen müretteb nîcrân iken şemm-i inşah halifen ahar matluundan nur-ı ibda'-i süphani ve duhter-i müvehhib-i samadani tali olup işbu bin iki yüz yirmi üç senesi mah-i zilhicce-i şerîfesinin on sekizinci günü Cuma günü kıbel-i mağribde ganca-i nuş hadika-i ikbal ve semeren ve şeceran ravza-i iclal ve tâc-dari muzahher-i yezdani Fâtîma Sultan aleyhi-şân ömrü bi'l-lehi te'âlâ ila ahiret devran-ı cûluh zîde mecdühü ve vücûd-ı veriyet-i ifzar kehvar-i şühud olmaktan naşı bi'l-cümle sakinin-makrûn hilâfetim mesrur ve şaduman inşaallahü te'âlâ kariben tedavir olmaktan nice şehzad-i kan biheb li-men beşai inasen ve biheb limen beşai zûkur mekadınca kadem-i nihade şühud olmalarına fâl-i cür'etle müvehhib riyasetine müretteb ve nekran olmaları hasebiyle ve inâyet-i azime ve nîmet-i cennet-mekin eday-ı şükür için mukırr-ı hükümet olan mahrusa-i İslambol'da abd-i şerîf misilli yedi gûh top indehatıyla icrâ ve rûsum-u şadumanı meserret olunmakla işbu beşaret-i celîlenin iktar-ı memâlik-i mahrusama avarim-i âliyem seferiyle kaffe-i ibadullahın hakka bâb-ı sürur kılınması lâzime-i tahdis-i nîmet bari olmaktan naşı tebşir-i ravenarım nuhter-i saad ihter ve eray zımmında mahsusen işbu emr-i şerîfim isdâr ve hacedan-ı divan-ı hümâyûndan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân emr-i âli refat zîde mecdühü ile nebbar olunmuştur imdi ol hadika-i saltanatım imtidad-ı ömür ve devlet için meşayih-i ulama ve zühad-ı sulahe ve sâir bende-gan-ı Ahmet ile mesacid ve ma'abette eday-ı levâzım-ı dua ve takdim-i merasîmhamdû sena ve Der-saâdetimde olduğu misilli yedi gün

husun ve kalladan top şenkleriyle nişân ve şükuh-u saltanat-ı seniyyem ifa kılınarak izhar-ı meserret ve şadumana mübâ'adet olub ancak bu vesile ile reaya ve fukara sufekaya zerre teaddi ve tecavüze iradet-i ruhsattan be-gayet hazer ve mümaneat olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile âmil olub hilâftan be-gayet tehâşi ve mücânebet eylesün şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-evali-i şehir-i Zilhicce sene selâse ve işriyn ve mieteyn ve elf.

11 Muharrem 1224

Mahruse-i Konstantiniyye

HKM -89

Seyyidetü'l-muhadder'at ikliletü'l -muhassenât tâcü'l-mesturât zâtü'l-ulyü ve's-sa'âdât Validem Sultan dâmet ismetüha ve zâdet iffettühânın havassından Turgutlu voyvodası sâbık Seyfi-zâde Hacı İbrahim bundan akdem Der-aliyemde fevt olub bi'l-cümle muhallefâtı cânib-i miriyeden zabt olunduğunu hâvi sâdır olan emr-i şerîfim mübâşiri ma'rifetimahalline irsâl ve müteveffay-ı mûmâ-ileyhin kasaba-ı merkûmede kâin emlâk ve âkâr ve arâzi ve emvâl ve eşyâ ve kadimât ve ismi mâl ıtlâk olunur her neye malik ise cümlesi ma'rifet-i şer ve mübâşir ma'rifetitahrîr ve bahâlârı takdir olunarak vârid olan defterlerde kaffe-i muhallefâtı yüz yetmiş bin guruşa bâliğ olmuş ise e müteveffay-ı mûmâ-ileyhin Der'âliyyemde olan sarrâfı Kostanti nâm bezirgâna iki kıt'a temessük mûcibince deyni olan yüz kırk iki bin bu kadar guruşa reside olmağla malı düyûnuna bir-vecihle vefa etmeyeceği ve ezah ve a'yân olduğundan gayri be nefer sağır ve sağıre eytâmı ve üç nefer kebir evlâdı ve iyali olmağla bu makule derûnundan haklarında merâhim-ive işfak-ı aleyhim beyr-i reb' ve şayan olmağla mülâbesesiyle râhmen lehüm müteveffay-ı mûmâ-ileyhin dâyinlerini irza ve iskât etmeleri şartıyla emlâk ve âkâr ve emvâl ve eşyâ ve arâzi ve kadimâtı ve ismi mâl ıtlâk olunan kaffe-i

muhallefâtın evlâd ve eytâmınlarına terki husûsu bâ-takrîr lede'l-arz müteveffay-ı mûmâ-ileyhin ber-nehc-i şer'î sabit olan düyûnunu tamâmen edâ etmeleri şartıyla muhallefât-ı mezkûrenin cümlesi merhameten evlâd ve eytâmına terk ile ol bâbda iktizâ eden emri ve mülukanem-i hümâyûnum i'tâ olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmağın haklarında mezîd-i inâyet-i padişahahem zuhûru getirib bin iki yüz yirmi üç senesi Saferinin yirmi beşinci günü bu mülukane-i hümâyûn-u inâyet-makrûnu verdim ve buyurdum ki işbu darende fermân-ı hümayum eytâm ve evlâd ve iyal-i merkûma müteveffay-ı mûmâ-ileyhin ber-vech-i muharrer düyûnunu irsa ve iskât etmeleri şartıyla bi'l-cümle emlâk ve âkâratın mülk olan mahallerini be-vech-i mülkiyet ve vakf olan mahaller için taraf-ı vakıfdan ve timar ve zeamet topraklarında olan mahaller için tapu eshabı taraflarından temessukat şartıyla bi-cümleti't-tevabi ve'l-levahık keyfî timar mutasarrıflar olub zabt ve tasarrufları taraf-ı izradan tâinen min-kân ve sebeben mine'l-esbab hiç ferd dahil ve taarruz eylemeye şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız

Kostantiniyyeti'l-Mahruse

48. SAYFA

HKM -90

Kıdvetü'l-kuzzat ve'l-hukkam ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Mevlânâ Turgutlu kadısı zîde ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Turgutlu voyvadis zikr-i ati muhallefâtının cânib-i mir-i miran zabtına me'mûriyetle el-yevm ol-cânibde olan zîde mecdüha tevki-i refi-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Seyyidetü'l-muhadder'at iklietü'l -muhassenât tâcü'l-mesturât zâtü'l-ulyü ve's-sa'âdât safiyyetü'l-saffât refiu'l-derecat Validem Sultan dâmet ismetüha ve zâdet iffettühânın havassından olan Turgutlu voyvodası sâbık Seyfi-zâde Hacı İbrahim bundan akdem Der-alıyemde fevt olub bi'l-cümle muhallefâtı cânib-i miriyeden zabt olunduğunu hâvi sâdır olan emr-i şerîfesinin mübâşir-i mûmâ-ileyhesin yed ve ma'rifetinle

mahalline lede'l-vâsıl müteveffay-ı mûmâ-ileyhin kasaba-ı merkûmede kâin emlâk ve âkâr ve arâzi ve emvâl ve eşyâ ve kadimât ve ismi mâl ıtlâk olunur her neye malik ise cümlesi ma'rifet-i şer ve ma'rifetinle tahrîr ve terkim-i bahâlârı takdir olunarak Der-saâdetime irsâl olunan defterde kaffe-i muhallefâtı yüz yetmiş bin guruşa bâliğ olmuş ise e müteveffay-ı mûmâ-ileyhin Der'âliyyemde olan sarrâfı Kostanti nâm bezirgâna iki kıt'a temessük mûcibince deyni olan yüz kırk iki bin bu kadar gurus mâ'ada mahallinde ber-mûcib-i defter zuhûr eden düyûnu iki yüz seksen bin guruşa reside olmağın malı düyûnuna bir-vecihle vefa etmeyeceği ve esahh ve a'yân olduğundan gayri müteveffay-ı muma ileyin beş nefer sağır ve sağıre eytâmı ve üç nefer kebir evlâdı ve iyali olmağla bu makule acize olacaklarından merâhim-ive işfak-ı âliyyem mebzûl olmak mülâbesesiyle râhmen lehüm müteveffay-ı mûmâ-ileyhin dâyinlerini irza ve iskât etmeleri şartıyla emlâk ve âkâr ve emvâl ve eşyâ ve arâzi ve kadimâtı ve ismi mâl ıtlâk olunur hays ve nefis kaffe-i muhallefâtın evlâd ve eytâmınlarına terki husûsu bâ-takrîr lede'l-arz müteveffay-ı mûmâ-ileyhin ber-nehc-i şer'î sabit olan düyûnunu tamâmen edâ etmeleri şartıyla muhallefât-ı mezkûrenin cümlesi merhameten evlâd ve eytâmınlarına terk olması husûsuna müsâade-i seniyyem erzanı kılınmakla mûcibnce müteveffay-ı mûmâ-ileyhin bi'l-cümle emlâk ve arazi ve akarının verese-i merkûme taraflarından zabtı için mülukane-i hümâyûnum ber-minvâl-i muharrer yed ve zabtlarında olan bi'l-cümle muhallefât ve emvâl ve eşyâ ve kadimât-ı sâiresi vereseye terk ve teslîm eylemelerinden sened-i şer'i ahz ve Der'âliyyeme avdet ve ric'at eylemek fermânım olmağın bâ-takrîr işbu emr-i âlişânım isdâr ile irsâl olunmuştur imdi vüsûlunde balada best ve beyan olduğu üzere müteveffay-ı mûmâ-ileyhin bi'l-cümle muhallefât ve emvâl ve eşyâ ve kadimât ve emlâk ve âkâr ve arâzi ve sâiresi bi'l-cümle düyûnunu eshabı iskat etmeleri şartıyla vereselerine terki ve ihsan-ı hümâyûnum olduğu ma'lûmun oldukta yed ve zabtında olan bi'l-cümle muhallefât ve kadimât ve emlâk ve sâiresi verese-i merkûmeye terk ve teslîmi-birle Der'âliyyeme avdet ve ric'ata mübâderet eylesin ve sizki kadı ve voyvada-i mûmâ-

ileyhimsiz siz dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle varıkta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile amel ve hareket hilâftan tevekki ve mübâ'adet eylesiz şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi'l-hamisü aşera min-şehr-i Saferü'l-Hayr sene selâse ve ışıryn ve mieteyn ve elf.

Mahrusa-i Kostantiniyye

HKM -91

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmidi ve'l-mekârim-el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı ma'lûm kapıcıbaşlarından Aydın muhassılı Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dâme mecdühü ve kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Mağnisa kazâsı naibi Mevlânâ zîde ılmühü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Seyyidetü'l-muhadder'at iklietü'l -muhasenât tâcü'l-mesturât zâtü'l-ulyü ve's-sa'âdât safiyyetü'l-saffat refiu'l-derecat Validem Sultan dâmet ismetüha ve zâdet iffettühânın havassından olan Turgutlu voyvodası sâbık müteveffa Seyfî-zâde Hacı İbrahim'in veraseti beş nefer sağır ve sağıre eytâmı ve üç nefer kebir evlâdı ve iyaline intikal edib ahardan müdahale olunmak iktizâ etmez iken Mağnisa sükkanından bazı kimesneler müteveffay-ı merkûmeden alacak iddia ederek envayı hileye süluk ve hıyn-i iktizâda birbirlerine şهادet ve tezvir ve şirrete i'tibâr ile eytâm-ı merkûmune kadri mûcib hâlâta ictisar edecekleri bedihi aşîkar idiği verese-i merkûme tarafından tevarüd eden tahrîratta derc ve takdir olunmuş olmağla verese-i merkûmanın velisi ve vekilleri muvacehelerinde muktezây-ı şer' kayyum ve makvale-i izhali hukuku ferdan ferdan terafi eytan edecekleri şahidlerine mezîd-i ihtimam ve dikkat ile tezkiye ve bade'l-sübut her bir müddei başka başka tahlif olunarak fasl-ı müddeay-ı husumet ve kat'i rişte-i münazeaya ve ihkak-ı hakka ikdam ve mübüderet olmak bâbında siz ki kapıcıbaşı mûmâ-ileyhimsiz siz ki hitâben emr-i şerîfim südürunu validem sultan-ı müşarûn ileyhin kethüdâsı olan iftiharü'l-ali ve'l-azim Mehmed dame ulvühü bâ-takrîr ifade etmekle ber-vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermânım olmağın imdi sizki kapıcıbaşı Mevlânâ mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i meşrûh müteveffay-ı merkûman o makule iddiay-ı hukuk eden kimesneleri ma'rifetinizle meclis-i şer'e ihzar ve müteveffay-ı merkûmun asıl ve vekilleri muvacehelerinde ferdan ferdan terafi-i şer'i ityan edecekleri şahidlerine mezîd-i ihtimam ve

dikkat ile tezkiye ve ba'de's-sübut her bir müddei başka başka tahlif olunarak fasl-ı müddei husumet ve kat'i rişte-i münezea ve ihkak-ı hakka ikdam ve mübâderet eylemeniz matlûb-u kat'i mülûkanem idiği ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir bir rızay-ı şâhânem verese- merkûmune kadri mûcib olur miktar zerre vaz ve hareket vukuuna bir-vecihle rızay-ı âliyem olmadığı ma'lûmun oldukça ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ve infaz emir ve irâde-i şâhânem ihtimam ve dikkat ve hilâfı vazı tecvîzden ittika ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle

Vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile âmil olub hilâftan be-gayet tehâşi ve mücânebet eylesün şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-evahir-i şehir-i Saferü'l-hayr sene selâse ve ışriyn ve meteyn ve elf.

49. SAYFA

HKM -92

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmidî ve'l-mekârim-el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim Tugutlu voyvodası dâme mecdûhü ve kıdvetü'n-nüvvâbi ve'l-hukkam madeni'l-fazli ve'l-keâm Mevlânâ Turgutlu kadısı zîde fazlühü tevki'-i refî-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Seyyidetü'l-muhadder'at iklietü'l -muhassenât tâcü'l-mesturât zâtü'l-ulyü ve's-sa'âdât safiyyetü'l-saffat refiu'l-derecat Validem Sultan dâmet ismetüha ve zâdet iffettühânın Kethüdâsı iftiharü'l-emâcid ve'l-ekabir Mehmed dame ilmühünün takdim eylediği bir kıt'a takrîri mefhûmunda müşar-i ileyhin havassından olan Turgutlu Kasabası voyvodası sâbık müteveffa Seyfi-zâde İbrahim'in bi'l-cümle muhallefâtı cânib-i miriden bade'l-zabt eshab-ı düyûnu irza ve iskat olunmak şartıyla eytâmına terk ve ihsan-ı hümâyûn oldundugunu mübeyyin emr-i şerîfim olmuş ise dahi müteveffay-ı merkûmun düyûnu terekesinden ezyed olduğu tevarüd eden ilam-ı defter-i mûmzadan müsteban olduğu beyanıyla ber-mûcib-i fetevay-ı şerîf ve kanun-u münif evlâd ve eytâmlarına intikal etmiş olan vakf-ı emlâk ve âkâr ve arâziden mâ'ada müteveffay-ı mûmâ-

ileyhin bi'l-cümle muhallefât ve eşyâ ve sâir emlâk ve âkâr ve ismi mâl ıtlâk olunur her ne var ise ma'rifet-i şer'le müzayede ve fûruht ve eshab-ı düyûna gurema ve vechle tevzî 've taksîm olunmak üzere emr-i şerîfim sūdûrunu tahrîr ve inhâetmek mûcibince amel ve hareket olunmak fermânı olmağın hasseten işbu emr-i âlişânım isdâr ile irsâl olunmuştur imdi vüsûlünde bu makûlemedyunen vefat eden kimesne gayraz-ı evkaf-ı metrukâtı eshab-ı düyûnun olmağla senki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin bala best olunduğu üzere ber-mû'ceb-i fetevay-ı şerîfe ve kanun-u münif müteveffay-ı merkûmun evlâd ve eytâmına intikal eden vakf-ı emlâk ve âkâr ve arâziden mâ'ada müteveffay-ı mûmâ-ileyhin bi'l-cümle emlâk ve âkâr ve ismi mâl ıtlâk olurun her ne ise var ise ma'rifet-i şer'le fûruht olunub hâsıl olan esmanî eshab-ı düyûna terk ve vechle tevzî 've taksîm-i birle tanzîmi husûsuna mübâderet ve hilâfî vaz ve hareketten hazer ve mücânebet eylesiz imdi sen ki kadıy-ı mûmâ-ileyhsin sen dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle bu bâbda emr-i şerîfim amel ve hareket hurrire fi'l-tasiu cemaziyelevvel sene selâse ve ışriyn ve meteyn ve elf.

HKM -93

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmidi ve'l-mekârim-el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim Kapıcıbaşlarından Aydın muhassılı Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dame mecdühü ve kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müşriîyn Mağnisa naibi Mevlânâ zîde ılmühü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Fi'l-asl kasaba ahalisinden olub müddet-i medide Seyyidetü'l-muhadder'at ikliletü'l -muhasseñât tâcü'l-mesturât zâtü'l-ulyü ve's-sa'âdât safiyyetü'l-saffat refiü'l-derecat Validem Sultan dâmet ismetüha ve zâdet iffettühânın hass-ı aklamından Turgutlu Kasabası'nda mütemekkin olar Anderiye nâm zimmi zimmetinde Turgutlu voyvadası müteveffi Seyfi-zâde el-Hâc İbrahim'in ve bir kıt'a temessükleri mûcibince yüz yirmi bin guruştan mütacaviz olacağı zuhûr etmiş ise dahi mesfur-u kemâl-i

hilesinden naşı ihtifa ve bu keyfiyet eytâm-ı müteveffay-ı mûmâ-ileyhe gadri mûcib olmak mülâbesesiyle zimm-i mesfurun kasaba-ı mezbûrda kâin emlâk ve âkâr ve emvâl ve eşyâ ve arâzi ve kadimât ve ismi mâl ıtlâk olunur her nesi var ise ber-hilâf-ı ketm ve ihfa ve kimesne yedinde zayi' ve telef olmaksızın cümlesi zahîre ihrâc ve tahrîr ve terkim ve bir kıt'a mûmza defteri Der-saâdetime bais-i takdim olunmak bâbında bundan akdemce sâdır olan emr-i şerîfim tarafınıza lede'l-vürûd firar-ı mesfur Andariye nâm zimmînin kasaba-ı mezkûrda kâin bi'l-cümle emlâk ve âkâr ve emvâl ve eşyâ ve arâzi ve kadimâtı ma'rifet-i şerle kemâl-i taharri olunarak zahîre ihrâc yegayen tahrîr ve defter ile mezkûr Der'âliyyem bais ve tesyir ve kadimât-ı mezkûr arâziyi bunun firari ceste ceste ma'lûmü'l-miktar teslîmatlar olunduğu erbab-ı vukuf ihbar ve şehadet eyledikleri ve mevcûd olan eshab-ı düyûndan tashih olanların esâmileri fer ve nihade olarak firari-i mesfurun kasaba-ı mezkûre esnâf ve ahalisinden ve reaya ve aceze-i makulesinden mevcûdi olan beş bin sekiz yirmi gurus ile ma'lûmü'l-isîm sâir kessandan dahi ma'lûmü'l-mikdar deyni ve zimmet-i sahihası olduğunu erbab-ı vakf ihbar eyledikleri Mağnisa naibinin bu Def'a Der-saâdetime vârid olan ilamında derc ve iş'ar olunmu idiği beyanıyla maru'z-zikr zabt ve tahrîr olunan emvâl ve eşyâma'rifet-i şer'le fûruht ve bahası eshab-ı düyûna i'tâ ile firari-i mezkûr her ne vakit zahîre huruc edib Düyûn-ıbakiye dahi kendisinden mutalebe ve ahz olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu bâ-takrîr ifade olunmakla vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sizki kapıcıbaşı Mevlânâ ve Mevlânâ mûmâ-ileyhimsiz salifü'z-zikr firari-i mesfurun zabt ve tahsîl olunan emvâl ve eşyâsı her ne ise ma'rifetiniz ile fûruht ve eshab-ı düyûna i'tâ olunmasına ve firari-i mesfur her ne vakit zahîre huruc ederse Düyûn-ıkendisinden mutalebe ile tediye-i deyn ettirilmesi husûsu dikkat ve nezaret olunmak matlûbu-u mülukanem idiği ve bu bahane ile ahd-i hemanın tazyik ve rencide olunmasına bir-vecihle rızay-ı mülukanem olmadığı ma'lûmunuz oldukça ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mübâderet ve hilâftan ittika ve mübâ'adet olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukta bu

bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-imtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile âmil olub hilâftan be-gayet tehâşi ve mücânebet eylesün şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız hurrîre fi'l-yevmi'l-evahiri şehr-i Cemaziyelevvel sene selâse ve ışriyn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye-i Mahruse

HKM -94

İftiharü'l-emâcid ve'l ekârim ve câmi'u'l-mehâmidi ve'l-mekârim-el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı ma'lûm Kapıcıbaşlarından Aydın muhassılı Kara Osman-zâde el-Hâc Hüseyin dame mecdühü ve kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müşriîyn Mağnisa naibi Mevlânâ zîde ılmühü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Fi'l-asl kasaba ahalisinden olub müddet-i medide Seyyidetü'l-muhadder'at ikliletü'l -muhasenât tâcü'l-mesturât zâtü'l-ulyü ve's-sa'âdât safiyyetü'l-saffat refi'u'l-derecat Validem Sultan dâmet ismetüha ve zâdet iffettühânın hass-ı aklamından Turgutlu Kasabası'nda mütemekkin olar Anderiye nâm zimmi zimmetinde Turgutlu voyvadası müteveffî Seyfi-zâde Hacı İbrahim'in ve dört kıt'a temessük mûcibince yüz yirmi bin guruştan mütacaviz alacağı zuhûr etmiş ise dahi mesfur-u kemâl-i hilesinden naşi ihtifa ve bu keyfiyet eytâm-ı müteveffay-ı mûmâ-ileyhe gadri mûcib olmak mülâbesesiyle zimm-i mesfurun kasaba-ı mezbûrda kâin emlâk ve âkâr ve emvâl ve eşyâ ve arâzi ve kadimât ve ismi mâl ıtlâk olunur her nesi var ise ber-hilâf-ı ketm ve ihfa ve kimesne yedinde zayi' ve telef olmaksızın cümlesi tahrîr ve terkîm ve bir kıt'a mûmza defteri takdim olunmak bâbında sizki kapıcı başları Mevlânâ mûmâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerîfim sūdûrunu müşarûn ileyhın kethüdâsı iftiharü'l-emâcid ve'l-a'yân Muhammed dame ulvühü bâ-takrîr ifade etmekle vech-i meşrûh üzere zimmi-i mesfurun bi'l-cümle emlâk ve emvâl ve akar ve arâzi ve kadimât ve sâir her nesi var ise cümlesi ma'rifet-i şerle tahrîr ve defter-i mûmzasın takdim olunmak fermânım olmağın imdi siz ki kapıcıbaşı ve

Mevlânâ ve Mevlânâ mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i meşrûh zimmi-i mesfurun malik olduğu arâzi ve akar ve emlâk ve kadimât ve sâir her nesi var ise ber-hilâl-i mektum ve muhtefî cümesi tahrîr ve defter-i sıhhat işra ve Der-saâdetime ve tesyir olunmak matlûb idiği ve ve i'las ve tesamüm misilli rızay-ı âliyem olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdam ve dikkat ve hilâf-ı fermân vaz ve halet-i hudüsünden ittika ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vüsûl buldukta bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-isüdûr olan fermân vacibü'l-ittiba' ve lâzımü'l-îmtisalimin mazmûn-ı itaat-makrûn ile âmil olub hilâftan be-gayet tehâşi ve mücânebet eylesün şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-evasıtı şehir-i Saferü'l-Hayr sene selâse ve ısrıyn ve mîteyn ve elf.

Kostantiniyye-i Mahruse

Kad temme'l-keâm Fi hâze'l-makâm

Sarı Hacı-zâde Mehmed Emin el-Mevlâ be Hilâfeti –be Medinet-i Mağnisa Harrehü el-Fakir İleyhi İzzetehü Gafera lehü

Kad temme'l-keâm Fi hâze'l-makâm

KAYNAKÇA

- Acun, Hakkı, Manisa’ da Türk Devri Yapıları, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1999
- _____, Manisa’daki Türk Devri Yapıları ve Şehrin Gelişimi, H. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi , 1982
- _____, “Manisa Kentinin Gelişimi(Eski Eserlerin Şehir Gelişimine Etkileri ve Manisa’nın Eski Mahalleleri”, Manisa2/5 (Ağustos 1983) , 21- 29
- Ahmet, Tevhid; “Saruhan ve Aydınogulları”, TEOM, II/10(1329), 615-619
- Akgül, Hüseyin, Manisa Folkloru, Manisa(ty)
- Akgündüz , Ahmet, “İslam Hukuku’nun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki: Şer’iyye Mahkemeleri ve Şer’iyye Sicilleri”, Türkler Ansiklopedisi. C.10, s.54-68
- _____, Kanunname,
- _____,Şer’iyye Sicilleri, Türk Dünyası Araştırmaları, İstanbul, 1988, C.1,
- Aksakal, Bedriye, Sazıyla Sözüyle Manisa, Manisa 1987
- _____, (Derleyen), Anılarla Manisa, Manisa 1986
- _____, (Yayınlayan) “ Saruhan Vilayetine Bir Nazar” Manisa Dergisi, Manisa’yı Mesir’i tanıtmaya ve Turizm Derneği, Kasım 1997, sayı 14- s. 3
- _____, Anılarda Manisa.
- Akşit, Oktay, Manisa Tarihi, İstanbul 1983
- _____, Manisa Tarihi Magnesia Ad Sipylum (Başlangıçtan M.S. 395 Yılına Kadar), İstanbul, 1983
- Aktan, Hazma, “İslam Aile Hukuku”, Sosyo-kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi, cilt II, Ankara, 1992. ss. 398-433
- Aktepe, Münir, “ Manisa Ayanlarından Kara Osman Oğlu Mustafa Ağa ve Üç Vakfiyesi Hakkında Bir Araştırma”, Vakıflar Dergisi, IX(1972), 376- 382.
- Arıkan, Zeki, “ Manisa’nın Bir Numaralı Şer’iyye Sicilindeki Osmanlı Tarihi” , Osmanlı Araştırmaları (The Journal of Otoman Studies), X(1990), 79- 134.
- Armağan, Vahit,Manisa Arkeoloji Müzesi Kuruluşu, İstanbul 1946.
- Atlan, Selim, Manisa Tıp Folkloru Manisa Yörük Köylerinde Bilinen Halk Tedavileri, Akademi Kitabevi, İzmir 2000
- Atlan, Yasin, Hüseyin Akgül vd. , Manisa Anıt Ağaçları ve Halk Kültüründeki Yeri, CBÜ Yüksek Öğrenim Vakfı Yayını, Manisa 1998.
- Avan, Hakkı, Manisa Tarzanı, Manisa 1986.
- Avşar, Emin, Halk Oyunları Müziği Giysileri ve Düğün Gelenekleri ile Manisa, İzmir 1984.
- Baltacı, C., “Şer’iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi”, Osmanlı Arşivleri ve Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul, 1985, s.127

Bayat, Ali Haydar , Manisa Mesir Bayramı ve Darüşşifası, Manisa 1981.

Bayındır, Abdülaziz, İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulamaları) İst., 1986.

Bayır, Önder, XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Manisa'nın Sosyal ve İktisadi Durumu, (Basılmamış Doktora Tezi), Danışman Feridun Emecen, İst. 2001

Berköz, Haydar, "19. Asırda Manisa," Gediz, II/24 (Nisan 1939), 11; 11/25 (Mayıs 1939), 5, 9-11; II/26 (Haziran 1939),10; II/27(Temmuz 1939), 5-6; II/ 28 (Ağustos 1939),11-12.

_____, "Saruhanogulları", Gediz, I/7 /ekim 1937)

Bilgi, Nejdet, XX. Yüzyılın İlk Yarısında Manisa Kazası, EÜSBE (Basılmamış Doktora Tezi), İzmir 1996.

_____, "Ana Hatlarıyla Cumhuriyet Döneminde Manisa" , Manisa Dergisi, 16 (Kasım1998), ss. 21-26.

_____, "Tanzimat'ın Öncesinde ve Sonrasında Saruhan Sancağında Nüfus", Prof. Dr. İsmail Aka Armağan, İzmir 1999,ss. 249-290.

_____, "Manisa Basın Hayatının İlk Dergisi: İslam ve Ulûm", Manisa Dergisi, 18 (Aralık 1999), ss. 19-37.

Bilgin, İlhami, "Manisa Saruhan Bey Türbesi ve Zaviyesi", Manisa, 2/4 (Nisan 1983),41-54.

_____, XVI. Asırda Manisa Kazası, Ankara 1985.

Chandler, R., " Sart'tan Manisa'ya,(Çev. A. Zeki Ökmen), Gediz, VIII/84 (Eylül 1945), 6-7; VIII/85(Ekim 1945), 3-5; VIII/86 (Kasım 1945), 6-7.

Çelebi, Mevlüt; Atatürk ve Manisa, CBÜ. Yükseköğretim Vakfı Yayınları, Manisa, 1997

_____, "İşgal Döneminde Manisa ve Turgutlu'dan İzmir İtalya Temsilciliğine Gönderilen İki Mektup", Manisa Dergisi, Kasım 1998, Sayı 16,s.10

Darkot, Besim, "Manisa", İslam Ansiklopedisi, VII, İstanbul 1957. 288-290.

Develioğlu, Ferit, Osmanlı Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara, 1986.

Emecen, Feridun M., XVI. Asırda Manisa Kazası, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1989.

_____,Unutulmuş Bir Cemaat Manisa Yahudileri , İstanbul 1997.

_____, "Saruhanogulları ve Mevlevilik", Ekrem Hakkı Ayverdi Hatıra Kitabı, İstanbul 1995.

_____, XVI. Asırda Manisa Kazası, Ankara 1989.

Ergül, Teoman , Bir Kentin Özgün Tarihi, Sardes'ten Salihli'ye, Ankara 1998.

_____, Kurtuluş Savaşı'nda Manisa (1919- 1922) , İzmir 1991.

Ersoy, Halit, "Hâtûniye Camii", Gediz V/52 (Ağustos 1941).

- _____, “Ulu Camii, Gediz V/56 (Aralık 1941).
- Erten, Hayri, Konya Şer’iyye Sicilleri ışığında Ailenin Sosyo-ekonomik ve Kültürel Yapısı, Evliya Çelebi, Seyahatname, IX, İstanbul 1935.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin, Kölelik ve Cariyelik, İstanbul, 1996
- Gökçen, İbrahim, Manisa Tarihinde Vakıflar ve Hayırlar, Hicri 954-1060, I, İstanbul, 1946, II, İstanbul 1950.
- _____, Manisa Tarihinde Vakıflar ve Hayırlar(Hicri 954- 1060), I, İstanbul 1946;II, İstanbul 1950.
- _____, XVI. Ve XVII. Yüzyıllarda Manisa’da Deri Sanatları, İstanbul 1945.
- _____, 16. ve 17. Asır Sicillerine Göre Saruhan’ da Yörük ve Türkmenler, İstanbul 1946.
- _____, Saruhan Zaviye ve Yatırları, İstanbul 1946.
- _____, Tarihte Saruhan Köyleri, İstanbul 1950.
- _____, “Manisa’ da Semercilik Hakkında Bir Araştırma”, Gediz, VI/ 69 (Kasım 1943), 13-14, VI/ 70 1. Kanun 1943), 7-8.
- _____, “Manisa’da Dericilik ve Bundan Doğan Zanaatlar II Tabaklık (Debagat)”, Gediz, VI/72(Mart 1944) 9-10; VII/73 (Mayıs 1944),5-6; VII/ 76 (Eylül 1944), 4; VII/78 (Mart 1945), 3-4.
- Günay, Necla Türkçapar, Gediz Bibliyografyası, Akademi Kitabevi , İzmir 1999.
- Gürel, Sümer, Cumhuriyet Döneminde Manisa Kent Monografisi Denemesi, İzmir 1984.
- İnalcık , Halil, “Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak”, DTICFD., C.1, sayı:1, s.89-96.
- _____, “Mahkeme”, İslam Ansiklopedisi, C.6, s.147-148
- Karaöz, Sadık; Manisa Beledî yesi- Tarihçe- Beledî ye Başkanları – Çalışmalar, Manisa 1997.
- _____, Manisa Beledî yesi- Tarihçe- Beledî ye Başkanları- Çalışmalar, (ty).
- _____,Atatürk Manisa’da, Manisa 1969.
- Karaosmanoğlu, Yakup Kadri, Anamın Kitabı, İstanbul 1993.
- Köklü, Nusret, Dünkü Manisa(İkinci Kitap), Ankara 1970.
- _____,Manisa İşgalden Kurtuluşu, Akademi Kitabevi, İzmir 1998.
- _____, “Saruhanlılar Devrinde Manisa”, Manisa, II/4 (Nisan 1983).
- _____, “Saruhanlılar Devrinde Manisa 1-2”, Manisa, 2/4 (Nisan 1983), 22- 40;2/5 (Ağustos 1983), 40- 65.
- _____, ‘Dünkü Manisa’dan Görüntüler”, Manisa, 4 (Ekim 1993), 35-39.
- _____, “Manisa Şehri İmar Planı Çalışmaları”, Manisa,3 (Haziran 1993), 3-9.
- _____, “Manisa’da Osmanlı Eserleri”, Manisa, 4 (Ekim1993), 20-27.

_____, “ 16 ve 17. Asırlarda Manisa Debbağları”, Gediz, V/53 (Eylül 1941), 8-5.

Köprülü ,F., “Anadolu Selçukluları Tarihinin Yerli Kaynakları”, Belleten, C. VII, sayı:27, s.409-410

Kültür Bakanlığı yay. , Ankara, 2001,

Kayıran ,M., “Şer’iyye Sicillerinin Askeri Tarih Bakımından Önemi”, Birinci Askeri Tarih Semineri Bildiriler-I, Ankara, 1983, s. 131-143

Kazıcı , Ziya, İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi

Manisa Beledî yesi, Manisa Beledî yesi’nde 931- 934 Senelerinde Yapılan İşler, Cumhuriyet Matbaası, İzmir 1934.

Manisa Valiliği, Coğrafi, Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Tarihi Yönleriyle Manisa 95, İzmir 1995.

Manisa Valiliği, Manisa Vilayet-i Meclis-i Umumisi 1929 Müzakeratı ve Zabitnamesi, İzmir 1930

Manisa Valiliği, Manisa Vilayet-i Meclis-i Umumisi 1934 Müzakere Zabitnamesi, İzmir 1935.

Manisa Valiliği, Coğrafi, Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Tarihi Yönleri ile Manisa’95, İzmir 1995.

Manisa Vilayeti Hususi İdaresi, Manisa Vilayeti Hakkında Tabii, İktisadi, Tarihi, İçtimai, Coğrafi, İdari, Camii, Mecmuadır, İzmir 1932.

Manisa Valiliği, Coğrafi, Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Tarihi Yönleri ile Manisa, İzmir 1993.

_____, Cumhuriyetin 50. Yılında Manisa 1973 İl Yıllığı, Ankara 1973.

_____, Manisa İl Yıllığı 1967, İzmir 1968.

_____, Manisalı Padişahlar, İzmir 1999.

_____, Manisa Müzesi Hat Koleksiyonu, İzmir 1999.

_____, Saruhanoğulları ve Osmanlı Klasik Döneminde Manisa’da Yaşayan İzleri, İzmir 1999..

Manisa 1973 İl Yıllığı.

Moğol ,H., Şer’iyye Sicilleri Sözlüğü, Ankara, 1997...

Nagata, Yuzo, Tarihte Ayanlar Karaosmanoğulları Üzerine Bir İnceleme, Ankara 1997.

_____, Studies on the Social and Economic History of the Otoman Empire, Akademi Kitabevi, İzmir 1995.

Ongon ,H., Ankara’nın 1 Numaralı Şer’iyye Sicilleri, Ankara, 1958,

- Ortaç, Hilal, Tanzimattan Meşrutiyet'e kadar Manisa'nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı. Basılmamış Doktora Tezi,
- Orkon, Cenap Refik, Manisa Coğrafyası, İstanbul 1937.
- Oskay, Bahri; "16 ve 17 nci Asırlarda Manisa Debbağları", Gediz, V/53 (eylül 1941), 8-5.
- Öztürk , M., "Osmanlı Dönemi Fiyat Politikası ve Fiyatların Tahlili", Balleten, C.IV, sayı:212, s. 93
- Pakalın, M. Zeki, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimler Sözlüğü, İst., 1971.
- Şer'iye Sicilleri Mahiyeti Toplu Katalog ve Seçme Hükümler(I-II), Türk Dünyası Araştırma Vakfı, İst. 1988
- Pehlivan, Gürol, Genç Spil Bibliyografyası, Akademi Kitabevi, İzmir 1999.
- Sezer, Lütfi İhsan, Manisa- Yamanlar Dağı ve Çevresinin Fiziki Coğrafyası, EÜ SBE Yüksek Lisans Tezi, 1987.
- Su, Kamil, Manisa ve Yöresinde İşgal Acıları, Ankara 1982.
- _____, "Manisa'dan İstanbul'a Gönderilen Yelken Bezleri", Gediz, IV/ 46(Şubat 1941), 3-5.
- Şen, Müslüme, Manisa Halkevinin Çalışmaları ve Dergileri, DEÜ Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 1987.
- Taş, K. Ziya, " Arşiv Malzemesi Olarak Şer'iyye Sicilleri ve Taşra Üniversitelerinde Tarih Araştırmaları."Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları sempozyomu,İstanbul 1985.s175-176
- Temuçin, Ecmel, Manisa ve Yakın Çevresinin İklimi, EÜ SBE Yüksek Lisans Tezi, 1987.
- _____, Manisa- Akhisar Ovalarında İklim e Ortam İlişkileri (Uygulamalı Bir Coğrafya Araştırması), EÜ SBE Doktora Tezi, 1991.
- _____, XVII. Asırda Manisa' da Ziraat Ticaret ve Esnaf Teşkilatı, İstanbul, 1942.
- Tournefort, J.P.de; "18 nci Asırda Manisa" (çeviren, Zeki Ökmen), Gediz, VIII/82 (Temmuz 1945), 5-7.
- Uluçay, M. Çağatay, Saruhanoğulları ve Eserlerine Dair Vesikalar, I, II, İstanbul 1940, 1946.
- _____, Manisa, İslam Ansiklopedisi, VII, İstanbul 1957.
- _____, VII. Asırda Saruhanda Eşkiyalık ve Halk Hareketleri, İstanbul 1944.
- _____, 18. ve 19. Yüzyıllarda Saruhanda Eşkiyalık ve Halk Hareketleri, İstanbul 1955.
- _____, Manisa Ünlüleri, Manisa 1946.
- _____, "Manisa Kalesine Aid Vesikalar", Gediz, IV/4 (Manisa, Eylül 1940) 4-7.
- _____, "Manisa Boğası", Gediz, IV/44(I. Kanun 1940).

- _____, “Manisa Üzümlerine Dair”, Gediz, Sayı 29, Eylül 1939.
- _____, “Manisa ve Üzüm”, Gediz, IV/42 (Ekim 1940)
- _____, Manisa’daki Saray-ı Amire ve Şehzadeler Türbesi, 849 H.- 1296 H, İstanbul, 1941
- _____, XVII. Asırda Manisa’da Ziraat Ticaret ve Esnaf Teşkilatı, İstanbul, 1942
- _____, “Manisa Şer’iye Sicillerine Dair Bir Araştırma”, Türkiyet Mecmuası, X (1953), 185-198.
- _____, Manisa Mahkemei Şer’iyye Sicilleri. Gediz Dergisi 53. SAYI s9-10
- _____, “Saruhan’da Sisam Ziraatı”, Gediz (Haziran 1941), 4-6
- _____, “Tütün ve Kahveye Dair” Gediz, IV/45 (II. Kanun 1941), 9-15
- _____, “Karaosmanoğullarına Ait Bazı Vesikalar” Tarih Vesikaları, 11/10 (1942), 300-308.
- _____, “İbrahim Çelebi Mahalle ve Camisi Hakkında”, Gediz, 80(Mayıs 1945), 3-5
- Uluçay, Ç. – Gökçen, İ., Manisa Tarihi, İstanbul, 1939.
- Us, Mehmed Asım, “Yunan Ordusunun ve Hükümetinin Sorumluluğu”, İzmir’den Bursa’ya, İstanbul (ty).
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, Kitabeler ve Sahib, Saruhan, Aydın, Menteşe, İnanç, Hamid Oğulları Hakkında Malumat, II, İstanbul 1929.
- _____, Afyon Karahisar, Sandıklı Bolvadin, Çay, İshaklı, Manisa, Muğla, Milas, Pesin, Denizli, Isparta, Atabey, Eğridir’deki Kitabeler ve Sahip, Saruhan, Aydın, Menteşe, İnanç, Hamitoğulları Hakkında Malumat, İstanbul, 1929.
- _____, Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı, Ankara, 1988,
- Ünlüsoy, Muammer, Manisa Tarihsel Kent ve Çevre Dokusunun Gelişimi Yeni Kent Dokusu Açısından Araştırma Eski Dokunun Korunması ve Geliştirilmesi İle İlgili Öneriler, DEÜ FBE Yüksek Lisans Tezi, 1986.
- Yeğinoğlu, Nihal, Cumhuriyet Çocuğu, İstanbul 1999.
- Yenice, Ertan, Atatürk Dönemi (1927- 1938) II Meclis-i Umumi Zabıtlarında Manisa, Manisa 1998, CBÜSBE, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yörükoğlu, M. Nuri, “Manisa Yangını- 1- 187”, Manisa Hür Işık, 16 Haziran 1981- 5 Mart 1982.
- Yörükoğlu, Nihat, Hafsa Sultan ve Külliyesi, Ankara 1993.
- _____, Mesir Macunu ve Terkibine Giren Maddeler, Ankara 1985.

Yurdoğlu, Zekeriya, Gördes Tarihi, İzmir 1993.

Yurdoğlu, Zekeriya, Manisa Tarihi, Manisa 1994.

Yurdoğlu, Zekeriya, Manisa Tarihi Kuruluşundan Cumhuriyete Kadar, Manisa[1995].

